

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona. Negyedévre 19 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér. Egyre szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szerkesztési munkatárs: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 38. TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A kisebbik király.

Írta: Dr. Kmetty Károly.

A magyar nép sajtáságos, de igen jellemző szójárása, hogy az asszony „kisebbik urának“ nevezi férjének testvéröcscsét, a hűséges szolga „kisebbik gazdájának“ hívja gazdájának gyermekét, a magyar nemesi nemzet pedig becézgetve „kisebbik királyának“ „Rex junior“ mondotta a királyi trónnak praesumptív örökösét, mely kifejezést közjogszerűleg is alkalmazták azon trónörökösre, a kit már az uralkodó király életében Szent István koronájával felavattak.

Hűség és engedelmesség igaz, hogy csupán a koronás király iránt volt tartozó kötelessége a magyarnak és ez szoros jogszerint manapság is így van, de a külső jogi törvények szerint nem igazítható szívbéli érzelmeket, a szeretet és loyális tisztelet érzését mindenkor természetesen átvitte a nép azokra, akik a trónbirtokhoz közel állottak. Idézzük-e erre a legújabb korból klasszikus és boldogemlékezetű tanúság gyanánt a mi jó öreg királyunknak vértanu-halált halt

hitvesét, a mi Nagyasszonyunkat, Erzsébetet, kit nemzetünk árpádházi Szent Erzsébet után második Szent Erzsébetül fog dicsőíteni, idézzük-e Rudolf trónörökös emlékét, melyet népregék vesznek körül és óvnak meg a feledéstől.

A kedvencz trónörökös tragikus halála mély űrt hagyott a magyar nemzet szívében. Sokáig vártuk, hogy a trón másik várományosa, aki jog és törvény értelmében Rudolf nyomába lépett, közel fog férközni a nemzet szívéhez és megkönynyíti a feledés feltartóztatathatlan proceszusát. Hiába vártuk.

Ferencz Ferdinánd eddig nem lépett belsőbb érintkezésbe a magyar társadalommal, nem adja gyakori nyilvános jelét annak sem, hogy szeretetteljes érdeklődés hevitene szívé a királyhi magyar nép sorsa iránt.

Ez a magatartása a trónörökösnek kombinálva a mi népünk érzékenységgel, kombinálva azzal, hogy Erzsébet és Rudolf, hogy úgy mondjuk elkényezteték a magyart, szeretetük jeleinek folytonos elhalmozásával, megmagyarázza azt a sajnálatos jelenséget, hogy tépelődik az ország afelett, vajjon találunk-e a megérdemelt és szükséges rokonérzésre trónörökösünk szívében.

Ez a tépelődés jut sűrűn kifejezésre a politikai sajtó hasábjain, gyakran indokolatlanul *kétséggá, sőt gyanúsítássá* fokozódva.

Nagy ideje volna azonban, ha ezt a

kétségkedést *valahára higgadt közéletet váltaná föl és a balsejtelmeknek vége szakadna.*

A bizalom melegének valahára fel kell váltani a hideg bizalmatlanságot.

Ez óhajlás szempontjából itéljük meg azt a feltűnő és váratlan incidens, ami a függetlenségi párt csütörtöki értekezletén történt s a hazai és osztrák sajtóban bőven kommentálva lőn. Talán ez az incidens végső határa leend annak az immár egészen megszokott tónusnak, melyet a magyar sajtó szinte pártkülönbség és kivétel nélkül használt a trónörökösről való megnyilvánulásaiban.

Ugy véljük, hogy a sajtó e hangja nagyon érzékenyen érintette magát a trónörökösöt s nem csekély részben gátolta is melegebb érzülete nyilvánításait.

Ki merjük mondani, hogy alap nélküli *feltevések* az összes kedvezőtlen jövőjelölgetések, a melyekkel riasztgatják a magyar közvéleményt.

A trónörökös egyéniségének alapvonása és a két állam súlyos és kétséges politikai viszonyai megéíthetővé teszik a pedans óvatosságot és visszavonulást, melyet részéről tapasztalunk.

Intim környezetének egyhangu véleménye az, hogy esze, szíve és jelleme egészen helyén van a trónörökösnek; gondolkozása önálló, akarata erős, látóköre széles és így minden oly tulajdonsággal bir, mely a magyarok feletti bölcs uralkodáshoz szükséges.

A feljebb való.

Írta: Szántó Kálmán.

(Utánnyomás tilos.)

Keszies Lázár tulajdonképp a szép trafikosleányba volt szerelmes s napjában háromszor is befordult hozzá vásárolgatás czímén, a leány pedig a legszárazabb szivarokat rakosgatta félre számára. Titokban, anélkül, hogy a leánynak értésére adta volna, számíttatni is kezdte, hogy mi lenne, ha elvenné? Keszies Lázárnak egy vitárgzásnak induló bizományi fizlete volt a Belvárosban, amelyből a bácskai faluk kis szatócsait, ahonnan ő maga is felszakadt, látta el gyarmatárakkal. Az üzletke ment-mendegélt, csak nagyon érezte egy kis forgótöke hiját, hogy a bizományosait fent is, lent is jobban ki tudná elégíteni, a haszon is mindjárt nagyobb lenne. Mennél jobban belemerült a számításokba, Keszies Lázár annál tisztábban látta, hogy ez a házasság nem hogy növelné, inkább sorvasztaná az üzletke gyarapodását s azért hirtelen elhatározással egyszerre végképp letett a szivarozásról. Pedig a vasárnap délutáni kávéházban kívül ez volt az egyetlen szórakozása s most, hogy erről is így lemondott, egyedül az üzletnek kívánt élni. Oda-lent a pátriában már régóta kommandáltak neki egy árvalányt, akinek kerek huszonötezer koronája kamatozik a gyámpénztárban s a legközelebbi kettős ünnepezen haza is szaladt lánynezőbe.

Mikor először meglátta az árvalányt, alig tudott magán erőt venni, hogy valami kis szív-fájást ne érezzen: a tiszta, takaros, mindig mosolygós trafikos-leány jutott eszébe. Azonban az

üzletkére gondolt s a mind szükségesebbnek mutatkozó forgó tökére s elnyomta a szíve tájadal-mát. Különbön, az igazat megvallva, Zsófi, az árvalány is némi kiábrándulás-félt érzett, mikor a kérőjét meglátta. A közvetítő bácsik és nénik beindítása után, de a maga újságregényeken táplálkozó képzelete szerint is másképp formálta ki a jövődöbelijét s még Gyuricza is, aki szabad óráiban Keeskeméten jogászokodott, bár szintén nem fedte egészen a regényhős mintaképét, még mindig közelebb állott az eszményhez, mint a becsületes Keszies Lázár. De Gyuriczának, aki főfoglalkozásul a Zsófi körüli szépelgést vallotta, legalább hat-hét esztendő kellett, míg ügyvédségre juthat s akkor is bizonyosan a járásbírósi szék helyen fog letelepedni; Keszies Lázárnak ellenben már is állott a „nagykereskedése“ s a fővárosban, melyet Zsófi ugyan még csak egyszer látott életében, de azóta, ah, sohasem feledhetett.

Miután így kölcsönösen megnyerték egymás szívé, a házasságnak nem is állott utiában semmi s egyelőre egyiknek sem volt oka megbánni. A mézesheteknek édessége csakugyan nem keserű ám, különösen, ha az első három napját Bécsben tölti nászuton az ember, onnan pedig egy háromszobás lakásba vonul — szalón, ebédlő, hálószoba — amelynek minden egyes butordarabja, a Rákóczi-utí butoráru-raktáros hiteles állítása szerint, a legutolsó szezesszió divatában készült. Még az ebédlő-asztalnak is görbe volt a lába s megbillent, ha mellé ültek! A Zsófi forgótökeje pedig csudált mivel az üzletben: bizalmasabbá tette a szállítókat s felszaporította a vidéki klienseket. Keszies Lázár még azt is elfelejtette, hogy trafikosleányok is vannak a világon, úgy, hogy újra rászokott a szivarozásra s most már

a trabukkóra, délben, este pedig, mikor hazajött az üzletből, mint szerető hitveshez illik, el nem mulasztotta körülölelgetni a kis feleségét és szívesen is tette. Még mielőtt az első esztendő leteft volna, beállított a gölya, tél elején egy kis leányuk született s a ványadt asszonykát ez annyira megviselte, hogy a becsületes Lázár, tuláradó boldogságban nem vette a lekére, hogy áldott jó feleségét februárra Abbáziába ne küldje. A dada szoptatott, ő meg dajkált azalatt. Másik esztendőre fiú született, tavasszal s Lázár olyan büszke volt, hogy nyárára most Marienbadba küldte el az asszonyt.

Az istenáldás ekkor elakadt, de megmaradt az, hogy hol télen, hol nyáron, ha lehetett télen is, nyáron is, az asszony el-elkivánczozott egy kicsit. Lázár pedig tehette; mióta a gyerekek járnak, gagyognak, kisasszony is van a háznál, hogyne eresztette volna!

II.

Shakácsné, szobalány, kisasszony állván a rendelkezésére, noha emiatt a lakás is megnagyobbodott, Zsófinak még kevesebb lett a dolga, gondja, mint azelőtt is. A dolog és gond kizárólag a Lázár nyakába szakadt, aki viselte is szívesen a terhet, — hogyne, hiszen a feleségéért s a gyermekeiért tette! Az üzlet pedig győzte, olyan jó tehénnek bizonyult, mennél többet fejték, annál bővebben adta le a tejet. Zsófi látogatásokat végzett és fogadott s előkelő kávéházakba járt uzsonnázni. A fürdőhelyeken nagy ösmeretségeket szerzett s a józsefvárosi klubban, melynek estélyeire eljárta, ebrentartotta ezeket az összeköttetéseket.

Az asszonyiság általában igen jót tett neki.

Különösen jól mondta Kossuth Ferencz, hogy senkinek sincs oka és joga kételkedni a trónörökös alkotmányos szándékaiban és nincs alapja arra, hogy neki könnyelműen veszélyes szándékokat imputáljon.

Szívelje meg a sajtó, legalább a komoly sajtó, a becsületes és magyar érztű sajtó Kossuth szavait és jövőben nemcsak a trónörökös, de a haza érdekében óvatosan kerülje azt a hangot, mely igaztalanul sértene a korona várományosának, a magyar nép nagy érdekét leendő első letéteményesének önértékét és elhajlíthatná tőlünk az ő hajlandóságát! — Szeressük őt már most mint kisebbik királyunkat, nem kétes, hogy viszontszeretetre találunk.

A házaszályrevízió.

— Andrassy nyilatkozatai. —

Budapest, január 25.

A házaszály-revizió dolga körül még mindig van nyugtalanság. A függetlenségi pártban a revízió feltétlen támogatói elégtelenek, mert a kormány kompromisszumot kötött az ellenzéki képviselőkkel, másrészt pedig a pártban az a része, amely a végleges házaszály-módosítás hatálya alól a katonai és a közös ügyeket kikapcsolni kívánja, aggodalmaskodik amiatt, hogy ez a végleges revízió az ideiglenesen módosított házaszályok védelme alatt jöjjön létre.

Mindezek az áramlatok ma is kifejezésre jutottak úgy a képviselőház ülése alatt a folyosón, mint este a függetlenségi pártkörben, ahol különben csak kevesen voltak. A képviselőház folyosóján gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a vitatkozások során igen érdekesen nyilatkozott a katonai kérdésekről is.

Mai hireink a következők:

Andrassy a katonai kérdésekről.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt Nagy Emil körül egy kisebb, függetlenségi képviselők által csoport vitatkozott a házaszály-

lyok revíziójának kérdéséről, amikor arra ment gróf Andrassy Gyula belügyminiszter.

A csoportból Burgján Aladár azt mondta Andrassynak, hogy a függetlenségi pártnak nagy az aggodalma a katonai kérdések miatt ma is.

— Mi tiszta üzletet ajánlunk, — mondotta a többi között. — Teljesítse a király a katonai követeléseket és mi nem teszünk kivételeket a házaszály revíziójában megállapított sürgőség alól és így biztosítjuk a katonai létszám emelését és fölemelt hadi terheket is.

— A kívánság teljesítése lehetetlen. — felelte Andrassy. — Az üzlet, amelyet ajánlasz, nem is olyan tiszta. A király számára mindenesetre fönmaradna még valami rizikó. A felség annyi és olyan koncessziót, amennyi és amilyen az egész parlamentet kielégítené, nem tehet. Ilyenformán a katonai kérdésnek a szigorított házaszályok rendelkezései alól való kivétele távolról sem elég biztosíték. Harmincz, negyven, vagy száz ember igen könnyen akadna, aki a nemzeti engedmények ellenére is megobstruálná a létszám és a hadi terhek fölemelését.

— Igaz, de itt a saját megnyugtatóunkról és nem az obstrukcióról van szó, — volt a válasza.

— Nagyon is az obstrukcióról van szó, — felelte mosolyogva Andrassy. — Ti teljesen nyugodtak lehettek! Nem csinálunk olyat, amit ti teljes bizalommal és nyugalommal el ne fogadhatnátok! Lesznek nemzeti engedmények is, csak váriatok a sorára!

Később gróf Andrassy szolt a választói jog reformjáról is és többek között kijelentette, hogy teljes lehetetlenség a javaslatot most előre ismertetni, mert lesz vagy száz képviselő, akik kétségbe fognak esni kerületük sorsáért s így teljesen személyes érdekből, már most megkezdenék a harcot a kormány ellen.

— A koalíción belül kellene egy erős guvernementális blokknak alakulnia, — mondotta gróf Andrassy, — amelynek a belső és a külső ellenségekkel egyaránt meg kellene küzdenie. Hatvanhetes, vagy negyvennyolczas, nem játszik szerepet, a földolog, hogy a magyarságot védelmezze meg. A magam részéről a mellett vagyok, hogy a vezetést a függetlenségi párt tartsa meg, amelynek elveit különben nem követem, de azt hiszem, hogy ez a párt tudja a legjobban megvédelmezni a magyarságot.

— Lépi be hát kegyelmes uram a függetlenségi pártba! — válaszolta valaki.

Gróf Andrassy nem felelt, hanem mosolyogva tovább ment. A csoport pedig fölbonlott.

A kis fia születése óta meg éppen hizásnak indult s az egészen megszépítette. Azokból a jóvérű asszonyokból való volt, akik szépségek ugyan sohse voltak, hanem az üdeségüket az első fiatal-ság multával is tovább tudják fejleszteni. Nagyon szerette a gömbölyű, fehér vállait mutogatni, a vöröses asszonyok bőrének fehérsége villogott le róluk, színjátzó, bágyadtífnyű, gyöngyházás csillogással, szinte kínálkozóan. Szemében még mindig a regényolvasó asszonyok romantikus sejtelmessége bujkált. Még mindig nagyon szerette a regényeket s most már nemcsak az újság végéről vágta ki s gyűjtötte össze őket, hanem hozzányult az „irodalomhoz” is, különösen ha rövid beszélgetésekben volt megszerkesztve, — a hosszú mondatokat s a süri szedést nem szerette. De még így is nagyon sok fölös ideje maradt, amiről legjobban a szalon-díván tanuskodott. Ez az egyetlen darab, a garnitúrán kívül, nem volt szeccszíós, becsületes, régi, széles török ottomán volt, egy darab utánzott beludzsisztánnal leborítva, sok-sok himzett párnával fölszerelve. A regények igazán csak az időt kitélteni voltak. Zsófi a gyerekekkel nem foglalkozott, az ura, a házaságnak immár hatodik évében, úppenséggel nem tartotta ében a képzeletét, tulajdonképpen sokat unatkozott.

Egy szerencsése akadt Zsófinak, hogy Gyuricza Pestre jött jelölteskedni, nyilvánvalóan azért, hogy így könnyebben hozzájuthasson a szigorlatához. Véletlenül találkozott valahol, talán egy kávéházban, aztán Gyuricza fölkereste a földieit. A kis gyöngye jogászból nagyon nyalka legény lett, akin a császárkabát úgy festett, mintha legalább is követségé attaché lenne. Gyermekkori emlékeket elevenítettek föl, első

balról, melyben együtt voltak, első tánczról, melyet együtt jártak, első virágról, melyet Gyuricza Zsófi kebléről lelopott s az első éjeli zenéről, melyet Gyuricza Zsófinak adott. Talán még más egyéb ilyen esőségről is, — ezek a primeurök olyan veszedelmesek! Gyuricza legalább sóhajtozva emlegette a végezetet, mely őt ifjú életének legszebb reményeitől megfosztotta. Senkinek sem tesz, nem is tehet érte szemrehányást, hiszen imé, ő még most se egész ember! Pedig hát, s itt egy nagy sóhajtás szakította félbe a mondatot, talán jobban is igyekezett volna, ha lett volna kiért.

Zsófi nem felelt a közvetett szemrehányásra, magában mégis azt gondolta, hogy az ő élete is más lett volna, nagyobbszabású és szélesebb körű egy fiatal ügyvéd mellett, akin ilyen előkelő fest a császárkabát, nem felelt, csak engedte, hogy Gyuricza, mint régi jó pajtása, a kezét szorongassa és végigcsókolja, a süri, gondör, vörös haját végigsimítsa s hosszú, finom ujjával az arcát is megcirógassa. Az óvatlan kéz lecsuszott a szép, fehér nyakára is az asszonynak s egy türtöztelen szája oda is tapadt egyszer, hosszan és szorosán, a gyöngyházfényű vállra, melyről a hó pongyola a kelleténél lejjebb csuszott.

Zsófi tisztességes asszonynak vallotta magát, nem tudta, piruljon-e vagy haragudjék, hafozó érzése végül is zavaros szivdobogásban olvadt föl, annyival inkább, mert már a férje is jött vacsorára.

Lázár nagyon megörült a földinek, szorongatta a kezét s ott tartotta minden szabadkozás mellett is vacsorára, már csak azért is, hogy a gyerekeit bemutassa. Ezek is az asztalnál ültek,

A revizló revidéálása.

A függetlenségi párt egy része, — mint már jeleztük — sehogy sem tud megnyugodni a revízióknak abban a formájában, amelyet a pártközi konferencia megállapított. Ez a csoport mozgalmat indított, hogy a revízió szövegét megváltoztassák, kivált pedig enyhítsék. Ennek a csoportnak több tagja, amelynek élén Gaál Gaszton, Kmety Károly és Thaly Ferencz állanak, a képviselőház folyosóján ma is élénken vitatta, hogy semmi szükség nincs a függetlenségi pártnak arra, hogy a házaszályoknak az egész vonalon való szigorításával saját ellenállásunkat egyszersmindkorra lehetetlenné tegyünk. Nem szolgáltathatjuk ki az országot s a nemzet katonamegajánlási és megtagadási jogát Ausztriának. S legfőként nem tehetjük addig, amíg a katonai nemzeti követelések megoldást nem nyertek. Thaly Ferencz ma a következőkben foglalta össze kívánságait:

— Mi elismerjük, hogy az obstrukciót meg kell nehezíteni és utját kell állani annak, hogy husz, harmincz, negyven ember unos-untalan obstrukcióval tartóztassa föl a parlament munkáját. De a revízió mai szövegét tulszigorúnak tartjuk, mert lehetetlenné teszi egy nagyobb nemzeti kisebbségnek is nagy, fontos nemzeti kérdésekben az obstrukciót. Mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy elégséges tíz órára való meghosszabbítása az üléseknek, mert tízephát óra túl sok. A névszerinti szavazást pedig nem szabad száz ember kérésétől függővé tenni, mert akkor százötven tagu ellenzékre van szükség, hogy ellenállást fejthessen ki. Ebben a két pontban tehát enyhíteni kell a szakaszt s akkor ne legyen kivétel. Akkor se a katonai ügyeket, se közös ügyeket nem kell kivenni a sürgőség alól. Ebben az irányban kívánunk célhoz jutni és tárgyalást indítani.

A kiknek sürgös a revízió.

Van azonban a függetlenségi pártban olyan része is, amely feltétlenül kívánja a házaszály-reviziót és pedig legnagyobb sürgetással kívánja. Ennek a töredéknek, amelynek Ugron Gábor a vezére, sehogy sem tetszik az, hogy a kormány lojálisan szem előtt tartva azt a régi gyakorlatot, amely a házaszálymódosítást csak akkor engedi meg, ha azt pártközi megállapodás előzte meg: — kompromisszumot kötött a disszidensekkel és a revízió tervezetét újabb pártközi konferencia elé viszi. A többségi akarat feltétlen keresztülvitelét kívánják és erősen

egyik lojbról, másik balról az apja mellett, aki megegette őket a kisasszony helyeit, aki a föl-szoigálásban segített.

Vacsora után a gyerekek azt követelték, hogy az apjuk fektesse le őket s az meséljen nekik, ne a közös Pannáról s a piros bóbítás leányról, ami a kisasszony könyvében van, hanem a vasorru bábáról és aranyhaju Tündér Ilonáról, ami apa fejében van.

Lázár szívesen engedett a követelésnek, mert maga is el volt törődve, az üzlet sok munkával, szaladgálással járt, az asztalnál csak a vendég maradt az asszonynyal, aki nagy szót-lanságban egy kis haragszom rád-ot játszott.

III.

A tavaszi napsugár mámorossá tette Lázárt, becsapta az üzleti könyveit s az irodát bírálta az első segédre, elhatározta, hogy a gyermekeit elviszi sétálni. Vén fejével már előre örült, hogy micsoda hajdinározás lesz e hirre, s mint egy cabaret-beli conferencier, előre meghányta-vette „A kis gömböcz” exposéját, melyet utraváló csemegéül a gyerekeknek tartogatott. Kezdet lassacskán kifogyni az otthoni mesékből s öreg fejével már-már a poézisre adta magát, csak-hogy az apróságok telhetetlenségét kielégítse.

Hogy a meglepetés annál nagyobb legyen, zajtalanul fordította meg az előszoba zárában a kulcsot s benyitott az ebédlőbe. Az ebédlő ajtajából egyenesen a szalon ottománjára lehetett látni, onnan ugrott fel az ajtó-nyikordulásra a felesége, elkezdte a gyűrött pongyoláját helyreigazítani s a rendetlen haját lesimitani, mellőle Gyuricza pattant el, észrevehető zavarban, s a császárkabátját kezdte gombolgatni. Lázárnak

békétlenkednek, hogy a delegáció ülései alatt a képviselőház szünetel és hogy a Nagy Emil-féle indítványon esetleg módosításokat tesznek.

Ennek a töredéknek álláspontját, amely — pápább lévén a pápánál — egyáltalában nem népszerű, Ugron Gábor ma este cikkben fejti ki s ebben így összegez:

— A delegációban 40 képviselő van elfoglalva csak és több, mint 340 koalíciós képviselő marad itthon. Ezen nagy számnak csak fele legyen bár kötelességének helyén a képviselőházban, akkor a Ház munkássága biztosítva lesz és a delegációk miatt a tárgyalás, vagyis az obstrukció folyhat. A miniszterek közül a delegációban az elnökmiszter és időről-időre még egy vagy kettő jelenléte ha szükséges lesz. A magyar minisztérium másik része vezetheti a képviselőház tanácskozásait, hisz majd mind régi parlamenti férfiak, akik értik is, tapasztalataik is van. Az utolsó régi rendszert, könnyű obstrukció előtt állunk, azt előre látjuk, tehát azt sem figyelmen, sem számításon kívül nem hagyhatjuk, hanem azzal szemben minden napot, minden időt felhasználunk kell, nehogy kifogyjunk és tehetetlenül tipegjünk, topogjunk egy helyben a reformokkal hátunkon; de nem a napirenden. És el nem végzett munkánk, be nem váltott ígéreteink odiumával kellessék a választók elé állani. A függetlenség, alkotmány- és néppárt elfogadta a javaslatot. Azt sem cserben hagyni, sem lényegben változtatni nem lehet a pártok hozzájárulása nélkül. Azt csak a képviselőház napirendjére tűzni lehetséges és tárgyalásába kezdeni szükséges minél hamarabb. A vita némi javítást még hozhat, azonban megváltoztatása ki van zárva. A koalíció pártjai álláspontjaikat nem változtathatják, hisz az többszörös kompromisszum eredménye és azt egyoldaluan megváltoztatni senki, még egy párt sem jogosult. A jövő héten, csütörtökön kezdődjék meg a vita, hogy idejében végét is megérhessük.

Még egy sürgős javaslat.

Abban a kompromisszumban, amelyet a kormány kötött a disszidensekkel, tudvalevőleg megállapították, hogy a delegációs szünet előtt mely javaslatok kerüljenek sürgősen a Ház napirendjére. Ezeknek a sora ma egygyel bővült, tárgyalás alá kerül rövidesen a büntető törvénykönyv novellája is. A képviselőház folyosóján ugyanis ma több jogász-képviselő felkereste Günther Antal igazságügyminisztert, akinek előadták, hogy a tervbevetett és tárgyalásra váró büntető novellát, amely a büntető törvénykönyv összes hibáit s a korszellemtől való

elmaradottságát orvosolja, s amely különösen a fiatal korú bűnösök ügyében igen fontos intézkedéseket tartalmaz, szerintük a képviselőháznak már is le kellene tárgyalnia.

Az előadottakra Günther Antal igazságügyminiszter megjegyezte, hogy ő maga részéről is szívesen venné, ha a Ház hamarosan napirendre tűzné a novella tárgyalását. Meg van róla győződve, hogy a régi büntető törvénykönyv, különösen az a része, amely a fiatalok bűnösökről intézkedik, nagyon rossz s ezért ezen a bajon minél előbb tényleg segíteni kell. Ő rendszeren a kegyelmezés útjára tereli az ilyen eseteket, de ideje volna már véglegesen törvényhozásilag rendezni a visszas állapotokat.

A miniszter e kijelentése után valószínű, hogy a képviselőház, amely szerdán vagy csütörtökön ül össze, a sürgős javaslatok közé sorozza a büntető törvénykönyv novellájának a tárgyalását is. Csak ha ezzel is végeznek, következik majd a delegációs szünet.

Budapest, január 25.

A képviselőház legközelebbi ülését csütörtökön, a hó 30-án tartja, melyen az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslat tárgyalásának folytatása, a bírói és ügyészi szervezet módosításáról, két vicinális vasut engedélyezéséről szóló javaslatok, s a tárgyalásra kész mentelmi ügyek szerepelnek.

A horvátországi helyzet. Zágrábi jelentés szerint báró Rauch Pál bán erősen hozzáállott a pártszervezéshez. Tomasics Miklós a bánhoz csatlakozott, hogy a jelzalogbanknál levő pozícióját megtarthassa és az utolsó hetek alatt összegyűjtött saját pártját felajánlotta a bánnak. Az új párt neve „Usztavna sztranka” (alkotmánypárt) lesz. A bán azt reméli, hogy sikerülni fog neki 25 mandátumot meghódítani és számít még a szerb radikálisok 20—23 mandátumára, hogy többséghez jusson. Czernokovich nézete azonban az, hogy a párt most egyelőre még ne alakuljon meg, hanem a tagok mint pártönkivüliek lépjenek fel, hogy balsiker esetén a kudarc ne essék az új párt rovására. Az új pártnak organuma „Usztavnoszi” („Alkotmányosság”) czim alatt február 1-én jelenik meg, az „Agrar Zeitung” pedig a kormány saját költségén fog megjelenni a „Nar. Novine” kormánylap nyomdájában. A választási lajstromok készen vannak. A kormány erősen készül a választásokra. Erre vall a járási főnökök tömeges áthelyezése is. A választások február utolsó napjaiban lesznek. A kormány egyébként is nagy tevékenységet fejt ki. Mich Nándor közoktatás-

ügyi osztályfőnök a bán programjához híven a középiskolai reform megvalósításához látott. Mich osztályfőnök a husvétli ünnepekre a középiskolai igazgatók értekezletét hívta egybe, hogy a reform fölött tanácskozzék. A szerb radikális párt választási bizottságának legutóbbi Karlóczán tartott ülésén a képviselőjelöléseket ejtették meg. Az önálló szerbek pártja tegnapelőtt Mitroviczán gyűlést tartott, amelynek határozatából erélyes hangú memorandumot szerkesztettek, amelyet ma tettek közzé. A memorandum tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha az önálló szerbek antidinasztikus érzelműek volnának és állást foglalnak báró Rauch bán kormánya ellen, mely se demokratikus, se nemzeti alapon nem áll. A szerb nép elvárja a párttól, hogy nem egyezik bele a viszonyoknak olyan rendezésébe, amely Horvátország közjogi és pénzügyi önállóságát nem biztosítja. Tiltakoznak azután az egyházi autonómiába való minden beavatkozás ellen, végül gazdasági reformokat követelnek.

A katonatiszti fizetések rendezése. A „Fremdenblatt” jelenti, hogy, mint hírlik, mozgalom indult meg aziránt, hogy a katonatiszti fizetésrendezés kérdésében valamilyen kompromisszum jöjjön létre. Állítólag már jött is létre közeledés a két álláspont között. Wekerle miniszterelnök, aki tudvalevőleg hétfőn Bécsben lesz, konferálni fog Schönaich közös hadügyminiszterrel; ez a megbeszélés bizonyára végleges döntést fog hozni. A kompromisszum vagy abban állhat, hogy a fizetésemelés mértékét szorítják meg, vagy abban, hogy egyelőre csak az alsóbb fokozatokon, a kapitányig bezárólag rendezik a fizetéseket. A valószínűség a „Fremdenblatt” szerint az utóbbi megoldás mellett szól. A tárgyalásokon Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter is részt vesz.

A delegációból. Hétfőn délután kezdi meg Bécsben a delegáció érdemleges munkáját. Wekerle Sándor miniszterelnök holnap délután utazik Bécsbe, hogy jelen legyen a delegáció tanácskozásain, míg a delegátusok, akikkel Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter is Bécsbe utazik, hétfőn reggel különvonaton mennek az osztrák császárvárosba. A külügyi albizottság hétfőn délután 4 órakor ülést tart és azon az ülésen fogja báró Aehrenthal külügyminiszter külügyi expozéját előterjeszteni. A delegáció azon tagjai, akiknek alkalmuk volt báró Aehrenthalal érintkezni, tudni vélik, hogy az expozé rendkívüli dolgokat nem fog tartalmazni. Egyszerűen a diplomáciai testület munkájának ismertetésére szorítkozik és ki fog terjeszkedni a monarchia balkáni

még kezében volt a kilincs, mialatt ez a kép átcikkázott az öntudatán s úgy érezte, mintha a forrón kergetődző vér minden érében egyszerre jégcsapokká fagyott volna. Az éles, hegyes jégcsapok átszurkák s mint ezernyi ezer tájdalmas szög verdeste keresztül-kasul a szegény Lázár minden érzését. Az akarat annyira megbénult benne, hogy szinte öntudatlanul követte a még kívül föltett szándékot, mintha géplábak vinnék, lépdelt be a szalónba s gépiesen mozogtak az aikai, mikor mondta:

- A gyerekekért jöttem haza.
- Nincsenek itthon — mondta fuladozva az asszony.
- Nincsenek? Nincsenek? Akkor én is elmegyek.

Elment, anélkül hogy szokása szerint megcsókolta volna a feleségét, anélkül, hogy végigszorongatta volna a Gyuricza kezét s vacsorára marasztalta volna; eiment, noha valami homályos ösztöne volt arról, hogy nem menni, hanem eselekednie kellett volna valamit; eiment, mert tulajdonkép semmi egyebet nem érzett, mint egy holtbeteg állat végtelen, könyörtelen fájdalomát.

Elvonszolta magát az üzletig, magára zárta az iroda ajtaját s megerediek a könyei korlátatlanul. A régi görög világnak voltak ilyen nagy szenvedései, mikor a nemezis orvul lecsapott az ártatlanul boldogokra, ahogy most a pesti boit homályos árnyában a szegény, szürke Lázárra. Mivel érdemelte ezt a katasztrófát? Nem tudott magában más büntetést, mint az ónhitt boldogságot, melylyel a feleségében és gyerekeiben büszkélkedett. Ez azonban nem változtatott a katasztrófia nagyságán és határozott-

ságán. S mi lesz most már? Megöli magát? hisz azt érezte, hogy a halállal már nincs veszíteni valója, de hát azután? Mi lesz az üzletkéből s a két kis porontyából? Elkergeti az asszonyt? Kifizeti és elkergeti, de hát azután? Sohse gondolt rá, hogy tartaléktőkét is kéne gyűjteni s a bőséges szép jövedelmet mind az asszonynak adta. Tönkre megy a szép kis üzlet s ő szívesen visszatérne a régi szegénységbe, ha csak egyedül menne vissza s nem kéne, akik teljesen ártatlanok, a gyerekeket is belevinni. Hisz olvasott ő is újságot, s tudta, hogy a költő urak sokszor és szívesen megírják az ilyen dolgokat, de ott mindig grófnőkről és előkelő urakról van szó, akik anélkül tán be se tudnák tölteni az életüket s olyan szabványosan el tudják intézni az ilyen dolgokat és sohse volt szó szegény boltosról, aki reggeltől estig izzad, hogy megkeresse a házbért, a három cselédet, a Marienbadot. Aki akármerre mozdul, semmit ki nem egyenlít, hanem még nagyobb égszakadást zudít a fejére. Megoldhatatlan válságba látta magát sodorva, amelyből minden kivezető út a gyerekekbe ütött bele. Legelőször, s csak egy pillanatra, merült föl lelkében az a blaszfémia, hogy bár inkább ne lennének s e gondolatra ismét sirni kezdett.

Vágyódás lepte el hirtelen utánuk s mint-hogy a záróra már el is mult, becsukta a boltot.

Itthon már meg volt terítve a vacsorához, az asszony az asztalnál ült, a gyerekek, a kisasszony. Ő maga is szólanul elfoglalta a helyét s csöndesek voltak még a gyerekek is, csak a kisasszony örült nagyokat befelé. Valahogy sejtette a dörgést s kárörvendezett az asszonyon, mert Gyuricza öt pillantásra se mélt,

Már le is szedték nagy némaságban, egyik gyerek se szólt egy szót se, mintha ösztönszerűleg érezték volna a riadalmat. Az asszony az asztalfőn sirni kezdett, a könyvek hosszu mederben folytak alá arczán. Lázárt, aki eddig maga is csak szenvedett, a könyvekre keserű düh kezdte fojtogatni. A bűn előismerését, a maga gyalázatának jelképét látta bennük. E pillanatban talán kegyetlenségre s boszuállásra is képes lett volna, a kislány azonban, aki közöttük ült, szintén észrevette a zokogást s megszólalt:

- Miért sir a mama? Ki bántotta a mamát? Te, te rossz apa? s fölemelt kézzel fordult hozzá.
- De amint szembe került az apjával, gyerekésszel kiérezte a nagy szenvedést, mely a megtört szemekből, a fájdalomtól vonagló arcvonásokból kiáramlott s fölemelt karja ölelve fonódott az apja nyakára.
- Nem, nem, te jó apa vagy, te nem bántasz senkit.
- Lázár a kis leány hajába temette az arcját.
- Gyerekek, mondta, mit szólnátok, ha veletek hálnék? Egészen új mesét tudok máma.
- Hát a kisasszony?
- A kisasszony alszik majd az én helyemen.

Kitörő ujjongás volt rá a válasz, még a fiu is felpattant a helyéről.

Lázár kézenfogva vezette el a két gyereket. Nem volt filozóf fej s nem voltak nagyon tiszta fogalmai a világot kormányzó eszmékről, mentében mégis olyasmit gondolt el, hogy a családi életnek nem csalhatatlan föltétele a házastársak holdogsága, van annál sokkal feljebb való, a gyermekek java.

politikájára. Itt említik meg, hogy báró Hornig Károly veszprémi püspök levelet írt Barabás Bélahoz, a delegáció elnökéhez, amelyben bejelentette delegációi tagságáról való lemondását. Helyette a legtöbb szavazatot nyert főrendi delegátus tagot hívják be.

A szerb kereskedelmi szerződés. Bécsből jelenik, hogy a Szerbiával való kereskedelmi szerződési tárgyalás eljutott befejezéséhez s a delegátusok mai tanácskozásukon megállapították, hogy az összes nehézségeket sikerült elhárítani. A magyar és osztrák delegátusok elfogadták több vámtételt, amely még vitás volt s ezzel elintézték a vámtarifa kérdését. A szerb kormányt táviratban értesítették a mai tanácskozás eredményéről. Jövő héten lesz ugyan még néhány tanácskozás, de ezeken csak formásgokkal fognak foglalkozni.

A fejadó eltörlése. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma este tartott ülésében foglalkozott a második osztályú kereseti adóra vonatkozó javaslattal. Hoitsy Pál előadó ismertette a javaslatot. Szerinte ez az egyetlen javaslat, amelyre még rá sem lehet fogni, hogy adóemelést tartalmaz. Épp a legszegényebb osztály adóját, a fejadót törli el a javaslat, azoknak adóját pedig, akik eddig 4 koronát fizettek, 2 koronára szállítja le. A javaslathoz tehát minden intézkedése arra irányul, hogy a legszegényebb osztály terhein könnyítsen. Rátka László azt kívánja, hogy a családtagok adóját egyáltalán töröljék el. Wekerle miniszterelnök kifejti, hogy a családtagok adójának eltörlése a költségvetésben igen nagy hiányokat idézne elő. Ezután a bizottság a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben egy szónyi módosítással elfogadta. Ezzel az ülést véget ért.

Gróf Batthyány Tivadar ünneplése. A „VI. kerületi függetlenség és 48-as kör” — mint megírtuk — e hó 31-én, pénteken este 8 órakor sajtó körhelyiségében gróf Batthyány Tivadar tiszteletére ünnepélyes Batthyány-estélyt rendez, amelyre a koalíció kötelekébe tartozó összes pártok vezérférfiai, valamint a fővárosi függetlenségi pártkörök képviselői máris megígérték megjelenésüket. A mindenképpen nagyszabásúnak ígérkező estély iránt a kerület polgársága körében óriási érdeklődés tapasztalható. Az estélyen leendő részvétel a kör elnökségének (VI. Andrassy-ut 67. sz.) előzetesen bejelentendő.

Az unjonczjavaslatok a főrendiházban. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága Wlassics Gyula elnöklésével ma délután négy órakor tárgyalta a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség unjonczlétszámának az 1908. évre való megállapításáról, továbbá az 1908. évre kiállítandó unjonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat és azokat báró Prónay Dezső, báró Rudnyánszky József, Wlassics Gyula elnök, valamint Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Bolgár Ferenc államtitkár felszólalásai után elfogadták. Együttal a bizottság hosszabb vita után elhatározta, hogy a bizottsági jelentésben határozott kifejezést nyerjen az az óhaj, hogy jövőre névbe a törvény szövegében az 1867. évi XII. törvényzikk 11. és 12. szakaszaiban foglalt és a fennálló közjogi helyzetnek megfelelő kifejezések használtassanak.

Hoffmann Ottó és a disszidensek. Néhány lap azt írta Hoffmann Ottó képviselőről, hogy a disszidens képviselőkkel bizonyos politikai összeköttetést tart fenn s ebbe igyekeznek belemagyarázni a csüörtök osti pártterkezesleten történt szereplését. Hoffmann Ottó ma este nyilatkozatot adott ki, amelyben ierfiúi becsületszavára kijelenti, hogy az egész dologból egy szó sem igaz. Amitt cselekedett, azt saját elhatározásából, legjobb meggyőződése szerint tette.

A kérvények. A képviselőház kérvényi bizottsága ma Hrabovszky Guido elnöklésével ülést tartott. A kormány képviseletében Meskó László igazságügyi államtitkár volt jelen. Az ülésen mintegy 300 kérvényt intéztek el, ezek közül Zakariás János előadásával Hevesvármegye és még 30 törvényhatóságnak a gör. kel. vallásu magyar nemzeti egyház szervezése iránt való kérését. A kérvényi bizottság ezt pártolólá adja ki a kormánynak azzal, hogy az önálló magyar gör. kel. egyház szervezését sürgősen teljesítendő elsőrendű nemzeti önvédelmi kötelességnek tekintsi és ez okból az ez iránti törvényhozási előterjesztést mielőbb elvárja. Somogy és még több vármegyének a gazdasági önállóság biztosítását sürgető kérését szintén pártolólá adja ki a kormánynak azzal, hogy a gazdasági önállóság megvalósításá-

nak lehetősége 1917-re már törvényvel és szerződéssel biztosítva van, a gyakorlati megvalósítás előkészítésére minden törvényhozási és kormányzati intézkedés megtételét sürgősnek tartja. Hasonlóképpen pártolólá adta ki a kormánynak az Árpád fejedelmi emlékszóbrának országos költségen való felállítását, ezzel egyuttal a magyar nemzeti sorsjegykölesön engedélyezését sürgető kérvények is. Bács-Bodrog és még 25 törvényhatóságnak a kivándorlás korlátozását sürgető kérvényeit Nelrebeczky György előadása alapján tárgyalta a bizottság, melyt pártolólá ad ki a kormánynak azzal, hogy a belügyi, földmívelésügyi, közoktatásügyi és pénzügyi ügykörében sürgősen tegyen meg mindent a nemzet védképességét és gazdasági fejlődését veszélyeztető baj elhárítására. Hasonlóképpen pártolólá adja ki a kormánynak a magyar nyelv erőlyes tanítását, a magyar czég-felirások kötelező használatát és az összes egyházi szolgálmányok törvényes megváltását sürgető kéréseket.

Székely világ a Házban.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 25.

Az erdélyrészi birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról szóló törvényjavaslat volt a Ház mai napirendjére kitűzve. Aki nem szivott valaha székely levegőt, el sem tudja képzelni, hogy e mögött a szürke czim mögött hány falu, hány ember-ekzisztencia huzódik meg; és hogy ettől a törvényjavaslattól függ: pusztulás lépjen-e be egy darab földet, vagy pedig fölvirágozzék.

A székely képviselők tehát könnyen elképzelhető érdeklődéssel fogadták ezt a javaslatot. Ferenczy Géza volt az előadója, Vertán Endre, Bene István, Vlád Aurél, Bozóky Árpád, Issekutz Győző és Nagy György a szónokai. Valamennyien hozzáértéssel szözltek a tárgyról és egy-egy szempontból világították azt meg. Abban megegyeztek, hogy a tagosítás csak a nép igazi fölsegítését czélozhatja; de hogy ezt a czélt miképpen lehet érteni, itt a vélekedések elágaztak.

Három interpelláció is volt ma. Bozóky Árpád a szebenmegyei közoktatás államellenes irányáról interpellált. Becsey Károly a haditengerészet vezetőségét panaszolta be. Ez a vezetőség nagymennyiségű árut rendelt egy szegedi iparvállalatnál és amikor az áru elkészült, csak a tízedrészt akarta átvenni. Zakariás János az állami tisztviselők pragmatikáját sürgette meg. A miniszterelnök rögtön válaszolt erre az utolsó interpellációra. Azt mondotta, hogy a pragmatika megvan, de a kormány még simítani akar rajta egyet-mást.

Az ülés elején az elnök jelentette, hogy a harmadik kerületben Botzenhardt Jánost választották meg. A Ház élénzessel fogadta a függetlenségi párt ez újabb győzelmének híret.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.
Jegyzők: Hentz Károly és Szentkirályi Zoltán.
Elnök: Megnyitja az ülést.
Az elnök jelenti, hogy a Keszits Antal halálával megüresedett óbudai választókerületben január 23-án Botzenhardt Jánost választották meg. (Eljenzés.) Botzenhardt megbízólevelét kiadják az állandó igazoló-bizottságnak.

Mérey Lajos előadó jelenti, hogy a bíráló-bizottság Désey Zoltán genyvesi képviselő mandátumát rendben találta. Kéri Déseyt végleg igazolt képviselőnek kimondani.

A Ház tudomásul veszi a jelentést.
Az elnök konstatálja, hogy Déseyt a Ház végleg igazolta. (Eljenzés.) Jelenti, hogy Désey összeférhetlenségi bejelentést tett maga ellen.
A jelentés kiadatik az összeférhetlenségi bizottságnak.

A Ház azután harmadszori olvasásban elfogadja az 1908. évre az unjonczlétszám megállapításáról és megajánlásáról szóló javaslatokat, amelyeket hozzájárulás czéljából áttesznek a főrendiházhoz.

Napirend szerint az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslat tárgyalása következik.

A székely tagosítás.

Ferenczy Géza előadó ajánlotta elfogadásra a javaslatot. A székely nép régi kívánságainak teljesítése — ugymond — ez a javaslat és mint ilyen, közszükségletet elégít ki. A javaslat szerint szakbizottság fogja a rendezést keresztülvinni, de az érdekeltek hozzájárulásával. A javaslat már ebből a szempontból is szerencsésnek mondható. Az is helyes a javaslatban, hogy a tagosítás esetén kötelesség bizonyos százalék közlegelő kihásítása. A javaslat egyéb előnyeinek ismertetése után a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Vertán Endre: A javaslatnak a tagosításra vonatkozó részét feltétlenül helyesnek tartja. Az uzoravásárlások ellen erőlyesebb védelmet óhajt, mint amelyen a javaslatban van. Bár a javaslat némely irányelveivel nem ért egyet, a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Bene István elfogadja a javaslatot, mert az igazságügyi kormány és a földmívelésügyi miniszterium megtalálták azt a helyes utat, amely a kérdést igazságosan megoldja. A tagosítás csak hasznára volt a népnek. Ott, ahol tagosították, a föld ára sehol sem csökkent. E tekintetben Vertánéval ellenkező a fel fogása. Csak a mérnökök spekulációja növelte a tagosítás kárait. A mérnökök csak azzal törődtek, hogy hamarosan végezzenek. Kéri a minisztert, hogy a visszaéléseknek vegye elejét. Helyes intézkedésnek tartja, hogy a becslők számát csökkentették s így szakemberek kezébe adták az ügyek vezetését. A javaslatot örömmel fogadja.

Vlád Aurél volt a következő szónok. A törvénynek azt az intézkedését tartja sérelmesnek, hogy a tagosítás a földmívelésügyi miniszter engedélyétől függ. Ki ad aziránt biztosítékot, hogy a földmívelésügyi székben mindig olyan miniszter fog ülni, aki a kisbirtokosok érdekeit védi. Nem szabad tehát a tagosítást egy politikai közeg hatalmától függővé tenni. A tagosítást megelőzőleg külön eljárást kellene folytatni az összes érdekeltekkel és a bíróság mondja ki, hogy szükséges-e a tagosítás.

Günther Antal igazságügyminiszter: Az előbb meggyanúsította a bíróságot!

Vlád Aurél: Mégis nagyobb garancia a bíróság. Jogi eseteket sorol fel, amelyeknél sérelmek történtek. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután öt perc szünetet rendelt el. Szünet után.

Bozóky Árpád: Azt óhajtja, hogy a tagosítást hatósági mérnökök végezhessék. Daczára, hogy némely kifogásai vannak a javaslat ellen, a sürgösségre való tekintettel a javaslatot elfogadja. A jászkunsági közbirtokosság helyzetéről is szeretne beszélni, kéri tehát a Ház engedélyét, hogy eltérhessen a tárgytól. A Ház megengedte.

Bozóky erre a jászkunsági közbirtokosok sérelméről kezdett beszélni. A bíróság a tagosításnál nem jár el a közbirtokosok érdekeiben. Óhajtja, hogy ez a kérdés is mielőbb rendeztessék.

Issekutz Győző elfogadja a javaslatot. Akik a javaslat jogi hibáit bírálják, azoknak igazuk van, de szem elől tévesztik, hogy egy birtokrendezési törvény nem jogi, hanem gazdasági alkotás.

Igaz, hogy a jogi törvényből, sőt magának a bírói szervezetenek a lényegéből, a bírói hatáskör alá tartozó ügyek elintézésének módjából vonunk le konzekvenciát.

Nagy György: A javaslat nem elégíti ki szólnak hozzáfűzött várakozását. Azt remélte, hogy a birtokrendezésről intézkedő javaslat jobb jövőt fog eredményezni Erdélyre nézve, de a jelenlegi javaslat csak kisebb jelentőségű módosításokat tartalmaz. A székely föld történelmi multjánál és geográfiai fekvésénél fogva nem jöhet egy kalap alá Erdély egyéb részeivel. (Helyeslés.) A szétágazó érdekek a javaslat kéffelő választása után volnának kielégíthetők. A javaslat hiányaiért nem a jelenlegi igazságügyi kormányt teszi felelőssé. A Polónyi által összehívott ankétén mindenki ott volt, csak maga a gazdaközönség nem, mely a legjobban volt érdekelve. Ott az ankétén minden osztály képviselve volt, csak a gazdák érdeke maradt védelem nélkül. A kuriai bíró, a mérnökök meg lehetnek elégedve a törvény rájuk vonatkozó rendelkezéseivel, a kisgazdák azonban nem.

Két óra után áttértek az interpellációkra.

Az interpellációk.

Bozóky Árpád a szebenmegyei közoktatásnak államellenes irányára miatt interpellálja a kultuszminisztert.

Becsey Károly: Elmondja, hogy a haditengerészet vezetősége szerződést kötött egy szegedi iparvállalattal 94.000 métermáza kötél szállítására. A gyárnak tavaly kellett volna a szállítást teljesíteni, de mikor minden berendezéssel elkészült, a tengerészet mindössze 9200 métermáza kötelet rendelt meg, a többit pedig osztrák gyárhoztól szerezte be. Kéri a miniszterelnököt, hajlandó-e ebben az ügyben a magyar ipar érdekét megvédelmezni?

Zakariás János: Az állami tisztviselők szolgálati viszonyainak rendezését és a pragmatika előterjesztését sürgeti. A törvényjavaslat előterjesztéséről interpellálja a miniszterelnököt, kérdeve, hogy mennyire haladt eddig a törvénytervezési munka?

Wekerle Sándor miniszterelnök: A tisztviselői pragmatika most készült el. A kormánynak vannak némi kifogásai, így például, hogy a tervezet a tisztviselők bizonyos anyagi jogait nem védi meg eléggé. A munka tehát folyamatban van. Addig is a kormány megőrzi a tisztviselők tökéletes politikai szabadságát. A pragmatikát a kormány a legfontosabb megoldandó feladatok egyikének tartja.

Az interpelláló s a Ház a miniszterelnök választását tudomásul veszi s ezzel az ülés fél három órákor véget ért.

A t. Házból.

I. Új követ jött.

Óbudáról bejött az új követ, ama nevezetes Botzenhardt János doktor, akit ügyvéd gyanánt ismertek s most képviselőjüknek tisztelnek. Megválasztották Komjáthy Bélával szemben koalíciós képviselőnek, függetlenségi programmal és maga Benedek János látta el utavalóval, lelkére kötve, hogy a függetlenségi programot oltalmazza, segítse és vigye diadalra. Minden jókat kívánt neki Benedek János, a választási elnök, de bizonyára legalább ugyanannyi jókívánságot nyújtott volna át Komjáthy Bélának, ha ő kapja vala a többséget. Az óbudai hullámok két nap óta már-már lecsendesedtek, (csak egy szegény tanító trémázik, hogy a moszkos vízbe befúllasztják) és végül ma kifésülve, kivassalva elegánsan belépett dr. Botzenhardt.

A folyosón a baloldali képviselők összegyűlekezve várták. Utat nyitottak előtte és lelkesen, nagyon hangosan kiáltották:

— Éljen Botzenhardt!

— Botzenhardt — ismételték távolabb. —

Hol van az a Botzenhardt, hadd öleljük keblünkre.

Kiváltképpen a demokratákat és disszidenseket, akik Komjáthy mellett korteskedtek, kérdezték:

— Nem láttátok merre van az új kollega, a derék Botzenhardt?

Ismét kezdték, újra éljeneztek, körülölgtek, dédegették s most Wekerle Sándor miniszterelnök is odalépett hozzá, felavatván őt, miként a rektor magnifikus a jó vizsgázott növendéket:

— Szivesen üdvözlök!

Erre újabb éljenzés. És amikor benne a teremben Návay Lajos bemutatta a Botzenhardt óbudai mandátumát, a padokban is felhangzott, hogy:

— Éljen! Éljen!

Mi volt ez? Ily sok éljen nem igen járt ki eddig, ha követ jött a Házba. Még Gaál Gaszton se kapott ennyit, amikor a letett mandátumot megint felvette, se Somogyi Aladár, amikor többször elvesztett mandátumát mindig új gyanánt hozta vissza. Miért jut különös tüntetés éppen az óbudai követnek és éppen Botzenhardtnak. Hogy őt magát alaposan ismernék, arról szó sincs. Hogy rendkívüli talentum volna, az nem lehetetlen, de a mandátumhoz nem mellékeltek a róla szóló bizonyítványt. Tehát a bizalom előlegezése az ilyen? Nem éppen. Hanem valami más. Érvényesítése a következő elvnek:

— Az én ellenségemnek az ellensége az én barátom.

Az éljenek, amelyek Botzenhardtot fogadták, a bukott ellenfélnek szóló abezugok valának. Avagy még közelebbi meghatározást alkalmazva, azért éljeneztek Botzenhardtot, hogy pukkadjanak Vázsonyiék és az ellenzéki disszidensek.

Körülbelül tudta ezt a Házba érkező új követ is. De ha tudta, nem árulta el. Ugy fogadta az éljenzéseket és üdvözléseket, mintha őszintén örvendene nekik. Elvégre is ajándék lónak nem nézik a fogát.

És ha ennek a lónak foga volt, azzal az ő ellenfelét harapta.

A tény, az, hogy szivesen fogadták, maguk

közé ültették és ezenközben hamarjában már szavazható is. Az ujonczlétszám megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban szavazták és ebben résztvehetett az új követ is.

Eképpen, hogyha a király érdeklődni talál afelől, hogy milyen követet kapott Óbuda, hát Wekerle beajánlhatja:

— Felsőleges ur, őt Botzenhardtnak hívják és megválasztatása után első ténye volt, hogy ujonczokat szavazzon meg felséged hadserege részére.

Kár, hogy a delegációba már nem választhatták be, mert akkor az uralkodótól még biztatást is kapott volna, hogy:

— Csak folytassa.

* * *

II. Az erdélyiek dolga.

Speciális erdélyi ügyek következtek a mai ülésen az ujonczjavaslatok megszavazása után. Az erdélyi birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyek ezek, beleszámitva Kraszna, Középszolnok, Zarándmegyék és a volt Kővár-vidéket.

Régi tervek megvalósítását jelenti a javaslat, ama tervekét, amelyeket sokan sok időn át sürgettek, számtalanszor megkérvényeztek, megdeputációztak és sürgettek.

Leginkább természetesen erdélyi képviselők vettek részt a képviselőházi tanácskozáson is. Maga az előadó Ferenczy Géza erősen pártolta a javaslatot, dicsérte előnyeit és kérte, hogy fogadják el. Vertán Endre, szintén erdélyi, már talált kifogásolni valót is. Félte az ügyet az uszavásárlásoktól. Igen tehetséges erő mutatkozott be aztán, Bene István, aki világos módon ismertette a kérdést, előnyeit és hátrányait egyaránt. Vlád Aurélnak nagyon sok kifogása volt. Bozóky Árpád viszont ájtott Erdélyből és a jászkunsági birtokosok ügyét ismertette. Azt mondta, hogy beszámol tapasztalatairól, mert azt óhajtja, hogy az igazságügyminisztérium hasznát vegye.

— Akkor jobban tenné, ha levélben írná meg, vagy telefonon mondaná el. Olcsóbbá kerülné, — sóhajtott Günther.

Nagy beszéd volt az Issekutz Győzőé, míg hanggal jobban győzte Nagy György.

Azonban az erdélyi képviselők közül csak az első sorozat mondta el mondandóit. Még egy sorozat hátra van s erre már csak csütörtökön kerül a sor, minthogy addig a képviselőházban nem lesz ülés.

Csütörtökig egyttal a főrendiház is megtárgyalja az ujonczjavaslatokat s akkor egyeztetik, szentesítik, mint első eredményét annak, hogy a disszidensek nem csinálnak obstrukciót.

* * *

III. Bécsbe mennek . . .

A magyar delegátusok az utitáskába csomagolják a szükséges holmikat és mennek Bécsbe delegációzni. Elöl megyen Wekerle már holnap s utána sorakoznak a többiek, akik az első sorba tartoznak, míg a pars minorum gentium hétfőn megy.

Egyelőre csak három napig mulatoznak a delegátus urak az osztrák császárvárosában és legfontosabb tényük az léssen, hogy meghallgatják báró Aehrenthal külügyminiszter expozéját és megtudják belőle, miként is állunk nagyhatalmi kérdés dolgában a népek tengerében és hogy minő részünk van az európai koncertben. Efelől egy kicsit vitázhatnak is, de nem nagyon. Csak a pénzügyi albizottság, meg a tengerészeti munkódk ezután, mert csütörtökre megint hazajönnék a delegátusok elintézni itt a képviselőházban azt, ami a tagosításból hátra van és letárgyalni a bírák és ügyészek dolgát. Katonai vita addig nem lesz. Sőt csak egy hét mulva kerül rá a sor

Bécsben s addig szelidíthetik a harcziásokat. Amár úgy látszik, nem igen akadnak szelidítendőek.

Aki már Bécsbe megy, az megadja magát sorsának. Ezenkívül pedig a magyar kormány jó előre kihuzgálta a delegációsális szörnyeteg összes méregfogait.

Mivelhogy ez már egészen másfajta ló, mint a Botzenhardt ajándéklova. Ez a közös ló, amelyiknek turós a háta.

A bolgár kormányválság.

Budapest, január 25.

Bulgáriában miniszterválság tört ki, de nincsen benne semmi meglepő, mert a válság már régóta lappang és kitorését már régóta várják. Mióta Petkov volt miniszterelnököt a múlt év márczius havában meggyilkolták, azóta mindenki tisztában lehetett vele, hogy a Sztambulov-éra Bulgáriában leáldozott és hogy vele távoznok kell a hatalomtól azoknak a férfiaknak is, akik ennek az érának megtestesítői voltak, távoznok kellett annak ellenére is, hogy a szobranjében többséggel bírtak és ezt a többséget még a legutóbbi választás alatt is bírták maguknak megszerezni. A többségi párt Petkov kimultával elvesztette talaját az országban, az utóbbi választás többsége csak a mesterkedésnek volt a műve és most, miután a szobranje megszavazta a költségvetést, magának a törvényhozó testületnek napjai is számlálva vannak. Azt pedig kizártnak tekintik, hogy sztambulovisták még egy választáson szert tehessenek egy többségre. Hogy a kormányválság mindeddig késett, annak oka az, hogy előbb bevérték a költségvetés megszavazását a szobranjében, hozzájárult azonfelül még az is, hogy a mostani zilált pártviszonyok között nem könnyű dolog Bulgáriában egy olyan kormányt alakítani, amely dicsekedhetnék azzal a kilátással, hogy hosszabb ideig fogja magát tartani. De ez a mérlegelés sem tudta többé a mostani kormányt megóvni a bukástól, mert sok súlyos hibát róttak rá, állítólagos korrupcióval is vádolták az állami épületekre kiírt pályázatoknál Szófiában, Tirnovóban stb., ahol vagy 20 millió franknyi építkezésre való pályázatban egy francia vállalkozó-csoport lett a nyertes, osztrák és német olcsóbb vállalkozók mellőzésevel.

Hogy a fejedelem miképpen fogja a kormányválságot megoldani, erre nézve elsősorban a jelenlegi párhelyzet kell, hogy szolgáljon ujjmutatóval. A leginkább kormányképes párt ezidőben az ugynevezett naczionalista párt, amelyet az elhalt Stoilov alapított volt és most Gesov vezetése alatt áll. Ez a párt vagy 30 tagból áll mindössze, tehát kisebbségi párt, de konzervatív, ami ott azt jelenti, hogy nem akarja az országot macedóniai kalandokba belerántani. Ez a konzervatív program összeesik a fejedelem politikájával, aki ezidőben nem kíván semmiféle nagy bolgár akciót Macedóniában. Ezek a naczionalisták aztán megegyeznének a becsületes Radoslavov csekély, de igen tetterős töredékkel és így számára nézve is jelentékenyebb párttá vergődhetnék. Ezzel a csoportosítással szemközt állanak az ugynevezett „demokraták”, akiknek vezére Malinov, ehhez a csoporthoz csatlakoznak a régi czankovistáknak maradványai is, akiknek vezetője ezidőben Danov.

A fejedelemnek e két csoport közt kell választania, mert más kombináció a kormányalakításra Bulgáriában ez időben nem létezik. A fejedelem, akinek lelkében a gyanakodás felhői sohasem oszlanak el végképpen, mindenesetre az összes pártok vezetőivel tanácskozik és azou lesz, hogy legalább egy meghitt embere jusson be a kabinetbe, alakítsa azt bármelyik pártcsoport. A külföldre nézve a válság megoldásánál a legfontosabb kérdés az, hogy ki lesz a külügyminiszter? Eddig azt beszélték, hogy Stanciov, az eddigi külügyminiszter párisi követé fog kinevezettni. Nem tartják azonban kizártnak azt, hogy Stanciovra nézve az utolsó percben mégis csak el fogják határozni, hogy vezesse a jövő kabinetben is a külügyet. Ő mellette Danovról is az hírlik, hogy a jövő kormánynak külügyminiszterjelöltje. A fejedelem, úgy látszik, nem sietteti nagyon az új kormány létrejöttét, ami némileg megnyugtató arra nézve, hogy a kitört kormányválság nem fenyegeti közvetlenül veszélyvel sem Bulgáriát, sem a balkáni helyzetet.

KÜLFÖLD.

A francia hadsereg szaporítása.

Páris, január 25.

Most, hogy a francia hadseregben a két-éves katonai szolgálat behozatalát tervezik, a kormány minden törekvése oda irányul, hogy a tényleges létszámban beállt léhezagot valahogyan pótolja. A sok terv közül a legkivihetőbbnek találta az általános katonai szolgálat behozatalát Algeriában. Eddig ugyanis Algeriában a francia csapatokon kívül negyven ezer benszült zsoldosból álló hadsereget tartott fenn Franciaország.

A kormány az általános katonai kötelezettség behozatala céljából bizottságot küldött Algeriába, hogy a tervezetet ott a helyszínen tanulmányozza. E katonai bizottságnak elnöke, Mettigny a napokban beküldte jelentését, mely kimutatja, hogy az általános katonai kötelezettség behozatalával Algeria százhuszezer emberből álló hadsereget állíthatna ki.

Ez mindenestre tekintélyes szám, mely háboru esetén nagy szolgálatokat tehet Franciaországnak. És amellet meg van az az előnye, hogy nem kerül többre, mint a negyven ezer zsoldosból álló mostani benszült hadsereg. Fejenként a benszült zsoldos ezerötven frankba kerül, az általános katonai kötelezettség alapján szolgáló francia katona pedig négyszáznyolcvan frankba.

Aminő egyszerűnek látszik azonban ez a terv, oly nehéz kivitelében. Az algériai sajtó már e terv keletkezéséről rámutatott azokra a nehézségekre, melyekbe az általános katonai kötelezettség ütközni fog. Elsősorban már maga az utoncozás igen bajosan folya le zavartalanul. Azonkívül a benszült anyag igen hasznavehetetlen volna, mert bár harcias természetű, de sosem tudna beleszokni azokba a viszonyokba, melyekbe mint katona kerülné.

A gyarmati sajtó különösen azokra a veszélyekre mutat rá, melyek akkor keletkeznének, ha Franciaország háboruba keveredne. A benszült sosem fogja tekinteni hazájának Franciaországot. Sőt ellenkezőleg, mint nemzetének elnyomóját, gyűlöli mindent, ami francia. Ezek után misem természetesebb, minthogy megbízhatósága nem valami magas fokon áll, és meg fog ragadni minden alkalmat, hogy Franciaországnak árthasson. Nagy vese delmet rejtgetne magában az általános katonai kötelezettség Algeriában akkor, ha Franciaországot a harcmezőn katasztrófa érte. A katonailag kiképzett és fanatikus nép rettenetes lázadásba törne ki, mely az összes európaiak lemészárlásával végződne.

Természetesen a benszültök közt is nagy visszatetszést szült a francia kormány terve és igen valószínű, hogy annak minden alkalmazható eszközzel ellent fognak állni.

Ilyen körülmények között a francia kormány terve nagy nehézségekbe ütközik s miután Algeriában európai lakossága is a legnagyobb mértékben ellenzi, egyelőre aligha fog megvalósulni.

Bulgária új görög ügyvivője. Rizov ujonnan kinevezett athéni bolgár ügyvivő hivatalának elfoglalása elé nagy akadályok gördülnek. Rizov mostanig belgrádi bolgár ügyvivő volt s néhány héttel ezelőtt athéni ügyvivővé nevezték ki, amihez a görög kormány megadta a hozzájárulását. A görögországi macedóniai bizottság panaszt tett ellene s azt híresztelte róla, hogy a macedóniai görögöknek legnagyobb ellensége. A görög újságok tiltakoztak kinevezése ellen s kieltették, hogy Athénben nagyon barátságosan fogadásban fogják részesíteni. A görög kormány ennek következtében bizalmasan megkérte a bolgár kormányt, hogy Rizovot ne küldje Athénbe.

A norvég országgyűlés. A storting balpárti egyesülete ma délután 48 tagja javaslatára nagy többséggel elhatározta feloszlását. A többség azután a régi szímmel új balpárti egyesületet alakított. Az új egyesület a balpártoknak az 1906. évi választások alkalmával felállított programja alapján áll és visszautasít minden politikai együttműködést a jobboldallal és a szociáldemokratákkal. Az új egyesület elnöke Knudsen Gunnar választotta meg.

A legközelebbi békekongresszus napirendje. A berni békeiroda most küldte szét az összes békeegyesületeknek azt a tervezetet, amelyet a július hónapban Londonban tartandó legközelebbi békekongresszus napirendjére vonatkozólag készített. A tervezett napirend ez volna: 1. Az iroda jelentése az év eseményeiről, amennyiben háborura vagy békére befolyással vannak. 2. Nemzetközi jog-kérdések. 3. Propaganda-kérdések. 4. A XVIII. kongresszus helye és ideje. 5. Szózat a nemzetekhez. A berni iroda a javaslat kapcsán felhívja a békeegyesületeket, hogy tegyék meg további indítványukat.

Amerika és Oroszország szövetsége. Diplomáciai körökben egy orosz-amerikai szövetség lehetőségéről beszélnek. Azt állítják, hogy a tárgyalások már meglehetősen előrehaladtak és úgy tüntetik föl a szövetséget, hogy az a japán-angol szövetséget hathatósan ellensúlyozná. A tárgyalásoknak csak egyetlen akadálya az, hogy Oroszországnak nincs határozott flottaterve.

Elnökjelöltek Amerikában. Hughes, Newyork állam kormányzója pályázik az elnökségre és megjelenik a newyorki republikánus klub legközelebbi értekezletén, hogy megismerje véleményüket. Eszerint eddig négy elnökjelölt neve ismeretes: Taft és Hughes republikánus, Bryan és Hears pedig demokrata programmal.

Törvényjavaslat az anarkisták ellen. A spanyol igazságügyminiszter a szenátusban törvényjavaslatot olvasott fel anarkisztikus merényletek ellen. A javaslat értelmében a kormány felhatalmazást nyerne, hogy az anarkisztikus klubokat és gyűléshelyiségeket bezárja, az anarkisztikus tanok hirdetőit pedig kitasítsa az országból.

A perzsa-török viszály. Perzsa és Törökország között a viszony kezd nagyon komolylyá válni. A perzsa kormány a válságos helyzet miatt nem tud mozgósítani. Ily körülmények között valószínű, hogy az orosz-perzsa határon komoly bonyodalmak fognak bekövetkezni. Feriman herceg Miandoában át érkezett táviratban jelenti, hogy Ferics basa, a török csapatok parancsnoka, aki a Szaucbulaktól egy mérföldnyire lévő Kioszakakrics faluban tartózkodik, ismételtén kategorikusan felszólította, hogy hagyja el Szaucbulakot, mert a Dsagata folyóig terjedő terület a törökök birtoka.

A porta és a macedon reformok. A porta választá a követek legutóbbi közös jegyzékére, mely a macedóniai megbízóleveleknek hét évre szóló megújítására vonatkozik, ma tették közzé. A válasz föltétlenül visszautasító.

A marokkói helyzet. Az egész francia sajtó behatóan foglalkozik Delcassé tegnapi beszédével, amelyet a tegnapi Marokkó-vita főeseményének tekintenek és amely sok oldalról találkozik elismeréssel, de gáncs is éri.

A nacionálista Echo de Paris ezt írja: Delcassé úgy beszélt, mint egy kiváló államférfi és nemes és nyugodt szavait a szociálisták kivételével az összes képviselők tetszéssel fogadták. Elérkezett az igazságos elégtétel órája, amely nagy örömmel tölti el mindazokat, akik a francziák józan eszében és hazaszeretében nem kételkedtek és amely igazolja azt a férfit, aki három év előtt eselvétekeknek és megvetésre méltó machinációknak lett áldozata és aki tiszteletreméltó hallgatásba burkolózott.

A radikális Matin ugyanezen a hangon azt írja, hogy jelen volt ma egy embernek új életre ébredésénél és dicsőítésénél, akit Franciaország egy tragikus órában lábbal taposott. Az a meglepetés, mely kijelentéseit fogadta, kártalanította őt az egykor elszenvedett keserűségért.

A radikális Rappel azt hiszi, hogy az egyetlen szemrehányás, amely Delcassét érthette, hogy szenvedelmesen védelmezte Franciaország érdekeit. Lehetnek, akik ezt a szenvedelmességet tulzottnak tekintik és ezeknek a véleménye akadályozta meg egy ideig Delcassé visszatérését a hatalomra, ez azonban őt a közvélemény előtt nem tette kisebb meberré. A republikánus Gil Blas azt írja: Nemsokára megtudjuk, hogy milyen hatást keltett Delcassé beszéde Európában. Abból a tetszésből, amelylyel beszédét a kamarában fogadták, azt látjuk, hogy beszéde meglefel igen sok francia ember vélekedésének.

A szociálista radikális Action azt írja: Hogy Delcassé nagyravágás mániája győtri, az csak a kis ember érdekli. Hogy azonban Delcassé őrltsége a parlamentnek számos tagját győtri, ez már érdekli a republikánus sajtót is. Ha eszünkbe jut, hogy ez a nagyvási hőbortban szenvedő törpe, három évvel ezelőtt Franciaországot Németországgal bílnős összeköttetésbe akarta belekényszeríteni, nem nézhetjük szegyenkezés nélkül bizonyos radikális és radikális

képviselők feledékenységét, kik tegnap tetszészajt produkáltak e kis ember tulhajtott sovinizmusa ellen, aki Németországgal nem akart tárgyalásokba bocsátkozni.

A Figaro azt írja: A politikai téren minden megtörténhetik. Tegnap Delcassé Teofil ur beszélt a kamarában a marokkói ügyről. Ez az ember, akit az események hallgatásra kényszerítettek, az a meggondolatlan miniszter, ki bennünket a jelenlegi helyzetbe sodort, hat hónap óta rögtönzött beszédével a meglepett kamarában nemcsak igazolni akarta magát, hanem énjének dicsőítettését kereste, ami még olyan időkben is, mikor már semmi sem okoz meglepetést, méltán rendkívüli dolognak látszik.

Tangerből jelentik a Vossische Zeitung-nak, hogy Rabatban egy francia tisztet meggyilkoltak.

Az ágy.

©

Szinte érthetetlen, hogy poéták szeme megakad egy rózsaszálon, egy gömbölyű vállon, egy többé-kevésbbé egészséges érzésen; de nincs rímik az ágy számára. Igaz, hogy Lavedan Henrik ur míg nem volt akadémikus, néhány novellájában glorifikálta az ágyat; de ő néha kostonériákat fektetett az ágyba és ez nem az igazi ágy.

Az igazi ágynak — annak, mely a poéták legszebben pengő rímeire is méltó — semmi köze sincsen az erotikához. Ez az ágy a nyugalomé, a semmittevésé, a szent lustaságé, a tiszteltreméltó henyeségé. Nem méltatták eddig kellő figyelemre ezt az ágyat.

A causerie-k számára gyönyörű szalókat rendeztek be, az ebédlők is pompásak; se a folyosókat, se a mellékhelyiségeket nem hanyagolják el; a hálószoba is megkapja azt, ami a hálószobáé. De az ágygal — chaise-longuenak, pam-lagnak, fouteuilnek is nevezhetik — nem törődik senki.

Ez alkalmasint azért van, mert az emberek azt hiszik, hogy lustálkodni könnyű és ennek nem kell külön templomot építeni. Nem; a henyelés igen nagy művészet, ha azt akarjuk, hogy az valóban frissítő és energia-forraló legyen. Nem lehet akárhol pihenni. Némelyik középkori grand-seigneur tudta ezt és éppen ezért két ágya volt. Rendes körülmények között az egyikbe feküdt, hogy kipihenje egy jól sikerült rablótámadás fáradságait. Annak az ágynak, mely a legszebb szonettekre is méltó, nem lehet társa a szobában. Egyedül kell lennie.

S ezért meglepő, hogy a fővárosi tanács az „ágyrajárók” dolgát szabályozni akarván, az utolsó szót véli kimondani akkor, mikor azt tervezi, hogy egy ágyra nem „járhatnak” többen.

De meg kell először mondani, mi az az ágyrajáró. Szegény emberek, ha két-három ágyuk van, egyet-kettőt bérbe adnak náluknál még szegényebb embereknek. Így azután egyetlen szobában több idegen ember alszik és egymás szemeláttára végzik azokat a dolgokat, miket XVI. Lajos kis marquise-ai „utolsó emberi nyomorúság”-nak neveztek.

A fővárosi tanácsal ugyan kár perelni; mert ő szegény nem tehet semmit. Azt, hogy ma Budapesten mindenkinek meg legyen a maga ágya a maga szobájában, csak a jó istenke tudná megcsinálni — ha folytatná a teremtés formuláit ezzel: legyen ágya mindenkinek. De miután ez valószínűtlen, bele kell nyugodnunk abba, hogy még sokáig, nagyon sokáig az ágyak párosával vagy hármasával fognak a szobákban sorakozni.

Azok, kik egyedül laknak, vagy legalább nem kénytelenségből osztják másokkal szobájukat, el sem tudják képzelni, micsoda irtózatos nyomorúság az a tudat, hogy az én szobámban van még egy ágy, amelyikben olyanvalaki fekszik, akihez nekem semmi közöm sincsen. Hogy micsoda nap-nap mellett kiülő szenvedés az, hogy a pihenéssel járó intimitásokat idegen szemek profánizálják!

Az ilyen ember szemében az ágy, az egyet-

len, tiszta, habos ágy, mint valami tulvilági boldogság szimbolizálódik meg. Vágyakozik, nyög, sóhajt az utána és fantáziájában nem asszonyi idomok rajzolódnak ki, hanem egy nyugalmas kis szoba, a végben egy ágy ölelő, puha, tiszta, fehér karokkal, melyek gyöngéden, lágyan átfogják az élet szöges ostoraitól megmárt testet.

A kivándorlás és a visszavándorlás.

Budapest, január 25.

A kivándorlás és visszavándorlás fontos aktuális problémájával két társadalomtudományi társaságunk foglalkozott ma egyszerre. A Magyar Társadalomtudományi Társaság folytatta tegnap megkezdett ankétját, a Társadalomtudományi Társaságban pedig ifj. Leopold Lajos tartott fölvételt ugyanerről a témáról.

A Magyar Társadalomtudományi Társaság ankéte.

A Magyar Társadalomtudományi Társaság szombat délután 3 órákor folytatta Gaál Jenő miniszteri tanácsos elnökle alatt a kivándorlás és visszavándorlás kérdéséről indított ankétját.

Az első felszólaló báró Lévy Lajos volt. Szerinte a kivándorlásnak mindig a gazdasági, politikai és társadalmi elégedetlenség az oka. Már régen figyelmébe ajánlotta a törvényhozásnak a földéhség és a földzsora rendezését.

Rubinek Gyula a kivándorlás okául Európa lehetetlen gazdasági politikáját tartja. Nagy mulasztások történtek ezenkívül szociális téren is. A kivándorlásra mérséklőleg fog hatni, ha a törvényhozás oly intézményeket létesít, amelyek hivatva vannak a kis egzisztenciális szociális helyzetén könnyíteni, valamint az adóreform, nemkülönben a kereseti viszonyoknak a javulása.

Marczali Henrik történelmi szempontból tárgyalja a kérdést. Magyarországra a XV. század csupán betelepítések az emberek és azóta is folytonosan látni a telepítési irányzatot. Csak a legújabb időben viszi ki egy népvándorlási folyamat a magyar nép legbecesebb részét külföldre. A kivándorlásnak szerinte mindig szociális bajok az okozói, amelyeket kis eszközökkel orvosolni nem lehet. Egyetlen orvosere ennek a népnek föléte.

Dr. Lévy Béla jogi szempontból szól a kérdéshez és kifejti, hogy a földtelek szabályozása a magyar törvényekben több helyütt nem méltányos. A parcellázásnak állami kezelését nem tartja helyesnek.

Dr. Bock Lajos orsz. képviselő utal arra, hogy a kivándorlás kérdésének megoldásánál nem rendőri rendszabályokra kell a súlyt helyezni, hanem arra, hogy a kivándorló állandó kapcsolatban maradjon hazájával. Olyan állami hivatal létesítését ajánlja, amely az egész vándorlási folyamatot ellenőrizzé és amelyvel kapcsolatban működjék egy államiilag szervezett pénzügyi szerv, amely a nyereszkedés kizárásával a kivándorló összes anyagi érdekeinek istápolója legyen.

Dr. Edvi Illés Károly a kivándorlás büntetőjogi vonatkozásait világítja meg. A büntetőjogi intézkedések szorosan összefüggnek azokkal a közigazgatási rendelkezésekkel, amelyeket törvény állít lel a kivándorlás megakadályozására nézve. Részletesen ismerteti a kivándorlásra vonatkozó törvény-rendelkezéseket. Felhossa, hogy a kivándorlási figyelőkök ellen hozott törvény teljesen hatástalan volt.

Dr. Balázs Károly jogtanár szerint a kivándorlásnak legnagyobb hátránya, hogy az országtól elvonja a pótolhatatlan munkaerőt. Elsőrangú dolgoknak tartja a földtelek helyzetének javítását.

Dr. Paikert Alajos a kanadai kivándorlást nem tartja veszedelmesnek. Szerinte a kivándorlásnak igazi veszedelme már elmúlt, mert az európai viszonyok, a magyarországiak különösen megjavultak.

Dr. Hencz Károly megfelelő statisztikának készítését sürgeti. A most életben lévő kivándorlási törvényt nem tartja alkalmasnak. Új kivándorlási törvényt szükséges, amely kerülje az érdekösszenütközéseket. Ajánlja, hogy az ankét küldjön ki egy bizottságot, amely az értekezleten elhangzott eszméket megfelelő formába öntve az illetékes faktorok elé terjeszse.

Dr. Farkas Pál zárszavában köszönőtet mond az elhangzott felszólalásokért. Szükségesnek találja statisztikának készítését, minthogy az eddigi adatok többé-kevésbé magányváltások lévén, nem tarthatók hiteléseknek. Határozott propositiót nem tesz, hanem elfogadja Hencz Károly javaslatát, mely szerint tisztásg bizottság választassék, amely a kérdéssel foglalkozzék. (Helyeslés.)

Gaál Jenő elnök Hencz indítványát elfogadott.

nek jelenti ki. A bizottság tagjaiul Marczali Henrik indítványára megválasztottak: Beck Lajos, Budai Barna, Farkas Pál, Oieszwein Sándor, Gerster Béla, Hencz Károly, báró Lévy Lajos, ögróf Pallavicini Ede, Gaál Jenő és Szász Zsombor.

Ezután az elnök hosszabb beszédben összegezte az elhangzott felszólalásokat, amelyekben elég alapot lát arra, hogy praktikus eredményekhez vezessenek.

Ezzel az ankét félnyolcz órákor az elnök éltetésével véget ért.

A fölvétel a Társadalomtudományi Társaságban.

Ma este tartotta meg nagy közönség előtt ifj. Leopold Lajos „A visszavándorlás mérlege” című előadását a Társadalomtudományi Társaságban. Az előadás anyagát Leopold főként az Egyesült Államok munkaadójának és munkásainak vezéremberéről, továbbá az Unió és Kanada szakhivatalaitól és számos amerikai egyetemi tanártól kapta, kik beható fejtegetéseket és utbaigazításokat küldtek neki az amerikai magyar munkás életéről és helyzetéről, a Magyarországra irányuló visszavándorlás okairól, mértékéről és kilátásairól.

Az előadó így szembesíthette egymással visszavándorlásunk legszűkebb amerikai megítélését. Az északamerikai közélet huszonkét vezéralakjának szakvéleményei, valamint saját kutatásai alapján arra a konkluzióra jut Leopold, hogy a visszavándorlás s az azt előidéző okok folytán elmaradt kivándorlás együttvéve mintegy 70.000 lélek többlettel javították meg ujesztendél népszámmérlegünket. Az abnormis visszavándorlás tartamát illetőleg a munkaadók egyhangulag a tavaszt jelölik meg végső határvonalul s velők szemben elszigetelt Mitchell munkászvezér azon véleménye, hogy a pénzügyi pánik kihatását az ipari fejlődésre még mindig nem lehet felbecsülni. Szerencsétlen véletlen, hogy épp azokban az államokban (Newyork, Pennsylvania, Ohio) és azokban a szakmákban (szén, vas, aczél) pusztított legvehemensebben a krízis, melyek aránytalanul legtöbb magyart foglalkoztatnak. A mostanihoz hasonló abnormis visszavándorlás ismétlődése csak akkor lesz kizárva, amikor kivándorlónk műveltsége, szakmáképzettsége, standardja és szervezethege eléri az amerikai színvonalat. De mihelyt ez bekövetkezik, nemcsak a visszavándorlás szűnik meg, hanem a kivándorlás is. Az abnormis visszavándorlásban semmi öröndetes jelet nem lát; nem egyéb az, mint gazdasági és társadalmi fejletlenségünknek Amerikában jelentkező utóhatása. — A közönség, mely a társaság nagytermét zsúfolásig megtöltötte, előadó fejtegetéseit feszült figyelemmel hallgatta s zajosan megtapsolta.

A kanadai kivándorlás.

Kanadában az oda való bevándorlást hivatalosan betiltották. Az amerikai rossz viszonyok közt Kanada volt a kivándorló utolsó menedéke s most ez is megszűnt, nyilván az ottani tarthatatlan állapotok miatt. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ebben a tárgyban következő körrendeletet intézte:

„A montreali cs. és kir. főkonzul távirati uton jelenti, hogy a kanadai kormány a bevándorlást újabb intézkedésig betiltotta. Értesitem, hogy a kanadai kormánynak ezen rendelkezésére a kivándorlásról szóló 1903. évi IV. törvényzcikk 5. §-ában megadott felhatalmazás alapján a Kanadába való kivándorlást egyelőre megtiltom. Felhívom, hogy jelen rendeletemet megfelelő módon a legszélesebb körben hozza köztudomássá.”

Visszavándorlók Fiumében.

Ma délután négy órákor érkezett meg a Caronia Fiuméba, amelylyel 1448 visszavándorló tért meg Magyarországra. Gróf Ná kó Sándor kir. kormányzó az Előre gözössel a Caronia elé ment már délután három órákor és nyílt tengeren felszállt a hajóra. A kormányzó beszélgetett a kivándorlókkal és élénk érdeklődéssel kérdezte ki őket, hogy milyenek a munkásviszonyok Amerikában és hogyan bannak a magyar munkásokkal. Az utasok elmondották, hogy kint most nincs munka és a munkabérek is felére redukáltak. Panaszkodtak, hogy a magyar munkásokat nem kimélik és a legnehezebb munkára alkalmazzák őket. A hajón való ellátás tekintetében most semmi kifogásuk sem volt. A kormányzó két óra hosszat időzött a Caronián. Bakonyi kivándorlási biztos már Nápolyban felszállt a hajóra és gondoskodott róla, hogy a hazatérők munkát kapjanak. A Caronia kedden tér vissza Amerikába. Az utra eddig nagyon kevesen jelentkeztek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A beregmezei tisztujítás utóhangjai.

Budapest, január 25.

A lezajlott vármegyei tisztujítások közül legzajosabb és legizgalmasabb kétségtelenül a beregmezei restauráció volt, ahol a vármegyei ügyész állás betöltése körül szokatlan vehemenciával ütköztek össze a pártok. Az izgalmak eredete visszanyúlt egészen a mult tavaszra, amikor az április haví rendez közgyűlés egyik feladata volt a nyugdíjaztatás folytatán megüresedett vármegyei tiszti főügyész állás betöltése. Erős harc után a tavaszi közgyűlés dr. Barta Ernőt választotta meg dr. Gulácsy István alispán jelöltjével, dr. Belényessy Andrásal szemben. A december 30-ikán tartott tisztujító közgyűlés ellenben dr. Barta Ernővel szemben dr. Belényessyt választotta meg s ezzel az alispán pártja győzött.

A Barta-párt ezt a választást két rendbeli felebezéssel támadta meg.

Az egyik felebezés a december 30-án délelőtt kilencz órára összehívott közgyűlésre vonatkozik, melynek az volt a föladata, hogy az ujonnan választott megyebizottsági tagok névsorát revidálja. A felebezés első sorban kifogásolja azt, hogy ezt a közgyűlést közvetlenül a tíz órára egybehívott tisztujító közgyűlés előtt tartották meg, holott azt legalább nyolcz nappal azelőtt kellett volna összehívni, hogy az így igazolt bizottsági tagoknak még a törvénytiszta időben kézbesíthető lett volna a tisztujításra szóló meghívó. Kifogásolja a felebezés azt is, hogy a bizottsági tagválasztások elleni felebezések elbírálásában az állandó bíráló választmányban Belényessy András is résztvett, holott már a bizottsági tagválasztások is a főügyészi állás körül kifejlődött korteskedés jegyében folytak le és Belényessy András, aki hónapok óta éjjel-nappal kortesuton lévén, maguktól az illető bizottsági tagoktól közvetlenül szerzett tudomás alapján feltétlen tudatában volt annak, hogy melyik bizottsági tag nem hajlandó Belényessy-pártivá átvedleni. Kifogásolja a felebezés azt is, hogy a közgyűlési teremben idegenek is voltak jelen s a szavazás a névjegyzék tudomásul vételkor kézfelemeléssel történt, amiből a többség kétségtelenül megállapítható nem volt.

A másik felebezés a tisztujító közgyűlésre vonatkozik s főleg dr. Gulácsy István erőszakoskodásaival foglalkozik. A felebezés idevonatkozó része, többek között a következőket mondja:

„Dr. Gulácsy István alispán ur a tavaszi közgyűlés után azonnal megindította a hadjáratot oly célból, hogy a tavaszi közgyűlés ezen — neki nem tetsző — döntését tönkre tegye s ezuttal meghusult akarátának érvényt szerezzen. Mindenekelőtt azonban szükségesnek találta saját megválasztását okmányyszerűleg behiztosíttatni, nehogy a hadjárat folyamán baleset érhesse. Főszolgabírák, szolgabírák, jegyzők, járási számvevők járták be a vármegyét és leveket hordoztak körül, melyeknek szövege szerint az aláírók becsületszavuk lekötése mellett feltétlenül arra kötelezik magokat, hogy a tisztujító közgyűlésen dr. Gulácsy István urat alispánná újra megválasztják.”

„1907 november 7-ikére tüzetek ki a vármegye egész területén fogantositandó megyebizottsági tagválasztások. Bereg vármegye alispánja személyesen intézte, vezette és vezette hivatalos közegei, főszolgabírái, szolgabírái, járási számvevői közvetlen és nyomatókos közrehatásával és az egész községi és körjegyzői kar mozgósításával ezeket a választási mozgalmakat. A választás után pedig a megválasztott megyebizottsági tagok azon részénél, kikről tudva volt, hogy nem Belényessy-, hanem Barta-pártiak, megkezdődött a hatalmi eszközökkel való puhítás és átértítés, illetve a választásban való részvételtől leendő tartózkodásra való reá bírás, vagyis a szabad véleménynyilvánításnak minden eszközzel való elnyomása.”

A felebezés adatok egész sorozatát sorolja föl ennek a bizonyítására s azzal a kéréssel fordul a közigazgatási bírósághoz, hogy a bizottsági tagok névjegyzékének megállapítását és dr. Gulácsy István alispánna és dr. Belényessy Andrásnak tiszti főügyészsze történt megválasztását semmisítse meg.

Fiumében a representanca ma délután ülést tartott, melyen elhatározták, hogy 105.480 korona összegért a budapesti Ganz-gyárnál hat nyitott és három fedett közuti villamos kocsi rendelnek meg.

Új nagyközség. A belügyminiszter a sopronmezei Mihályi kisközségnek nagyközséggé való alakulását elrendelte.

Főszolgabírói ünneplés. Az érmihályfalvai járás közönsége közébedet rendezett Dobozy Kálmán főszolgabírói tiszteletére abból az alkalomból, hogy a vármegyei tisztújításon ismét a járás főszolgabírójának választották meg egyhangulag. A közébedre küldött hivatás meg a főszolgabírót, hol Bányay László fogadta őt, mit az ünnepelel éjlenzessel kísért meleg beszéddel köszönt meg. Egymást követték ezután a felköszöntök s az ebéd a lehető legszivesebb barátságban folyt le, s csak a késő éjjeli órákban ért véget.

TÁVIRATOK.

A duma.

Pétervár, január 25. A дума ma kisebb javaslatokat fogadott, el, majd a Koljubatin ügyben kiküldött bizottság elé utalta az igazságügyminiszter indítványára a Kossorodov szociáldemokrata képviselő kirekesztésére vonatkozó javaslatot. Elvetették a szociáldemokratáknak azon indítványát, amely szerint a bizottság egy szociáldemokrata képviselővel volna kiegészítendő. A дума ezután a kadetpártiaknak a дума költségvetési jogának kiterjesztésére vonatkozó javaslatát tárgyalta.

Delcasse beszéde.

Páris, január 25. A képviselőház folyosóin több képviselő Delcassé tegnapi beszédéről nyilatkozva, többen azt mondták, hogy Delcassé a Ház valódi nézetét juttatta kifejezésre. Huber Lucien képviselő elismeri, hogy Delcassé jól definiálta a francia politikát, de a külügyminisztérium vezetésétől 3 évvel ezelőtt vissza kellett lépnie, mert illetékességi hatáskörét túllépte. Ugyanigy nyilatkozott Dubieuf, Delcassé egy volt miniszterháza. Klotz képviselő szerint Delcassé tegnap beszélhetett így, mert Franciaország védelmének hiánya itt már pótolta.

A német képviselőház.

Berlin, január 25. A német képviselőház ma nagyobb számú kisebb ügyet intézett el, a többiek között az uradalmak és erdők kezelésének ügyét is.

A skuptinát elnapolták.

Belgrád, január 25. Határozatképtelenség folytán a skuptina ülését január 28-ig elnapolták.

A kínai határ felé.

Odessa, január 25. (Saját tudósítónktól.) Az itteni negyedik, úgynevezett vasbrigád Pétervárról kapott parancsra a kínai határ felé indult.

Háboru Khina és Japán között.

Pétervár, január 25. (Saját tudósítónktól.) Itteni beavatott körökben lehetségesnek tartják, hogy Khina és Japán között háborúra fog kerülni a dolog. Trans-Baikáliában az orosz tartalékos tisztek utasítást kaptak, hogy legyenek készen s őrüközben több tartalékosat behívtak. Híresztelik, hogy Dél-Oroszországból két hadtestet küldenek a Bajkál-tó vidékére.

Keletázsiai jelentések szerint a japánok Mandzsuriában lázas tevékenységet fejtenek ki. A földmérések, gabonavásárlások, élelmiszer szállítókra vonatkozó szerződés megkötése, hus, hal és konzervek beszerzése szakadatlanul folyik. Csi-csi-har, Karbin, Vladivosztozk főpontjai e tevékenységnek. A szibériai vasut több katonai szállítmányt szállított.

A finn tartománygyűlés.

Pétervár, január 25. A csár Gerhard finnországi főkörményező kérésére jóváhagyta a finn tartománygyűlésnek Helsingforsba az év február 10-ére (6-naptár) való összehívására vonatkozó rendelkezését. A tartománygyűlés megnyitásával Gerhardot bízták meg.

Oroszország tengerészeti költségvetése.

Pétervár, január 25. (Saját tudósítónktól.) A honvédelmi bizottság ülésén az elnök hangsúlyozta, hogy a tengerészeti minisztérium költségvetését a bizottság nem ellenzi, mert Oroszországnak hadihajóira van szüksége, még pedig nem cifrázkodásból, hanem az önvédelemre. Ha Oroszország nem akarja flottáját fejleszteni, akkor azon kell iparkodnia, hogy a Keleti-tenger mare clausum legyen. Rosdestvenski admirális

hangsúlyozta, hogy Oroszországnak elsősorban szárazföldi seregét kell megerősítenie, mert rövid idő alatt két fronton üthet ki a háboru, még pedig Németország és Khina ellen. Híresztelik, hogy Sipow volt pénzügyminisztert a csár kereskedelmi miniszterre nevezte ki.

Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 25. Terményárak. Gyapok. New-Yorkban 12.—, jan.-ra 11.13 ápr.-ra 11.29. New-Orleansban 12.13, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 178.—, Zsir Western Steam 8.25 Rohe testvérek 8.40. On 27.62—27.87 Réz 13.75—14.—
Csikagó, jan. 25. Gabonárak. Zárlat. Buza irányzata lanyha, májusra 100.13—102.25 K. júliusra 97.13—98.37 K. Tengeri engedő, máj-ra 60.50—61.37.
Csikagó, jan. 25. Terményárak. Zsir januára 7.67, tegnap 7.72, májusra 7.92, tegnap 7.97 Szalonna short clear, 6.74 tegnap 6.74. Sertéshus májusra 11.97, tegnap 12.17.

Mozgó képek.

Szombat este.

A.: Ön mit csinál ma este? Szombaton csak nem lehet otthon kuksolni.

B.: Nem is. Én ma este mulatok. A hivatalból hazarohanok, átöltözöm, azután futok a színházba. Ott beveszek egy fülvönást és elszáguldok a vendéglőbe, lenyelem a vacsorát és rohanok a kabaretbe. Ott töltök egy pár percet, onnan vágatok a Tingli-tangliba, majd elgaloppozok az Orpheum-kávéházba, onnan fülutok a Casino de Parisba. Majd ismét lefutok a vendéglőbe, beszopok egy csirkeleveset és futok...

A.: Nem fut sehová... Egyszerűen összedül. Bedül a gőzfürdőbe és fekszik, mint egy néhai béka. Ez uram minden, csak nem mulatság. Ön folyton fut, fut, rohan és sohasem mulat.

B.: Mindenből valami: nálam ez a fő. Hát ön hogy mulat?

A.: Én vacsora előtt beülök a vendéglőbe és megiszom két korsót és egy vágást. Azután elmegyek vacsorázni s ott megiszom két korsót, három vágást, négy deczi csopakit, három deczi ürmöst és egy angol keserűt. A vendéglőből elmegyek a kávéházba, ott megiszom öt üveg sört, három szilvóriumot, négy boroviczkát, két csaszarkörtét és öt knikebájt...

B.: Ez egy mulatság?

A.: Még nem. De én kimegyek a levegőre, elbuszom az italtól, elmegyek egy másik kávéházba, lenyelek két erős, forró feketét, azután megiszom négy üveg sört, három roztopszint rummal, négy köménypálinkát, hét rittmeisteret...

B.: Ura kérdem: ez egy mulatság? A végén ön berug, mint egy disznó, beleköt az emberekbe, kiáll a kávéház közepére, kijelenti, hogy Ön a számi iker és amikor kipofozzák, hülyén dadog és nem tudja megmondani a nevét. Másnap azután megnézi a zsebet van benne egy pár sördugó, egy fél pohár, egy pakli kártya, kucséber-datolya, mandula-héj, egy darab gyertya. Azonkívül a kabátja rongyos, a mellénye foltos, a kabátján égési lyuk...

A.: Nekem ez mulatság. Ön azonban lőt-fut, belétközik az emberekbe, akik olyan dolgokat kiabálnak ön után, hogy skandalum, ön blinde vissza kiabálja, hogy a másik marha, azután örül, hogy kint van a kapun, mert kalucsnit dobnak ön után. Az utcán meghül, a kocsi — és ez a kedvezőbb eset — lenézi, esetleg tesz egyebet is, ön nem bánja, mert ön rohan, vágat, száguld...

B.: Nekem meg ez a mulatságom.

A.: Hát lehet. Más ember, más guszus. De egy bizonyos, hogy itt Pesten lehet mulatni.

B.: Lehet bizony. Nincs a földön még egy olyan hely, ahol ilyen finoman lehet szórakozni. De mi peitiek tudunk is ám mulatni élvezettel, szakértelemmel.

(Elválnak azzal a szent meggyőződéssel, hogy mégis csak szép az élet.) Ray.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Olvasóinkhoz!

Január elsőjével negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megett, olvasóinak egyre bővülő lefkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés múltja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a múltban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiéplítésén, pillanatig sem plhenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazal, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytatán a legbővebben s a legnagyobb változatosság-gal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül viltozatosan és irodalmi nívón szerkesztett havil folyóiratot küldi meg teljesen díjlatlanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Napirend Naptár. Vasárnap, január 26. — Római katolikus: E. 3. sz. csal. — Protestáns: E. 3. Balambér. — Görög-ország: január 13. F. Hermil. — Zsidó: Teb. 23. — A nap két reggel 7 óra 37 perczkor, nyugszik délután 4 óra 48 perczkor. — A hold két éjjel 12 órakor, nyugszik délután 11 órakor. — A hold utolsó névede délután 4 óra 1 perczkor.
A miniszterek nem fogadnak. — A Kossuth-szobor pályázat lejárta déli 12 órakor. — A Magyar Háztartási Egyesület kiállítás Rottenbiller-utca 15. sz. a. megnyílik reggel 9 órakor. — A Magyar Gyógyszerészek Szövetségének közgyűlése esti 9 órakor Ferenc-körút 4. szám alatt. — A Katolikus Népszövetség közgyűlése délután fél 3 órakor a Vigadóban. — A Shakespear-bizottság felolvasó-ülése délután 11 órakor a Nemzeti Múzeumban. Belépődíj 1 korona és 50 fillér. — A Nemzeti Kaszinó közgyűlése délután 11 órakor. — Az Országos Kaszinó közgyűlése délután 4 órakor. — A Magyar Szinpad Szervező Egyesületének lakomája Molnár Ferenc tiszteletére esti fél 10 órakor a Royalban. — A Tulipán-Szövetség tea-estélye a Hungáriában. — A Magyar Ifiak Körének irodalmi estélye esti 9 órakor Csengery-utca 23. szám alatt. — A B. A. K. birkozó versenyé Dohány-utca 23. szám alatt. — A Budapesti Irodalmi egyesület díszelőadása délután fél 4 órakor az Országházban. — A Bohém Ifjak Társaságának holdi estélye esti fél 9 órakor Akáczia-utca 32. szám alatt. — A Magántisztviselők Otthonának hangversenye. — A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének felolvasó estélye. — A Budapesti Korcsolyázó-Egyesület jég-hockey-mérkőzése délután fél 4 órakor. — A Szloga delegyület tanczestélye a Vigadóban. — Az Országos Központi Katolikus Legényegyesület tanczmulatsága. — A Székelyvárosi Altisztek és Szolgák Önképzőkörének alakuló közgyűlése délután 3 órakor az Újvárosban. — Kun László szimfonikus hangversenye délután fél 12 órakor a Zeneakadémiában. — Munkáslőadás az Urániában délután 10 órakor. — Axel Gallen gyűjteményes kiállításának megnyitása délután 10 órakor a Szépművészeti Múzeumban. — A M. I. P. N. K. kiállítása a Nemzeti Szalóban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Zombory Lajos gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagyvezető-utca 37—39.) nyitva déli 1 óráig. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keckerméti-utca 3. szám alatt) nyitva 1 óráig. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiváló-éretl szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—4-ig. — Az Anonimum Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Ipar-múzeum nyitva 9—1-ig. — A Pedagógiai Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A z Przsébet Királyné Emlékmúzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Póvárosi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és a könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, január 27. — Római katolikus: Ker. sz. János. — Protestáns: János. — Görög-ország: január 14. R. 6-ézent vik. — Zsidó: Teb. 24. — A nap két reggel 7 óra 37 perczkor, nyugszik délután 4 óra 34 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 6 perczkor, nyugszik déli 11 óra 16 perczkor.

Esküvő főpróbával.

* * *

A nagyon gazdag Vanderbilt-leánynak még csak hétfőn lesz az esküvője a nagyon előkelő gróf Széchényi Lászlóval, a pazar newyorki Vanderbilt-palotában azonban már tegnap fölönultak a nász összes szereplői a frigyét megáldó papsággal egyetemben. A menyasszony felöltötte a pazar fátyolos ruháját, hajába tűzte mirtuszkoszoruját, jött a vőlegény is huszárhadnagyi uniformisban, jött az egész násznép ünnepi díszben, jöttek a papok teljes ornátusban s — akárcsak egy színházi főpróbán — végigcsinálták az egész ceremóniát. Természetesen bámész tömeg és a ceremónia szankciója nélkül. Hiszen az egész főpróba éppen arra való volt, hogy ha majd erre kerül a sor, a bámész tömeg ne találjon a ceremóniában semmi kivetendőt s ez a bámész tömeg szükséges kelléke lesz annak, hogy a szertartást nyomon kövesse a szankció.

Keresve sem lehetne jobb példát találni annak az illusztrálására, hogy a házasságkötés mai formája mennyire barbár és mennyire izléstelen.

Az asszony és a férfi egymáshoz való viszonya a legszubtilisabb, legintimebb viszony, amibe két teremtet eleven lény kerülhet. Jó izlés azt sugallná, hogy minden, ami erre a viszonyra tartozik, négy szemközt intéződjék el, hiszen az — legalább még akkor, amikor a vág és az odaadás megszületik, — másra nem is tartozik. Ideális állapot az lenne, hogy amikor az elhatározás már éppen megérett, önként, szertartások nélkül forrjon össze a két egymást kívánó fiatal élet. Ehelyett azonban illik bevett szokás szerint megütni a hirverés nagydobját, illik egy becsődíteni az összes ismerősöket és rokonokat, illik papot hívni, polgármestert hívni s széleskörű sokadalmat állítani tanuul a nászszoba küszöbéhez.

Természetes, hogy ilyen szokások között háttérbe szorul maga a lényeg: a lány s a férfi egymást szomjazó vonzalma, oly sokáigja retortán kell keresztül vergődni az egész folyamatnak addig, amíg kielégítést nyer a szomjuság. A látszat szerint Vanderbilt Gladys és Széchényi László sem egymás gyönyörűségéért, hanem édes mindnyájunk kedvéért kötnek házasságot, akik szívbeli örömmel olvasgatjuk, milyen s mi áru a menyasszony ruhája s mennyire pazar a Vanderbilt-palotát díszítő alkalmi pompa?

Csoda-e, hogy ha ilyen auspiciumok után, amelyek közt a forma elhomályosítja a lényegét, a házasság maga is a legritkábban lesz két szerető fél intim viszonya, hanem az esküvő minden bensőséget elnyomó vásári lármája után a hitvesi együttélés is külszínes és felületes összetörődés marad?

Ben.

— Személyi hír. Vera württembergi főhercegnő és a Schaumburg-Lippe hercegi pár ma délután Gmundenbe érkeztek. — Dr. Török egyetemi rektor, aki meghűlésből eredő gyöngékedése miatt egy hétig a lakásán végezte hivatalos teendőit, ma megjelent az egyetemen és fogadta a hivatalos személyiségeket, valamint az egyetemi hallgatókat.

— A trónörökös utja. A prágai Bohemia megbízható forrásból közli, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös St. Mauriceból hosszabb utat fog tenni Olaszországban a legszigorubb inkognitóban.

— Roosevelt New-York polgármestere. New-Yorkban nagy feltűnést kelt az a hír, hogy Roosevelt esetleg pályázni fog a new-yorki polgármesterségre 1909-ben. Az elnök egy megjegyzéséből környezte azt következteti, hogy Roosevelt hajlandó a polgármesterséget elvállalni.

— Kaszinók közgyűlése. A Nemzeti Kaszinó holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor Kossuth Lajos-utcai házában tartja idel rendes közgyűlést. Az Országos Kaszinó ez évi rendes közgyűlést ugyancsak holnap, vasárnap délután 4 órakor tartja meg. Az Országos Kaszinó közgyűlést este félkilenc órakor társas-lakoma követi.

— Katonai értekezlet a királynál. A király elnöklésével ma délelőtt folytatták a Hofburgban a katonai értekezletet. A mai tárgyalások délelőtt 10 órától 11¼ óráig tartottak. A tegnap megjelent személyiségeken kívül ma az értekezleten még Klobucsár lovassági tábornok, a magyar honvédség főparancsnoka és Leitbauer báró altábornagy, műszaki csapatfőfelügyelő vettek részt.

— Bebel nem megy Amerikába. Bebel Agost értesítette az amerikai szocialdemokrata-párt vezetőjét, hogy betegsége miatt az idén aligha fog Amerikába utazhatni.

— A dán igazságügyminiszter botránya. Alberti dán igazságügyminiszter visszaélési-botránya, mely annak idején oly nagy port vert fel Dániában, újabban ismét kezd kiélekedni. Már maga az a körülmény, hogy Alberti a „Politiken“ és „Social Demokraten“ című ellenzéki lapok ellen indított becsületsértési és rágalmozási pereit mértéken túl luzni-halasztani igyekszik, amellet szól, hogy a panaszosnak nem éppen tiszta a lelkiismerete. A két említett lap azzal vádolta ugyanis hónapokkal ezelőtt az igazságügyminisztert, hogy parlamenti védőbeszédében „közismert valótlanosságokat“ hozott fel védelmére. De még, ha Alberti meg is nyeri ezeket a pereket, akkor is a miniszternek magánérdekei és az érdekelt pénzügyi körökkel való személyes összeköttetése oly megsemmisítő megvilágításban fognak feltűnni, hogy Alberti aligha maradhat meg állásában. Számítalan azoknak az eseteknek száma, amelyekről ellenfelei bizonyítani akarják, hogy hivatalos intézkedései és rendeletei minden tekintetben összevágának magánérdekeivel és ilyenformán a lapok az igazságügyminisztert máris „a dán Nasi“-nak nevezik. A miniszter hivatalos közlönye a „Dannebrog“ a vádakra csak alig tud valami mentőseget felhozni. Néhány nap óta az a hír terjedt el, hogy Alberti miniszter beteg. Ezt a hírt általában úgy magyarázzák, hogy ezáltal a minisztert egyelőre ki akarják vonni a felelősség alól. Beszélnek arról is, hogy a pénzügyminiszter kéz alatt azon fáradozik, hogy Albertit a kabinetből kiszorítsa. Mások ismét tudni vélik, hogy Berg belügyminiszter oda nyilatkozott, miszerint természetes, hogy Albertit el kell ejteni, de ennek még nem érkezett el az ideje. Ha Alberti mint igazságügyminiszter megbukik, akkor egyszersmind mint üzletember is elbukott, mert mint állítják, a valóságban már most fizetésképtelen.

— Az angol királyné képét ellopták. Londonban egy atelierből ellopták az angol királyné három nagyértékű miniatűr képét, amelyeket a királyné sokszorosítottatni akart. A három kis kép a királyné lányait ábrázolja. Elefántcsontra vannak festve drága színarany keretben.

— A Nasi-per. Nasi védője több tanu kihallgatása ellen tiltakozik, mert olyan kérdésekről akarják kikérdezni, amelyek a kamara vádiratában nincsenek felsorolva. Lombardo védője egy tanu megeskete elen tiltakozik. Elnök kérésére a szenátus tanácsosa alekul át, amely az ülés befejezése után fog ülést tartani. A jövő ülés kedden lesz. A tanács két órai élénk vita után elhatározta, hogy a védő által visszautasított 7 tanut kihallgat. A Lombardo, valamint Nasi által visszautasított tanuk kihallgatása ügyében az elnök fog dönteni, aki esetleg megszoríthatja a tanuk számát.

— Botrány Toselli hangversenyén. Tosellinek, aki felesége révén lett híressé, tegnap hangversenyezni kellett volna Genuában. De nem akart játszani, mert rossznak találta a zongorát, később hosszas rábeszélésre mégis megjelent a közönség előtt, de nem a hirdetett zene számokat játszotta, ami miatt a közönség annyira felháborodott, hogy zajongásból csakhamar verekedés lett. Művészi szempontból általában jelentéktelen sikere volt Tosellinek.

— A kaposvári templomszentelés. Ma este 7 órakor Antal Gábor ref. püspök, valamint Tisza István gróf, a dunántúli egyházkerület főgondnoka, az új református templom felszentelésére Kaposvárra érkeztek. Az érkezőket a polgármester és Csertán ref. lelkész üdvözölte. A vidékről is számos vendég érkezett az ünnepségekre. A holnapi nap folyamán, délelőtt és délután ünnepi istentisztelet lesz, míg délután 300 terítékű bankett. Este a vendégek tiszteletére koncert,

— Balogh Vilmos meghalt. Ma reggel ötvenhárom éves korában meghalt Budapesten géresi Balogh Vilmos földmívelésügyi minisztériumi államtitkár. Az elhunyt államtitkár a minisztériumban kezdte meg pályáját s nagy tudásával és munkaerejével gyorsan emelkedett hivatalos pályáján. Másfél évvel ezelőtt a király államtitkárrá nevezte ki. Erdemei legfelsőbb helyen is elismerésben részesültek s a király több ízben kitüntette. Balogh Vilmos, kinek váratlan halála széles körökben őszinte részvétet keltett, csak néhány nap óta volt beteg. A múlt héten meghült, de azért még szombaton részt vett a minisztériumban megtartott ülésen. Amikor az ülésből visszatért, teljes erővel kitört rajta az influenza, annyira, hogy azóta nem hagyhatta el az ágyat. Az influenzához utóbb tüdőgyulladás járult és a beteg állapota tegnap este válságosra fordult. Orvosai és családjának tagjai az egész éjszakát a beteg mellett töltötték. Ma reggel kilenc és tíz óra között a halál megváltotta szenvedéseitől. Holttestét ma délután négy órakor szállították a Papnövelde-utca 2. számú házából a kerepesi-uti temető halottasházába, ahol ravatalra helyezik. Temetése január 27-én, hétfőn délután négy órakor lesz.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a gyászoló özvegyhez részvétét kifejező levelet intézett, amelyben nagy elismeréssel szól az elhunytól.

Az államtitkár halála alkalmából a földmívelésügyi minisztérium részéről a következő felírást kisorsukat küldték: „Géresi Balogh Vilmos államtitkárnak — a m. kir. földmívelésügyi minisztérium. — „Géresi Balogh Vilmos államtitkárnak — a m. kir. földmívelésügyi minisztérium tisztviselői. — „Balogh Vilmos államtitkárnak — a hegyvidéki miniszteri kirendeltség. — „Balogh Vilmosnak — kegyelme jeléül a székelyföldi miniszteri kirendeltség.“

— A fumei zászlósértés. A fumei törvényszék vádtanácsa ma Smargia zászlómerénylő felebbezését elutasította s a vizsgálati fogságot továbbra is fenntartotta.

— Kuropatkin vád alatt. Kuropatkin volt orosz hadvezér előreláthatólag törvényszék elé fog kerülni. Egy bizottság most felülvizsgálja a tábornok ellen fölmerült vádalmazt, hogy ezekből a vádirat elkészíthető legyen. Kuropatkin ellen rendkívül terhelők azok a kijelentések, amelyeket a Stössel-pör tárgyalásán Dmitrevszki tábornok tett vallomása során, de különösen Witte utolsó cikke, amely okmányszerűleg bizonyítja, hogy Kuropatkinnek a törvényszék előtt tett vallomása nem felel meg a valóságnak. Kuropatkin pedig annak idején a czárnak is ugyanilyen szellemben tett jelentést az ügyek állásáról.

— Quida regényíró meghalt. Quida, az ismert angol regényíró Viareggioiban ma meghalt. Quida neve a mi olvasóközönségünk előtt is bajor és változatos mesészővésű regényei révén igen népszerű. Quida már hosszabb idő óta betegkedett. Holttestét Angliába fogják szállítani s nagy gyászompával temetik el családi ősi birtokán.

— Kitüntetett gazdasági cseléd. A hivatalos ian mai száma jelenti, hogy Mühlbach Ignác gazdasági cselédnek sok évi hű és példás szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Krivány János merénylete. Krivány János Arad megye árvaszékének volt pénztárnoka, aki csak a tavasszal szabadult a börtönből, ma délután Világos mellett feleségének, Lui Matildnak szőlőjében feleségét négy revolverlövéssel megsebesítette. Az asszonyt súlyos sérülésével az aradi kórházba szállították, míg Kriványt, ki tette elkövetése után elűnt, nyomozzák.

— Tüntetés egy tábornok ellen. Reichenbergi Dvorak vezérőrnagy, ottani térparancsnok ellet tegnap a német diákok tüntetést rendeztek. A tüntetés oka az volt, hogy a tábornok megbízta a tisztikat egy küldöttségét, hogy hivatalosan gyegyenek rész az ottani „Beszeda“ bálján. Erre a hirre estefelé körülbelül 300 főnyi, többnyire ifjakból álló tömeg gyűlt össze, mely éktelen módon kezdte szidalmazni a tábornokot. Körülbelül egy óra hosszat ordítottak:

— Píuj Dvorak! Le a cseh tábornokkal!
Azután elénekelték a „Wacht am Rhein“-t, maj mikor meglátták a gyorsan közeledő rendőrséget hamarosan eloszlottak

— Az „Amsterdam“ hajótöröttel. Adtunk hírt róla, hogy az „Amsterdam“ hajótöröttjeit, akik egy mentőcsónakban kerestek menedéket és a nyílt tengeren segélytelenül tévelyegtek, sikerült megmenteni. A hajótöröttek megérkezéséről Hock van Hollandból ezeket közlik: A városban nagy előkészületeket tettek, hogy abban az esetben, ha tegnap sem sikerült volna az eltűnt utasokat megtalálni, ma energikusabb intézkedéseket tegyenek. Tegnap reggel kiküldték a Gouwze gőzhajót az eltűnt csónak fölkeresésére utána indultak más csónakok is, amelyek egyikén Henrik herceg foglalt helyet. A városban lázas érdeklődéssel várták a Gouwze visszatérését. Végre tizenkét óra körül megjelent a gőzös s a parton álló emberek remélni kezdtek. Amikor a Gouwze a sűrű ködből kikerült, fedélzetéről örömrivalgás hallatszott s már most mindenki tudta, hogy az elveszett utasok meg vannak mentve. A Gouwze legényei elmondták, hogy az eltűnt csónak egy óra hosszáig bolygott a tengeren, amíg végre a Senia emberei megmentették az utasokat. Amikor a Gouwze a Senia közelébe érkezett, az volt legelső kérdése, vajon nem látták-e a hajótört utasokat, amire a Senia azt felelte, hogy az utasok valamennyien az ő fedélzetén vannak. Az utasoknak Hock van Hollandban az volt legelső dolguk, hogy a táviró-hivatalba siettek, hogy családjukat értesítsék szerencsés megmenekülésükről. — A megmentett utasok egyike, Salamonson nevű gyáros az „Amsterdam“ és az „Axminster“ összejöttükéről ezeket mondta el:

— Elindulásunkkor a levegő egészen tiszta volt, de harmadfél óra tájban erős köd támadt, amely három óra felé egyre jobban megsűrűsödött. A ködkürt oly erősen szólt, hogy felkeltem ágyamból és a fedélzetre siettem. A gőzös nagyon sebesen ment a ködben, amely végre oly sűrű lett, hogy három lépésre sem tudtunk látni. Azon az oldalon, amelyen én voltam, egyszerre nagy láрма és tolongás támadt s ugyanabban a pillanatban villamos fényt pillantottam meg a mellettünk álló gőzhajón. Annyi időm sem volt, hogy a helyzetről tájékozódjam, mert egyszerre irtózatossá roppogást és recsegést hallottam s most már világos lett előttem, hogy az Amsterdam nekiment az előttünk veszteglő hajónak. Utána egy-két percig mély csend lett, aztán a mi hajónk, mintha semmi baja sem lett volna, folytatta útját, de gyorsasága egyre jobban kevesbedett s a hajó oldalát hajolt. Két utas a kapitányhoz rohant, hogy megtudja, mi történt, de a kapitány azt felelte nekik:

— Sokkal okosabb volna, ha igyekeznének innen mentülni előbb menekülni!

Öt mentőcsónakot bocsátottak le. Az utasok viselkedése példás volt. Minden a legnagyobb rendben ment végbe és senkisémet kiabált, senkisémet tolongott. Amikor az utolsó csónak is tele volt, én is beszálltam. A köd még mindig nagyon sűrű volt, de a tenger csendes maradt s ez volt a szerencsénk, mert különben alig mentettek volna meg bennünket. Háromnegyed órai evezés után elértünk egy veszteglő hajót, amelytől segítséget kértünk. A hajóról kedvező választ kaptunk és husz perc múlva mind a huszonhárom a Senia fedélzetén voltunk, ahol nagyon barátságosan fogadtak és minden szükségünkről gondoskodtak.

— Földrengés Máramarosban. Máramaros megye több helyén erős földrengést éreztek. Szolyván több másodpercig tartó erős lökést éreztek, amely a lakosság körében óriási ijedtséget okozott. Sok asszony elájult, a házak inogtak és a falak megrepedeztek. Malmos községben a hívek éppen a templomban voltak, amikor a földrengést érezték. Ijedtségükben valamennyien földre borulva könyörögtek a veszedelem elhárításáért. A szomszédos Bereg megyében Munkácsan és más helyeken szintén érezték a földrengést.

— Az ör. A fumei adóhivatalnál az ott őrtálló katoná egy fiatal embert távozásra szólított fél s mivel az a felszólításnak nem tett eleget, a fiatal embert meg akarta lőni s a fegyverét vállához kapta. E mozdulatra a fiatal ember megragadva az ör fegyverét, dulakodni kezdett azzal, mire a katonát háromszor mellbeszurta. Haldokolva vitték a kórházba. Kihaltát eddig nem sikerült megállapítani.

— A nagy lakodalom főpróbája. Valósággal úgy tűnik föl, mintha nagyszabású látványos színijátékra készülne Vanderbiltek és Széchényiek New-Yorkban. Az esküvőről utólag bizonyosan sokat fog följegyezni a napi krónika, de hogy előzőleg minél érdekesebbeket jegyezhesen föl, főpróbát rendeztek tegnap. Ezen a főpróbán résztvettek az összes közreműködők s a papság. Mindannyian azt a ruhát öltötték föl, amelyben az esketéskor meg fognak jelenni; Vanderbilt Gladisz gyönyörű menyasszonyi ruháját, gróf Széchényi László pedig huszárhadnagy egyenruhában jelent meg. A menyasszony legifjabbik nagybátyja, Vanderbilt Reginald lesz a násznagy. Az esküvőre háromszáz vendéget hívtak meg. A fiatal pár a hétfői esküvői lakoma után a Vanderbilt-család newporti birtokára utazik és ott marad február 4-ig, amikor a fiatal pár a „Kaiser Wilhelm“ Lloyd-gőzösn Európába utazik. Vanderbilt Gladisz tegnap este hajdon barátainak bucsulakomát adott és valamennyit meghívta, hogy a nyár folyamán látogassák meg Magyarországon. A tegnapi esküvő-próbán Lavelle kanonok is megjelent, aki holnapután az esketést fogja végezni. A Vanderbilt-palota nagytermében ebből az alkalomból nagy orgonát állítottak föl. A templomba csak háromszázan kaptak meghívót s ezek közül csak százan vesznek részt a lakodalmi ebéden. Ezek közt lesz Hengelmüller báró nagykövet és az osztrák-magyar nagykövetségnek valamennyi tagja. A menyasszony minden lehető elkövet, hogy esküvőjének lehetőleg magánjelleget adjon, de ebben az igyekezetében nagy nehézségekkel találkozik s a sajtónak egy része rossz néven veszi tőle elzárkózását. Az összes lapok hasábos cikkeket közölnek a menyasszonyi ruháról, a palota díszítéséről. Széchényi gróft az utóbbi napokban számtalanszor fotógráfozták. Azok a képek, amelyeket az újságok közölnek, egyáltalában nem hűzelegnek sem Széchényi grófnak, sem menyasszonyának.

— Kisfaludy Károly szülőháza. Kisfaludy Károly Győr vármegye egyik legvirágzóbb községében, Téthen látta meg a napvilágot, 1788. február 6-án. Most az a hír érkezik a községből, hogy Kisfaludy Károly Tabán-utczában lévő szülőházát lebontják. A háznak és a teleknek mostani tulajdonosa, Etyl Sándor gazdálkodó, a régi udvarához tartozó összes fekvőseket parcelláztatta és így eladogatta. Az ingatlan erekljét lebontja és köveiből, tégláiból gőzmalomot fog építtetni a tét-h-gyömörői uton. A mostani ház tulajdonképpen már nem azonos azzal, amiben a nagy költő született. Mintegy 18 évvel ezelőtt ugyanazon helyen, ugyanazon kövekből átépítették már a roskadozó épületet. Ezt a házat jelölte meg márványtáblával a tétli kaszinó 1895-ben, ugyanakkor, mikor ércszobrot állítottak Kisfaludy Károlynak Győrött. A lebontandó ház falába illesztett márványtábláról ez idő szerint még nem történt intézkedés, de a tétli kaszinó bizonyára megőrzi az erekljét s ha új ház épül ott, annak a falába ismét elhelyezi.

— Hamis nemese. A Prager Tagblatt közli, hogy nagy botrány-pör készül, amelynek előzményei évekre nyulnak vissza. Még 1900-ban történt, hogy az ugynevezett bécsi nemességi ügyosztályban, amely a belügyminisztériumhoz van beosztva, észrevették, hogy a folyamodványokhoz mellékelt okiratok között sok a hamisítvány. Körber, akkori miniszterelnök szigorú vizsgálatot rendelt el s miután a vizsgálat kiderítette, hogy több nemesi oklevelet hamisított bizonyítványok alapján adtak ki, az ügyosztály évekre visszamenőleg bekérte az érdekelt családoktól nemesleveleiket és okirataikat. Így derült ki, hogy temérdek sokan jogosulatlanul használnak nemesi előneveket, még pedig köztük magasrangú katonatiszték és előkelő polgári állásúak. A hamisított okmányok száma egész légió s érdekelvük benne bécsi, prágai és más városokból való ismert nevű családok. A pör szenzációsának ígérkezik.

— Kifüzetett gazdasági cseléd. A király Mülbach Ignác gazdasági cselédnek sok évi hű és példás szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Eltérve golyó. Ujvidéken Richter János óras revolverből meglőtte Gruber malomigazgatónak nejét. A lövedék Grubert a nyakán találta és életveszélyesen megsebesítette. Richter eltűnt. Azt hiszik, hogy Richter, aki válóféltben van feleségétől, Grubert elnézte felesége helyett, ki szintén az üzletben volt.

— Az ózdi rablógylkosok. Az ózdi rablógylkosok ügyében több napig folyt a vizsgálat, anélkül, hogy a tettesek kilétére nézve csak a legkisebb nyomra is akadtak volna. E hó 18-án aztán — mint közöltük — Bulyovszky Gusztáv miskolci királyi ügyésznél megjelent egy Argyelán Simonné nevű miskolci cigányasszony, aki azt mondta, hogy az ózdi merényletet az Aradra utazott Mészáros János sajóvárkonyi kocsmáros és a Boros testvérek követték el. Bulyovszky kir. ügyész, aki maga vezette a vizsgálatot, Sajóvárkonya utazott, kihallgatta az akkor már letartóztatott embereket, de kihallgatásuk után mindjárt szabadonbocsátotta őket, mert mindannyian igazolták alibiüket. Erre ismét kihallgatták Argyelán Simonné, de most meg azt vallotta, hogy Molnár József és a Boros testvérek a tettesek. A vizsgálat vezetője mindjárt látta, hogy a cigányasszony félre akarja vezetni a vizsgálatot, azért átadta Argyelán Simonné Matusz György csendőrszervezőnek, hogy hallgassa ki őt és a vallomásról még aznap éjjel tegyen neki jelentést. Az őrszervező egyenyed 12 órakor felkereste a királyi ügyészt és azt mondta, hogy Argyelán Simonné bevallotta, hogy nem ezek, hanem az ő testvérei, Bari Bertalan és Bari István követték el a gyilkosságot. Bulyovszky ügyész rögtön megtette az intézkedéseket és a csendőrség 22-én éjjel elfogta a gyilkosokat, akiket a tanúkkal együtt a helyszínére vittek, ahol Bari Bertalan beismerő vallomást tett, de testvére nem akart vallani, Bari Bertalan azt is bevallotta, hogy a gyilkosságot nemcsak ketten követték el, de részük van benne másoknak is.

— Kisiklott vonat. A Petroszénytől Piski felé menő szénszállító tehervonat a 16. számú lejtőn ma délelőtt 9 órakor teljes sebességgel haladt és Merisor és Krivadia állomások között kisiklott. Tizenhét kocsi szénrakománnyal felborult. A kocsi közül néhány teljesen összezuodott. Emberéletben azonban nem esett kár. A nagyforgalmu pályán a kisiklás következtében a teherszállítás szünetel és a személyi közlekedés csak átszállással történhetik. A kisiklás egy mély vágásban történt és ennek tulajdonítható, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt.

— Muzsikászó mellett halt meg. Az egyik szegedi kocsmába tegnap egy fiatal ember állított be és így kiáltott:

— Hej, bort, meg cigányt ide!

Amikor asztalára tették az üveg bort és a sarokból előkaszolódott a torzonborz czimbalmos, észrevették, hogy a fiatalember mellén lőtt seb van. Mentőkért telefonoztak, akik a kórházba vitték a fiatal embert veszedelmes sebével. Kiderült, hogy Katona Mihálynak hívják, huszonöt esztendő, asztalos. Azért akart megválni az élettől, mert iparendély nélkül dolgozott és ezért megbírságotlák. Éppen házasodni akart és megijedt, hogy most már iparát nem gyakorolhatja. Az utcán mellette lötte magát és azért ment a kocsmába, hogy bor és muzsikászó mellett haljon meg.

— Elfogott szökevény. Dunder János betörő, aki hosszabb idő előtt Koselből Gleiwitzbe való szállítása közben megszökött, ma déiben erős küzdelem után elfogták a Péter Pál templomban istentisztelet közben. A betörő revolverlővéscékkal megsebesített egy rendőrtisztviselőt és egy asszonyt.

— Házasság. Ifi Jedlicska István, Zenta város tan- és ipariügyi tanácsnoka, a napokban jegyezte el Nagykovágyán Nagy Gábor biharmegyei szőlőnagybirtokos és neje, Molcsányhy Eszter leányát, Emikét.

Marton Aladár m. kir. posta-távirda-tiszt eljegyezte Marton Jolánát Tapolczáról.

— Tűz. A főváros tulajdonában levő Lipót-körut 19. számú bérházból ma este fél tíz órakor tetőtűz jeleztek, mire a II., IV., V., VI., VIII. kerületi és a központi önkéntes tűzörség hét fecskendővel kivonult. Nemsokára jöttek a mentők is. Ekkor már bezonyosodott, hogy csak egyszerű kéménytüzről van szó, melyet a tűzoltók rövid munka után sikeresen lokalizáltak.

— Hirtelen halál. Oldal János polgári iskolai igazgató ma dél felé bement a Szövetség-utczai Szarvas-szállóban az első emeleten bérlet szobájába, ott hirtelen rosszul lett, meghalt. A mentők már csak a halált okozó szívzélihűdést konstatálták.

— Öngyilkos özégvezető. Susákon ma este Kern Fülöp, a Wortmann-szeszgyár özégvezetője, öngyilkosságot követett el. Kern revolverrel lőtt magára kétszer és azonnal meghalt. A szerencsétlent gyógyítatlan betegség kergette a halálba.

— **Lemoine csodatégelyei.** Mind világosabbá lesz, hogy Lemoine, a híres párisi gyémántgyáros, mily agyafurt és példátlanul furfangos módon csapta be azokat az embereket, akik elhitték neki, hogy mesterséges uton tud igazi gyémántot előállítani. Poitevin vizsgálóbíró éppen azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon szabadon bocsássa-e ideiglenesen Lemoinet, amikor kihallgatásra jelentkezett nála Heng ékszerkereskedő és elmondta, hogy Lemoine felesége 1905. augusztus havában 250.000 frank áru nyersgyémántot vásárolt tőle. A vizsgálóbíró erre sürgősen idézte meg Lemoine feleségét, aki nem tagadta a gyémántvásárlást és azt mondta, hogy férjének a kísérletekhez szüksége volt a gyémántokra, amelyeket porrá tört és megolvasztotta. Eközben olyan kellémetlen szag támadt, hogy férje többször belebetegetett a kísérletek után.

— Nem tudom felfogni — végezte be vallomását az asszony — hogyan befolyásolhatják a pört ezek a jelentéktelen dolgok. Engedjék meg, hogy férjem folytathassa kísérleteit, amit ő egyre hangoztat és akkor meg fogják ismerni a valóságot.

Ha a n drágakőkereskedő a Wernher-től letétbe helyezett gyémántokban ráismert azokra, amelyeket ő adott el Lemoinek Rómában. Bachrach Károly budapesti ékszerész pedig személyes tapasztalatok alapján beszélt el egy-két históriát a gyémántcsinálóról. Hét évvel ezelőtt ő is megismerkedett Lemoineval Párisban, a sógoránál, Janesich Albert gyémántkereskedőnél. A sógorának is felajánlotta az üzletet, de a beszélgetés közben olyan tájékozatlanságot áruolt el a szakmában, hogy bizalmatlanok voltak iránta s elutasították. Öt évvel később egy ca'ais-doveri gözönsőn találkozott vele Janesich. Már nagy szolgaszemélyzettel volt körülötte Lemoine, akár csak valami fejedelmi személy s azt mesélte, hogy egy aczélygyártásra való szabadalmát öt millióért adta el, ez magyarázza meg nagy jólétét. Tavaly azzal állított be a gyémántkereskedőhöz, hogy a Debeers Compagny igazgatójával, Wernherrel megkötötte a szerződést a mesterséges gyémánt gyártására s fényes főzsei üzletet ajánlott a Debeers-részvényekkel. Milliókat lehetne szerezni konteminjátékkal s ehhez mindössze 250.000 frank kellene. Janesich azonban ebbe az üzletbe sem ment bele. Lemoine különben makacsul védekezik a bíróság előtt, még szakértők sem tudják sa-okba szorítani. Labori, a védője, szabadonbocsátását követeli a törvényszéktől.

Lemoine ellen az előzetes vizsgálatot befejezték és nemsokára melesz a végítárgyalás az esküdt-szék előtt. Be van bizonyítva, hogy azokat a gyémántokat, amelyeket Lemoine Wernher jelenlétében „készített” és a villamos kementzéből kivált, D'Haan párisi gyémántkereskedőtől vásárolta.

— Az elemek garázdálkodása New-Yorkban. New-Yorkban tegnap irtózatos északnyugati orkán vonult végig a városon és olyan hatalmas hóvihar támadt, hogy néhány perc alatt az utcákat kilencz hüvelyk magas hó borította, a közlekedés és minden forgalom megakadt. A munkanélküliek nyomorúságát még tetézte a hóvihar. Egy embert megfagyva találtak a hóban. Portlandban tíz támadt, amely rémes gyorsasággal harapódzott el az orkánban. Egy félóra alatt lángban állott a városháza és a sok emeletes Baltimore-palota. Mind a két épület földig égett. A kárt egy millió dollárra becsülik. Alig végeztek a tüzoltók ezen a helyen, kigyuladt egy gyár s a nagy szélvihartól lángba borult a teteje. Az orkán öt tüzoltót a gyár fedeléről az utcára sodort. Mind az öten meghaltak. A tüzoltóság parancsnoka koponyacsonttörést szenvedett. A hóförgeteg miatt tegnap a Thaw-pör tárgyalását sem lehetett megtartani, mert az Adriatic-hajó a nagy vihartól nem tudott a kikötőbe jutni, már pedig a pör sok tanuja ezzel a hajóval jött New-Yorkba.

— **Megszökött a fogházból.** Debreczenben Bryk-czinsky Franczisz lengyel származású nemzetközi betörő karácsony másodnapján kifosztotta a katolikus templom egyik perselyét, amiért a törvényszék egy évi fegyházra ítélte. Brykczinsky ma az ügyészség fogházából megszökött. A betörőt nyomozzák.

— **Letartóztatott grófnő.** Drezdában letartóztaták Sturza Mária grófnőt, aki nagy szerepet játszott a mulatozó fiatalság között. A Münchener Platz egy palotájában volt gyönyörű lakása, nyílt szalonja hemzsegett arisztokratáktól, de tavaly októberben rájöttek, hogy szélhámoskodással fedezi fényüzését és le is tartóztatták, de előkelő barátai kiszabadították. Közben a magyar grófnő Monte Karlóban próbált szerencsét. Nemsokára csalódottan tért vissza Drezdába és folytatta előbbi életmódját. A napokban egy arisztokrata tiszt föllelentette, hogy kicsalt tőle eser márkát s ezen a grófnő rajtavesszett. Letartóztatták s azóta több följelentés érkezett ellene. Érdekes, hogy Sturza Mária grófnő sok hírlap szerkesztőségét hecsapta, ismert nevű írók neve alatt tárczákat küldött be, vagy nagyevű írók kevésbé ismert novellái alá a saját nevét írta s így jelentékeny honoráriumokat szedett össze. Sturza Mária grófnő harmincz éves, feltűnő szép asszony.

A Berliner Tagblatt a következő táviratot közli: A sokat ünnevelt magyar Sturza grófnő letartóztatása nagy szenzációt kelt. A grófnő a Münchener Platzon pazar berendezésű lakással bírt, mindazonáltal nagy pénzülségben volt, annyira, hogy különböző manipulációkhoz folyamodott, a melyek már 1907. év október havában letartóztatását eredményezték. Akkoriban azonban büntetlenül szabadon bocsátották. A grófnő ezután Montekarlóba utazott, hogy játékkal javítson pénzügyi helyzetén, de csalódott reményeiben, mire visszatért ide és egy itteni katonatisztól hazug állításokkal 3000 márka kölcsönt szerzett. Egyre folytatott manipulációi végre oly arányt öltöttek, hogy az államügyész újból kénytelen volt a harmincz éves grófnő iránt érdeklődni és ma letartóztatta.

— **Gyilkos hőség Ausztráliában.** Ausztráliában jelenleg borzasztó hőség uralkodik, amelynek az emberek százai esnek áldozatul és amely azonkívül is óriási pusztítást visz véghez. A szokatlan hőség következtében több helyen kigyuladt az erdők és mezők. Így például az Edenhope kerületben a tíz mintegy 40 mérföldnyi területen terjedt el és a pusztulás napokig eltartott. Minden oltási kísérlet sikertelen maradt. A rettenetes füsttől és hőségtől az emberek ideiglenesen megvakulnak. A Dergholm-kerületben körülbelül 150.000 hektárnyi rét és legelő semmisült meg a tűz következtében. A környékbeli lakosság a folyóvizekbe ugrált, hogy legalább pusztá életüket megmenthessék.

— **Földmúlás.** Berganoból táviratozzák, hogy a Trezzo Sull Adda melletti hídnál tegnap este mintegy 20.000 kilogrammnyi földtömeg rázuhant egy közelben lévő gyárra és tizenegy embert temetett maga alá. A földcsuszamlás okozta robajra s a szerencsétlenül jártak segélykiáltására nagy ember-tömeg gyűlt össze a szerencsétlenség színhelyén és azonnal megkezdte a mentési munkálatokat. Hat embert élve, egyet holtan huztak ki a földtömeg alól. Négy személynek eddig semmi nyoma. Kevés remény van arra, hogy élve kerülnek napvilágra.

— **Veszedelemes medvevadászat.** Az abaujtonamegyei szádvari uradalomban Andrassy Géza kártyonny vadakra nagy hajóvadászatot rendezett, melyen a főúri társaságból többen vettek részt. A harmadik hajtásban egy hatalmas anyamedve gróf Andrassy Károly puskája elé került, ki azt disznónak nézte és rá is puskázott, megsebesítvén a medvét. Géza gróf rögtön végig adta a jelt a puskavonalon, hogy a sebzett medvét löni kell. A jelt azonban Nagy Elemér rozsnyói főszolgabíró nem hallotta meg s a medve éppen az ő puskája elé került. Mikor 5 lépésnyire volt, ugrásra kész állásba helyezte magát. Nagy főszolgabíró látván a veszedelemet, fegyverét célzásba kapta és két golyót küldött utána. A vad elmenekült. Csak másnap vették lüldözőbe a medvét, mi a legveszedelmesebb a vadászat terén. Vadászregula szerint a sebzett vadat fekhelyén annak kell felkeresni és elejteni, ki azt megsebezte. Így a fiatal Károly grófnak kellett a vadat lüldözni. A társaság követnie kellett a fiatal, vakmerő vadászt, aki még egy jó puskás erdőört is vett maga mellé. A három vadász megindult, mindenütt a maczkó véres nyomát követve. Jó félóra nyomozás után egy hegyhez értek, hol az erdőőr figyelmeztette a grófokat, hogy a medvének e helyen kellett valahol meghúzódnia. Lépésről-lépésre haladtak fel a sziklás hegyoldalon, míg végre az erdőör vagy 50 lépésnyire a fekvő medvét megpillantotta s figyelmeztette a fiatal gróft, hogy löjjön. A gróf azonban kissé késett a lövéssel és a támadásra hirtelen kétlábra állt medvére. Géza gróf eresztett egymásután két golyót. A medve

a lövésekre felbukott, de ismét összeszedte magát és a vadászokra rohant. Ezután gyors egymásutánban tüzeltek mindhárman a támadó vadra, míg a 8-ik golyó, melyet Géza gróf már csak öt lépérről küldött a medve koponyájába, kioltotta életét.

— **Jégzajlás a Dunán.** Napokon keresztül állott a jég a Duna hátán a Lánchíd fölött, míg a Lánchid alatt egész Dunapenteléig mentes volt a jégtől a folyó háta. A pár-napi enyhe időjárás azonban megindította a jeget ma éjjel és a jégzajlás az egész szakaszon igen erős.

— **Halálozás.** Sebők Mariska, a Csokonai-utcai polg. leányiskola IV. oszt. tanulója, Sebők Armin és neje, szül. Salzer Janka leánya, életének 14-ik évében Budapesten elhunyt. Felmérése hétfőn, e hó 27-én a rákoskeresztúri izr. sírkert halottas házából fog végbe menni.

— **Letartóztatott orgazda.** A rendőrség ma megrögzött orgazdát tartóztatott le. Ez Weisz Béla vaskereskedő, akinek a Váci-ut 64. szám alatt van az üzlete. Weiszről kiderült, hogy a Váci-ut gyárak munkásait lopásra bujtogatta, s a lopott holmit potom áron megvásárolta. A múlt hónapban tettenérték, amikor Molnár János gyári munkástól, a Wörner-gyárból lopott 5000 koronát érő ugynevezett kompressiókat akart megvásárolni, tegnap pedig Török Dezső, a Gazdasági Gépgyár alkalmazottját lepték meg, amikor Weisz Bélával lopott holmira alkudozott. A rendőrség az orgazdával együtt a tolvaj munkásokat is letartóztatta.

— **A farsangi multság ősi magyar szokás és visszavezethető még a középkorra is,** hiszen a krónika is megemlíti, hogy a farsangi multság a középkorban is létezett, panaszkodván arról, hogy sajnos, nem minden magyar multhat jövedve szerint, mert a hangszeresek bizony sokszor felmondják a szolgálatot. Ha felkelne sírjából az akkori történetíró, akkor most bezzeg nem igen lehetne e tekintetben panasza, mert manapság a hangszer-ípar már oly nivóra emelkedett, hogy bizony még a középkorban is képes produkálni. Sőt Wagner, a hangszer-király, e híres fővárosi czég, még tovább is ment s oly különleges hangszereket szállít, melyeken még a zenéhez nem értő, a zene terén teljesen laikus is tud játszani és épp úgy élvezheti a zene csodás hatását, mintha már legalább is éveken át tanult volna játszani. De hogy e hangszereket mindenki könnyű szerrel meg is szerzheti magának, ez is Wagner, a hangszer-írárd érdeme, mert aránylag olcsó árakon szállítja e speciális hangszereket.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap két nagy előadást tart az Orfeum. Délután félnégy órakor a Budapesti Jótékonyasági Egyület javára matiné lesz, esti nyolcz órakor pedig a teljes januári műsor előadása kezdődik. A januári műsor még csak néhány napig látható, aki tehát még nem látta, saját érdekében cselekszik, ha mielőbb megnézi, mert ily kiváló attrakciókat ritkán láthat együtt. A jegyeket 10—1 és 3—6 óra között lehet a nappali pénztárnál árfiómelés vagy elővételi díj nélkül megvenni.

— **Zászlók, czimerek,** minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **Göchner János** (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) paplan-, vas- és rézhutorgyáros, kinél a legártóssabb és legszebb hazai gyártmányú árucikkre oly olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a legújabb árjegyzéket?

— **Bob-hasháltó a legkellemesebb, 10 fillér.**
— **Az előkelő világ** kiváló szeretettel keresi fel a Michelsaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így túlkövetelés nem létezik.

— **Fodor-féle vivőterem** a Koronaherczog-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivő-terme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

— **Ami késik, az nem mulik.** Régi közmondás ez és gyakran be is válik. Amde ezzel szemben áll az, aki késik, az mindig mulaszt valamit. Legtöbb esetben a legsúlyosabb bajoknak, nem ritkán valóságos tragédiáknak is okozója a késedelem. Ez ellen pedig csak egyetlen biztos óvszer van: egy pontosan járó, megbízható óra, olyan, aminő egyedül csak Polgár Kálmán műórásnál (műhely, raktárak és elárusítás Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz. I. em.) kapható. Ilyenekről és divatos ékszerekről, egy levelező-lapon nyilvánított kívánságára nagy képes album-árjegyzéket küld, ingyen és bérmentve a czégevzetőség.

— **Sokszorosító-készülék.** A Levitus-féle nyitott sokszorosító-készülék mindenütt nagy feltűnést keltett. Az új készüléknek, ha bármilyen papírra hectograf tentával írunk, a kéziratot az új kompozícióra teszik és 80—100 tiszta levonatot kapunk száraz uton. Ennek az új sokszorosító készüléknek nem szabad hiányoznia egy irodából sem.

— **Új czimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legököltebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetőtst ingyen küld a feltaláló

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Ujházi Ede ünnepltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 25.

Az ősz mester színésziskolai tanárságának huszonöt éves jubileumát fényes ünnep keretében ülte meg ma este az Országos Színművészeti Akadémia az Urániában.

Ez ünnep visszhangja volt annak az általános lelkesedésnek és hálás szeretetnek, amelylyel Ujházy Ede iránt az egész színészvilág viseltetik, amelynek legtöbb tagjáról elmondhatni, hogy mindegyik köszönhet valamit a mesternek. Azok is, akik nem az ő iskolájából kerültek ki, mégis sokat tanultak tőle. Legtöbbet természetesen a volt tanítványai, akik közül ő maga is büszkén hivatkozik olyan művészi jelenségekre, mint Varsányi Irén, Góthné Kertész Ella, Feld Irén, T. Halmi Margit, Odry Árpád, Gábor József stb., kik ma a mester ünneplésére az alább felsoroltakkal együtt egybegyűltek.

A nézőtér színültig meg volt telve bálí öltözött nézőközönséggel, mint egy gálaelőadás. Előadásra a Czigan, Szigligeti régi jó színműve volt kitűzve, melyet Ujházy tanított be, s melyet ugyancsak az ő betanításában a mult évi növendékek kétszer a leg-szebb sikerrel adtak elő.

A mester ünneplése előadás előtt, leeresztett függöny mögött a színpadon kezdődött. Az összes fővárosi színházak művészgárdájának legkitűnőbbjei gyűltek ott egybe pont hét órára, nagy félkörben állították föl, és az örökifjú mestert belépésekor nagy kelkesedéssel üdvözölték, aminek zaja lehetővé tette a nézőtérre s ott kellemes szenzációt keltett.

Elsőnek Somló Sándor, az Országos Színművészeti Akadémia igazgatója, ki Latabár Endre fitkár kíséretében jelent meg, üdvözölte Ujházyt, lelkes szavakkal méltatva meghálálhatatlan érdemeit, melyek művészi alkotásain kívül is maradandó nyomokat hagytak a magyar színművészet történetében, mert Ujházy egész gárdáját nevelte föl a legkiválóbb művésznemzedékeknek. A művészeknek művészi emléktárgyat nyújtottak át, egy remek és nagybecsű bronzplakettet, mely Ujházyt ábrázolja.

E plakett átnyújtása után megható jelenet következett: művésznők és művészek odarohantak Ujházyhoz, és ölelték, csókozták, ahol érték, az arcát, a ruháját és a kezét.

Ezután Török Irma lépett elé és átnyújtott neki egy gyönyörű albumot, melyben a mester tanítványai közül azoknak az arcképei vannak, akik ma a Nemzeti Színház kötelékében állanak.

Hegedűs Gyula gyönyörű koszorút nyújtott át az összes budapesti színházaknál működő egykori növendékek nevében.

Serédy Sarolta megemlékezett arról, hogy Ujházy Ede azelőtt az operanövendékeknek is tanárja volt, s ezek nevében nyújtott át koszorút. E növendékek képviselőitől szólón kívül megjelentek még: Henszlmann Ida, Henczler Helén, Margó Czília és Rotter Gizella. Várady Sándor az operaházi egykori férfinövendékek nevében hozott koszorút. Benes Ilona, az akadémia mai összes növendékeinek egy keretbe foglalt fényképgyűjteményét adta át.

Koszorút nyújtottak még át a Népszínház kiállítótsége, az Országos Színészegyesület iskolája, Vidor Dezső, Horváth Jenő, Zilahy Gyula, a debreczeni színház nevében és az aradi színtársulat kiállítótségei.

Ujházy Ede szíve mélyéig meg volt hatva. Az aranyzivő bohém, ki máskor a cinizmus sikerült álarca mögé szereti rejtetni gyöngéd érzéseit, most remegve állott az ünneplő társaság közepette, és nedves szemmel tekintett el rajtuk. Ugy látszott, mintha legszívesebben szeretett volna valamennyinek a nyakába borulni és jól kisírni a szívet. De erőt vett magán és ékes szavakkal köszöntö meg a sok megtiszteltetést. Különösen Latabár Endrének, ki a váratlanul szép és sikerült ünnep rendezésével nagy és feledhetetlen érdemeket szerzett. Méltányolta ezt Somló igazgató is, ki Latabárnak a maga részéről is blismerését fejezte ki az ünnep szorgalmas előkészíté-

seért és sikeres lefolyásának biztosítására tett fáradozásaiért.

Az előadás 8 órakor kezdődött és folytatása volt az ünneplésnek. Ujházyt minden felvonás után szünni nem akaró tapsviharral hívták a lámpák elé ötször-hatszor egymásután és a zenekarból is több koszorút és bokréta nyújtottak fel neki.

A szereplők közül megemlítjük Mártonffy Róbertet (Gyuri), Andrássy Dénest (Kurta), Harsányi Rezsőt (Zsiga cigány), Benes Ilonát (Rebeka) és Andor Máriát. Utóbbi a Rózi szerepében figyelemreméltó sikert ért el és a többiekkel együtt sok tapsot aratott.

(*) Gallén-Kallela rajzai. A legutóbbi időben már nemcsak a nyelvtudósok beszélnek a finn-magyar rokonságról, hanem vannak, akik érzik és dokumentálják is ezt. Ez már több, mint a szó-gyökök rokonsága: ez a lelkeké. Sűrű érintkezés indult meg a két nemzet művészei között s ma már van finn művész, aki magyarrá honosodott. Kezdjük tartani az egykor orrfintorgatással emlegetett „halzsíros-rokonságot”, mivelhogy ennél a kis népnél olyan művészetet ismertünk meg, amely nem a halzsír, hanem a legválogatottabb francia táplálék nyomaival viseli. Külföldön, főként Franciaországban tanulnak a finn művészet legjobbjai, művészeitik mégis meglepően eredeti faji vonások viselője. Mintha az enervált Dél már kiélte volna művészi erejét és Északon új források buzognának a művészet titkos erőinek... Hatalmas, izoláltságában nagyszerű építőművészetük, iparművészetük van a finneknek és a legutóbbi nemzetközi tárlaton egy csomó átlagon felüli festőt és szobrászt ismertünk meg közülük. Aksei Gallén-Kallela bizonyult közöttük a legkiválóbbnak s őt állami aranyéremmel is tüntette ki a tárlat zsűrije. Eredeti, orosz-lankarmas tehetség, akit hazájában is vezér gyanánt vall a modern művészet. Velünk való érintkezése annyira meghitt, hogy most már atelier-köntösében is megmutatkozik nekünk: ezt jelenti szerintem az a kiállítás, mely a Szépművészeti Múzeum grafikai osztályában nyílik meg holnap. Mert nem speciális grafikai művekkel találkozunk itt nagyobb részt, nem önmagáért való grafikával, hanem inkább a művész képeihez való intim tanulmányival. Gallén-Kallela nem grafikus tehetség, közlései nem grafikaiak, csak festéshez szolgáló etudiumok, a művész műhelyébe érdekes bepillantást engedők. Még önczelt szolgáló rajzaiból, a Kalevala-illusztrációiból is csak vázlatokat látunk itt s így ezek is a studium-jelleget viselik. Persze, majdnem mindannyi megnézni való így is s akad néhány szép rézkarc és merrotinto, mely a grafika nyelvén szólal meg. A kiállítást dr. Térey Gábor igazgató rendezte, aki igazán kitűnő szolgálatot tesz a Szépművészeti Múzeum ügyének azzal, hogy váltakozó kiállításokat rendez s ezáltal az érdeklődést aktuális vonatkozásokkal tartja ébren. A Múzeum grafikai osztálya ekként a művészet eleven életével való folytonos kapcsolatot fogja jelenteni, szemben a Múzeum egészével, amely állandó értékek kiválasztására törekszik. (B—s.)

(*) Népszínház-Vigopera. A „Parasztbecsület” mai előadása ismét szerepváltozással került színre, amennyiben Alfio szerepét Várkonyi Flóris énekelte. Erőteljes baritonja teljesen megfelelt a szerepnek, melynek minden árnyalatát játékbéli készségével is kellő érvényre tudta juttatni. A közönség rokonszenvvel fogadta.

(*) A Nemzeti Színház új tagjai. Somló Sándor igazgató három évre a Nemzeti Színház tagjai sorába szerződtette György Ilonát, akinek két vendég-fellépése az elmúlt évben sikerrel járt. Új tagja lett a színháznak Mészáros Alajos bonvivant is, aki három év óta a kolozsvári Nemzeti Színháznál működik.

(*) Blaha Lujza jubileuma. Blaha Lujza aszszony félszázados jubileumát a Népszínház-Vigopera után a Lipótvárosi Kaszinó fogja megünnepelni. Az ünnepség február 2-án, vasárnap délután fél hatkor lesz a kaszinó dísztermében. Az est során az ünneplést nagy művésznő leghíresebb dalait fogja előadni.

(*) Sziklai Szeréna vendégjátéka. A pécsi Nemzeti Színházban Kövessy Albert igazgató meghívására négy estén vendég szerepelt F. Sziklay Szeréna, a kiváló szubrett-primadonna. A teljes mű-

vésznőt rendkívül nagy ovációkban részesítettél minden egyes fellépése alkalmából és elhalmozták a tetszés és tisztelt minden jelével. Szombaton „A varázskeringő” Franczi szerepében bucsuzott a művésznő a pécsi közönségtől és kiváló alakítása, pompás hangja és gyönyörű tánczával óriási sikert aratott. A zsufolt ház ki nem fogyott F. Sziklay Szeréna ünnepléséből, nemkülönben szeretetének nyikvánításából és az előadás után még az utcán is folytatta a lelkes ovációt.

(*) Modern Színház-Cabaret. Az unalom határain belül való próbálgatások után a Modern Színház mai műsorában elért a legpikánsabb hangig. A mai bemutatott műsor a bak-jegyében termelt és legalább azokat elégitette ki, akik ilyesmire vágyódnak. Ugy a számok, mint a darabok sikerültebbek voltak az összes eddigiekénél s ha néhány füllerős és izléstelen dolog nem zavarta volna az estét, tisztes sikerrel lehetne beszámolni. Így is nagyon tetszettek Nyárai Antal dalai, valamint Medgyasszay és Keleti Juliska új számai. Két szelimes francia cochonériában Sarkadi Aladár, a Vigszínház tagja aratott őszinte sikert.

(*) A császár katonái. Szombaton, február 1-én este kerül az új irányú Magyar Színház műsorára az első magyar szerzői, magyar tárgyú és magyar érdekességű darab: A császár katonái. Szerzője Földes Imre, aki a mai magyar élet egyik legérdekesebb és legizgatottabb kérdését viszi színpadra. A létnek addig való változatos repertoírját Donnay vígjátéka, a Herczegek iskolája tölti ki, amely — minden este Pálmai Ilka részvételével — vasárnap este, hétfőn, szerdán és csütörtökön kerül színre. Kedden és pénteken a „Gretchent” Davis és Lipschütz tréfáját adják, amely immár erősen közeledik az ötvenedik előadása felé. Vasárnap délután mérsekelt helyárrakkal a Gyurkovics lányok, Herczeg Ferencz vígjátéka kerül színre.

(*) Új darabok. A Király-Színház és Magyar Színház igazgatósága újabb a követhető külföldi darabok előadási jogát szerezte meg: Die Dollarprinzessin, Leo Fall operettje, a bécsi Theater an der Wien ezidei nagy sikere; Az ember élete, Leonid Andrejev drámai költeménye, az orosz irodalom legújabb érdekessége; Der Dumkopf, Fulda Lajosnak, a bécsi Burgszínház műsorán lévő vígjátéka és Sonpère, Guinon és Bouchinet színműve, a párisi Odeon-színházban Antoine-nek az idén elért legnagyobb sikere.

(*) A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn délután 5 órakor összes ülést tart, melynek tárgyai: Ortvy Tivadar r. tag emlékezésére Wosinszky Mór r. tag felett. Határozat a költségvetés tárgyalásának elhalasztása iránt. A már előbb megküldött revidált ügyrend tárgyalása (esetleg folytatólag kedden délután 5 órakor). Ülés után a tagok barátságos vacsorára gyűlnek össze a Vadászkiirt-szálló külön szobájában.

(*) Az Iparművészeti Múzeum 1907-ben. Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum, mint minden évben, az idén is jelentésben számol be az elmúlt évi munkásságról. A múzeum örvendetes fejlődést mutat, gyűjteménye ajándékozás és vétel útján 182 darabbal szaporodott, szóval a gyarapodás 14 darabbal több, mint az előző évben, 1906-ban. Az ajándékozók közül kiemelendők: a miniszterelnökség, dr. Wartha Vincze, miniszteri tanácsos, Sátorai A. bécsi régiségkereskedő, Lerche M. norvég művész, a Műbarátok Köre, dr. Sarbó Arthurné, Telcs Ede, Maróti Géza, Schwartz Antal, a Budapesti Orvos-Egyesület, Györgyi Kálmán és Hollós Károly. A lefolyt esztendő két igen nagyszerű kiállítás tette különösen jelentőssé a múzeum történetében. Az egyik az Aubrey Beardsley, a világhírű angol illusztrátor rajzaiból rendezett kiállítás, a másik pedig az imént bezárult kiállítás a budapesti amatőr műgyűjtőknek. A múzeum a lefolyt évben is előn haladt az iparművészeti mozgalmaknak és irányította azokat a megkezdett egészséges uton. A szokott módon működött közre a múzeum az Iparművészeti Társulat tavaszi nagy butor-kiállításán és a karácsonyi bazáron, amely mellett a tragikus véget ért Horti Pál tanár tanulmányútján szerzett gyűjteménye is bemutatásra került. Valamennyi kiállítás nagy tömeg embert vonzott a múzeumba, melyet a lefolyt évben kétszázhatvanhárom látogatási napon át 175.184 egyén látogatott meg, vagyis 1907-ben 36.159 egyénnel többen keresték fel, mint 1906-ban. A lefolyt évben kilencz ismeretterjesztő előadást rendezett a múzeum a nagyközönség részére, a téli időszakban pedig 10 néptés előadást az ipari

munkások számára és ez utóbbi előadásokat 1947 munkás hallgatta. Az intézeti könyvtárnak 8307 látogatója volt, állangó látogatási jegyet 532-en váltottak és 319 látogató 541 munkát kölcsönzött ki. A könyvtár ajándékozás és vétel útján 273 kötet könyvvel és 4417 műlappal szaporodott, melyekkel a könyvtár állománya: 6143 kötet és 8392 műlap.

(*) **Művészeti előadások a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalon igazgatósága, tagjai számára sorozatos művészeti előadásokat rendez, melynek első ciklusát Dénes-Diener József kezdi meg szerdán, január 29-én. Gerő Ödön február 5-én, szerdán, Pekár Gyula február 12-én, szerdán és Malonyay Dezső február 26-án, szerdán tartanak előadást, amelyek mindig délután öt órakor veszik kezdetüket.

(*) **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A Kisfaludy-Társaság e hó 29-én délután öt órakor az Akadémia heti ülésében havi ülést tart a következő tárgysorozattal: A berlini menyasszony, humoros elbeszélés Jakab Ödön r. tagtól. Évfordulón, költemény Bárd Miklós r. tagtól, felolvassa Rákosi Jenő r. tag. Arany János költői működése az ötvenes években, tanulmány dr. Szinyei Ferenc vendégtől, bemutatja Ferenczy Zoltán r. tag. Ezután zárt ülés lesz, melyen jelentést tesznek a beérkezett tagajánlásokról s az 1908. évi közgyűlés tárgysorozatát állapítják meg. A zárt ülés után a tagok társas vacsorára gyűlnek össze a Continental-fogadóban.

(*) **A Népszínház kariskolája.** A Népszínház-Vigopera igazgatósága folyó évi február elsején énekiskolája keretében esti kariskolát nyit, melyen férfiak és nők, akik hivatást éreznek a karénekesi pályára, szakszerű és alapos kiképzést nyerhetnek. A tanítást az igazgatóság Barna Izsó karmesterre bízta. Havi tandíj tíz korona, beíratási díj nincs. Jelentkezni lehet a Népszínház-Vigopera énekiskolájában, Csokonai-utca 3. szám, I. emelet alatt.

(*) **Pályázat művészi árjegyzékre.** A Törley József és társa pezsgőborgyári cég a Képzőművészek Egyesülete útján pályázatot hirdetett művészi árjegyzék czimlapokra. A pályázatot, amelynek zsűrijében négy festőművész, továbbá Pfender és Sente, a Törley-gyár igazgatói vettek részt, most döntötték el. Az első díjat (300 kor.) Markó Ernő, a másodikat (200 kor.) Földes Imre, a harmadikat Gergely Kúrd nyerte el.

(*) **Flatal művészek kiállítása.** Érdekes művészi rendezést két tehetséges fiatal művészünk: Burghardt Rezső és Klimó István képeiből Kovács Zsigmond, a Riviera-kávéház tulajdonosa. A közel száz képből álló kollekczió részére átalakították a kávéház tágas helyiségét művészeti szalonná és azt hétfőn a közönség számára megnyitja. A képek nagyrészt tájképek, köztük egy pár megkapó olasz hangulat, genre és igen sikerült Favretto-másolat. A képek fővédelméből egy rész jótékony célra jut.

(*) **Budapesti Cabaret színház.** Az a nagyszerű januári műsor, mely a Budapesti Cabaret színház Teréz-körtüli helyiségébe állandóan zsúfolt házakat vonz, már csak néhány estén kerül előadásra, miután a jövő héten már helyet ad az új, februári műsornak. E premier-est idejét és teljes műsorát legközelebb teszi közzé az igazgatóság. A pompás januári műsor utolsó estéin is négy kis szindarabbal, négy szinpadai tréfával és huszonöt mulatságos és aktuális cabaret-számmal lép a közönség elé a kitűnő művészegyüttes, élén Nagy Endrével, László Rózsival és Ferenczy Károlyival.

A „Kéve” művész-egyesület kiállításának rendezési munkálatai már megkezdődtek. Az egyesület IV. Ferenczy-terez 9. szám alatt, a Nemzeti Szalon volt helyiségében rendezi első kiállítását, melynek megnyitását február hó 1-re tervezik.

(*) **Gyermekszínház.** A Gyermekszínházban holnap, vasárnap ezidén harmadszor adják Komor Gyula népszerű bájos varázsszerejét, a „Piroska és a farkas” vagy a „Villámkirály leányát”, melynek eddigi előadásai teljesen zsúfolt ház előtt folytak le. Az igazgatóság most nagy gondalal készül két darab felújításán, a „Hamupipóke, vagy az arany papucs” bájos, látványos tündérrégén és a „Mekmek szabó, vagy a három elvarázsolt királyleány” című, igen kedves, mulatós, bohózatos varázsmesén. Tekintettel a „Piroska és a farkas” nagy vonzerejére, a darab még egyideig műsoron marad. A holnapi előadásra már tömeges előjegyzés történt. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház helyiségében (VI. Révay-utca 18.). Az előadás 4 órakor kezdődik.

(*) **Hangverseny-naptár.** Ysaye Jenő hegedűművész és Gönczi Mór zongoraművész hangversenye hétfőn, január 27-én lesz a fővárosi Vigadó nagytermében, roppant érdekes műsorról. A még csekélyszámban fenmaradt jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben, valamint az esti pénztárnál kaphatók.

A „Société de concerts d'Instruments anciens” hangversenye január 28-ikán este 7 1/2 órakor lesz a Vigadó nagytermében. A műsor a következő: Monteclair: Les plaisirs champêtres. Ballet szüit hét tételben, Bach: Gavotte, Mozart:

Alla Turca. Lorenziti: Szüit négy részben és Le Suer: Une Pête á la cour des Miracles (Divertissement.) Ezen kompozíciók mind a XVI—XVIII. századból valók és a régi hangszeren lesznek játszva. Buisson kisasszony, a bájos fiatal énekesnő Bachtól éneklő az Air de Momus-t, azonkívül régi francia dalokat ad elő clavacin kísérettel. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi zeneműkereskedésében és a hangverseny estéjén a Vigadó esti pénztárnál.

A VI. filharmóniai hangverseny szerdán, január 29-én este 7 1/2 órakor lesz a Vigadóban, Kerner István vezetése alatt Flesch Károly közreműködésével. Műsora: 1. Liszt: „Les Preludes”, szimfóniai költemény; 2. Händel: „Concerto” f-dur, két fuvó-karra és vonós-zenekarra (elsőszőr); 3. Saint-Saens: III. hegedűverseny (H-moll), Flesch; 4. Csajkovszky: V. szimfónia (é-moll).

Koenen Tilly január 31-én tartja egyetlen dalestélyét a Royal-teremben, melyre a művész a következő érdekes műsört állapította meg: Brahms: Von ewiger Liebe, Immer leiser wird mein Schlummer, Vom Strande, O liebliche Wangen, O wusst ich doch den weg zurück, Sapphische Ode, Vor dem Fenster, Parole, Wolf Hugó: Gebet, Die ihr schwebet, Lied vom Winde, Erstes Liebeslied eines Mädchens, Geh' Geliebter, geh' jetzt, Ach, im Maien war's, Weyla' Gesang, Hochbeglückt in deiner Liebe. Fenti dalokat négy ciklusban éneklő a művész. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Vasárnap, február 2-án délután 4 1/2 órakor lesz a Royal-teremben a Grünfeld-Danziger-Herzl-Bürger-társaság VI. hangversenye, mely alkalommal dr. Weingartner Bódog, a wieni opera igazgatója először lép a budapesti közönség elé. Műsora: 1. Weingartner: Hatos zongora, vonós-négyes és nagybőgőre, zongora: a szerző, nagybőgő: Gianicelli tanár; 2. Weingartner: Dalok: a) „Ich denke oft an's blaue Meer”, b) „Schlanke Lilien”, c) „Liebesfeen”, éneklő Szamosi Elza; 3. Schubert: Vonósötös; II-ik gordonka, Schultz.

Culp Julia ma küldte be hozzánk műsorát, amelyet február 7-én tartandó egyetlen dalestélyén fog előadni. A dalok sorozata a következő: Schumann: Wass will die einsame Träne, Frühlingsnacht, Alte Laute, Wer machte dich so krank, Aufträge, Brahms: Sapphische Ode, Vor dem Fenster, Salome, Über die Haide, Mädchenfluch, Spanisches Lied, Strauss: R. Befreit, Freundliche Vision, Wie sollen wir geheim sie halten, Wolff H.: Schlafendes Jesuskind, Du denkst mit einem Fädchen, Práçiosa's Sprüchlein. Magától értetődik, hogy Culpnét zsúfolt terem várja. Jegyek Mery Bélánál kaphatók.

Backhaus Vilmos, a zseniális fiatal zongoraművész február 10-iki egyetlen zongora-estélyére fényes műsört állított össze Bach, Beethoven, Chopin és Schumann műveiből. Jegyeket a „Harmónia” zeneműkereskedés ad ki.

A „Hubay-Popper”-féle trió-estélyek a február 13-iki harmadik estével zárulnak. A vendégművész Backhaus Vilmos zongoraművész lesz. Jegyek csekélyszámban a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

A brüsszeli vonós-négyes február 17-én a következő művekkel buszszik a budapesti közönségtől utolsó kamaracstélyén: Borodin: a-dur 1 sz. Beethoven: f-dur 59 op. (Rasumofsky). Dittersdorf: es-dur 5 sz. vonós-négyesek. Ezen hangversenyre is újabb 3 koronás széksorok lettek felállítva. Jegyek mindkét estélyre Mery Bélánál váltandók.

Kurz Zelma kamaracstélyén, mint már jeleztük, február 19-én tartja a fővárosi Vigadó összes termeiben második (utolsó) hangversenyét. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben 12, 10, 8, 6, 4 és 3 koronáért kaphatók.

A Tudományegyetemi és Műegyetemi Énekkar február 20-án a fővárosi Vigadóban tartandó jótékony célú hangversenyén az énekarokon kívül részt vesznek: Papiel Miczike hegedűművész, Hubay Jenő tanár tanítványa és a legújabb önlő hangversenyén óriási sikert aratott Wajdits Sárika hárfaművész. A zongorakíséretet Diemel Oszkár zongoraművész látja el. A jegyek árusítását, az idei szezon e legérdekesebbnek ígérkező hangversenyére, már megkezdtek a „Harmónia”-társaság és Bárd Ferenc és testvére zeneműkereskedők.

Norrie Anna svéd discuse január 28-iki első bemutatására, következő érdekes műsört állapította meg: Fröding: E fin vise, Jentblig, Pre karingar i en backe, Brauns kübele rint, Sibelius: Mädchen kam vom Stelldichein, Ruch: Zwiesgespräch, Le roi a fait battre tambour, Les belles manieres, Les cloches de nantes, Vieilles chansonsokból, Legais: Mon beau cheval, Delmet: Les trois ages de l'Amour, Marietti: La promise, Hallden: Pastorelle és Den blu järgen című svéd népdal. Jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Mulatságok.

A Protestáns-bál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 25.

A diszes közönség, mely ma este a Royal ragyogó termét az utolsó zugig betöltötte, alaposan ráczáfolt arra a véleményre, mely a farsangi viszonyok kedvezőtlen voltát hangoztatja. A Protestáns-bál, mint minden évben, az idén is a legfényesebb sikerű elitebálnak bizonyult, mely diadalmasan állotta ki az idők viharát és a pénzügyi helyzet kedvezőtlen alakulását. A mai bál nagy erkölcsi sikerétől eltekintve, a Protestáns-árva-ház tehet tanúságot a nagy anyagi siker mellett.

A szállóban már jóval a kezdet előtt nagy tömegekben hullámoztak a hölgyek pompásabbnál pompásabb toalettekben és az urak vakítóan villogó ingmellekkel. A hölgyeket a figyelmes rendezőség gyönyörű akvarelle kézfestésű táncrenddel lepte meg. De gondoskodott a rendezőség még egy meglepetésről is: Radics Béla zenekara ugyanis 11 óra felé rendezített egy szupé-csárdásra, melyről egészen addig csak annyi tudódott ki, hogy a szerzője egy előkelő uriaszony. Sok kérdezősködés és faggatás után tudhattuk meg, hogy a „Sárika-csárdás” szerzője: Sebők Gyuláné.

A bált háromnegyed tíz órakor „Ezt a kerek erdőt járom én” kezdetű csárdással nyitották meg, miután a bálanyák bevonultak a terembe.

A bálanyai tisztet a következő urhölgyek viselték: Barkassy Kálmánné, Bernáth Gézánné, Boronkay Jenőné, alsócsernátonyi özv. Csiky Kálmánné, Dániel Gáborné, báró Dániel Ernőné, dapsai Dapsy Viktorné, malomszegi Elek Pálné, Fejérváry Gézánné (huszárezredesné), pálöczy Horváth Istvánné, pálöczy Horváth Zoltánné, Ihász Lajosné, Jenovay Zoltánné, Kubinyi Lajosné, Lánçzy Leóné, gróf Lónyay Gáborné, gróf Mikes Arminné, báji Patay Gyuláné, Payer Imréné, szabolcsi Polyák Béláné, báró Prónay Gáborné, gróf Ráday Gedeonné, Szelényi Aladárné, Szent-Ivány Farkasné, Szilassy Aladárné, Szilassy Istvánné, gróf Teleky Tiborné.

Előkelőségek között ott voltak: Dr. Darányi Ignác, báró Prónay Dezső, báró Prónay Gábor, gróf Vignyázy Sándor, Zsilinszki Mihály v. b. t. t., gróf Ühtricz Amadé Emil, báró Radvánszky Albert, Láng Lajos, Mezőssy Béla, Sztéryényi József, dr. Tóth János, Molnár Viktor, Thöry Gusztáv államtitkárok, Bernáth Géza kuriai másodelnök, báró Kemény Árpád főispán, Szemere Miklós, Darányi Béla, Pap Elek miniszteri tanácsos, Szilassy Aladár, Ilosvay Lajos, Elek Pál udv. tan., Nemes Bertalan, Benedek János, Horthy Béla, Heinrich Antal országgyűlési képviselők, Angyán Béla, Bochkor Károly egyetemi tanárok, Petri Mór, Lánçzy Leó főrendiházi tag, Beniczky Lajos.

Pálczás-urak voltak: Rogyák Ernő és Jalsoviczky Kálmán.

Asszonyok: Bieln Jánosné, Böck Béláné, Bay Gáborné (Szolyva), Baschné Lácay Olga, dr. Baczó Albertné, Barkasz Kálmánné, Baksa Lajosné, Baditz Ottóné, Bochkor Károlyné, Benedek Jánosné, Babics Béláné (Eger), Benedek Sándorné, Csesznák Józsefné, Dapsy Gyuláné (Salgótarján), Dósa Bertalané, dr. Fodor Kálmánné, Fittler Imréné, Farkas Lászlóné, Fertsek Gyuláné (Balassagyarmat), Fáy Dezsőné, Györgyi Kálmánné, Hanzély Béláné, Huzella Elekné, Halavács Gyuláné, Hertelendy Miklósné, Hofmánn Edéné, Jalsoviczky Gézánné, báró Jeszenszky Eleménné, Koritsanszky Jánosné, Kazy Lászlóné, Kirchner Tamásné (Pozsony), Iovag Keissler Gusztávné (Bicske), dr. Krepuska Gézánné, Kreybig Lajosné, Kun Gyuláné, esiktopolczai Lázár Zoltánné, Lavatka Béláné, Lázár Benőné, Lenek Ödönné, Major Vilmosné, Márkossy Béláné, Morzsányi Károlyné, dr. Nagy Béláné, Okolicsányi Gyuláné, Plachy Tamásné, gróf Pejačević Márkné, Pap Elekné, Pintér Gyuláné, Párniczky Ákosné, Pósa Lajosné, Paľay Józsefné, Petz Jenőné, Pap Istvánné és lánya, báró Radvánszky Gézánné, Ráday Gyuláné, Szöke Lajosné, Szibenliszt Gyuláné, Schöberl Róbertné, szentmártoni Szabó Imréné, dr. Strausz Adolfiné, Árvá-Tóth Istvánné, Terböcz Istvánné, Thurzó Adorjáné, Zettner Vilmosné.

Leányok: Barkassy Beatrix és Margit, Bieln Elza, Baksa Mariska és Ferike, Baumann Emília (Bécs), Baditz Alexa, Bochkor Piroška és Viola, Babics Erzsike (Eger), Benedek Sárika, alsócsernátoni Csiky Etike, Csesznák Viola, Csaszny Éva és Macza, Dapsy Aliz, Daniel Anka, Dapsy Ilonka (Salgótarján).

WIKUS TATRA TEJCSOKOLÁDE

(ján), Fodor Meda, Fejérváry Livia, Fittler Sári és Mária, Farkas Margit és Juczi, Fertsek Elza (Balassagyarmat), Fáy Berta, Györgyi Margit és Laura, Illés Marietta (Keszthely), Halavács Ételka, Hofmann Henriette, Hauser Margit, páloői Horváth Ilonka és Jolánka, Jalsoviczky Irénke, Jeszenszky Lucy báróné, Koritsánszky Rózi, Kirchner Ella és Ida, Keisler Agla, Kazy Livia, Krepuska Margit, Kubinyi Augustza, Kada Ilona, Klemm Margit, Lavatka Irma, Lázár Rózsika és Vilma, Lenk Delinke, Luczenbacher Edith, Lorberer Mária és Rózi, Marcell Boriska, Masjon Mártha, Márkossy Berta, Morzsányi Ella, Negró Gizella, Okolicsányi Marcsa és Miczi, Pap Manczi, Pally Margit, Pap Emma, Pintér Margit, Pósa Sárika, Polyák Margit, Prónay Karolin báróné, Petz Erzsi, Ráday Annus, Retter Irénke, Rétai Vilma és Miczi, Szöke Biszi, Szentiványi Anna, Szilassy Porci, Sugár Nusi és Mályva, Szilassy Iduska, Sibenliszt Ernesztin, Schick Hermína, Schöberl Gitta, szentmártoni Szabó Edith, Terböcz Ilona, Thurzó Erzsike, Vetsey Gizi és Vilma, Zettner Jolán.

** A Budai Tornászbal. A Duna jobbpartján évek óta a budai tornászok hódolnak a legényesebben a farsangi mulatságoknak. A budai Vigadó feldiszipert termei az idén is zsufolásig megteltek a tánczoskedvű fiatalsággal, akik között igen sok balpartit is láttunk, kiket a budai bál jó híre csábított el a pesti báltermekről.

A bált Balog Károly muzikája mellett pontban tíz órakor egy sétatáncos társaság nyitotta meg, majd negyvennégy pár, az urak sarkantyusan s a hölgyek pártásan állottak fel az első körmagyarhoz. Az első csárdást a hagyományhoz híven a „darutollas” legények nótájára járták el. Az izléses táncrendet Kovács Aladár a Budapesti (Budai) Tornaegyesület tagja állította ki.

A Budapesti Torna Club, az Óbudai Tornaegyesület és a Nemzeti Tornaegyesület több taggal képviselték magukat a bálon, melyen Nagy Emil országgyűlési képviselő számos képviselő társaságában megjelent. Ott voltak:

Asszonyok: Andreánszky Antalné, Áprily Sándorné, Argyay Jánosné, Balassa Gyuláné, Bánás Lászlóné, Bárczy Lászlóné, Bíró Imréné, Bucsek Istvánné, Bereczky Sándorné, özv. Csáky Gézáné, dr. Dereáno Istvánné, Ertl Jánosné, Farkas Józsefné, Glatz Jánosné, Hauszmann Ferenczné, Hauser Nándorné, Iványi Gyuláné, Kádár Gusztávné, Kenyeres Jánosné, Kollár Lajosné, Könyöki Károlyné, Kolozsváry Béláné, dr. Ladik Gusztávné, Maderspach Olivérné, Mayer Antalné, özv. Mayer Ignáczné, Mészáros Ferenczné, Mike Zoltánné, dr. Moldoványi Istvánné, Nagy Ignáczné, Németh Antalné, Oslányi Mórné, özv. Pertl Gézáné, Rose Edwinné, özv. Rudolf Mórné, Ruh Gézáné, Rupp Jenőné, Schödl Pálné, Schömer Ferenczné, özv. Schön Istvánné, Seidl Károlyné, Stichleutner Györgyné, özv. Szasovszky Józsefné, Szász Lajosné, Szávost Sándorné, Szathmáry Kornélné, Sziklay Béláné, özv. Tabermann Gusztávné, Trajtler Károlyné, Vály Béláné, Vihely Béláné, Vuntskó Ferenczné, Wagner Vilmosné, dr. Wein Dezsőné, Wilfinger Sándorné, Wohlfart Ödöné, Zámosy Mihályné.

Leányok: Andreánszky Klára, Argyay Ilonka, Bánás Margitka, Bárczy Annus, Bárczy Erzsébet, Benes Mannuska, Bíró Paula, Bucsek Janka, Csáky Ibi, Dereáno Anna, Dereáno Lenczi, Farkas Irénke, Glatz Rózsika, Hauszmann nővérek, Hegedűs Annus, Hofhauser Bözsi, Hofhauser Ety, Honhäuser Margit, Iványi Margit, Kádár Rózsika, Kenyeres Márta, Könyöki Ilonka, Ladik Ilonka, Láng Stefi, Maderspach Irén, Mayer Erzsike, Mayer Luiza, Mayer Margit, Matyasovszky Erzsébet, Mészáros Piroska, Moldoványi Ételka, Moldoványi Jolánka, Nagy Eleonora, Németh Margit, Novelly Annus, Oltóssy Mimi, Oslányi Janka, Pertl Margit, Rudolfi Aranka, Ruh Annuska, Schödl Ilonka, Schödl Rózsika, Schön Marianne, Schön Gizi, Seidl Olga, Stichleutner Ella, Stichleutner Erzsi, Szasovszky Olga, Szász Cora, Szathmáry Liljke, Sziklay Irma, Tomaskó Vilma, Tomaskó Margit, Trajtler Mariska, Vihely Augustza, Vuntskó Ilonka, Wagner Margit, Wilfinger Klótild, Wilfinger Miczi, Wittich Böske, Wohlfart Margit, Zámosy Mariska, Zimmermann Czieza.

** Tingli-tangli az Uporban. Bizarrr színek, rikító fény, élénk sürgés-forgás és pokoli hangzavar fogadta ma a vendéget, aki az Upor-kávéház pálmákkal ékes helyiségébe lépett. A tőzsdei törzsvendégeket és az üzleteikbe utazó száraz vendégeket egy éjjelre jókedvű bohémek színészek s artisták váltották fel. Két színpadról Tapolczay, Szilágyi Dusi, Turchányi Olga, Báthory Elza, Virágh Jenő, Róth Sándor, Türk Berta, Trebitsch, Beliczay Böske, Gyárfás, Baumann és Nagy Endre egész kabaret-karavánjával mulattatta az egymás hátán szorongó közönséget, melynek sorából kacagástól és fel-feltörő tapstól kísérve patantak ki a legválogatottabb szellemi rakéták, Szalay József, az Üstökös szerkesztője és Ötvös Leó újságíró, mint buzgó konferenciér-ek végezték nehéz kötelességüket és követték el mindent, hogy a kipatant rakéták ne a levegőbe hulljanak széjjel, hanem élceikkel súlyosbitva zuhanjanak vissza a közönség közé, mint a kacagtatás csiklandozó bombái. A publikum nem is mutatkozott hátlátnak az igyekezettel szemben, mert még a hajnali órákban is hangos kacagás, ének és muzikaszó verte fel a különben csendes és álmos Szabadság-téri bankpalotákat és bérházakat.

** Az „Aczélhang” bolondestélye. A Máv. gépgyári munkások „Aczélhang” egyesülete ma este Müller Károly egyesületi karnagy vezetése alatt és a 23. gyalogezred zenekarának közreműködésével szépen sikerült bolondestélyt rendezett. A gyártelepnek Kőbányai-ut 23. szám alatt lévő nagy éttermét már nyolc órakor tarkábnál tarkább sereg töltötte be, mely jó kedvvel, hangos kacajjal kísérte a tréfas műsor minden egyes számát. Az előadások után tánczra gyűlt a nagyszámu közönség, mely csak a hajnal beköszöntésével kezdett szállingózni az óriási tereméből.

** A Budapesti Torna Club tánczestélye február hó 22-én lesz a Magyar Tiszviselők Országos Egyesülete Eszterházy-utcai palotájának összes termében. Az egyesület a tánczestély sikere érdekében a legnagyobb buzgóságot fejt ki és a százötven tagú rendező-bizottság élén a klub és társadalmi életünk kitünőségei állnak. A tánczestélyen megjelenő bálozó fiatalság — miként a múltban, úgy bizonyára az idén is — kitünően fog mulatni. A rendező-bizottság a következőképpen alakult meg: díszelnökök gróf Hadik-Barkóczy Endre v. b. t. t. és dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t.; elnökök: gróf Teleki Sándor, isseni Iszer Károly és dr. Pokorny Sándor; alelnökök: Láng József, Henszelmann Béla, Orsovsky István; titkár: Nagy Árpád Béla; jegyzők: Liedemann Ferenc és Izsó László; háznagy: Neusidler Cornél; pénztáros: Kukányi Ernő; ellenőr: Fagyas Géza; cigánybíró: Beller Odón. Aki igényt tart meghívásra, forduljon a Budapesti Torna Club tánczestélyének rendező-bizottságához: V., Markó-utca 20.

** Gazdasszonyok álarczos bálja. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete czinkotai leányárvalháza javára február 2-án a fővárosi Vigadó összes termeiben rendezti ötvenedik álarczos bálját. A jubilárius álarczos bállal az egyesület megpróbálja visszavarázsolni az egykoron híres budapesti álarczos bálók fénykorát, amiért meglepetésekről gondoskodik. Ezen attrakciókat, valamint a hagyományos tombolát az elnökségnek: gróf Batthyány Gézánének, Damjanich Jánosnének, gróf Pálffy-Daun Lipótné thianói herceggasszonynak, Beniczky-Batthyány Ilona grófnőnek, Grúz Albertnének és Hegedűs Sándornének felkérésére Szokolay Kornélné választmányi tag rendezti. Este tíz órakor nagy kabaret-előadás lesz, amelynek érdekes és változatos műsorát Turchányi Olga, Gegusné-Kápolnai Irén, Papir Sándor, Dános Árpád és mások fogják előadni. A tombola sok értékes nyereménnyel kínálja a közönséget; az öt tombolaasztalnál a fővárosi ur-társaság asszonyai fognak buzgólkodni a szegény árvaleányok érdekében. Tizenegy órakor a Népszínház-

Vigopera női kórusa legszebb tagjainak fölvonulása következik, ami szenzációs látványosság lesz és így tovább. A gazdasszonyok jubilárius álarczos báljának látogatói e szerint nemcsak a jótékony oltárán áldoznak, hanem ritka farsangi élvezetben is fognak részesülni.

** A Vigszínház álarczos bálja iránt rendkívül nagy az érdeklődés a közönség körében. Az újságírók egyesületében és a Vigszínháznál máris tömeges előjegyzés történt. A rendezőség a jövő héten becsátja ki a jegyeket és a sűrűn érkező tudakozódásokra közlésezi, hogy a nagyközönség számára 10 koronás férfi-jegyeket és 6 koronás női jegyeket fognak kiadni, amelyeket a Vigszínház pénztáránál, a Vigszínház jegyirodájában és Bárd Ferencz és társa zeneműkereskedésében fognak árusítani. Az álarczos bálon az urak frakkban, a hölgyek dominóban vagy estélyi öltözetben jelennek meg. A zenét a honvédszenekar és három cigányzenekar fogja szolgáltatni.

** Bölcsőde Bál. A február 8-án tartandó Bölcsőde Bál iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az elnökség elhatározta, hogy több meghívót nem ad ki. A jegyek csak a borítékos meghívók előmutatása mellett válthatók február 7-én délelőtt 9—12, délután 3—6-ig és 8-án egész nap a Hungária-szállodában (Kishid-utca). — Az elnökség ezután kéri a meghívottakat, hogy a jegyeket már előre váltítsák ki. A karzatra a jegyek a bára szóló meghívó előmutatása mellett már most előjegyezhetők dr. vizmai Lukács Géza bálelnöknel (V. Bálvány-utca 7. sz. II. emelet.) délelőtt 10 és 12 óra közt.

**Tréfás estély. A Filharmóniai Társaság saját özevgyalapia javára február 7-én tánczszal egybekötött tréfás estélyt rendez. A különböző parodisztikus zenekari és énekkari számokon kívül még Hegedűs, Dalnoki Gábor és Kornai tréfás előadásai szerepelnek a műsoron. A filharmóniai Társaság most küldi szét a meghívókat, melyek felmutatása mellett lehet jegyet váltani Méry Bélánál.

** Medikus tánczestély. A szerdán tartandó medikus tánczestély iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. A bizottság kedden és szerdán a Hungária-szállóban lévő irodájában egész nap rendelkezésére áll a bál iránt érdeklődő közönségnek és a jegyeket is ott adja ki.

EGYESÜLETEK.

(—) **Szabad Lyceum Budán.** A Budai Közművelődési Kör választmánya tegnap Konkoly-Thege Miklós miniszteri tanácsos elnökletével rendkívül látogatott ülést tartott, melynek legfontosabb tárgyát a Szabad Lyceum budai fiókosztályának létesítését képezte. Az előkészítési munkálatok erősen folynak s abban Budának legelőkelőbb polgárai vesznek részt. A fiókosztály föllállítását ez év őszére tervezik, úgy, hogy még a tél folyamán megkezdik az előadásokat. Az előadások kétfélék lesznek, egészen tudományos színvonalon állók, a tudományos szempontok közönség számára és népszerű tudományos előadások a nagyközönség számára. — A Szabad Lyceumon kívül foglalkoztak az állandó budai ügyével, amely már szintén előrehaladott stádiumban van s végül elhatározták, hogy Wagnert ismertető előadásokat rendeznek, amelyen több zenei kiválóságunk fog közreműködni.

(—) **Az Országos Párbajellenes Szövetség.** Benedek János országgyűlési képviselő a napokban felszólalt a képviselőházban és az ujjongmegállapításról szóló törvényjavaslat feletti vita kapcsán állást foglalt a párbaj intézménye ellen. Az országos párbajellenes szövetség igazgató tanácsa ebből az alkalmából meleg hangu levélben üdvözölte Benedek János országos képviselőt.

(—) **Tanitók közgyűlése.** A „Magyar Tanitók Turista Egyesülete” február 6-án, csütörtökön délután 6 órakor tartja, a Röser-féle tanintézet nagytermében (Budapest, VI., Aradi-utca 10.) rendezésű közgyűlést.

MOLL-féle SÖSBORSZESZ
legjobb fájdalomcsillapító bedürzsölés, csúszás, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombit) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por
felülmulthatatlan háziser mindama gyomorba-joknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

(—) Az Eötvös-alap. Az Országos Tanítói Segélyegyesület február hó 2-án, délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia kistermében báró Eötvös József halálának évfordulója alkalmából emlékülnevet rendez.

FŐVÁROS.

( ) Vaszilievits János alpolgármester szabadságán. Vaszilievits János alpolgármester, két heti szabadságára Lussingrandeba utazik holnap este. Távolléte alatt Viola Imre tanácsos helyettesíti a teendőiben.

( ) Választás Óbudán. A középponti választmány tegnapi ülésén Vázsonyi Vilmos megtámadta azokat az óbudai tanítókat, akik a választáshoz fölvonultatják az iskolás gyermekeket. A polgármester vizsgálatot indított, amelynek már meg is van az eredménye. Már kitűnt, hogy a tanítók ellen való vádaskodás minden ízében alaptalan volt, mert két jogász alakította a gyermekesapatot a pártiroda előtt a rezes banda liangiára összehívott gyermekekből. Ebben a dologban a következő hivatalos kommunikét adták ki:

Ma délelőtt megjelent Bárzay István polgármesternél Trenkó József jogszigorló és Beredek Szabolcs joghallgató és előadták, hogy a főváros középponti választmányának legutóbbi ülésén olyan értelmű felszólalás történt, hogy a január 23-án megtartott országgyűlési képviseléválasztás alatt két ízben, zászlók alatt fölvonult gyermekesapatot tanítók vezették. Nevezettek a tudomásuk szerint az esetből kifolyólag megindított vizsgálatnak helyes irányba való terelése érdekében kötelességüknek tartották tehát kijelenteni, hogy a kérdéses gyermekesapatot a dr. Botzenhardt János ujlaki pártirodájára udvarában és a ház körül alkalmoszerűen összesereglett gyerekekből ők állították össze, ők látták el jelvényekkel és zászlóval és ők vezették. A polgármester e kijelentéseket jegyzőkönyvbe vettette.

( ) Ágybértek megrendszabályozása. A tanács jogügyi osztálya ma nagyobb előterjesztést tett az ágybértek, az éjjeli szállók és a pinzelakások szabályozása dolgában. Az előterjesztést, amelyet Falter Ferenc tanácsos és dr. Szalay Sándor tanácsjegyző írtak alá, érdekes tanulmány előzi meg a külföldi viszonyokról.

A szabályrendelet különösen az ágybérletet akarja szabályozni, közegészségi és közérkölcseiről szempontból. Azonban maga az előterjesztés elismeri, hogy minderről csak ott lehet és szabad intézkedni, ahol a gazdaságilag gyenge néposztály számára elegendő olcsó és egészséges lakás és népszálló van. Budapestén azonban nincsen s azért a szabályrendeletnek csak teoretikus értéke van. A szabályrendelet megokolása kimondja, hogy az ágy- és albérlet szabályozásának életbeléptése s a lakásügy pozitív javítására irányuló tevékenység között juktímot kell teremteni. Csakhogy az ügyosztály fordítva csinálta, amikor előbb a szabályrendeletet csinálta meg. A kérdés első része, hogy elegendő lakás legyen s csak annak a biztosítása után lehet a többitől beszélni. A szabályrendelet különben a következőket mondja: Aki hálókamrát vagy szobát bérebe akar adni, annak az illetékes kerületi előjáróságtól engedelmet kell kérnie a bérbeadásra. Az előjáróság helyszíni vizsgálatot tart s megállapítja, hogy hány és milyen nemű ágybérlet szabad a helyiségre befogadni. A szabály az, hogy minden ágybérletre négy négyzetméter terület és tíz köbméter levegő jusson. Minden bérletnek külön ágyának kell lennie párnával, lepedővel és takaróval. Ezenkívül jussa van egy székhez, egy külön mosdótálhoz, egy ivópohárhoz és egy külön törülközőhöz. A tömegszállóra is külön hatósági engedelem kell. A rendőrség és az előjáróság köteles állandóan ellenőrizni az ágybérletet, a tömeges szállóra kiadott engedelemről pedig az előjáróság értesíti a rendőrséget, az adófelügyelőseget és a főorvost. Aki igazolvány nélkül fogad be albérletet, vagy másképpen vét a szabályzat ellen, azt hatszáz koronáig büntetik, sőt az engedelmet is megvonják tőle. De még a lakást is megbüntetik, mert az előjáróság büntetésből megvonhatja, hogy egy lakást egyáltalán bérebe adjanak.

Amerikai aestetika.

(Az amerikai Sun*-ból.)

Hárman mentek az országon, — az országban, mely fehér volt, ragyogó, tiszta fehér. —
Ez szót az első: Olyan fehér ez út, mint a tejút oszandes nyári estén. — O noéta volt.
Ez szót a másik: Olyan fehér ez az út, mint az égő kén füstje. — Es ő tudós volt.
Ez szót a harmadik: Olyan fehér ez az út, mint a fehér amerikai porcellán poudér. — Es ő szép asszony volt.

Amerikai Porcellán Poudér Részvénytársaság. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.

SPORT.

Evezőseink a londoni Olympiádon.

— A nyolczas csapat. —

Budapest, január 25.

A magyar olympiai bizottság ügye, hosszas vadlás után, az elnökség kinevezésével végre dűlőre jutott. Alakuló ülése január 30-án, csütörtökön lesz, melyre gróf Andrassy Géza elnök az összes sportszövetségeket meghívta.

Azzal ma már tisztában van a hozzáértő közönség, hogy tulajdonképen mely sportágakkal és ezeken belül milyen arányban legyünk az Olympiádon képviselve. Első sorban természetesen uszók, vivók, atléták és szakemberek kiküldetéséről lehet szó. — Tornászcsapatot nem küldhetünk, mert hiszen az olympia-csapatok létszáma 20 emberre van tervezve, már pedig se képességünk, se pénzünk egy huszas csapat alakítására. Ugyanez áll a football-csapatokra is. Most azonban egy laptársunk révén a regattisták vannak napirenden. Az olympiai nyolczas eszméjét vetették fel; megszólaltatván egymásután a szakértőket, főleg pedig hozzá nem értők egész seregét. Alkalmunk volt egy-két elfogulatlan amatőr és profeszionátus szakférfiival ezt az ügyet megbeszélni. Ők mindenben igazat adtak a mi felfogásunknak, hogy az angol olympiádra nyolczas csapatot ne küldjünk ki, négyest természetesen még kevésbé.

A szemek előtt lefolyó football-mérkőzéseken látjuk, hogy mily ritka esetben fordul elő, hogy a csapatok egy emberként küzdjék végig a matcheket s a játékosok teljesen megértvén egymást, minden erejüket és tudásukat érvényesítsék. Pedig ezek a csapatok már évek óta komplettek és nap-nap után együtt dolgoznak.

Hol találmunk most, hat hónappal a nagy regatta előtt, tizenegy — 8 evezős, 2 tartalék és 1 kormányos — olyan evezőst, akiből ily rövid idő alatt teljesen fegyelmezett és tökéletesen kitrenirozott csapatot alkothassunk.

Ha az érdekelt körök komolyan és nem öletszerűen foglalkoznak ezzel a kérdéssel, már mult év nyarán kellett volna kísérletezni a kombinációba jöhető versenyzőkkel. Evezőseink versenypályáikat már júliusban ugys bevonják és azontul csak bumliznak a vizen. Ezt az időt kellett volna a kísérletezésre felhasználni. Bény, a nálunk letelepedett, velünk érző és evezőseinket alaposan ismerő, kipróbált tréner, vette volna gondozás alá a jelölteket. A nyár végére már tisztában lett volna azzal, hogy kikből állítsa össze a magyar reprezentatív nyolczast. Az ősz folyamán már együtt eveznek, télen a Hungária-fürdőben kasztilizhattak volna és ebben az évben, mihielyt lehet, megkezdik a komoly munkát. Egy ily módon összeállított csapattal valószínűleg szépen szerepeltünk volna az Olympiádon. A most felvetett eszmével tehát alaposan lekéstünk és azt hiszem, nem is akadna tréner, aki felelősséget vállalna az ily öletszerűen előrángatott nyolczas szerepléséért. Nem szabad megelégednünk a kérdés anyagi oldaláról sem. Hiszen egy ilyen kiküldetés legalább is 10.000—12.000 koronába kerül. Ennyi pénzt összeszedni is óriási munka, de hogy azután egy csufos kudarcot váltssunk meg 10.000 koronáért, az már igazán páratlan könnyelműség lenne.

Azt se szabad elfelednünk, hogy itt nem csak osztrák ellenfelekről van szó, akiket elvégre ma már nem nagy dicsőség legyőzni, hanem az egész világ legkiválóbb csapatairól, az angol, belga, német, francia nyolczasokról, melyekhez még az amerikaiak is csatlakoznak. Így biz nagyon könnyen megtörténhetne az, hogy a párosával versenyző csapatok közül már az előversenyeknél kiesnénk, még a középversenyekbe se jutnánk, a döntőről természetesen még álmodnunk se lehetne. Vessünk tehát véget a véleményezőnnek, a sok felesleges szónak, térjünk napirendre a nyolczas fölött.

R. P.

( ) Nemzetközi jég-hockey-match. A közelmúlt esztendőben nagy haladást tapasztalhattunk a téli sportok terén; a hegyek hóval fedett lejtőin nagyban folyik a szánkázás, skizés, a jégen pedig a különféle versenyek mellett, a hockey játékot is sokan gyakorolják.

A budapesti korcsolyázó egyesület csapatai ide már két nyilvános mérkőzést vívtak, a harmadikra holnap kerül a sor. Ez lesz első nemzetközi mérkőzésünk. A bécsi Training-Eisclub és az egyesület válogatott hetes csapatai lesznek az ellenfelek a következő összeállításban: kapuvéd: Proksch, háttvédek: Wachuda kapitány, Foise; fedezet: Wagner; csatárok: Lechner, Gross, Weiss. A csapatból Wachuda és Wagner az egész magyar sportközönség előtt ismertek, mint régi elsőrendű football-játékosok Weiss, a támadás lelke, mint jövevény gyorskorcsolyázó versenyző ismeretes. A csapat igen erős. A Budapesti korcsolyázó egyesület csapata hetes összeállításban a következő: kapus: Fabriczius; háttvédek: Salamon, Hevesi; fedezet: gróf Bethlen István; csatárok: gróf Csáky Béla, Lauber Dezső kapitány, gróf Csáky István. — A mérkőzést délután 4 órakor tartják meg a nagy csarnok előtt kitűzött pályán.

( ) Kronberger Lili Troppauban. Magyarország idei műkorcsolyázó-bajnoka, Kronberger Lili, résztvesz Troppauban a nemzetközi korcsolyázó szövetség női műkorcsolyázó-bajnokságában. A fiatal bajnok, aki jelenleg középiskolai érettségi előtt áll, külföldön már eddig is hatalmas sikereket ért el. Berlinben 1904-ben férfiak ellen harmadik lett, Stockholmban 1906. évben Miss Harrison után második, Davosban 1907-ben a női világbajnokságban második lett Mrs. Shyres mögött. A troppai műkorcsolyázó-bajnokságra négyen neveztek: Mr. Syers, Herz Jeny, Renschmidt Elza és Kronberger Lili. A tavalyi világbajnok nem indul, Herz startolása is kétes, Renschmidt pedig valószínűleg csak a műkorcsolyázó-versenyben indul és így nem lehetetlen, hogy walkoverben győz Kronberger Lili. Tekintettel az osztrák közönségre, nagyon szeretniük volna, ha bájos bajnokunk külföldön magyar név alatt szerepelne.

( ) Jégsport. A népligeti jégpályán Pálfordulásával uiból beállott hideg idő megint pezsgő életet teremtett. A pályát körülvevő fészek zuzmarás ágal szinte bőlingatva fogadták a vigan repülő párokat, akik között számos kitűnő korcsolyázót láttunk. Bent a tükörterem kandallói mellett pedig a mamák alkotják központját a jégre már nem kívánczók társaságának. Tervbe van véve csütörtökön egy tea estélynek, Gyertyaszentelő napján pedig egy nagyobb szabású jégünnepélynek a rendezése.

( ) A M. A. C. csapatversenye. Az első csapatverseny kiírása vívőkörökben igen kedvező fogadtatásra talált. Az egyesületek és vívőtermek erősen készülnek a küzdelemre, mely ezuttal nem az egyének, hanem az egyesületek és vívőtermek mérkőzése lesz. Valamennyi tekintélyes budapesti vívőegyesület biztosra igérte indulását s a vidéki klubok közül eddig a Kolozsvári E. A. C. csapata jelentkezett. A márczius 1-én végződő verseny tehát a vívőidény egyik legérdekesebb eseménye lesz.

( ) Budapest bírkózó bajnoksága. A Masz. megbízásából február 23-án rendezte a Törökvis Sport-Egyesület Budapest bírkózó bajnokságát és értékes tiszteletdíjakkal jutalmazza a győzteseket. Ezen országos versenyen összehozza Magyarország legjobb amatőr-bírkózóit, úgy hogy a tavasszal rendezendő országos bajnokság előpróbájának tekinthető. A bírkózást kultiváló összes budapesti egyesületi élénken érdeklődnek a feltételek részletei iránt, amelyek a napokban jelennek meg. Mint értesülünk, a vidéki egyesületek is imponáns számban óhajtanak résztvenni s ez okból a Törökvis a vidékiek nevezési díját elengedi.

( ) A Nemzeti Sport és az Automobil legújabb száma, mint az utóbbi időben állandóan, 32 oldalnyi terjedelemben s az eddigieket messze felülmúló gyönyörű illusztrációk kíséretében jelent meg. Az ifjúsági testnevelési pedagógiával foglalkozó szakemberek, de még az új svéd torna-irányzat iránt érdeklődő laikus közönség körében is nagy érdeklődést fog kelteni dr. Cséltői Lajos, a kultuszminisztérium testnevelési osztályának előadója szakezikke, melyben az új svéd tornaszereket ismerteti. A vadászat rovatában, mely terjedelmében és szakszerűség szempontjából bármely kizárólag vadászattal foglalkozó lap nívóját megüti, kiváló vadász szaktekintélyünk, remetei Kováry János folytatja „Senki szigete és lakóssai” tárczáját, melyben a szabadságharc idejéből regényes korszakokat rajzol, híven adván vissza az akkori vadász-viszonyokat. A rovatot a vadak nyomainak ismertetése és érdekes hírek egészítik ki. A vivás rovatában Lovas Gyula vívőmester szól „A vívőmesterek képzéséről”-hez szokásos szakszerűséggel és gyakorlati érzékével, míg a hírek között a világhírű Pini és Revelló olasz mesterek párbaja kelt érdeklődést. A jégsport-rovat Magyarország korcsolyázó bajnokságairól hoz szakszerű bírálatot. E rovat illusztrációja, melyek közül több, műkorcsolyázó-bajnokunkat, Kronberger Lilit mutatja be munka közben, bármely világlap nívóját megüti. A N. Sp. új rovatot nyitott a hősportoknak, melynek egyik legértékesebb része a MTE egyetemi osztályának getei ski-versenyének ismertetése. Az uszó-rovatban Kiss Géza folytatja visszapillantását, míg az atlétikában Lovas Gyula, kiváló rekorderünk ismerteti a világrekordok történetét. Az Automobil, a N. Sp. mellék-lapja, folytatja automobilozó művésznők bemutatását s most Szilágyi Ida urhölgy, a Népszínház-Vig-opera művésznőjét mutatja be olvasóinak.

TÖRVÉNYSZÉK.

Az ügyvédi tanács alakulása.

Budapest, január 25.

Az 1907. évi XXIV. t.-cz. 8. szakasza szerint az ügyvédek fegyelmi ügyében második s végső fórumként egy kuriai bíróból és ügyvédekből álló vegyes bíróság, az ügyvédi tanács ítélkezik. A tanácsban a kuria fegyelmi bírán kívül 12 budapesti és 12 vidéki ügyvéd foglal helyet olyaténkép, hogy minden tárgyaláson három kuriai bíró és ugyanannyi ügyvéd ítélkezik a kuriai másodelnök elnökleite alatt. Ma alakult meg ez az ügyvédi tanács kisebb ünneppé keretében s ugyancsak ma tartották meg az első ügyvédi fegyelmi tárgyalást. Az alakuló értekezletén megjelentek az összes három évre megválasztott ügyvédek, továbbá a kuriai kisebb fegyelmi tanács tagjai.

Bernáth Géza, az ügyvédi tanács elnöke nyitotta meg az értekezletet, mire felolvasásra kerültek mindazok az iratok, amelyek az ügyvédi tanács megalakulásáról szólnak. Jegyzőül kinevezettek Zelenka Lajos bíró és Csengey Gyula bíró. Bejelentette az elnök, hogy Hódossy Imre ügyvéd lemondott a tanács tagjai sorából. Az elnök ezután melegen üdvözölte a teljes számban megjelent tagokat. Bizonyítékát látja abban, hogy az ügyvédek egy célért, egy testületté összeforrva, meg fogják felelni a törvényhozás által rájuk ruházott feladatuknak. A tanács ügyvéd tagjai böles tapasztalatokat hoznak magukkal a tanácsba s azért kéri bírótársait, a fegyelmi tanács tagjait, hogy legjobb tehetségükkel és buzgósággal támogassák az új tanácsot.

Az ügyvédek hosszas tetszéssel fogadták az elnök szavait.

Nevükben Friedmann Bernát ügyvéd köszöntötte meg az elnök rokonszenves és biztató fogadtatását.

Végül Pongrácz Jenő kuriai bíró köszöntötte meg a bírói kar szívélyes üdvözlését. A bírák meleg kartársi érzéssel fogadják az ügyvédeket s remélik, hogy velük együtt a kitűzött célnak meg fogják felelni. Beszédét e szavakkal fejezte be: Isten hozta önöket!

Bernáth Géza elnök ezután megalakultnak jelentette ki az ügyvédi tanácsot, mire aztán a kölcsönös bemutatkozások következtek.

Ezen formalitások után a héttagú ügyvédi tanács megkezdte az első tárgyalást, amely a nyilvánosság kizárásával tárgyal és hozza meg ítéletét.

A budapesti ügyvédi kör a kuriai ügyvédi tanácsba kinevezett ügyvédeknek és az ügyvédvizsgáló bizottságok ügyvéd elnökhelyetteseinek tiszteletére ünnepi lakomát rendezett, melyen mintegy százötvenen vettek részt. A megjelenteket dr. Szohner Lajos, a kör elnöke üdvözölte, majd Szivák Imre a budapesti ügyvédi kamara elnöke mondott zájós tetszésnyilvánítások között magas színvonalon álló pohárköszöntőt az ünnepltek tiszteletére. Ismertette az ügyvédi rendtartási novella megalkotásának történetét, kiemelte Polónyi Géza és Günther Antal igazságügyminisztereknek érdemeit. Élénk lelkesedést keltett az a kijelentése, hogy az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézeti törvényjavaslatnak a törvényhozás elé terjesztése rövidesen várható. Utána dr. Brüll Ignác udvari tanácsos, a budapesti ügyvédi kamara alelnöke Günther Antal igazságügyminisztert éltezte. Avarffy Ferencz (Arad) és dr. Friedmann Bernát (Budapest) Szivák Imrét, a magyar ügyvédi kar vezérét köszöntötték fel, dr. Pap József dr. Brüll Ignácot, Molnár József a fővárosi ügyvédi kart, Barabás Béla a budapesti ügyvédi kör vezetőségét. A társaság sokáig maradt együtt és csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

§ Százhusz rendbeli váltóhamisítás. A debreczeni törvényszék négy napi tárgyalás után most hozott ítéletet Berger József volt kabai kereskedő ügyében. Berger körülbelül százhusz esetben követelt el okirat-illetőleg váltóhamisítást. A bűnös utra tévedt kereskedő nem aláírások hamisítása után követte el a váltóhamisításokat, hanem úgy, hogy a váltón levő számokhoz egy-két nullát még utána toltott és a váltót elhelyezte debreczeni, kabai, szoboszlói és más környékbeli pénzintézeteknél. Berger jó hosszú ideig palástolni tudta bűnét, mert az egyik váltóval a másikat fizette. Berger beismerte bűnét a tárgyaláson, melyen nyolczvan panaszt hallgattak ki. A törvényszék hat évi fegyházra ítélte Berger Józsefet, aki az ítéletben megnyugodott.

§ Megzavart lakodalom. Hirosek József kőfaragó a múlt év május havában tartotta lakodalmát a Futó-utca 37. sz. ház udvarán. Folyt bőven a bor

és a sör s a zongora-verkli hangjai mellett mulatozó lakodalmos társaság estefelé a völegényrel együtt alaposan el volt ázva. Ekkor a kintornás, megszedülve a sok bortól és sörtől, kiment levegőzni egy kisse az utcára, ahol a végzet egy okvetetlenkedő fagyaltárust sodort elébe, akit jókedvében úgy talált pofonvágni, hogy a szerencsétlen czukrasz az utca közepére esett. A hatalmas pofonnak szemtanuja volt Szikora Pál rendőr, aki a gyorskezü kintornást ezért be akarta kíséni. Mikor a rendőr szándékát megtudta a berugott állapotban levő lakodalmos társaság, Hirosek Józseffel a völegényrel és ennek Brudits Géza nevű kintornás-segéd barátjával az élen kivonultak az utcára, hogy a kintornás bekísérését megakadályozzák, mert különben muzsika hiányában egyszerre vége lett volna a mulatságnak. Csakhamar szóváltás, majd czivódás támadt a rendőr és a násznép között. A rendőr most már magát a völegényt is beakarta kíséni, de ezt a lakodalmos nép meg a fiatal menyasszony sem engedték, sőt maga Hirosek a völegény sem engedelmeskedett, mert nem akarta nászészakáját a rendőrség fogházában eltölteni. Miután a rendőr nem tárgyalt s a bortól és sörtől hevült lakodalmosok sem tárgyaltak, csakhamar dulakodásra került a dolog a rendőr és a völegény között s ez utóbbi egynehányszor mellbevágta a rendőrt, akit szorongatott helyzetéből csakis kivont kardja és kilencz segélyül hívott rendőrtársa mentett meg a lakodalmos nép dühétől. A budapesti büntető törvényszék most vonta felelősségre Tholt bíró elnökleite alatt Hirosek Józsefet és Brudits Gézá hatóság eleni erőszak bűntetteért. A tárgyaláson a vádlottak közül Hirosek csak annyit ismert be, hogy egyszer mellette lökte a rendőrt, Brudits ellenben tagadta, hogy hozzányult volna. A bíróság dr. Kálmán Miksa ügyvéd védelme után, aki védbeszédében elnöki rendreutastást kapott azért, mert a fővárosi rendőri közegek tapintatlan eljárásait kritika tárgyává tette, — csakis Hirosek Józsefet ítélte el az enyhítő körülmények figyelembevételével 8 napi fegyházra, Brudits Gézá ellenben felmentette. Az ítélet jogerős.

§ A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja most fejezte be az egyesület 1908-iki amsterdami kongresszusán tárgyalandó következő kérdésnek megvitátását:

Hogyan lehetne a büntettek bizonyos csoportjaira nézve a büntetendő cselekmények addig majdnem kizárólag alkalmazott fogalma helyébe a közveszélyesség fogalmát tenni?

Rickl Gyula elnök betegeskedvén, helyette az első napon (a IV. vita estén) dr. Baumgarten Izidor koronaügyész helyettes, a második napon pedig Moravcsik Ernő Emil egyetemi orvosprofesszor, udvari tanácsos, az egyesület alelnöke elnökölt. A két nagyszerű est felszólalói részint az orvosi kar kitűnőségeiből kerültek ki — így dr. Moravcsik Ernő Emil, dr. Schächter Miksa és dr. Pándy K. — részint pedig a székesfővárosi államrendőrség tisztviselői közül, kiknek ritka képzettségét dr. Pekáry Ferencz főkapitányhelyettes, dr. Geguss Dániel rendőrkapitány, dr. Gábor Béla rendőrfogalmazó és dr. Dörning Henrik ragyogtatták. Jogász csak egy szólalt fel: dr. Besnyő Béla ügyvéd. A két említett kategóriához tartozó szakférniak szakismereteik gazdag tárházából igen becses adalékokkal járultak hozzá a vitatott kérdés minél teljesebb és sokoldalabb megvilágításához, úgy, hogy a köszönés meglehetősen nagy, melyekkel nekik dr. Balogh Jenő egyet. tanár adózott, valóban közfelfogást tolmácsoltak. Mindkét ülésen nagyszámu előkelő közönség volt jelen. Ott voltak dr. Balogh Jenő egyetemi ny. r. tanár, dr. Boda Dezső főkapitány, dr. Csiky József kuriai bíró, dr. Vargha Ferencz koronaügyész, dr. Czárán István főügyész és a bírói, ügyvédi, orvosi, ügyészi és rendőrtisztviselői kar számos tagja.

§ Rágalmazás. Szófiában Radew Simeon jövevű publicistát, a kormány hivatalos lapjának főszerkesztőjét a törvényszék Gesow megrágalmazásáért hat havi börtönre és 1000 frank pénzbírságra ítélte. Radew ellen még két rágalmazási pör van folyamatban.

§ Pörös végrendelet. A pestmegyei Solt községben a múlt év márczius 14-én szélhűtés érte Jenei Károly vagyonos gyermektelen parasztagdát, aki többé nem tért magához s márczius 16-án meghalt. A haláleset felvétel alkalmával özvegye azt mondta, hogy férje után végrendelet nem maradt hátra. Ennek dacára tíz nap mulva Domján Lajossal, Fazekas Józseffel s ezek feleségeivel együtt jelentkezett a községi jegyzőnél. Itt aztán egyértelműen előadták, hogy Jenei márczius 15-én éjjel öket magához hívatta s előttük szóbeli végrendeletet tett, amelylyel egész vagyonát a feleségére hagyta. Jenei testvéreinek feljelentésére a kir. ügyészség pörbe fogta az özvegyet és négy tanuját, akiket a kalocsai tör-

vényszék, a kezelő-orvos vallomásra támaszkodva, okirathamisítás bűntetteért 9-9 havi börtönre ítélte el. Felelbezés folytán ma tárgyalta ezt az érdekes ügyet a budapesti ítélőtábla Devich László bíró elnökleite alatt. A védők dr. Pajor Ernő budapesti és dr. Kolozs Gyula dunavacsei ügyvédek azt vitatták, és bizonyították, hogy hűdéses egyéneknek előfordulhatnak lucidum intervallumok, miért is nincs kizárva, hogy Jenei márczius 15-én éjjel egy ideig magánál volt s esetleg végrendeletet. A tábla magáévá téve ezen indokolást, az összes vádlottakat felmentette. Az ítélet jogerős.

§ Szerelmi dráma. Incze Dániel 22 éves dési süitőmester halálosan beleszeretett Jemgár Margit süiteményelárusítónőbe, akit minden áron nőül akart venni. Minthogy azonban családja megakadályozta ezen szándékában, elhatározta, hogy öngyilkossá lesz, de előbb a leányt is megöli. A múlt év december 4-én feljött Budapestre s itt a leánynyal a Tisza Kálmán-téren levő Győr városához címzett szállodába ment. Itt aztán kölcsönösen megegyeztek a leánynyal, hogy elpusztítják magukat. Incze előbb a leányra kétszer rálőtt, azután maga ellen fordította a fegyvert. A lövéses zajára berohanó szállodai alkalmazottak a szerelmes párt súlyosan sérülve találták. Inczét felgyógyulása után letartóztatták s az ügyészség vádjára súlyos testi sértés bűntettével vádolva került ma a büntető törvényszék elé. A tárgyaláson beismerte, hogy rálőtt a leányra ennek beleegyezésével, mert házasságra nem léphettek, Jemgár Margit azonban időközben megmondta a doigot s a tárgyaláson azt vallotta, hogy ő nem akart meghalni. A bíróság azonban tekintettel arra, hogy e vallomás változtatását, mely ellentétben állott egy a rendőrség, mint a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaival, mivel sem tudta indokolni, Incze Dánielt csupán súlyos testi sértésben mondotta ki bűnösnek s elítélte egy havi fegyházra. Ezt a büntetést is kitöltöttnek vette a bíróság az elszenvedett vizsgálói fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ Az emigráns. A múlt év augusztus 5-én kellemetlen vendég érkezett Varsóból Budapestre Kaufmann Enoch aliás Kuropatva Moise rovtott multu orosz származású zsebtolvaj személyében. Alig, hogy megérkezett, egyenesen a czirkuszba ment s itt Sándor Károly pinczér 600 koronát tartalmazó pénztárczáját akarta ellopni. A pinczér azonban észrevette szándékát s abban a pillanatban ragadta meg kezét, mikor a tárczát a zsebéből ki akarta húzni. A tettenért zsebtolvaj Kaufmann Enochnak mondta magát s azt állította, hogy varsói kereskedő, aki letkötés céljából jött Budapestre. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy Kuropatva Moisenek hívják s hogy Londonban, Varsóban s több városban zsebtolvajlásokért már több ízben büntetve volt. A veszedelmes zsebtolvajt a büntető törvényszék Tholt bíró elnökleite alatt ma vonta felelősségre lopás bűntetteért. Kuropatva a tárgyaláson tagadta a lopást s azt állította, hogy a panaszos őt csak azért ragadta meg, mert ő állott akkor közvetlen közelében. A bíróság dr. Káldor Gyula védelme után a veszedelmes zsebtolvajt nyolcz havi börtönre ítélte. A bíróság a védő azon kérését, hogy védcenzét 800 korona óvadék mellett helyezze szabadlábra — elutasította. Kuropatvát a bíróság az ország területéről örökre kitiltotta. A védő felelbezett.

§ Vád alá helyezett igazgató. Az aradi büntető törvényszék vádtanácsa igazgató s lázítás miatt vád alá helyezte Magyar Miklós nagyhalmagyi román tanítót, aki a templom előtt arra buzdította a kijövő románokat, bánjanak el úgy a magyarokkal, mint 48-ban. Majd azt kiáltotta: A vízbe kell fojtani a magyarokat. A tanítót állásától felfüggesztették.

NYILATKOZAT!

A Kerpel kézfinomítót szívesenhasználok, mert meggyőződtem, hogy igen kellemes szer és a kezét 3 nap alatt bársony-simává teszi

Kerpel

Kerpel kézfinomító ára 90 fill 4 üveget bermentve küld: Kerpel gyógyss., Budapest, Lipót-körút 28.

Nyilt-tér

(Ez a nyilt-tér a közérdeklődésért nem vállal felelősséget a szerkesztéséért.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyóymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvénykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegkórokban (neurasthenia) és nemely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szelhdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most szás meg szás teljes gyógyulással számol be.

E gyóymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelése van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válasszon. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyóymódi.

Bécsi egészségügyi kiállítás, 1906. állami díj, dísz- oklevél arany érem.

SERRAVALLO

China-bor vassal.

Gyengékedőknek és láb bad ozóknek.

Külföldi szil. Kapható gyógyszerárakban, palackokban 1/2 ltr. 2 k. 60 f. 1 ltr. 4 k. 80 f.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpó

Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai Budapest, IV., Koronaherceg-utca, 2. fogászati, árgoria és fiamabbi üzletekben. Kis tabletták 40 fillér. Nagy tabletták 1 korona. **Fogpóp**

TARTALÉKOS TISZTEK

legelegánssabban szerelhetnek fel

BLUM ÉS TÁRSA

elismert legszolidabb egyouruházati intézetében, BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 14-16.

Télfürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kénos források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, kőszvény, ideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra elől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő” Részv.-Társaság.

Liqueurs **ROCHER** Freres La Côte St. André Cherry-Brandy

Minálási **SICULIA** forrasvíz

páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő; a gyomorégést azonnal megszünteti. A gége, torok, tüdő, gyomor, vese hurutos bántalmainak az összes gyógyvizok hatását fölülmulja. Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben.

Főraktár: **BRAZAY KALMAN, BUDAPEST,** József-körút 37. — Telefon 59-46.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonázlet helyzete.

Budapest, január 25.

Ujévi számunkban — az 1907-iki üzletév áttekintéséről irt cikkünkben — megirtuk, hogy a gabonárák december havában elérték a tetőpontot és hogy a további emelkedésnek útját fogja állni a fogyasztók ellenállása. Azóta csaknem egy hó mult el, amely idő alatt ezen jóslásunk valóra vált. A lisztfogyasztók, mintha összebeszéltek volna, passzív rezisztenciával viseltetnek minden liszt-ajánlat iránt és a magyarországi malmok ujév óta az egész üzletükkel zátonyra jutottak. Sem nálunk, sem az osztrák tartományokban nem képesek lisztet eladni és kényszerítve vannak, összetartva vagy anélkül is, az üzemet redukálni, úgy, hogy a budapesti malmokban, melyeknek őrlőképesége hetenként 190.000 métermáza, ma csak 110.000 máza búzát őrlnek hetenként. De az ennyire megszorított üzennél is még tulok lisztet gyártanak, nem lévén a gyártmánynak kelete. Volt a lisztüzletben stagnáció már máskor is; volt már nem egyszer hetekre terjedő időszak, mely alatt a liszteladás szünetelt, de arra még alig volt eset, hogy az ilyen pangás két hónapon keresztül tartott volna és hogy ne lehetett volna előre látni a stagnáció megszűnését. A helyzet legkritikusabb kérdése éppen az, hogy mikor lesz vége a malmok ezen ferde helyzetének. Az osztrák piacok — sajnos — még jó ideig nem lesznek lisztünkre vevők. Nem lehetnek vevők, mindaddig, míg a buzaáraink között ilyen óriási disparitás áll fenn. A bécsi malmok 50 kilónként 3/4 koronával olcsóbban kapják a búzát, mint a budapesti malmok, a cseh és morvaországi piacokon pedig a különbség még nagyobb, mert itt 76—78 kilós búzáért Budapest ma 12 1/2 koronát kell fizetni. Világos tehát, hogy az ennyire drágább anyagból gyártott áruval az osztrák fogyasztókra még jó ideig nem számíthatunk. A belföldi fogyasztást pedig nagyrésztben a vidéki malmok látják el, úgy hogy a budapesti malmok piacza mindinkább jobban összecsúszolva, ma a teljes stagnáció alatt állanak.

A lisztkonsumról pedig tudjuk, hogy magas árnál ez nagyon redukálódik. Másképpen fog a liszt, ha annak kilója 22 vagy 24 fillér és másképpen, ha 36 és 40 fillér az ára. Itt a fővárosban magában 40 százalékra becsülik a magas árak által előidézett fogyasztási kevesebbet. Még nagyobb lehet az arány a vidéken, hol a drága kenyeret más ennivalóval még könnyebben lehet pótolni. Van is prolongálás a liszt átvételek körül elég. Az előre veit lisztmennyiségekre szükség nem lévén, a malmokban — akarnya nem akarva — kényszerítve vannak vevőiknek az átvételre időhalasztást adni, úgy, hogy a gyártott liszt, még ha el is van adva, a malom raktárában marad és a készletet csak szaporítja.

Gabonakereskedő- és malomkörökben érthető izgatottsággal lesik tehát annak a pillanatnak a beálltát, amidőn a fogyasztás körüli viszonyok megváltoznak. Mindaddig pedig igazolva látszik lenni azoknak az érvelése, akik a létező magas buzaárakat nem a szükséglet — hanem tisztán a spekuláció által előidézett tülhajtásnak minősítik. Áprilisi buza, melynek az idei campagneban 13.48 volt a legmagasabb ára, a mai napig 90 fillért veszített. Nagyobb az árvesztés a rozsnál, mely 12.62 koronás árfolyamot is látott és most 10.70-ért kapható. Itt az árvesztés 1 K 90 fillért tesz ki 50 kilónként. Ezen cikknél a Galiczia részére történt forszírozott vásárlások ejtették tévhitbe a spekulációt. Azt hitték, hogy Galiczia rozs és rozsliszt szükséglete az egész idényen át fog tartani és most a spekuláció arra ébred, hogy ezen vásárlások nagyobb része nem szükségletre, hanem véleményre történt. Rozsmalmaink az eladott lisztkekre nem kapnak elszállítási rendel-

kezést. Amit átadásra pressiroznak, azt az itteni közraktárakba rendelik vitetni és ime, a rozslisztnél is ugyanazon helyzet állt be, mint a buzalisztnél. A készletek felszaporodnak, újabb eladások pedig nem fordulnak elő.

Aránylag jól tartották magukat eddig a takarmánycikkék árai. Tengeri és zabban nem igen volt az utolsó időben nagyobb árváltozás, bár tengerinél az árvesztés a legmagasabb árfolyamtól számítva szintén 70 fillére rug. Ezen cikkkeknél az árnivellirozás csak a hajózás megnyitásával várható. Nagyon kérdéses, hogy a kiállításban lévő tömeges felszállások mellett a mai árak megmaradhatnak-e.

Az élelmiszerek drágasága.

Budapest, január 25.

Az élelmiszerek drágaságának ügyében már több kamara terjesztette fel javaslatát a kormányhoz. E javaslatok sok fontos és bölcs reformeszmét pendítenek meg, melyeknek azonban mindaddig nem lehet maradandó sikerük, míg a baj gyökeréig nem hatolnak. Az élelmiszerek drágasága ugyanis nemzetközi jelenség, mely a kultura haladásával, az igények növekedésével, az emberiség szaporodásával kapcsolatos. Addig pedig, míg végtelen vasutak kapcsolják egybe a nemzeteket, míg nemzetközi árkiegyenlítődesről beszélhetünk, nem változtathatunk a helyzeten s csak fokozati különbségek lehetnek az egyes országok között. S ha valamely gyökeresnek nevezett reform pillanatnyi javulást hoz is létre, az csak addig tarthat, míg az új termelési források belékerülnek a világverseny áradatába. Egy mód van csak, mely állandó javulást, vagy helyesebben maradandó áresést hozhat; s ez az, mely hazánkat a világ versenyéből kikapcsolja, agrár vámokkal védjük meg gabonánkat, s emeljük a paritás felé gabonaneműink árait; csakis az ellenkező eszközzel a kivitel tilalmával s a behozatal elősegítésével idézhetiük elő az élelmiszerek állandó olcsóságát.

Távol áll tőlünk még a gondolata is annak, hogy ajánljuk, mint mentő eszközt, az élelmiszerek kivitelének határozott tilalmát. Nagy is radikális orvosság volna ez, melynek visszahatását is megéreznénk. Azonban határozottan állást kell foglalnunk a tarifális kedvezmények alakjába burkolt kiviteli jutalmak osztogatása, vagy az élelmiszerek kivitelének bármiféle elősegítése ellen. Addig ugyanis, míg Magyarország a világverseny korlátlan, sőt károsan erősített hatása alatt áll, állandó és általános élelmiszerez-olcsóság teljes lehetetlenség.

Csodálatos, hogy a kereskedelmi és iparkamarák nem jutottak erre a konkluzióra. De még csodálatosabb, hogy a miskolci kamara ennek éppen az ellenkezőjét javasolja. Ide iktatjuk a javaslat megfelelő részletét, hogy rámutassunk, minő helytelen, sőt veszedelmes eszmék vannak abban letöve.

„Nemzetgazdaságunk mai iránya mellett — mondja a javaslat — az élelmiszerekben tapasztalt nagymérvű kivitel elő, mely az árak felszökését erősen elősegíti, akadályokat gördíteni nem lehet és nem szabad. Nem egyszerűen azért, mert éppen az élelmiszeri cikkkeért a kivitel révén beözönlő milliók az összes gazdasági ágak erőt gyarapítják s ha gyöngül a kivitel, az erők is megfogyatkoznak.”

Nem szabad tehát korlátoznunk a kiviteit, mert az nemzetgazdaságunk mai irányával ellenkezik s mert a kivitel révén erőthozó milliók özönlenek be. Nézzünk a szemébe ezen állításoknak!

Mi nemzetgazdaságunk mai iránya? Nemde ipar-állam teremtése. Ezzel az iránynyal pedig az élelmiszerek kivitele alapján ellenkezik. A kivitel nyomában járó drágaság ugyanis emeli a munkabéreket, ennek következtében a termelési költségeket, tehát csökkenti az ipar versenyképességét, továbbá könnyebb külföldi fizetési lehetőséget is teremtve, kétszeresen segíti elő az ipari behozatalt. Az tehát, hogy mai gazdasági politikánk szempontjából hasznos-e az élelmiszerek fokozott kivitele, nem is képezheti vita tárgyát. Ami pedig a második állítást illeti, az egyszerűen egy olyan abszurdum, amelyet egy ka-

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjük: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

marának mondani nem volna szabad. Mert nem bőzőnlő milliók tesznek boldoggá, gazdaságilag erőssé egy államot, hanem erőt és termelőképességet attól nyer, amit elfogyaszt. Spanyolországot is akkor érte a legnagyobb csapás, amikor az amerikai milliók elözönlötték; jelül annak, hogy pénzből még nem lehet semmit sem termelni, de igenis termelő erő az élelmiszer, mely a munkás karját erősíti. Nem a pénz az a tőke, mely további termelésre fordítatik, hanem az, amit a termelésben elfogyasztunk. S ha ez a fogyasztás olcsó és bőséges, akkor lehetséges nagy ipari termelés, mert nagy és olcsó termelő erő van, mely a külföldről is vonz még termelésre fordítandó tőkéket. Régi törvény már az, hogy normális viszonyok között minden országban csak annyi pénz van, amennyi a forgalom lebonyolítására elégséges. Ezt a mennyiséget fokozni akarni hiábavaló és káros törekvés s azon a gazdasági rövidlátáson alapszik, mely a pénznek, a forgalmi eszköznek, termelő erőt tulajdonít.

A nemzetközi munkamegosztásból szükségképpen következik a nemzetközi áruforgalom. Ez elől ne akarjunk mi sem elzárkózni! Azonban oly cikkek kivételének erőszakos növelése, melyekből magunknak sem termeltünk eleget, ferde és nevetséges törekvés. Ne igyekezzünk tehát másokról is gondoskodni addig, míg magunkat sem látjuk el eléggél. Ebben látjuk mi az élelmiszerek drágaságának alapokát.

A miskolci kamara azonban másképpen gondolkodik. Szintén megjelöli a baj alapokát, „a termelés elégtelenségét, szervezetlenségét s ez irányban véli az orvoslás eszközeit keresni”. No lát azokat ugyan keresheti. Mert addig, míg a nemzetközi verseny korlátlanul uralkodik, nem használ semmit sem a fokozása, vagy a szervezése a termelésnek. A nemzetközi verseny korlátozásának kell lenni annak az alapnak, melyre reformjainkat felépítjük, mert e nélkül eredménytelenek maradnak a legbölcsebb reformok is. A drágaságból pedig „drágulás” lesz, azaz egy folyamat, melynek senki sem láthatja a végét.

B. B.

Uj állások a Hitelbanknál. Pénzügyi körökben híre jár, hogy a Magyar általános hitelbanknál egy új ipari tanácsadói állást szerveznek, igazgatói ranggal. Erre az állásra — hír szerint — Tolnay Kornél máv. üzletvezető van kiszemelve. Más verzió szerint a banknál ezenkívül még egy ipari konzulensi állást is kreálnak.

A Magyar-amerikai bank közgyűlése. A Magyar amerikai bank, amely a szervezési munkálatok sikeres bevégezése után a legszebb reményekkel megkezdte működését, mindinkább közelebb és közelebb kerül az amerikai magyarság bizalmába. Az intézmény hézagpótló jelentőségét igazolja az a nagyarányú érdeklődés, amely az Egyesült Államok magyarságának fokozódó támogatásával érvényre jut. — Az intézet január hó 14-én tartott első rendes évi közgyűlésén — amint lapunknak New-Yorkból jelentik — Gerster Árpád new-yorki magyar orvostanárt, aki régi idők óta Amerikában él és az amerikai magyarság körében nagy tekintélynek és általános tiszteletnek örvend, igazgatóságába egyhangúlag beválasztotta. Az amerikai magyarság sorában a bank vezetőségének ez az intézkedése lelkes visszhangra talált. Megválasztották továbbá a következő igazgatók: Blumenthal Hugó, Henry H. Wehrhane, John Alvin Young, Le Roy Baldwin, C. F. Tietjen, James K. Curran, Chas. M. Schwab, Robert E. Robinson, J. F. Talcot, Louis Ettlinger, Max Goebel, Henry R. Danner, W. H. Butler, W. H. Brian, A. O. Gerster, A. B. Bauer.

Az O. K. H. és a vidéki betétek. A vidéki pénzügyintézetek körében az utóbbi időkben jellemetlen föltűnést keltett, hogy az Országos központi hitelszövetkezet a vidéki intézeteknél elhelyezett közpénzeket (gyámpénztári és egyéb vármegyei betéteket) megszerezni igyekezett. Ebbeli törekvése sikerrel is járt, több helyen azonban Sopron vármegye — amint ismeretes — multkorjában olyan határozatot hozott, hogy O. K. H.-nál elhelyezett megyei betéteket ismét a megyebeli intézetekhez utalja. Ez ellen az O. K. H. rekurrált, hogy eredménynyel-e, az kérdéses. Tudunk azonban egy esetről, mely ugyancsak kellemetlenül érintette az érdekelteket. Torontál vármegye pénzügyintézetétől a legnagyobb pénzdrágaság idején elvontak 2½ millió betétet s az elvont összegeket felerészben a nagybecskereki, felerészben az O. K. H.-nál helyezték el. Hogy mi ezéjla volt a megyének azzal, hogy az egészet kivonja, nem tudjuk, bizonyára azért történt, hogy abból az O. K. H.-nak is jusson egy rész, mely joggal megilleti a megyebeli pénzügyintézeteket, annál is inkább, mivel a vidéki intézetek az államtól még azokat a pénzeket sem kapták meg, melyek közszállítások ovadékaul a vidék részéről befizetteknek.

Oroszország pénzügyei. Oroszországból egyre-másra jönnek a hírek, melyekben a rozzant fináncziájú állam helyzetének javításáról van szó. Most ismét új tervekkel állanak elő az oroszok. Minthogy az állami bank pénztáraihoz tartósan folynak be a hitellevelek, elhatározták, hogy ismét kivonnak 30 millió rubelnyi hitellevelet a forgalomból. A mult ősszel a gabonacampagne szükségleteire kibocsátott 160 millió rubelnyi hitelleveletmögéből az eddigi forgalomból kivont 110 millió felül a most történt 30 millió rubelnyi tömeg forgalomból kivonása után még 20 millió összegű hitellevelet marad forgalomban.

Változások a Fatermelő r.-t.-nál. A Fatermelő részvénytársaságnál, mely tudvalevőleg a Magyar Általános Hitelbank vállalata — amint értesülünk — legközelebb személyi változások lesznek. Ehrmann Leo ügyvivő igazgató ugyanis megváltik állásától és önállósítja magát.

Törpebank terjeszkedése. A Magyar Ipar és Árubank r.-t. — amint értesülünk — árukviteli osztályt létesített, melynek vezetésével Lukács Géza és Lukács és Simon bagdadi cég beltagját bízta meg.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson mérlege. Előkelőbb intézeteink mérlegelendire nyilvánosságra kerülnek s a lefolyt év kedvező eredményét feltüntető zárszámadások között bizonyára méltó helyet foglalnak el az alábbi számadatok. Ma tette közzé a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság igazgatósága az 1907. évre vonatkozó zárszámadást, mely 752,704,538 korona 36 fillér össziforgalom mellett az 1907. évi december 31-ikével lezárt mérleg szerint 805,612 korona 97 fillér tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság a február hó 8-ára egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a tartalékok kellő ellátása mellett, ugy mint tavaly, ezuttal is részvényenként 24 korona osztalék fizetessék. Itt említiük, hogy a közgyűlésen Stein Ármint, az intézet igazgatóját vezérigazgatóvá nevezik ki és az intézet igazgatósági tagjává fogják megválasztani. Stein Ármint pénzügyi körökben kiváló szakértelméről és rendkívüli nagy szorgalmáról ismeretes, így kinevezését gazdasági és pénzügyi körökben bizonyára a legnagyobb megelégedéssel fogadják.

A mérleg számadatai a következők:

Vagyoni: Pénztárkészlet 1,599,271 korona 41 fillér. Elhelyezve pénzügyintézeteknél rövid felmondásra 1,731,988 korona 71 fillér. Saját értékpapírok 2,286,496 korona 21 fillér. Társulati ház 1,000,000 korona. Váltótárcza 6,831,055 korona 43 fillér. Előlegek értékpapírokra 7,657,993 korona 12 fillér. Adósok fedezet mellett és folyószámlán 5,709,122 korona 32 fillér. Váltóüzlet, értékpapír, ércpénzkészlet stb. 366,307 korona 35 fillér. Adósok 1,869,497 korona 65 fillér. Kézi zálogüzlet 8,936,639 korona 13 fillér. Országos Központi Hitelszövetkezet alapítványi befizetés 400,000 korona.

Tennis flanel mérteje	most	131/2	kr.
120 cm. angol chevrot, női ruhákra	most	89	kr.
Uri galér, egész finom	csak	12	kr.
Fegyházban kötött női harisnya	csak	20	kr.
Kötött férfi divat harisnya	csak	33	kr.
Férfi ing puha mellű	csak	1.65	kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	csak	1.45	kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak	1.38	kr.
13 drb. angol batizet zsebkendő	csak	1.25	kr.
Flanel portiórió, egész nagy	csak	18	kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak	1.75	kr.
Női ing ajour betéttel	csak	98	kr.
6 szem. ezines kávé ajour készlet	csak	2.95	kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	csak	98	kr.
Tiszta eiyem férfi nyakkendő	csak	89	kr.
Selyem lottszoknya, ajour dorral	csak	8.75	kr.

Leltár. Teljesen leírva: Óvadékpapírok 137,999 korona 58 fillér. Tisztviselei nyugdíjalap értékpapirjai 295,048 korona 93 fillér. Kézi zálogpénzt. utalv. bizt. alap értékpapirjai 305,696 korona. Összesen 39,127,115 korona 84 fillér. T e h e r: Részvénytőke 10,000,000 korona. Tartalék-alap 1,510,392 korona. Tisztviselei nyugdíjalap 297,469 korona 96 fillér. Betétek: Takarékpénztári könyvekre 6,800,524 korona 83 fillér, cheque folyó-számlára 7,746,759 korona 95 fillér, pénztárjegyekre 39,400 korona. Együtt 14,586,684 korona 78 fillér. Kézi zálogpénztári utalványok 6,050,000 korona. Hitelezők 5,642,398 korona 40 fillér. Fel nem vett osztalékok 936 korona. Átmeneti kamatok 95,622 korona 15 fillér. Tiszti óvadékok 137,999 korona 58 fillér. Egyenleg mint nyereség 805,612 korona 97 fillér. Összesen 39,127,115 korona 84 fillér.

Nyeresség- és veszteség-számla. Tartozik: Kifizetett és tőkésített kamatok: takarékbetétek után 253,001 korona 24 fillér, pénztárjegyek után 2911 korona 62 fillér, cheque-betétek után 328,070 korona 93 fillér, kézi zálogpénztári utalványok után 243,720 korona. Együtt 827,703 korona 79 fillér. Tőkekamatadó 24,372 korona. Társulati ház adója és fentartása 12,266 korona 68 fillér. Tiszti fizetések 163,962 korona 42 fillér. Lakbér és kezelési költségek 129,468 korona 98 fillér. Felügyelő-bizottság tiszteletdíja 6,000 korona. Adó 99,879 korona 82 fillér. Leírások: kétes követelésekből 50,465 korona 67 fillér, kézi zálogüzleti leltárból 7110 korona. Együtt 57,575 korona 67 fillér. Nyereség-áthozat 1906. évről 55,006 korona 56 fillér. Nyereség 1907. évben 750,606 korona 41 fillér. Együtt 805,612 korona 97 fillér. Összesen 2,126,842 korona 33 fillér. — K ö v e t e l: Nyereség-áthozat 1906. évről 55,006 korona 56 fillér. Váltószámitólagi kamat 605,755 korona 16 fillér. Adómentes kamat 86,431 korona 56 fillér. Kamat 463,836 korona 36 fillér. Kézi zálogüzlet jövedelme a költségek levonása után 602,126 korona 04 fillér. Különböle jutalékok és egyéb jövedelmek 227,474 korona 75 fillér. A váltóüzlet tiszta nyeresége a tőkebefizetés kamatainak és a kezelési költségek levonása után 24,989 korona 90 fillér. Társulati házjérvédelem 61,222 korona. Összesen 2,126,842 korona 33 fillér.

A Hazai Bankról. A Hazai Bank R. T.-ről az utóbbi időkben többféle hír látott napvilágot. Első sorban személyi kombinációk kerültek előtérbe, kapcsolatban azzal, hogy Hevesi Ödön halálával megüresedett a Hazai Takarékpénztár vezérigazgatói állása s erre az állásra Sztányi Ödön, a Hazai Bank vezérigazgatójának a nevét is forgalomba hozták. Ez a téves kombináció már azért sem állhat helyt, mert nevezett vezérigazgató amugy is igazgatósági tagja a takarékpénztárnak s nincs is semmi szándékában állását megváltoztatni. A bank részvényeit az utóbbi időkben sokan vásárolták, ami szintén különböző véleményekre adott okot. A bank az idén körülbelül 2,800,000 K tiszta nyereséget fog kimutatni, ami jelentékeny emelkedés a tavalyi év óta, amikor 2,162,000 K volt a tiszta nyereség s a tőkéssek szívesen vásárolják ezt a papírost, mert daczára az emelkedett árfolyamnak, a részvény még mindig 5%-ot kamatozik. A bécsi jegyzés — amint arról már megemlékeztünk — megtörténik, azonkívül a tavaly kibocsátott 10 milliónyi 4%-os vasuti kötvényt is jegyezni fogják Bécsben. A 4%-os vasuti kötvényeket a bank már mind elhelyezte. Több ízben szó esett a bank tőkeemeléseiről is. Ez irányban még történt döntés, mert az igazgatóság vagy tőkét emel, vagy pedig újból 10 millió 4%-es vasuti kötvényt fog kibocsátani, amely újabb kibocsátást teljesen a külföldön fogják elhelyezni s anyagi eszközeit ily módon fogja szaporítani.

Vidéki takarékpénztári hírek. A Csurugi Első Takarékpénztár január 26-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyen 100,000 koronás alap-tőkéjét 200,000 koronára felemeli. — Ugyazintén január 26-án tart közgyűlést az Agrár Takarékpénztár R. T. Egerben, amelyen 400,000 koronás alap-tőkéjét 600,000 koronára emeli. — A Kecskeméti Kereskedelmi és Iparhitelintézet és Népbank szintén január 26-án tartja rendes közgyűlést, amely tárgyalni fogja az igazgatóság azon indítványát, hogy az intézet jelenleg 1,000,000 koronányi alap-tőkéje 1000 drb. új 500 kor.

2000 darab Frottir-törülköző 25 krtól kezdve. Játékaruk dísztagyok minden elfogadható árban amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek

Pfeifer Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám

és
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárusítás

névértékű 650 korona árfolyamu részvény kibocsátása által 1,500,000 koronára emelték. A befolyandó 650,000 koronából 500,000 korona az alaptőkéhez, 150,000 korona pedig a tartaléktőkéhez csatolatik, mely utóbbi ezáltal 500,000 koronára emelkedik. A Kunszentmiklós-Dabas-Szabadszállási Takarékpénztár pedig február hó 2-án tartandó közgyűlésén fogja elhatározni, hogy jelenlegi 750,000 koronás alaptőkéjét 1250 drb 200 korona névértékű részvény kibocsátásával 1 millió koronára emeli fel. A Mohácsi Közgazdasági Bank január 19-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy 200,000 koronás alaptőkéjét 500 drb új 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 300,000 koronára emeli fel. — A Nagyörösi Közgazdasági Bank szintén elhatározta, hogy az alaptőkéjét 200,000 koronáról 1000 drb új 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 400,000 koronára emeli fel. — A Tiszaujlaki Népbank január 26-án tárgyalja igazgatóságának azon indítványát, mely a jelenlegi 100,000 koronás alaptőkének 150,000, esetleg 200,000 koronára való felemelését czélozza.

Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat zárózámadásai. Ma tartott ülésében állapította meg és hagyta jóvá az igazgatóság az 1907-iki év zárózámadásait, melyek az ennél a társulatnál szokásos nagyobb mérvű leírások és adók levonása után az 1906-iki 348,996.34 koronát tevő áthozatallal együtt 4,443,993.20 korona tiszta nyereséget mutatnak ki. Az igazgatóság a rendes évi közgyűlést folyó évi február hó 24-ére hívta össze és indítványozni fogja, hogy a kimutatott tiszta nyereségből 600,000 korona az értékesítésként, 250,000 korona a rendes tartalék-alap javára fordítsassék; az igazgatóság és hivatalnokok alapszabályszerű jutalékának megállapítása után osztalékul részvényenként 32.— korona, e címen tehát 2,880,000 korona adóssék és a fennmaradó 364,493.52 korona összeg a folyó év javára előírassék.

A Belvárosi Takarékpénztár R.-T. mérlege. A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1907. évi mérleget, mely 1,076,058 K 55 fillér tiszta nyereséggel zárult az 1906. évben elért 1,050,062.38 K tiszta nyereséggel szemben. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság a február hó 8-ára egybehívott közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy az 1,076,058.55 K nyereségből, az alapszabályszerű illetmények levonása után 225,000.— K tartalék-alapba helyezessék, mely által az általános tartalék-alap kerek két millióra emelkedik; az 1907. évi (XV-iki) szelvények egyenként 3 1/2 koronával (6 1/2%) leendő beváltására 650,000.— K fordítassék, köz- és jótékonykezélné 10,000.— K osztassék fel, végre a fennmaradó 47,377.63 K maradvék új számlára vitessék elő. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen — értesülésünk szerint — több személyi ügy elintézése lesz napirenden. Ernyei Gyula igazgató, ki hosszab idő óta gyengélkedik, nyugdíjba megy, míg Veres József cégvezető igazgatóhelyettes lesz, azonkívül Timár Lajos és ifj. Eberling Antal osztályfőnököket cégvezetőkké nevezik ki.

A zárózámadások egyes tételei a következők:
Mérlegszámla. Vagyón. Pénztárkészlet: 1,326,666.87 K. Intézeti bérlés: 2,527,203.20 K. Követelések bankok és bankároknál 383,005.96 K. — Saját értékpapírok és ezek kamatai: 2,030,197.31 K. Intézeti záloglevelek és kamatai 2,708,369.83 K. Záloglevél-biztosítók alap és kamatai 3,079,047.92 K. Nyugdíjalap értékpapírai 168,986.25 K. Váltótárca 8,576,235.12 K. Külföldi váltók és pénznemek 392,626.84 korona. Értékpapírokra adott előlegek 3,966,165.48 K. Adóssék: 8,540,721.47 K. Jelzálogkölesönök: 46,791.706 K 06 fillér. Leltár (teljesen leírva). Vagyontételek összesen 80,490,932.31 K. Teher. Részvénytöke 10,000,000.— K. Tartalék-alap 1,775,000.— K. Nyugdíjalap 173,000.— K. Betétek 15,544,309.25 K. Forgó-lombban levő záloglevelek 47,170,300.— K. Kisorsolt záloglevelek 321,600.— K. Be nem váltott osztalék-szelvények 2347.— K. Jelzálogkölesönökből visszartartott összegek 322,003.39 K. Beváltandó záloglevél-szelvények dotációja 694,814.38 K. Atmeneti kamatok: 471,661.16 K. Hitelezők 1,491,330.68 K. Intézeti bérléseket terhelő átvállalt jelzálogkölesönök 1,448,507.90 K. Tiszta nyereség: 1,076,058.55 K. Összesen 80,490,932.31 K.
 Nyereség- és veszteségszámla. Tar-

tozik: Kifizetett és tőkésített kamatok 517,411.82 K. Tőkekamatadó 51,741.18 K. Adó 101,565.62 K. Költség 234,878.07 K. Tisztviselői fizetések 197,548.70 K. Felügyelő-bizottság díjazása 8400.— K. Leírások 60,000.— K. Tiszta nyereség: 1,076,058.55 K. Összesen 2,247,603.94 K. Követel: nyereségáthozat 1906. évről 49,766.14 K. Bevett kamatok 1,668,647 K 43 fill. Nyereség a záloglevél-üzleten 302,102.19 K. Jutalékok és egyéb bevételek 227,088.18 K. Összesen 2,247,603.94 K.

Magyar előadó a Nemzetközi Hajózási Szövetségben. Az International Shipping Foederation, amely a világ legtekintélyesebb tengerhajózási egyesülete, rendkívül nagygyűlést hívott össze Londonba, abból a czélból, hogy a nemzetközi munkáskérdéseknek választott bizottságok útján való elintézését szabályozza. E nagyjelentőségű kérdés megoldása már évek óta foglalkoztatja a világ hajózási vállalatait, anélkül, hogy kielégítési megoldást sikerült volna találni. A munkásviszonyokban észlelt újabb alakulások elodázhatatlanná tették a rendezést, amiért is külön e czélból nagygyűlést hívott össze a szövetség. Számos indítvány terjesztett a szövetség elé, amelyek közül kivitelre legalkalmasabbnak találták Pollacsek Jenő, az „Atlantica” magyar Tengerhajózási Részvénytársaság vezérigazgatójának javaslatát és ezért a szövetség vezetősége meghívta őt, hogy a nagygyűlésen személyesen ismeresse a részletesen kidolgozott javaslatokat. Pollacsek Jenő a megítélt felhívást elfogadta és amint Londonból táviratozzák, a hét egész folyamán megtartott üléseken beható eszmecsere indult meg az általa előadott indítványok felett, amelyeket általában rendkívüli érdeklődéssel és nagy tetszéssel fogadtak. A kongresszus most már teljes bizodalommal reméli a rég vajdó kérdés sikeres megoldását, de elhatározta, hogy az ügy érdekében csak az illesek befejezése után fogja a részleteket nyilvánosságra hozni.

Áruforgalmi korlátozás. A cs. kir. szab. kassauerbergi vasut a m. kir. államvasutak rutka-füleki és vágvölgyi vonalain beállított újabb elegytorlódás folytán a kassa-zsolnai vonal és annak szárnypályái e hó 23-ától kezdve olyan kocsiakománnyu teherárúk felvételét beszüntette, melyek Zsolnán át Oderberg felé és azon túlra vannak rendelve. Az árufelvételnek ez a korlátozása a m. kir. államvasutak említett vonalain feltartóztatott elegynek elszállításáig néhány napon át fenn fog tartatni.

Banktisztviselők mozgalma. A banktisztviselőknek helyzetük javítása ügyében kifejtett akciója mind szélesebb hullámokat ver. Több pénzintézetnél a tisztviselők kérelmezték már, hogy egy, vagy más módon javítsanak a sorsukon s míg Bécsben, hol a banktisztviselők már szervezkedtek és bérharcra készülnek, heves küzdelemre van kilátás, nálunk a tisztviselők eddigelé csak ügyük igazságos voltára támaszkodnak. — Bécsből kapjuk a hírt, hogy az ottani k. k. priv. allg. österr. Boden-kreditanstalt tisztviselőinek 20% személyi pótlékot adott, az Erste Österreichische Sparkassa 500—1200 koronáig terjedő, a nyugdíjba is beszámítandó fizetésemelést ad minden tisztviselőjének, a Länkerbank és Anglobank drágasági pótlékot szavazott meg hivatalnokainak, a Creditanstalt pedig most tárgyal a tisztviselők fizetésrendezéséről. Továbbá, hogy a WienerBankverein 400 tisztviselője nagy tiltakozó gyűlést tartott amiatt, mert az igazgatóság helyzetük javítására irányuló javaslatukat nem fogadta el teljességükben. A banktisztviselők elégedetlensége, amely Bécsben már rendes szakszervezetet eredményezett, nálunk is napról-napra nő, mert az alkalmazottak sanyaru helyzetben vannak. Legsúlyosabb nálunk természetesen a családos tisztviselők helyzete, amiről a pénzintézetek vezetőinek is van tudomásuk. A nagyobb bankok igazgatósága intézkedett is már évek előtt, hogy a tisztviselők bizonyos évi jövedelem elérése előtt ne nősihessenek. Minthogy e fizetési fokozatot a tisztviselő csak számos szolgálati év után érheti el, a kauzió a bankhivatalnoknál épp oly szigorú előírás ma, mint a katonatisznál. De még ha el is éri a banktisztviselő fiatal korában a nősi-

léshez előírt minimális jövedelmet, a mostani viszonyok mellett ugyancsak meggondolja, mielőtt nősiül és leendő családját a biztos nyomornak teszi ki. A banktisztviselők helyzete nálunk rosszabb, mint Bécsben. A banktisztviselők nálunk napi 7—10 órát töltenek lázas, idegölő, felelősségteljes munkában és emellett anyagi gondokkal küzdenek; mert az a fogalom, amely a publikumban a „bankfíju”-ról kialakult, a valóságtól ugyancsak távol áll. A banktisztviselők kívánságai jogosak s reméljük, hogy kívánságaikat illetékes helyen teljesíteni is fogják.

Borkivétel a Svájcba. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a Svájczal kötött kereskedelmi szerződés végrehajtása tekintetében a svájci szövetségtanáccsal létesített megoldás értelmében a svájci vámhivatalok 1908. évi január hó 1-től kezdve a Svájcba való bevételre szánt természetes magyar borokra nézve az országos magyar kir. kémiai intézet és központi vegyakisérleti állomás (Budapest), a debreczeni, kassai, kesztelyi és magyaróvári m. kir. mezőgazdasági vegyakisérleti állomások és a fiúmei, kolozsvári és pozsonyi m. kir. vegyakisérleti állomások által kiállítandó bizonyítványok hitelességét el fogják ismerni. Oly borküldemények ellenben, melyek kiserő bizonyítvánnyal nincsenek ellátva, vagy melyek kiserő bizonyítványai nem érvényesek, természetes voltak kiderítése érdekében a svájci vámhivatalok által kémiai vizsgálat alá vétetnek.

Zselénszki és az ACSEV. Gróf Zselénszki Róbert, a volt uhlanus-főhadnagy, aki őseinek hagyományos vagyonszerzési rendszerét a monarchia területén hét uradalom korlátlan urává vedlett, két év óta keveset hallat magáról. Népképviselői köntösét letéve, egy antiszemita izületű főrmérvényben adta ezt választóinak tudomására, akik legnagyobb részt zseléreiből, haszonbérért csontjukig megnyuzott falusi bérlőiből teltek ki, akik fölötté mód megörvendeztek a felett, hogy a fekete és zöld színekben pompázó borkabátját megszabadulta. Az antiszemita palást alatt bevonult a főrendiház- és ezzel egyuttal a teljes feledékenység homályába. A magyar közvéleménynek azonban korai volt az a fölött való öröme, hogy végleg megszabadult Zselénszkitől. Dehogy! A Zselénszkielől nehéz a szabadulás; fekete árnyékuk folyton visszatér s folyton nyomában a visszavonás, a felekezeti gyűlölség izzadó lávája s más egyéb emberi gyarlóságok föleresztve a végtelen czinizmms minden válfájával. A fekete és zöld színekben játszó Zselénszki árnyéka legutóbb újfént visszatért a mi nap a főrendiházba — mivelhogy e hazafias magyar érziületű világban máshol „nincs számára hely”, s elmondotta azt, amit mindenki tud ebben a hazában, hogy a gróf nincs megelégedve semmivel, senkivel, se a mostani kormányzati rendszerrel, sem az iparfejlesztési akcióval. Legnagyobb szállka azonban, mely a grófnak a torkán akadt: a magyar államvasutak vonalainak kiépítésére tervezett kormányzati tevékenység, mely keresztülhuzta az ő rideg és önző számításait. A főrendiházban ugyanis gróf Zselénszki dicsekedve emlegette, hogy sikerült 10 éven át megakadályoznia az arad-kikindai vasutat, mely vasut megépítésére egyszerre nagyon sielősen aspirálnak az arad-csanádi vasutak, melynek a gróf igazgatósági tagja s mely vasutat, ámbár másfél évtizeden át sürgette az érdekeltség, az A. Cs. E. V.-nek mindmáig nem jutott eszébe megépíteni, sőt, mint a gróf elégtelenséggel emlitette, sikerült neki azt megakadályozni.

Most persze fáj az ACSEV-nek, hogy a kormány egyrészt a vidék, másrészt a más. jogos igényeit kielégítendő, az arad-kikindai vasut építését egy vállalkozó cégnek engedélyezte. Ez okból gróf Zselénszki a legelemibb óvatosságot is félretéve, neki támad a Pallós Ármia cégnek, amelynek tiszteségéről, megbízhatóságáról és nagy stílusról majdnem 1000 kilométer kifogástalanul megépített vasut tanuskodik. Ez az elsőrangú cég épp a közelmúltban mutatta ki oklatásan, hogy szükség esetén jelentékeny áldozatoktól sem riad vissza, hogy a közérdekeny szolgálattal telessen. Alig néhány hete adta át a köziforgalomnak a székely vasutakat nyolcz hónap-

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz

Habonafata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

az élelőit gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Itis áveg 40 fillér, nagy áveg 60 fillér.

pal a köteles határidő lejártá előtt. Ezzel a vasutal a legnagyobb elismerésre méltó szolgálatot tette a székelységnek s a m. kir. államvasutaknak, kik a vasut hasznát élvezik, míg neki a tagadhatatlanul kiérdemelt erkölcsi sikerén kívül osztályrészül jutott egy óriási veszteség. Aki a huzamos idő óta súlyos pénzügyi viszonyok mellett ilyen áldozatot tud hozni, az nem gáncsol, és megváltatást, de elismerést érdemel. S ebből aztán világosan következik, hogy mit érdemel az ACSEV. szövívőjeként szerepelt gróf ur „közérdekű“ felszólalása.

A gazdák és az adóreform. Mai számunkban főbb vonásokban ismertettük már az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsának az egyenes adók reformjára vonatkozó javaslatát, melyeket az egyesület közgazdasági szakosztálya ma egész nap tárgyal. A kérdés előadója Szilassy Zoltán orsz. képviselő volt, aki bevezető beszédében elsősorban a régi adó törvényeket ismertette, melyek inkább pénzügyi, mintsem szociális természetűek voltak; majd részletesen ismertette Wekerle adójavaslatát, melyekben kifejezésre jut az a törekvés, hogy a személyjövodelemek megadóztatása által a hozadéki adók aránytalanságai egyenlítődnék ki. Mindemellett a földadó-reformra vonatkozó javaslatokat sérelmesnek tartja a gazdaközönség s multhatatlanul szükséges szerinte, hogy megyei földadó-bizottságok tagjai csakis kisbirtokosok közül válasszák Hibaátvitel előadó azt a körülményt is, hogy a jövodelemadó leginkább a középjövodelemeket sújtja. Ezután előterjesztette a tanács határozati javaslatát, melyvel szemben gróf Zselécszki Róbert, ki az adóreformot nagy veszedelmek tartja a gazdákra, oly értelmű indítványt terjeszt elő, hogy az egyesület ne vegye tudomásul a kormánynak az egyenes adók reformjára vonatkozó törvényjavaslatát, mert azok ellentétben állanak a gazdakongresszusok állásfoglalásával. Löherer Andor, Biró Lajos, Kállay András felszólalásai után Lázár Pál a tanács javaslatának némely pontjának módosítását javasolja, míg gróf Pallavicini Ede az adómentes léte minimumnak magasabb összegben való megszabását sürgeti. Rubinek Gyula kifejti, hogy a tanácsot a javaslat megtételénél az vezette, hogy a kis egzisztenciákat kiveszi az adóteher alól. A délutáni tanácskozáson Szentkirályi Kálmán, gróf Dessewffy Aurél, Kállay András és Biró Lajos beszéltek, utóbbi halasztó indítványt terjesztett be. A szakosztály a javaslatok felett való döntést a január 31-én tartandó ülésre halasztotta.

Állami szénbányászat. Az államkincstár tulajdonát tevő zsilvölgyi szénbányák évtizedek óta bérbe voltak adva előbb a Brassói bánya és kohó részvénytársaságnak, 1895 óta pedig, amidőn a brassói egyelet tulajdonjogilag megilletett zsilvölgyi szénbányák a Salgó-Tarjáni szénbánya részvénytársulat tulajdonába mentek át, ez utóbbi társulatnak. A Salgó-Tarjáni szénbánya részvénytársulat azonban a kincstártól bérlet bányákban szén nem termelt, hanem összes zsilvölgyi termelését a tulajdonát tevő bányákban központosította. Ez a körülmény indította a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnököt arra, hogy az állami szénbányászatra vonatkozólag a képviselőházban tett előterjesztés után a Salgó-Tarjáni szénbánya részvénytársulattal tárgyalásokat indítson meg aziránt, hogy a társulat a bányákat a szerződésnek 1916 december 31-ikére eső lejártára előtt a pénzügyminisztérium szabad rendelkezésére visszabocsássa. Hosszas tárgyalások után az ügyben érdekelt pénz- és kereskedelmi miniszterek és a társulat ma aláírták azt a szerződést, mely szerint az utóbbi a kincstári zsilvölgyi szénbányákat azonnal átadja a pénzügyminiszternek, akinek így uton lehetővé vált programjának megvalósításával az itt termelendő kifizető minőségű szénnel fedezni az állami üzemek és vasutaknak a hazai bányák által eddig nem fedezett szükségletét. A Salgó-Tarjáni szénbánya részvénytársulatnak azért, hogy már most mondott le a 9 évre terjedő bérlet jogáról, biztosított az, hogy a magyar királyi államvasutak részére ez idő szerint lekötött évi nyolcz millió métermázsza szénét a mostani árak alapulvétele és a termelési költségek esetleges emelkedésének méltányos figyelembevételével a további tíz évre szállítsa.

A pénzügyminiszternek az a terve, hogy a kincstári bányák kitűnő minőségű és gazdag termékét lehető rövid idő alatt az állami üzemek és vasutak részére hasznosítsa és így a külföldi behozatalt feleslegessé tegye. A Salgó-Tarjáni szénbánya részvénytársulatot ez a tranzakció megerősíti abban a programjában, hogy mai, évi tíz millió métermázsát tevő zsilvölgyi termelését a legközelebbi években évi tizenöt millió métermázsára és ezen túl emelve, a hazai iparnak a zsilvölgyi szénét minél nagyobb mennyiségben bocsássa rendelkezésre. Ezeknek a tényezőknek egybehatása azt fogja eredményezni, hogy a Zsilvölgy egyik központjává lesz a hazai széntermelésnek, amire szénrétegeinek gazdagsága és kitűnő minősége egyaránt praedestinálja.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.746.374.000 (+ 65.837.000) korona, érczkészlet 1.462.641.000 (+ 9.121.000) korona, leszámítási tárca 520.806.000 (+ 51.273.000) korona, lombardkölesnök 89.867.000 (+ 3.023.000) korona, adómentes bankjegytartalék 116.266.000 (+ 74.958.000) korona. — A bank február 3-án Bécsben tartandó rendes évi közgyűlésének napirendje a következő: 1. A főtanács jelentése az 1907. év üzletviteléről. 2. A számvizsgálók jelentése az 1907. évi mérleg megvizsgálásáról. 3. Öt főtanácsos választása, még pedig négy magyar és egy ausztriai állampolgár főtanácsos választása. 4. Öt számvizsgáló és öt pótszámvizsgáló választása, tekintettel magyar és ausztriai állampolgárságukra.

„A Bánya“. Ilyen czimrel ügyesen szerkesztett szaklap indult meg, mely főleg a bányászati ügyekkel foglalkozik, azonkívül ipari, kereskedelmi és pénzügyi közleményeket és cikkeket tartalmaz. A lap hetenkint jelenik meg és előfizetési ára 10 korona.

A német birodalmi bank leszállította a kamatlábát. A német birodalmi bank ismét 64,7 millió márka adómentes bankjegytartalék felett rendelkezik, szemben a tavalyi 69,8 millió márkával és a múlt heti 116,7 millió adóköteles bankjegykészlettel.

A birodalmi bank központi választmánya rendkívül hosszú ideig tartó tanácskozás után elhatározta a bankkamatlábának fél százalékkal való leszállítását. Az igazgatóság kifejtette, hogy a birodalmi bank érczkészlete e hó 15-ike óta 65 millió márkával emelkedett és 38 millió márkával magasabb, mint a múlt év hasonló időszakában. Az összállomány az e hó 15-iki állapothoz képest 179 millióval csökkent és ma 1.196 millió márkát tesz ki, vagyis még mindig 41 millió márkával többet, mint 1907. január 23-án, míg a birodalmi bank állománya váltókban és lombardokban még 183 millióval magasabb, mint a múlt évnek ugyanezen napján. Az idegen pénzek összege e hó 15-ike óta alig változott, míg az adómentes bankjegytartalék 68,3 millió márkát tesz ki a múlt év ugyanezen napján 69,8 millió márkájával szemben. A kamatlábnak egy teljes százalékkal való leszállítása érdekében felhangzott kívánsággal szemben az igazgatóság kifejti, hogy a birodalmi bank erős igénybevétele váltók és lombardok tekintetében annak bizonyosságául szolgál, hogy a gazdasági életben a feszültség még rendkívül nagy. Szintugy a deviza-ártojások sem javultak mindeddig és közel állanak a közpénzkamatlábhoz. Rámutatott az igazgatóság által a birodalom pénzügyi helyzetének esetleges újabb megterhelése következik be, amiért is a bankráta leszállítása tekintetében óvatosan kell eljárni.

A német birodalmi bank állása január 23-án. Aktívák: Érczkészlet árfolyaniképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 906.578.000 (+67.888.000), birodalmi pénztárjegyek 77.297.300 (+978.000), más bankjegyek 42.051.000 (+7.408.000), váltótárca 1069.907.000 (+94.617.000), lombardköv. 68.824.000 (+34.555.000), értékpapírok 58.299.000 (+49.706.000), egyéb aktívák 116.127.000 (+3.516.000). Passzívák: Alapítványok 180.000.000, változatlan, tartalékalapok 64.814.000, változatlan, bankjegyforgalom 1434.007.000 (+106.114.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 873.684.000 (+180.000), egyéb passzívák 86.608.000 (+156.000).

A szerb kereskedelmi szerződés. A Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalások a befejezéshez közelednek. Bécsből érkezett távirati értesülésünk szerint a jövő hét közepén létrejön a végleges megállapodás a magyar, osztrák és szerb kormányok között. A megállapodás részleteiből ugyanis bizonyosnak látszik, hogy az élő állat behozatala nem lesz megengedve, de hus levágott állapotban számszerint előre megállapítandó mennyiségben lesz Szerbiából Ausztriába és Magyarországra, valamint a monarchia területén keresztül más külföldi államokba hozható.

A temesvári konyhaművészeti kiállítás. A Temesvárott április hó 11-től 30-ig megtartandó élelmiszeri, háztartási és konyhaművészeti kiállítás, melynek védnöke tudvalevőleg dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, munkálatai már javában folynak. A végrehajtó-bizottság a prospektusok ezreit küldte széjjel. Az Országos Iparegyesület négy ezüst és nyolcz bronzéremet ajánlott fel a kiállítás céljaira s ezeken kívül az állam, Temesvár város, Temesmegye és a Temesvári Kereskedelmi és Iparkamara érmei és oklevelei kerülnek kiosztásra. A kiállítás irodája február 1-től kezdve a Koronaherceg-szállóvan, oda intézendők mindenféle levelek, megkeresések és küldemények.

A kiállítási szédelgések ellen. Nem egyszer történt már meg, hogy külföldi szédelgő vállalatok nagyhangú czimeken kiállításokat hirdettek. A nagy és hangzatos czimnek és az ügyes reklámnak számos jóhiszemű kiállító felült, akiket aztán a szédelgők alaposan kiszaroltak. E kiállítások elleni védekezés arra indította Gelléri Mórt, az Országos Iparegyesület igazgatóját, hogy Országos Magyar Kiállítási Központ czimen a Magyarországon működő ipari, műszaki, mezőgazdasági, kereskedelmi, kulturális és közgazdasági egyesületek képviselőiből állandó testületet szervezzen, amely testület hivatalos lenne a magyar kiállító közönség erkölcsi és anyagi érdekeinek megóvására. Az új testület alapszabályait Gelléri Mór már elkészítette, amelyet a napokban fognak az említett egyesületek kiküldöttjei végleg megvitatni. A tervezett kiállítási központ kétségkívül üdvös hatással lesz a nemzetközi kiállítási ügyre és sok csalódástól fogja megóvni a kiállító közönséget.

Erdősítések tartalmazása. A földmívelésügyi miniszter 1902-ben pályázatot hirdetett kopár területeken önként teljesített, közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására. A pályázat határideje tavaly járt le s a bíráló bizottság most fejezte be munkáját. A miniszter a zsűri javaslatához képes Pestmegye törvényhatósága területén a következő jutalmakat ítélte oda: Budaörs község volt urbéreseinek 400 koronát; Isaszeg község volt urbéresei háromtagosainak 300 koronát.

DR. HÖNIGIZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-30.

Gyógyítványozók:	Idégyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás	Almatlanság
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonyalisatio).	Idegfájdalmak, idegcsabák (Neuralgiák Isenias).
Kék fényvel való kezelés	Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok (Előszűrés, cukorbetegség, vesebetegség).
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (hajhullás kopaszság).
Altalános idegesség (neurasthenia, hysteria.)	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
Telefon; Detail 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.
Szállószám ANTRACIT BUDAPEST

Vas
IDE
Ajánl
Wikis
reuz
teasü
pont
Felsch
post.
Előal
Assicur
Alaku
millió
lézet
szeri
állítás
és ü
viszo
utca
llo k
(egy
az El
dape
kész
Első L
bizto
Alap
mek
sek
dig
Bizt
E
Budape
Rész
kor
főle
tek:
utca
kör
Drogue
(„Sz
házi
és
Bruck
Min
nöse
ben.
kül
Pisur
Jól
műh
vizv
sziv
nem
gyó
füz
ber
szal
ban
Pohne
ntez
szö
Magya
társ
Tel
ker
és
VIII
forg
tor
egy
rok
mo
Ezüst
kan
Pál
épu
zar
hel
lak
Ren
sza
toá
Szén
ut
bar
kül
cég
b.
írás
kiz

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközöli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusáru gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Genrali (Trieszti ált. biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállítás részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egyesület m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tőre 4. Irányító utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Bruck J. Henrik. Budapest. Gyár: IX. Lillom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrásy-ut 22. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszavezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbelső vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtőfűtőhely összekötéssel vagy saját fűtőhellyel. Amerikai légszuszefejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Párisi-utca sarok. Állandó nagy választék a legújabb divatszövegekben.

Villamosságai berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosságai részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bánya-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Befárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Renakivül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árákon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruhá.

Szenásy. Hoffmann és Társa selyemruházása IV., Bécsi-utca 4. Az összes farsangi újdonságok és választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásy” cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kirását, Szenásy, Hoffmann és Társa selyemruházása kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Tőzsdei hangulatok.

Budapest, január 25.

Szállnak, szállnak, egyre szállnak, már mint a kamatlábak. Gömbölyűvé, mosolygóssá válnak az arcok, a szívekbe jobb reménységek szállnak. Megmozdultak a kurszok az értéktőzsdén, elhallgatták azt az örökös pessimizmust, ami a tél kezdete óta belefagyott a lelkekbe. Ki hitte volna még ezt egy hónap előtt? Aber menjen, mondták volna annak, aki így tippelte volna a pénzár irányváltozásait. Nem adunk mi hitelt annak, mondták volna a bankok, amit különben meg is cselekedtek azokkal, akik nem azon tanakodtak, hogy milyen lesz a pénz ára, hanem azon, honnan szerzünk pénzt — minden áron. Londonban csak egy félpercentes leszállítást vártak, helyette a hagyományos fekete táblára egy egész rajzolt föl a kréta. Ennek a meglepetésnek jobban örült a börze, mintha akár a Walter Crane rajzolt volna oda 1/2-ét. Nagy volt az öröm a City-ben, de túl a csatornán is, ahonnan egy még nagyobb meglepetést adtak hírül a világnak, a párisi bank is lefelé emelgette az amugy is picinyke kis kamatlábát, no meg Berlin is megeresztett egy félszázalékos lelebbítést szombaton.

Istenem, ma-holnap talán már nem is lesz kamatláb, annyira leszállítják. Örül a mi népünk, kitavasodott hamarosan. Hanem azért nem olyan nagy a hatás, mint máshol. A börzében megvan a jóakarát, de a publikumban még nincs meg a hajlandóság. Mégis elejétől végig fölfelé törnek a kurszok. A helyi piac kevésbé ismert, elhanyagolt értékei is forgalomba jutnak. Így azután mellette forgalomba kerül több tréfa is, amire szükség van, mert a tréfálást már majdnem elfelejtették a börzén azokban a szomorú időkben.

Még a Magyar ruggyantaáru-gyár részvényeiben is van üzlet. Hogy mondtam? Ruggyanta — bocsánatot kérek a Magyar Nyelvörtől. Maradjunk csak a gumminál, még ha a czéjegyzék ruggyantáról tud is. A börze is így cselekszik s egyszerre öblös hang harsogja túl a többiekét: Három szó, ötlet adok gummit! Egyik-másik a tárczáját szedte elő és abban kotorászott, még harsányabban kiáltva: hol van az a részvény, kiízetem. A kórus meg rázendített annak a kedves, napszerű kis nótának a melódiájára: Sokat kötött, sokat kötött, gummi, gummi, gummi. Akinek meg nincs pénze, hogy vegyen, menjen a nyuzi, nyuzi, nyuziba. Most már talán ott is adnak.

Mindenki örül, még talán az is, aki náthát kapott, ebben a hamiskás időben, vagy odahaza nyomja az ágyát, mivel járványos az influenza. Influenza, az áldódat, te okoztad, hogy annyian vagyunk most betegek. Derschatta, az osztrák vasuti miniszter és Lohnstein, a Länderbank igazgatója is s így játszik közre az influenza nagy finanziaális ügyek nyelvében, mivel nincs vasutállamosítási tárgyalás, sem berlini ut, a bécsi kölcson dolgában. Sőt, többet mondok, csütörtökön úgy látszik, a malomdirektorok is, meg az eladók is influenzában fekédték, mert a gabonatőzsdén a készáru-üzletben egy szál kötés sem volt. De hát muszáj a malomdirektoroknak mindig cikkeket írni, vagy venni (már mint gabonát venni) lehetnek egyszer ők is betegek, ami kívánságok formájában már gyakrabban elhangzott a börzén. Egyébként ők különben egészségesek, csak az üzletet akarták betegé tenni.

Egy másik utazás ellenben megesik, ha ugyan ezt sem akadályozza meg az influenza. Az orosz finanziaák betegek és az öreg Mayer Anzelm leszár-mazottja, Rothschild Ödön báró megy Pétervárra konziliumra, csinálni egy kis pénzt az idegen hazának és a saját házában, meg talán a londoninak is, amelyen eret vágott a tékozló fiu, névszerint Walter. Aki a héten, amint híre ment, alaposan belemászott, sok papirost vett magának s erre az apja ki-mondta a szentencziát, kitörölhetik Walter ur nevét a czéjegyzékből.

Mondom, a párisi Rothschildot meg audienciára viszi majd az express a fehér csár elé. Utána majd

talán szellőztetik a hupikék, vagy milyen termet és rózsavizzel mossa le kezét a felséges ur. De most invitálja szives jó szóval, jöjjön egy kis eszme-cserére. Hát csak azt ne válaszolja a Rothschild, amit B. bácsi mondott. Van a börzén egy kedves öreg ur, aki évtizedeken át volt egy napilapnak a törzstudó-sítója s akit, mint a törzstudósítók doyenjét, még egyébként is tisztelnek józú mondásaiért. Megszó-lítja az öreg urat egyszer egy tőzsdetanácsos.

— Ugyan kedves barátom, jöjjön le a kávéházba, beszéljünk, jöjjön egy kis eszme-cserére.

— De én nem cserélek... vágta ki szívetten az öreg ur.

Fürge kábelhírek jelentették a héten, hogy New-Yorkban meghalt Edmund Clarence Stedman, akit az Unióban „bankár poéta” néven ismertek. Stedman pénz-költő volt a szó szoros értelmében, financier és poéta — így szólnak az amerikai hírek. Mint jeles financier gyarapította az öröklött vagyont, de a börze és az üzlet nem szegte szárnyát irodalmi ambícióinak sem s halála gyászba borította a Wall-Streeti Upor börzeáner asztalait és a newyorki irodalmi kávéházak vese-asztalait egyaránt. Irt regé-nyeket, szindarabokat, sőt lírai verseket is, de azért a vagyona alighanem nem az irodalmi működéséből került ki, bár nem lehetetlen, hogy odaát jó árt fizettek a lírájáért. (Mai árfolyamon átszámítva 1 Lira = 0.19 1/2 Dollár.) A „bankár poéta” irodalmi tevékenységénél is jelentkezett a tulprodukczió, sokat és nagyban termelt, de krízis nem járt a nyomába, sőt a termékeket még idegen nemzetek fiánál is el tudta helyezni, amennyiben azokat más nyelvekre is lefordították. A költő irodalmi hagyatékából megszereztem néhány slusszcédulát, amelyeken az előlapon kötések, a hátlapon pedig versek voltak és izibe átittettem azokat, amint az alábbiak mutatják:

Megbukott a Knickerboker-trósz.
A börzére nagy szenvedés jött,
100 perzent lett a kamat,
Rockefeller is megakadt.
Hip, hip, hip, hurrah! ...

Ez is azokból való:

Hogy a suviksz-részvényt adtam,
A társammal összekaptam.
Neki nem tetszett az üzlet
Kidobtam s kerestem többet.
Nem tehetek én most arról,
Hogy Jimm a Wall-Streeten koldul.

Ez meg a harmadik:

700 döglött disznót vettem,
Kolbász-trósztot én szerveztem.
A yanke-nek jó volt a háj,
Mégis most az én gyomrom fáj.

Ezek után nem állhattam meg, hogy magam ne csapjak föl börze-lantosnak. Ime néhány zöngemény ebből, az első mindjárt a Pósa bácsi receptje szerint készült.

Csingilingi, szól a csengő,
Volt ma hasznom 200 pengő;
Leccsengettek, haza megyek,
Mama már semmit sem veszek.

Emitt meg egy népdal:

3 bokor rozmaring,
Lesz Berlinben buza-ring.
Gyere babám a bitébe,
Igyunk a medve bőrére,
Előre.

Van ebből még egy:

Kalarábé, saláta,
Leszállott a bankráta,
5 1/2-el is ad a bank,
Hej, a börze mégis pang.

Elhöz az utolsóhoz tudnék egy jó refrént is, még ha nem is pázol, azt, hogy: Az már nagy baj... Amint hogy igaz is, nagy baj az, amit dalba öntöttem. De most már talán másként lesz.

Múltkori írásunknak, amelyben a tőzsdepalota fölavatásáról szölvünk, nagy visszhangja támadt s egy helybeli nagykereskedő fölajánlott mindjárt száz üveg Veuve Törley-t a fölavatást követő bankett czéllaira, azonkívül egy wagon papirmandulát. Mindakettőt köszönettel visszautasította a bizottság, azért, mert a fölavatás nem aktuális, a másodikat azonkívül

azért, mert a papirmandula németül „Krachmandeln“, már pedig: Nomen est omen. A gyengébbek kedvéért megjegyzem, hogy ez latinul van mondva, nem pedig börzei németiséggel.

Kova.

Gabonatőzsde.

A tegnapielőtti feltűnést keltő eset a gabontőzsdén ma ismétlődött. Egyetlen egy waggon sem kelt el. Hogy hová fog ezen abnormális helyzet vezetni, ez rejtély!

A határidő-piaczon már kezd nyugtalanságot okozni ez az üzleti stagnáció és még csoda, hogy az árfolyamok erősebben nem csökkennek. Mindazonáltal az árvesztésesség valamennyi cikkknél elég érezhető volt. Áprilisi buza 10 fillért, áprilisi rozs 20 fillért, októberi buza 8 fillért, tengeri 6 fillért vesztett az árából.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79.5 kg. 25.75 korona, 500 mm. 78.5 kg. 25.90 korona, 100 mm. 78.3 kg. 25.70 korona, 200 mm. 78 kg. 25.70 korona.
Pestvidéki: 600 mm. 77 kg. 25.30 korona.
Felsőmagyarországi: 400 mm. 78 kg. 25 korona, Fehérmegyei: 250 mm. 79 kg. 25.50 korona, 500 mm. 77 kg. 25 korona.
Raktári: 500 mm. 76.5 kg. 24.50 korona, üszög-hegyű.
Rozs: 100 mm. 21.10 korona, paritás.
Zab: 100 mm. 16.20 korona, 100 mm. 16 korona.
 Az árak 100 kg.-kint koronákban értendő.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 22-től január 23-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	5836	—
Rozs	905	—
Arpa	1782	—
Zab	200	—
Tengeri	5535	—
Liszt	—	8043
Korpa	—	2012

A határidőpiaczon köttetett:

B4-előlt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisa 12.71, 12.73, 12.63.
Buza 1908. októberre 10.82, 10.85, 10.73.
Rozs 1908. áprilisa 10.92, 10.77.
Rozs 1908. októberre 9.33, 9.22.
Zab 1908. áprilisa 8.21.
Tengeri 1908. májusra 7.05, 7.07, 7.03.

1 óra 30 perccor zárulnak:

áprilisi buza	12.60	12.61
októberi buza	10.74	10.75
áprilisi rozs	10.75	10.76
októberi rozs	9.24	9.25
áprilisi zab	8.22	8.23
májusi tengeri	7.01	7.02

Délutáni forgalom.

Délután kissé lanyhább volt az irányzat.

4 óra 30 perccor zárulnak

Buza 1908. áprilisa	—	—	—	12.59	12.60
Buza új októberi	—	—	—	10.70	10.71
Rozs 1908. áprilisa	—	—	—	10.71	10.72
Rozs új októberi	—	—	—	9.20	9.21
Zab 1908. áprilisa	—	—	—	8.22	8.23
Tengeri 1908. májusra	—	—	—	6.99	7.00

Értéktőzsde.

A Reichsbank mai kamatlábleszállításának alig volt nagyobb hatása a tőzsdére. Az irányzat mindenütt és így természetesen nálunk is nyugodt maradt és nevezetesen a nemzetközi értékek iránt semmi érdeklődés sem mutatkozott, minek folytán ezekben a forgalom is igen szűk keretben mozgott.

Bécsi és helyi vételekre szilárdan indult az előtőzsde, a nemzetközi és a helyi értékek 1-2 koronával emelkedtek. Salgótarjáni és Drasche élénk kereslet mellett emelkedett. A járadék szintén emelkedő. A déli tőzsde irányzata kissé gyengébb volt, mert a

berlini jegyzés nem volt kielégítő. A német birodalmi bank 1/2 százalékos kamatlábleszállításának alig volt hatása, a vezető értékek ára lemorzsolódott. A helyi értékek piacza nyugodt. Az utótőzsdén nyugodt volt az irányzat csekély forgalom mellett.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 641.50-642.50. Magyar hitelrészvény 773.—774.—. Osztrák-magyar államvasut 680.75-682.—. Déli vasut 150.50. Rimamurányi vasmű 531.—532.50. Magyar leszámítoló bank 497.50. Jelzálogbank 435-437.—. Városi villamos vasut 280.50. Magyar koronajáradék 93.90-93.95. Hazai bank 296.—297.50. Magyar kereskedelmi r.-t. 602.—603.50. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 600.—604.—. Drasche-féle téglagyár 500.—501.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 641.25-641.50. Magyar hitelrészv. 773.—773.50. Osztrák-magyar államvasut 680.75-682.25. Rimamurányi vasmű 532.50-532.—. Magyar leszámítoló bank 497.—497.25. Jelzálogbank 436.50-437.50. Közúti vaspálya 568.—667.50. Városi villamos vasut 280.—279.50. Magyar aranyjáradék 112.—. Magyar koronajáradék 93.85-93.95. Hazai bank 295.25-296.25. Kereskedelmi r.-t. 603.25. Magyar kereskedelmi bank 3445.—. Belvárosi takarékpénztár 595.—. Magyar általános takarékpénztár 590.—. Első magy. ált. biztosító 10.300.—. Aszfalt r.-t. 184.—. Salgótarjáni közszénbánya 601.—603.—. Weitzer-féle wadonggyár 357.—. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 370.—374.—. Adria tengerhajózási r.-t. 421.—. Prálim-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekérl holnapra 4.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, 1908. február végére 24.—26.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde nyugodt irányzattal folyt le. Köttek: Osztrák hitelrészvény 640.75. Magyar hitelrészvény 772. 40%-os magyar koronajáradék 93.92-5. Jelzálogbank 437.—. Hazai bank 296.—297.50. Kereskedelmi r.-t. 602.—602.50. Végül maradt: Hazai bank 296.—. Kereskedelmi r.-t. 602.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, január 25. (Az Egyetértés távirata.) A mai héletőzsdén az eladók eleinte nem voltak hajlandók a heti árhanyatlást megadni és ragaszkodtak a múlt szombati árakhoz, de ilyen alapon a legcsekélyebb forgalom sem jött létre és a szigorú vásárlás következtében végre is kénytelenek voltak buzában 15 fillér engedményt tenni s így aztán némi üzlet felénkötött. Eladtak 79.5 kg. nagyszombati búzát 12.27 k. Bécs, északi vasutól, 78 kg. cseppelt 12 k. Bécs, raktárházból, 78 kg. tótfelvidéki 12.03 márciusi átvételre pozsonyi raktárból, alsó-ausztriai 79 kg. urasági áru 11.50 k. Reizből és 11.70 k. Bundenburgból, 78 k. morvaországi 11.60 k. és 79 kg. alsó-ausztriai 11.85 k. Bécsből.

Rozs lanyha irányzat mellett 40 fillérrel olcsóbb, semmint a múlt szombaton. Pestmezei 10.80 korona február végére Klein-Schwechathból, tótfelvidéki 10.65 korona február-márcziusra Pozsonyból.

Arpa majdnem egészen üzlettelen, irányzata lanyha, de kereslet volt, azonban a malátagyárak olyan jelentékeny árengedményeket kívántak, amelyek az eladók nem teljesítettek. Tengeri és zab 5 fillérrel gyengült.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.—13.45 korona, mosoni 12.05-12.40 korona, tótfelvidéki 12.—12.45 kor., déli vasuti 11.95-12.25 korona, marchfeldi 11.75-12.10.

Új-rozs: tótfelvidéki 11.—11.25 korona cseppelt 10.95-11.20 kor., pestmezei 11.—11.25 korona különféle magyar 10.85-11.15 kor., osztrák 10.75-11.—korona.

Arpa: morvaországi 9.30-9.70 kor., marchfeldi 8.70-9.20 kor., bécsvidéki 8.70-9.—kor., tótfelvidéki 7.90-9.60 kor., cseppelt 8.—9.20, győri 8.20-9.—kor., déli vasuti 8.—9.40 kor., tiszavidéki 7.20-7.80 korona.

Magyar tengeri: régi 7.45-7.60, új —.—korona, cinquantin 8.30-8.65, új —.—korona.

Magyar zab: selejtes 8.35-8.45 kor., közepes 8.45-8.70 korona, elsőrendű 8.70-8.95 kor., válogatott 8.95-9.20 korona.

Lisztben egész héten üzlettelenség uralkodott és az irányzat lényegesen lanyhább lett. Rozsliszt ára erősen csökkeni, korpa ismét gyöngült.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 25. Az elmúlt napok élénk forgalma átcsapott a mai előtőzsdére is, ahol az egyes értékek tovább emelkedtek. A kedvező irányzat az előtőzsde végeig tartott. A déli tőzsde gyöngült irányzattal nyílt meg, mert a piacson csalódást keltett, hogy a német birodalmi bank csak egy fél százalékkal szálítottotta le a kamatlábat. Az üzlet későbbi folyamán tartózkodás állott be, mert Berlin gyöngye magatartást jelentett, de az árfolyamok nívója megmaradt, A zárlat nyugodt volt. Járadékok emelkedtek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 642.50, Magyar hitel. 772.—, Länderbank —.—, Allamvasut 681.25 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 150.25 —.—, Alpési bányatársulat 610.—, Rimamurányi 532.50, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár. 93.95, Orosz érték 90.90, Török sorsjegy 186.75, Német márka 117.57.

A déli tőzsde kedvetlenül nyílt meg.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 641.75, Magyar hitel 771.50 Länderbank 421.50 Unio-bank 550.50, Allamvasut 680.75, Angol-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 150.—, Gözhajó —.—, Alpési bányarészvény 609.50, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajáradék 93.95, Török sorsjegy 187.—, Német márka 117.57, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 532.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 438.50. Kárpáti petroleum —.—

Bécs, január 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.40. 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitelsorsjegy 456.—, Angol osztrák bankrészvény 305.—, Bécsi Bankverein 529.25, Osztrák-magyar bank 17.78, Déli vasut 149.—, Dunagőzhajózási társaság 1013.—, Dohány részvény 412.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.62, Osztrák Lloyd 412.—, 4.2 százalék. ezüst járadék 97.20 99.25, Osztrák koronajáradék 97.15, 1864-es sorsjegy 262.—, Osztrák hitelintézeti részvény 640.—, Union-Bank 547.75, Osztrák Länderbank 420.60, Osztrák-magyar államvasut 679.50, Elbavölgyi vasut 424.—, Alpési részvény 608.25, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.95 Lipótkohó 442.—, Töröksorsjegy 180.75 Gyengébb.

Bécs, január 25. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.50, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 151.—, Magyar hitelbank részvény 772.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 297.—, Rimamurányi 531.60, Magyar csukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 418.—, Magyar koronajáradék 93.95, 4 százalékos magyar földiehem. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 436.—, Magyar keresk. bank 34.40 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 25. (Tőzsdejelentés.) A német ipar valóságos helyzetére nézve fennálló bizonytalanság bénítólag hatott ma is a tőzsde megnyitására és az üzleti stagnáció nőtt, annyival is inkább, mert a német birodalmi bank félszázalékos kamatlábleszállítása a spekulációt nem ösztönözte tartózkodó álláspontjának feladására. Csak az utolsó órában nyilvánult az irányzatnak lényegtelen javulása, ami a magánleszámítolási esésére és a londoni piac buzdító hatására volt visszavezethető. Az árfolyamgondozások azonban általánosságban lényegtelenek voltak. Osztrák értékek Béccsel egybehangozóan kedvezőbb megítélés alá kerültek és ezen értékek irányzata határozottan szilárd volt. Előnyben részesültek a Wiener Bankverein részvényei. Hajózási részvények határozatlan irányzattal zárultak. A járadékpiazz szilárdságából a legtöbb hasznót az oroszok és japánok húzták, míg amerikai értékek gyengülés felé hajlottak. Csupán Canada Pacific zárult magasabb árfolyam mellett. Bányáértékek iránt érdeklődés mutatkozott és magasabb árfolyamon jegyezték. A zárlat tartott árfolyamok mellett csendes volt. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata szilárd. Magánleszámítolási kamatláb 4%, napi pénz 4, ultimópénz 4%.

WIKUS CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST
 IV DEÁK FERENC UTOZA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOPOR

Zárlatok jegyzetük: 4-2 százalékos papíriáradék... 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60...

Frankfurt, (Zárlat) január 25. 4-2 százalékos papíriáradék 99... 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50...

Hamburg, (Zárlat) január 25. 4-2 százalékos ezüstjáradék... 1860. sorsjegy 150.50...

London, január 25. Angol consol 85 1/2... Félis, január 25. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 95.92...

vasút 727. - Déli vasút - -, Meridional vasút 682, Keleti vasútak - -, Waggon Lits - -, Hartmann gépgyár 598. - -, Rio Tinto 17.23...

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest - Kőbánya.

Budapest, január 25-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül)...

Sertéltétszám 1908. évi január 23. napján volt készlet 22069 drb., 1908 január hó 24-én felhajtott 103 darab, 1908 január 24. napján elszállított 222 darab, 1908 január 25. napjára maradt készletben 21950 drb.

Sertés-konzumvásár.

Budapest jan. 25. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 124 darab sertés, 8 darab süldő, - darab malacz. Pótelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 400 darab sertés, 67 darab süldő, - darab malacz, összesen 524 darab sertés, 75 darab süldő, darab malacz. Eladatott 401 darab sertés, 11 darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 123 drb sertés, 64 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirtés óreg elsőrendű 350 kg.-on...

felül ételsúlyban 93-96 fillér, ételsúlylevonással - fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig - fillér, ételsúlylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül - fillérig, ételsúlylevonással 120-124 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig - korona, ételsúlylevonással 118-124 fillérig, könnyű 220 kg.-ig - korona, ételsúlylevonással 120-124 fillérig. Belföldi süldő 70-108 korona. Horvát süldő - korona. Malacz - korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

Table with columns for dates (Jan. 25, Jan. 24) and locations (Duna, Tisza, Dráva, Murra, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Haborca, Ung). Lists various locations and their corresponding values.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table titled 'Buza' showing prices for different types of wheat (lisztválték, fehérmegyel, pesti vidék, bánági, bácsi) in various units.

Table titled 'Egyéb gabonafélék' showing prices for other grain products like rye and barley.

Table titled 'Burgonya' showing prices for different varieties of potatoes.

Table titled 'Faj' showing prices for various types of beans and lentils.

Table titled 'Államadóság közkölcsonok' listing various types of bonds and their prices.

Table titled 'Zárlatok ek. Elsőbbsége' listing various types of bank deposits and their interest rates.

Table titled 'Kassa-oderbergi 1889. évi 4%' listing various types of government bonds and their prices.

Table titled 'Bankok részvényei' listing various types of bank shares and their prices.

Table titled 'Takarékpénztárak' listing various types of savings banks and their prices.

Table titled 'Gőzmalczok' listing various types of steam engines and their prices.

Table titled 'Külföldi vállalatok' listing various types of foreign companies and their prices.

Table titled 'Sorsjegyek' listing various types of lottery tickets and their prices.

Table titled 'Pénzjegyek és váltók' listing various types of banknotes and exchange rates.

S Z I N I A Z A K

Vasárnap 1908. január 26-án
Remzeti színház Nepszínház-Vígopera

Délután fél 3 óraker
Pry Pál.
Vígjáték 5 felvonásban. Irtá John Pole. Fordította Csiky Gergely
Hardy békebíró Ujhász
Hardy Frank L. Alf
Witherton Gabányi
Pry Pál Rózsahegy
Doubledot Latabár
Simon Körösmérei
Kéz, ezredes leánya Ligeti J.

Este fél nyolcz óraker
Orök küzdelem.
Színmű 3 felvonásban. Irtá Ferenczy Kereszty.

Báró Apor Tibor Odry
Blanka, neje Cs. Alsógyi
Gróf H. dery Vilma Vizvári M.
Gróf Tefár Ervin Gál
Ozv. Willensténné Rakosi Sz.
Ozv. Sándorvne Heivay L.
Gróf Sándory Nádi
Gróf Bernstetlev Nagy L.
Molnár István Mihályfi
Zhuszky Dező
Adam Abonyi
Jaska Paulay

II. ktr. Operaház

A denevér.
Operett 3 felvonásban. Egy tan
vígjáték után irák Hafner
& Genee. Fordította Hys Lajos
Szécsényi szeresze Sirauss Janos
Kronstein Gábor
Kozallinda Krammer T.
Frank Kornel
Orléansky herce Kacsó
Alfred Kacsó
Falke Mihály
Blind Zolna
Adel Szoyor
Ali bet, hess Ney B.
Murray, kanadai Rónai
Caricomi marcos Juhász
Frosch Hegedűs

Kezdeté 7 óraker

AFRICA SZÍNHÁZ

Délután fél 4 óraker
A tánc.
Este fél 8 óraker
A szerelem története.

Délután 3 óraker
A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szöveét
irtá Hicks Hamilton, a verseteket
Paylor, zenét szerzette Eveline
Bakot és Haines Herbert. Fordí-
totta Heitai Jónó.

Személyek:
cl. Jermyns hercey Pázmán
Sir Johan Crystal Nagy
Angela Rűry K.
Lonorla Szentgyörgyi
Hophia Szilágyi I.
Soid Dandreary Virág
Gibson Dobi

Este fél nyolcz óraker
Parasztbeesület.

Zenodráma, irák Verga drámala
utáni E. ec G. Montecore. For-
dította Váradi Sándor.

Durridu Orszelsky
Santuzza Ney L.
Lola Halmágyi A.
Alfo Székely
Nunvia Székely A.
A fuvaros Várkonyi

CHICAGO

színház.
VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.
A 8-ik parancsolat. Az
orvosok férje. Várász.ükör. Nag-
akadémia. Szerecsét enil
járt turisták. Kellémelion ki-
adás. A zsongló. A elvárásolt
szoba. — Előadások kezdete
délután 5 óraker.
— Film kolosonás és eladás. —

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató VI., Nagymező-n. 17

Ma vasárnap
d. u. 1/2 4 óraker:
Jótekonyszélu előadás
a «Budapesti Jótekonyszélu Egylet» javára. Pénztárnnyítás d. u. 1/2 3 óraker:
Este 8 óraker
nagy előadás
még csak néhány napig látható januári műsorral.
Jegyelövétel: 10—1 és 3—6 óraig.

TATRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Hövid vendégiateka
Dr. Hegedűs József
az angyalföldi tébolyda volt orvosának a
PARALITIKUS
csimú jelenetben. — Első fellépte
Posen Bernát
aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. — Naponta
fellép még 20 esőrsőndü attrakciós szám.
!! Grand Revue de Etoiles!!
Pénztárnnyítás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.
Telefon 15-10

BUDAI KIRÁLY KESERŐ VIZ
ELSŐRANGÚ HASHAJTÓ
KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan-
nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet
vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi iro-
dája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98

CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott acél belső
szerkezettel, melynek hangja, hang-
lartása rendkívül jónak bizonyult,
rosszleltfizetésre is legmax-
szelbmenő jóállással kap-
hatók. Főonografok, gramofonok,
hegedők, fuvolák, ostitárak, oka-
rinák stb. olesőn legjobbak. Kitün-
teve elismert jó munkáeri.
Arjegyzéket ingyen küld.
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
budapest, VIII., Rákóczi-ut 71
Telefon 88-20.

**Orgona-
harmoniumok**

mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítatnak
Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/II.
(Tiszviselő-telep).
Vadályos harmoniumok pontos orgona
meretekkel.
Bőrmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig.
Tane óknot és lelkészeknek külön számlák-
engedélyny.
Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

„MINTA” szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával rézgyaktel
és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodat kávé
ház egősz éjjel nyitva. Hires orgányzene.
Telefon 815. Strasser Jakob, szállodás és kávé.

HATSCHEK BÉLA
optikai műintéze

emberi-műszemek gyári raktára és formák készítője,
(operáló teljes mőllözése.)
Szemlvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra kül-
lön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készitve.
Található naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69. földsz. 3.

Törekvő emberek

figyelmébe! T. Ezüst Mihály és Tsa ezér Nagy-
varadon. Füzési írtalep 3 szám. Ajánja utalokúés
igen cölésőndü ártrenyoseri védeli hornyolt ezement
tetőesőreép kézigépeit ezement- és homok-keverékből
előállítandó igen szilárd tetőesőreép gyártásra, amely által
homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében ketés
velek et esél szép jövedelmet biztosító üzlet léte-
sithető. Na jobb városokban pépeikkal tarsul is eme-
gyünk Körjűk erdeklődné és hőveb értesiteni szem-
lyesen vagy level útján lemti ezóptim bosszerőndü sziveskedjék,
anol a gyártás módja a kész cserép és az eszel eszközök
fotóiródás is megtekin hető.

Nászajándékok

jubileumra díszlgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műőrás ékszerterlepon
Budapest, Erzsébet-körut 29. l.em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

A fő- és székvaros
legújabb és leg-
modernebbül be-
rendezett szálló-
dája a
Meteor-szálloda
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 6. sz.
120 szobával
Rendes Szidor
tulajdonos.

Jól lát?
Ha nem, akkor for-
duljon bizalommal
HATSCHEK optikusban, csak Károly-körut 6. sz. ahol szem-
üvegek és látászóval is legolcsóbban kaphatók.
Egyen árleszámok bérmentve

Helységváltozás miatt
KUNZ JÓZSEF
ÉS TÁRSA
cs. és kir. udv. szállítók
V., Deák-tér 1. sz.
áru-készletüket
rendkívül előnyösen
árusitják ki,
tetemes ármérséklés
asztalneműek, törülkőzők, zsebkendők,
finom fehérneműek.
Szőnyegáruknál dus választék
valódi keleti szőnyegekben.
Függönyök ágy- és
asztalterítők.

Vasárnap
S Z
Vas
Vigsz
Délután 8
Az órna
Bohózat 3 felv
dította Hel
Montiron ezred
Labourdette, órna
Henri Breuille
Moulaud kozmés
erdinet ormeso
Bauricourt kapit
Pilarin apó
Ozvev Martinna
Faullette
Champeaux
Este fél 8
Az Ö
Vígjáték 3 felv.
Az órdög
Jolan
Janos
Elsa
Gizinka
András
László
BUDAPE
BONBONNE
U
négy kis szin
ret-számmal.
ory Károly. I
Hus
Jegyek: Bár
Andrássy-
FOL
Igas
LEITNER
Az el
Ujdonság!
11 óraker
Bohózat
Kirá
(Cabaret)
1/10
óraker:
Bohóza
Nappali pé
Az 1-8 en
Császar
mas-rend tu
modera ber
uszodák, t
savas- és
lakoszoba.
ingyen és b
Vi
Budapest, IV
Syria. A L
sokba. Min
óra
Toc
Saját ké
Buda
Az udvar
El
ék
Vidék
RÖZ
kifőző te
balzsam
OSAN
Fog
TAN
legjobb h
ANTON L. G
R

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1908. január 26-án.

Vígyszínház

Délután 3 órákor

Az őrnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban, fordította Heltai Jenő.

Montgron ezredes: Fenyvesi
Labourdette, őrnagy: Hegedűs
Henri Kreville: Tanai
Mouliard közhírszár: Janóczai
ardinet őrnagy: Gyöző
Bauricourt kapitány: Bayka
Pilarin apó: Bárdi
Ózsvay Martinné: H. Posterni
Faullette: Varsányi I.
Champeaux: Góth

Este fél 8 órákor,

Az ördög.

Vigjáték 3 felv. Irta Molnár I.
Az ördög: Hegedűs
Jóán: Varsányi
János: Fenyvesi
Ella: Szász M.
Czinka: Hegedűs
András: Gyöző
László: Szerény

Király színház

Délután 3 órákor

János vitéz.

Dajjáték 3 felvonásban. Irta Heltai Jenő. Zenéjét szerzezte Kacsóh Pongrácz János.
Kukoricza János: Szegedi Iluska
A francia királyleány T. Harmat: A gonosz mesterháza P. Tárnoki G.
A francia király: Harmat Falu cséze
Csiszér

Este fél 8 órákor

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Irta Dörmann és Jacobsohn. Fordította Mérei Adólf. Zenéjét szerzezte Strauss Oszkár.
XIII. Joahim: Németh
Lothár: Papir
Heléna: Petrács S.
Niki: Ráthonyi
Guzli: Csapó
Fridorika: Orley G.
Franczi: Ötvös G.
Vendolin miniszter: Szabó
Sigmund lakai: Sárány

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28
BONBONNIERE. Telefon 52-88

A nagysikerű januári műsor

UTOLSO ESTEI

négyszeres színdarabokkal négy színpadi tréfával és 25 cabaret-számmal. Fellépnek: Nagy Endre, László Rózi, Fejérvári Károly, Balogh Böske, Fábán Kornélia, Kepl Jolán, Huszár, Sajó, Máhr, Gabányi, Kováry.

Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipszer-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Terezkörút 28.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 9 órákor.

Ujdonság! Ma Szeváncziós!

Was Männer fesselt?

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Ezt megelőzi:

„Kirándulás a szabadba”

(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész színelőzője.

Leánynevezőben.

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Happali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-es emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Császárfürdő Budapestben.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsősorban kénes hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; holg-, szén-savas- és villamos vízfürdők. Ivo-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, utazási árak. Prospekt ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Nagy élvezetet nyújt a

„Világpanoráma”

Budapest, IV., Városház-tér 4. (Piaristák épületeiben.) Jövő héten Syria, A Libanonon át, Hayati, Dama-kus és Saida városokba. Minden héten új műsor. Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig. Belépődíj 40 fillér, tanulóknak 20 fillér.

Toch Manó arany, ezüstműves és ékszerész.

Saját készítményű arany-, ezüst- és ékszerárak.

Budapest, V., Városház-utca 10.

Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utczára.

Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-ékszer munkák készítését és javítását.

Drágakövek foglalását elvállalom.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltenek.

RÓZSATEJ

kitünő fejtápolószer 2 K

balzsamszappan hozzá - 80

OSAN kitünő fogápoló

szájvíz 1 K 76 fill

Fogpor - 88 K.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszer 5 kor.

ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallseoburg.

Raktár: gyógyszertárakban, parfümeriákban stb.

Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak, felkérletnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

Szálloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4

Elsősorban szálló. - A magyarok találkozó helye. - Szobák 2-60 koronától felfelé.

2 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.

Világos szobák. Világos szobák.

Farsangkor minden magyar mulat

de ez csakis úgy lehetséges, ha rendel magának

Wagner a Hangszer-Király-tól

egy farsangi beszélő-gépet.

5. sz. „Rákóczi” beszélő-gép 40 K

6. „Táncz” beszélő-gép 50 „

7. „Cabaret” beszélő-gép 60 „

WAGNER a

„HANGSZER-KIRÁLY”

több fővárosi zene-iskola és zenekarok szállója

BUDAPEST,

VIII., József-körút 15/E. Telefon 87-85.

Hangszerkatalógus díjtalanul küldetik.

Veszek zálogcédulákat

zálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes ártékát kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ

BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Michelstänter Utóda

Óskó Géza

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 3. sz.

Cipő-

különlegességei.

Aszabottáraka talpba vésvé.

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicil használni?

- 1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebbesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA- Gyógyszertár

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönlevél között be a világ minden részéből.

Vasárnap, 1908 január 26-án

Magyar színház

Délután 3 óraker.
GRETCHEN.
Tréfa 3 felvonásban. Irtá Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó Andor.

Este fél 8 óraker
Herczegek iskolája.
Vigjáték 4 felvonásban. Irtá Maurice Donnay. Fordította Adorján Andor.

január 26-án

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)
Nagy akadémiaverseny Epsomban. (Grand steeple chase.)
Varázstükör. Szerelmi dráma nyílt tengeren. Az ének hatása.

MODERNSZINGHARZ KABARET
Andrássy ut 69. Telefon 98-16.
MIOZI HERCEG
Lehár egyfelvonásos op. rettle.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Socurs Blanche kombinált trambolin jelenet.
HARRY HOPKINS világhírű, világéke egy kétrészben
2 Orenses, komikus akrobaták.
Ujj Varázspolka Ujj
Vigjelenetek. Irtá Erdélyi Emil.
Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig
zene és táncz.
degedüs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.
Vasár és ünneppapokon délután fél 4 óraker délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal.

KORUTYI FÜRDŐ
GOSZMOSÓ
Erszobot-körut 61.
USZODA
és hidegvíz-kúra.
Fangó gyógymód!
Gőz- és kácfürdők!
A gőzoszoda gyorsan és pontosan teljesíti megbi-rásait.

HAZTARTAS

Kürthy Emiáné lapja, a magyar gazdasszonyok né-
külözhetetlen közlönye 1908. januárban kezdi meg XI.
évfolyamát Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartas-
minden ágára kiterjed. Ezenkent ezernél több könyvkezept.
Előfizetési ára:
Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor
Kiadóhiva a:
Budapest, VIII., József körut 31 B
Tessék mutatványszámot kérni.

Pesti Vigadó nagyterme. Kedden, 1908 január 28-án este 7 1/2 óraker, a párisi

Société de concerts d'Instruments anciens

hangversenye.
(President: Camille Saint-Saëns)
Közreműködő: Buisson Mária belga dalénekesnő.
Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 és 1 koronaért kaphatók Bőzsa-
völgyl és Társa udvari zeneműkereskedésben,
IV. Kristóf-ter 3. szám.

Hétén, február 10-én este 7 1/8 óraker a Royal-teremben

Backhaus Vilmos

egyetlen szolo-zongoraestelye
Jegyek: 4-10 koronáig a „HARMONIA“
zeneműkereskedésben (VI., Váci-utca
20. szám) kaphatók.

Pénteken, 1908. január 31-én este 7 1/8 óraker a Royal-teremben

Koenen Tilly

világhírű dalénekesnő
egyetlen fellépése.
Énekel négy ciklusban Brahms és Wolf Hugó dalokat.
Jegyek: 2-10 koronáig a „HARMONIA“
zeneműkereskedésben kaphatók.

Szerden, február 19-én este 7 1/8 óraker a Vigadó összes termeiben

KURZ ZELMA

cs. és kir. kamaranékesnő
bucsu hangversenye.
Dalok: Brahms-, Wolf-, Strauss-, Weingartner től.
Jegyek: 12, 10, 8, 6, 4 és 3 koronáért a Harmonia
zeneműkereskedésben (Váci-u 20.) kaphatók.

Hétfőn, február 17-én a Royalteremben

Brüsszeli

vonósnégyes 2-ik és utolsó kamaraeestélye.
Jegyek 10-3 kor.-ig kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 12.

Pénteken február 7-én a Royalteremben

Culp Julia

egyetlen dalélye.
Jegyek: 10-3 kor. Méry Bélánál Andrássy ut 12. szám

Csak ROGATSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bő-
rötöket tidén, tisztán, rózsásan és egész-
ségesen akarjátok megtartani, használjátok
kizárólagosan és állandóan a magyar
gyártmányu, kitünő és elismert
Rogatsy-féle
Magyar Pipere Borax-ot,
mely mint testápoló és szépségtör szer teidmál-
hatatlan, hatása biztos és gyors.

Angyal Boriska,
Jászberény.
Arany kanál.
Nincs jobb pipere!
Arany Gáborné,
H. Bőszörmény.
Ezüst kanál.
A magyar pipere borax
a legjobb bőrápoló!
Gállik Aranka,
Béstercezbánya.
Ezüst kanál.
Kérlek meg egy pósta-
csomagot.
Liszkey Ferenczné,
Lomonc. Aranykanál.
Kitünő eredménnyel
használok a magyar
pipere boraxot.
Vida Andrásné, Kassa.
Arany kanál.
Arczom és kezem tisztá-
sága a magyar pipere
boraxnak köszönhetőem.
Medgyessy Paula,
N. Kikinda. Ezüst kanál.
A magyar pipere borax
meghozta a kívánt cred-
ményt.

POLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 ft., 10 nagy doboz vidékre bérmentve
Magyar Pipere Borax-Orém 1 tégely 1 korona.
Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill.
Kapható minden győgytárban, drogeriában és fűszerüzletben
vagy az egyedüli gyártónál:
ROGATSY RALMAN drogueria BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 10. sz.
Figyeljünk a „ROGATSY“ névre.

Csak ROGATSY BORAX-ot fogadjunk el!!

SCHMIDT M
szíjgyártó, nyerges és bőrdobos
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz.
Ajánlja saját gyártmányu kocsisző-
ró lovaszó- és szerszámkész. Előadomány-
utazó és kázi bőrdobosok, pama, szíj-
csigoretták stb. társait. - Arjegyék bér-
mentve.

Olcsó írógépek.
Néhány használt
Remington, Yost,
Underwood stbbi
kifogástalan állapot-
ban, olcsón eladó.
Gereben, Kristóf-ter 2.

Nem kell többé 10.000 frtos régi hegedű mert

Reményi Mihály

műhegedű-készítő, a m. kir. Zene Akadémia
házi hangszeresze leguább találmányá
átal (»hangfokozó gerenda«) annak bár-
mely hegedűbe vagy gordonkába illesz-
tése után az sokkal jobb, nemesebb és
erősebb hangot kap.
Kézzel minden egyes hangszeret. Reményi
sejatkészítményű ut hegedű pótolják a drág
mesterekedűket, a lutas a legnagyobb hangre-
ményteremben megjelölnek, bizonyíték ut szigál
hogy Meyer Steil a legnagyobb hegedűművész
a Vigadó nagy termében egy Reményi-féle u
hegedűn sikerrel hangversenyzett.
Hegedű készítő: és ávitási műterem.
Budapest, Király-u. 58. Arjegyék bérmentve.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Január-Február, Nemezi Színház, m. kir. Operaház, Veszprém, Magyar Színház, Magyar Színház, Var Színház, Urania színház. Rows for dates 27-29, 30, 31, 1, 2.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata, Iván és Vári, Budapest, VI., Teréz-körut 1/c.

kedvező havi részletfizetésre

Siremlékeket irköveket irszobrokat irdiszitményeket

Márványipartelep: V. Lipót-körut. Siremlékek minta albumát és jegyzéket tessék kérni. Vidéki képviselőket keresünk.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Advertisement for Müller J. L. féle Kaliptas. Includes an image of the product and text: 'A MÜLLER J. L. féle Kaliptas LEGJOBB FOGPÉP'. Text describes its benefits for teeth and oral hygiene.

Berlini Victoria Általános Biztosító Részvény-Társaság.

Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1905. dec. 31-én 7,222,039.50 Forintot az 1905. évben 188,673.39 Forintot. Vagyónállomány 1905. dec. 31-én 680,837.79 Évi nyereség 6,7128.2

Különös előnyök: Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle... A biztosítás megkötésének időtartama: Három évi fennállás után a biztosítás nem válnak... Házborbiztosítás: Három évi fennállás után a biztosítás nem válnak... Nyereségrészesedés: A tisztánperem 90% a biztosítottaknak szavatolják. Az 1905. évi nyereség 68% a tisztánperem 90% a biztosítottaknak szavatolják. Az 1905. évi nyereség 68% a tisztánperem 90% a biztosítottaknak szavatolják.

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.

Advertisement for Paplan Paplan Paplan. Includes an image of a bed and text: 'LEGESZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓBBA PAPLAN PAPLAN PAPLAN'. Text describes the quality and features of the beds.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— BEGENY. —

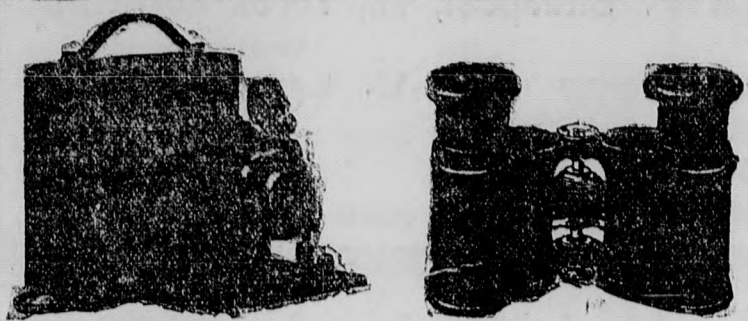
Írta: E. GABORIAU.

Nagy parádés tolettben volt, de riktó és nagyon feltűnő módon, a csipke és ékszer pedig szinte lezuhant, annyira túl volt terhelve. — Itt vagyok! — mondta haragos hangon. — Mit akar tulajdonképp tőlem és micsoda ötlet magától, hogy a bolti leánynyal hivat engem? A szemtelen teremtés majdnem erőszakkal hurczolt ide! — Kedves kisasszony, — mondta Lusztigné nagyon szeretetreméltó hangon, — én kérttem, legyen szives átférni hozzám, mert valami gyönyörű dolgot akarok mutatni önnek, alkalmi vélet...

Meglepetten nézett végig a kopasz uron és kissé bosszusan felelt: — Persze, hogy én vagyok. S aztán? — Bájos Fancy, hát olyan rossz az emlékező tehetsége, hogy izzó imádójáról teljesen megfeledkezett? Hiszen ismertük egymást — Tremorel idejében. Jó barátom volt nekem: de elkerültünk egymástól. Gyakran hallat magáról, vagy beszél kegyed veled? — Ó igen, — felelt Fancy, — a múlt héten beszéltem vele utólag! — Ugy? Akkor talán hallotta az ő rettenetes történetét is? — Mi történt vele? — Hogyan, ön semmit sem tud? De hát kedves gyermekem, ön nem olvas újságot? Hiszen negyvennyolcz óra óta csak erről beszél egész Páris! — Ön kinpadra feszít ezzel a váraozással! — Azt bizonyára tudja, hogy Hektor a barátja özvegyét vette el feleségül; az egész világ nagyon boldognak tartotta a fiatal párt, de úgy látszik a dolog nem így állt, mert a gróf meggyilkolta a feleségét! Fancy a festék alatt elsápadt. — Ez lehetetlen! — dadogta ijedten. De Lecounek úgy rémlett, mintha a hír bár felizgatta, de nem nagyon lepte meg őt. — De nemesak hogy nem lehetetlen, — felelte Lecou, — hanem egészen bizonyos és börtönben várja az elítéltetését! Plantat figyelmesen nézte Fancyt. El volt készülve a fájdalom kitérésére, de a leány teljesen nyugodt maradt. Hektor iránt érzett szerelme már régen szétfoszlott, sőt gyűlölte egykorú kedvesét és azt, hogy még jobban súlyodt, neki tulajdonította. De meg sértette a hiúságát, hogy amannak a kedvéért elhagyta őt.

Ahelyett, hogy — mint Plantat várta — el kezdett volna sírni, csak élesen felnevetett és meglehetősen durván ennyit mondott: — Ugy kell neki! Miért szakított velem! És annak a nőnek is úgy kell! — Hogyan? Hát mit tehet ő szegény erről? — Miért csalta meg az első férjét? Egy kedves, előzékeny és gazdag férfit, aki szerette őt teljes szívből! Tehát mi szükség volt arra, hogy ezt a férjet megcsalja s még hozzá olyan alávaló fiúkkal, mint Tremorel gróf? — Hát Hektort illetőleg teljesen osztom az ön nézetét! Egy gyalázatos, elvetemült ember! Önnel szemben, kedves kisasszony, csunyan viselkedett és most képzelje el: nem elég, hogy a feleségét meggyilkolta, egy ártatlan emberre akarja hárítani a gyanút! — Na, ez hasonlít rá! — És képzelje, az a szegény fiú, aki teljesen ártatlan, abban a veszélyben forog, hogy lenyakazzák, mert nem tudja megmondani, hol töltötte a tegnapi éjszakát! Lecou egészen könnyedén mondta ezen szavakat, de Fannyra olyan hatással volt, hogy szinte megtántorodott tőle. — Ismeri ön azt az embert? — kérdezte végül reszkető hangon. — Az újságokban áll, hogy Tremorel kerétsze. — Nem egy kicsiny-termetű, simára letűsült, barna-haju, czingár férfi? — De igen! — És a neve — várjon csak, mindjárt eszembe jut a neve — igen, már tudom; Guéspinnek hívják! — Ön ismeri őt, kedvesem? (Folyt köv.)

Vertical text on the left edge of the page, including 'január 26.', 'kérjük!', 'ONYOK', 'és kéz-bő', 'n és egész', 'hasznájlá', 'n a magyar', 'lismert', 'prax-ot', 'er fellmul', 'gyors.', 'Gáborné', 'eszmény.', 'i kanál.', 'pipere borax', 'b ártapó.', 'II', 'Ferenecné', 'Aranykanál.', 'eredményel', 'a magyar', 'toraxot.', 'III', 'esey Pau a', 'Ezist kanál.', 'pipere borax', 'a kívánt ered', 'ényi.', 'idékro bérmentve', 'égely-1 korona.', '1 drb 80 fill.', 'és fűszerüzletben', 'BUDAPEST.', 'zi-ut 10. sz.', 'névre.', 'adjunk el!!', 'IDT M', 'és bórondó', 'Alkómi-ut 24. sz.', 'ányu kocsisó', 'it. Mindennem', 'adák, póna, szírv', '— Arjegyek bér', 'hány használt', 'nington, Yost', 'derwood stbbi', 'stóf-t-2.

Grammofonok, hangszerek, fegyverek,

látésövek és fényképező-gépek

részletfizetés
mellett
árfelemlés
nélkül
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

áruházában
BUDAPEST,
VII., Rakóczi-út 28. sz.

Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve!

KÜLÖNFÉLÉK.

O nem czudar . . .

O nem czudar és nem hitetlen
Az én bus, rakoncátlan telken
En nem vagyok hitehagyott.
Hiszek, hiszek:
A szép, nagy, nemes hívője vagyok!

Nem rossz a felkem, bár ha mondja.
A tömjénfüstös templomokba
Ne menjetek, ne járjatok,
Mert odabent:
A bamba, gyáva mult: a halott!

Kint zug az Élet száz siralma,
Templom: a holtak birodalma
És bent az ódon istenek
Mind mumiák:
S a pap csak ámit, oltár hiteget!

Az új Kor istenei élnek,
Éreznek, sírnak és beszélnek.
Daróciban, rongyban járnak itt
Mégváltani
Az Ember-milliók nyomorúitait!

S nem napkelet az ő hazájuk,
Börtön vagy pincze a lakásuk
S szívük lángjától két a nap,
Mely csodamód:
Termékenyít meg holt világokat!

Peterdi Andor.

(Hogyan lehet pontos időben felébredni.) Sok embernek lehetetlennek látszik az a tehetség, hogy bármikor, előre meghatározott időben föl tudjon ébredni. Különösen pedig a korai felébredéshez, a melyet annyi közmondás dicsér, valósággal külön tehetség vagy legalább is egy jól járó ébresztőóra szükséges. Azonban sajnós, az ébresztőórák csak ritkán fájnak jól; marad tehát mint egyedül szer, a tehetség. Pedig annak sem kell végleg kétségbeesni, aki ezt a becses képességet nélkülözi, mert ezt a művészetet gyakorlat útján el lehet sajátítani, sőt

annyira vinni, hogy az agyvelő a legjobb ébresztő-órát is pótolja. Bebizonyított dolog, hogy erőteljes akarat segítségével csakugyan lehetséges a kívánt órára az álomból felébredni. Egy orvos ily irányú megfigyelése azt mutatta, hogy az agyvelő harmáncz-három esetben legfeljebb egy negyedórát késett meg. Annál hamarabb ébred fel az ember, mennél korábbra esik a meghatározott idő az illető megszokott felkelése idejétől. Az ébredés az egyiknél hirtelen, mintegy lökésre történik és az illető azt hiszi, hogy elmulasztott valamit, a másiknál teljes nyugalommal, anélkül, hogy kitűzött szándéka eszébe jutna. Vannak, akik a meghatározott időt megelőző órában nyugtalanul hánykolódnak és az elmulasztott felébredésre vonatkozó álmaik vannak. Legpontosabban ébrednek föl az alacsonyabb műveltségű emberek, nehezebben a magasabb műveltségű társadalmi osztályhoz tartozók és ideges természetűek. Az elalvás is különböző. Némelyek attól való félelmükben, hogy a határidőt elmulasztják, csak nehezen alszanak el, akadnak azonban olyanok is, akik ép úgy azonnal elalszanak, mint rendszeren. Fel lehet tenni, hogy az egész folyamat a sugallat egy neme, ép úgy, amint a delejes álomba merült embernek sugallat útján meg lehet parancsolni, hogy bizonyos meghatározott időben valamit tegyen, anélkül, hogy erről tudomása volna. Egyébiránt a kísérletet mindenki önmagán is megpróbálhatja. Nem kell hozzá egyéb, csak erős jó szándék, egy kis akarat és következetesség, mert a kísérletezést mindaddig folytatni kell, amíg csak nem sikerül és szokássá nem válik.

(A mennydörgés hangja.) A hanghullámok közül az mely legmagasabbra, a légmozgások tapasztalata szerint, amelyikről a legkevésbé hinné az ember: a kutyaugatás. Hogy mi ennek az oka, azt még nem tudják a tudósok. A kutya hangja alapszámban véve olyan, mint a többi állat, tehát valószínűleg nem a hangban magában vannak az okok, hanem a levegő tulajdonságaiban. Epen így a levegő sajátságában kell jenni annak a furcsa tünemény okának is, hogy mennydörgés csak 20—25 kilométerre hallatszik el, míg az ágyulövés például 120—150 kilométerre. A tudósok a villámlás, tehát a dörgés keletkezésének távolságát úgy határozzák meg, hogy a villámlástól a dörgésig számolnak és ahányszor ebben az időközben olvasni képesek, annyiszor 340 méterre történt a dörgés és villámlás. Ez az elfogadott távolságmegállapítási mód. Ha például tízet lehet olvasni addig, míg a mennydörgés hallatszik, akkor 3400 méterre van

tőlünk a villám. Nagy ritkaság azonban, hogy százig el lehessen olvasni a villámlás és mennydörgés közt, tehát nagy ritkaság az is, hogy 34 kilométerre elhallatszik a mennydörgés. Csodálatos tünemény ez, mert mint már említettük, az ágyudörgés, amelynek hangja sokkal kisebb az ézengésnél, 120, sőt 130 kilométernyire is elhallatszik.

(Vadállatok és szelidítők.) Sokat vitatkoztak már arról, hogy az állatszélidítőknek szépsége befolyással van-e a vadállatokra. A tapasztalat azt mutatja, hogy a tigrisre, oroszlánra egyáltalán a macskafajtákra, továbbá a madarakra és majmokra igenis befolyással van. Erdekes például szolgál erre a marokkói szultánnak egy szelid oroszlánja, amely csinos, fiatal hölgyekkel szemben nagyon barátságosan viselkedett, ha azonban idősebb nő közeledett feléje, nyomban a fogait vicsorgatta. Egy tigrisről azt olvassuk, hogy oly szenvedélyesen ragaszkodott egy szép fiatal asszonyhoz, hogy kétségbeesetten üvöltött, amikor az nem jött többé hozzá, nem evett többé egy falatot sem, megbetegedett és nem sokára meg is döglött. Az orrszarvúknál a szelidítőnek szépsége vagy rutnája semmiféle szerepet nem játszik. Az állatoknak feltűnően finom érzékük van a férfi és a nő közötti különbséget illetőleg. Hogy például him-papagályllyal állunk-e szemben, vagy nőstényvel, azt legkönnyebben úgy ítéltük meg, hogy a férfihoz vonzódik-e, vagy az asszonyokat kedveli-e inkább. Az állatok megfigyelői előtt különben nem újság ez. Így Jäger tanár egy helyütt így ír erről a dologról: „Vadállatoknál a him szelidítése könnyebben sikerül egy asszonynak, viszont a nőstényt könnyebben szelidítheti a férfi; az én két szelid nőstény farkasom úgy ragaszkodik hozzám és a fiaimhoz, mint egy kutya, a feleségemre és a szobalányomra azonban haragos tekintettel néznek és morogznak. A nőstény kutya sokkal hibebb viselkedést tanúsít a férfiról, mint az asszonynyal szemben és viszont. Némely kutya barát szivesebben tartana nőstény-kutyát, minthogy azonban a felesége nem képes megérteni vele, kénytelen durva és makranczos kanebet tenni meg a házában. Tapasztalataim szerint ez az ellenkezők iránt érzett rokonszenv leginkább a rókáknál, medvéknél, antilopoknál, szarvasoknál, macskafajoknál és a papagályoknál nyilvánul.” Így érthető, hogy az ó-korban miért épp az asszonyok (Cybele, Medea, Circe, stb.) tiúntek ki az állatszélidítő-művészetükkel.

ABBAZIA
Grand Hotel Bristol

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszaru szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quarnero egész vidékére. Igen mérsékelt árak.

A BRISTOL-SZÁLLODA IGAZGATÓSÁGA:

RUDOVITS W. tulajdonos.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosításai és díjmentes előzetesekkel

készen állunk a

Fegyver- és Bőpgyár R.-i.

Budapestben.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1908.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.

(TURISTA-FLUID)

Régóta kitérőnek elismert hatás bebizonyosodása az innak és innak erőbirtosára, Erőteljes és erőmegújítás eszközök használják az összes turisták, kerekpárosok és lovagok turák után

Ára 1 egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRÁBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Főraktár: **TOROK JOZSEF** gyógyszerésznél.

BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-út 26.

stol

álloda. Nagy-
z-vezeték stb.
közös, olvasó-
árskélt árak.

OS.

orral
3
lérbe

gyűjtés!
R. t.

1908.
LUID

UID)
az ismét és ismét
ból használatú az
k munkáit
eg kor. 1.20.

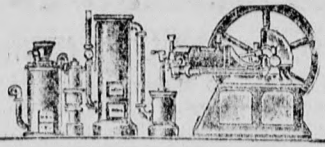
LUID
PHATÓ,
m. küldetik.
yszerésnél.
Andrássy-ut 26

an, hogy százig
enydörgés közt,
ilométerre elhal-
nemény ez, mert
rgés, amelynek
120, sőt 130 ki-

vitatkoztak már
épsége befolyás-
alat azt mutatja,
án a macskafaj-
mokra igenis be-
gál erre a ma-
ánja, amely csi-
nyon barátságos
b nő közlekedé-
a. Egy tigrisről
en ragaszkodott
kétségbeesetten
hozza, nem evett
t és nemsokára
szelidítőn szép
pet nem látszik
kük van a férfi
g. Hogy például
vagy nőstény
etiük meg, hogy
nyokat kedvel-
t különben nem
itt így ír erről a
idítése könnyeb-
zont a nőstény!
n két szelid nő-
szám és a fiaim
e és a szobalá-
néznek és mo-
vebb viselkedés
nynyal szemben
vesebben tartana
a felesége nem
a és makrancos
pasztalataim szer-
rokonszenv leg-
lopoknál, szarvat
gályoknál nyilván-
an miért épp az
stb.) tüntek ki az

Legbiztosabb s legtekélyesebb üzemerő!
Elsőrendű gyártmány!

SZIVOGÁZ-MOTOROK

Antracit, koks, vala-
mint fa-zén tüzelésre
egyaránt alkalmas!

Legolcsóbb és
legsabályosabb típus!

Legmesszebbmenő
SZAVATOSSÁG!

Üzemeltetés körülbe-
lül 1-2 fillér ára 16-
óránként!

Allandóan raklárón vannak: nyerszelej és benzín
motorok, lokomoblok és cséplőerővelvények.
ELŐNYÖS FIZETÉSI FŐLTÉTELEK!

Dénes B. motor-
szpecialista Budapest.

Iroda és raktár: V. Lipót-körút 15.
ARAJGYZÉK ÉS KÖLTSEGVETÉS INGYEN!

Gyermekkölteményei

Mühlbeck Károly ezernél több rajzával.

Az öt kötet tartalma: Mesék. Apró történetek, életképek. Arany-
Hogaras-, Virág- és Fűszér. Hazafias versok. Imádságok. Díszöretei,
Köszönők. — Egy kötet ára húsz 4 korona 30 fillér, diszkóletűbe:
6 korona. Az öt kötet ára csinos diszkóletűben 30 korona. Törleszt-
hető havonkénti 2 koronás részletekben.

Singer és Wolner kiadása, Budapesten, Andrássy-ut 10

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés
lesz. — Kérem a hirdetés kivágni és össze-
gyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy,
hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról
meglesznek az árak.

1-ső rendű konyhafelszerelési cikkek:

- 1 drb csiszolt üveg gentri korsó 1 1/2 liter ..... 50 kr.
- 1 drb csiszolt F. üveg dugóval 1 lit. .... 50 kr.
- 1 drb üveg gy. mőles v. tortaállvány ..... 25 kr.
- 1 drb üveg gyümölcs v. tortatányér ..... 6 kr.
- 1 drb tifány gyümölcstál remek szép, ezelőtt 200 kr., most ..... 50 kr.
- 1 drb tifány virágváza remek szép ..... 35 kr.
- 15 ..... 20 ..... 25 ..... 30 ..... 75 kr.
- 1 drb nikkal állvány tifány tálal azelőtt 300 krajczár, most ..... 100 kr.
- 1 színes üveg likőr készlet ara-nyozva most ..... 95 kr.
- 1 színes üveg boros készlet ara-nyozva most ..... 200 kr.
- 1 színes üveg sörös vagy vizes készlet aranyozva most ..... 250 kr.
- 6 személyes asztali üveg készlet 5 csikkal ..... 300 kr.
- 6 személyes asztali üveg készlet metszve és gravírozva ..... 480 kr.
- 6 személyes üvegtál 6 tányérral ..... 60 kr.
- 1 drb vizes pohár csiszolt, 1 sávval ..... 7 kr.
- 1 drb boros pohár csiszolt, 1 sávval ..... 5 kr.

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre, Nászajándékok nagy választékban, ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

BUDAPEST,
VIII. Baross-tér 4. sz.

MEGHÍVO

a Szirák Takarékpénztár Részvénytársaság 1908. évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor Szirákon az intézet helyiségében tartandó

XI-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Az 1907. évi zárszámadás megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének s az azokban foglalt indítványoknak tárgyalása s a felmentvény megadása.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Két igazgatósági tag, 3 választmányi tag és két felügyelő-bizottsági póttag választása.

Gróf Degenfeld Lajos s. k., elnök, igazgató.

Az eredeti mérleg az intézet saját helyiségében 1908. évi január hó 22-től a közgyűlés napjáig délelőtt 9-12 óráig megtekinthető. A közgyűlésen csak részvényesek s mások helyett csupán írásbeli meghatalmazással ellátva szavazhatnak.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Töher.
Pénztár számla főintézetnél 38682 44	Alapítói számla 120000 —	
» » fiókinézetnél 5722 52	Tartalékalap számla 55661 31	
Váltó » főintézetnél 71812 94	Arfolyamkülönbözeti alap számla 11401 20	187062 51
» » fiókinézetnél 162074 —	Betét számla főintézetnél 1236961 12	
Jelzálog » főintézetnél 408619 —	» » fiókinézetnél 188979 64	1375940 76
» » fiókinézetnél 4800 —	» » kamatadó számla főint. 2806 97	
Felszerelés » főintézetnél 1007	» » fiókinézetnél 321 10	3218 07
» » fiókinézetnél 1620 42	F.-sz. kamatadó számla főint. 282 18	
Értékpapír számla főintézetnél 297416 —	Visszeszámitási számla főint. 300097 —	
Értékpapír jövedelem számla főint. 12300 —	Jótekmoyezél számla főintézetnél 15 76	
F.-sz. értékpapír fedezettel főint. 285740 98	Osztalék számla főintézetnél 75 —	
Ingatlan számla főintézetnél 273525 77	Letételek számla főintézetnél 5264 20	
Perköltség és óvás számla főint. 4241 82	Folyó számla fiókinézetnél 32842 58	
Banatpénzek számla főintézetnél 3398 12	Hitelezők:	
Letételek számla főintézetnél 593 29	Más intézetek számlája 136746 40	
Visszeszámitási kamat számla fiókinézetnél 360 51	Bpesti ingatlan terhelő törli. köles. 146309 08	283055 48
Hézbér számla fiókinézetnél 145 —	Átmeneti kamat számla:	
Átmeneti kamat számla:	Előre beszédolt kamatokért főint. 11804 03	
Hátrahozás kamatokért főintézetnél 3613 62	» » fiókinézetnél 1996 92	13800 96
	Nyereség:	
	Athozat 1906-ik évről 3537 99	
	1907-ik évi nyereség főintézetnél 20129 90	
	1907-ik évi nyereség fiókinézetnél 241 03	23903 92
		2 25653 43

Szirák, 1907. évi december hó 31-én.

Ifj. Prónay Péter s. k., Gróf Degenfeld Lajos s. k., Horváth Miklós s. k., Rakitovszky Mihály s. k.,
pénztárnok, elnök, igazgató, h. igazgató, k. ügyelő.

Wladár Miksa s. k., Szilassy Béla s. k., Wiener Nathán s. k., Faludi István s. k., Sólyom József s. k., Kuzmányi György s. k., Rejáv János s. k., Walentinyi Samu s. k., Thuróczy Mihály s. k., Cserevák Károly s. k.
Ezen mérleg számlát a kereskedelmi törvény és alapszabályok szerint a megjelölt letározás aipán helyesnek találtuk.

Szirák, 1908. évi január hó 21-én.

Maróthy Emil s. k., Veky Ferencz s. k., Schön Gedeon s. k., Mihalovics Samu s. k.,
fel. biz. enök, fel. biz. tag, fel. biz. tag, fel. biz. tag.

Tartozik.	Veszteség és nyereség-számla.	Követel.
Felszerelés számla főintézetnél 156 33	Jelzálog és váltókamat számla főintézetnél 81624 36	
Felszerelés számla fiókinézetnél 131 04	Jelzálog és váltókamat számla fiókinézetnél 11547 59	93171 95
Betét kamat számla főintézetnél 26440 05	Késedelmi kamat számla főint. 1756 44	
Betét kamat számla fiókinézetnél 2747 53	Folyószámla kamatszámja főint. 18220 47	
Betét kamatadó számla főint. 2748 6	Ingatlan jövedelem számla főint. 14317 62	
Betét kamatadó számla fiókinézetnél 574 75	Értékpapír jövedelem számla főint. 14300 —	
Folyószámla kamatadó főint. 323 03	«Adria» jutalék számla főint. 310 60	
Tartalékalap számla kamat. főint. 2161 36	Nyereségathozat az 1906-ik évről 3537 99	
Visszeszám. kamat számla főint. 17104 20	1907. évi nyereség főintézetnél 20129 90	
Tisztítási és lakb. számla főint. 5686 40	1907. évi nyereség fiókinézetnél 241 03	23903 92
Tisztítási, és lakb. számla fiókinézetnél 1791 —		14561 07
Folyószámlai kamatszámja fiókinézetnél 36 —		
Házbér számla fiókinézetnél 431 12		
Postaköltségek számlája fiókinézetnél 503 —		
Könyv és nyomtatvány-sz. főint. 49 1 72		
Adó számla főintézetnél 198 68		
Utalékok számla fiókinézetnél 3809 26		
Hitelezők kamatszámja főint. 9841 48		
Kulontele kiad. számlája főint. 3137 45		
Kulontele kiad. számlája fiókinézetnél 298 62		
	Nyereség:	
	Athozat 1906-ik évről 3537 99	
	1907. évi nyereség főintézetnél 20129 90	
	1907. évi nyereség fiókinézetnél 241 03	23903 92

Szirák, 1907. évi december hó 31-én.

Ifj. Prónay Péter s. k., Gróf Degenfeld Lajos s. k., Horváth Miklós s. k., Rakitovszky Mihály s. k.,
pénztárnok, elnök, igazgató, h. igazgató, k. ügyelő.

Wladár Miksa s. k., Szilassy Béla s. k., Wiener Nathán s. k., Faludi István s. k., Sólyom József s. k., Kuzmányi György s. k., Rejáv János s. k., Walentinyi Samu s. k., Thuróczy Mihály s. k., Cserevák Károly s. k.
Ezen veszteség és nyereség számlát a kereskedelmi törvény és alapszabályok szerint helyesnek találtuk.

Szirák, 1908. évi január hó 21-én.

Maróthy Emil s. k., Veky Ferencz s. k., Schön Gedeon s. k., Mihalovics Samu s. k.,
fel. biz. enök, fel. biz. tag, fel. biz. tag, fel. biz. tag.

Societá Anonima Cooperativa a Capitale Illimitato par la Sragionatura e l'Assagio della Sete ed Affini milanoi cég
a 32786 számú
»Eljárás selgem festésére«
ezimu magyar szabadelom uajdonosa szabadamának gyártása czélaból magyar gyárosokkal összekötölést keres; szabadamát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen M. István
mérnök, hitos szabadamai ügyvivő irodaja Budapesten, Royal-szálloda B.

Teljes közlöműberendezések
valamint egyes alkotórészek, Gyárakészlet, valamint Gőzberendezésben

IPAR- és MEZEI VASUTAK
a p. elnök, kocsik, váltók, v. szék, kocsik-vasútkészítések stb.

Motorok és lokomoblok
benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett. Széleskörű.

Malmi és téglagyári cikkek
valamint szerszámok, szerszámjegyek, v. sz. gépezetekből állókat készítt és az állapothoz kiválóan előnyös beszerzésben

SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 99. SZÁM.

Végyen minden magyar ember.

Főnyeremény 40 000 K.
 Összes nyeremények: 90 000 K.
 Nyereménytárgyak kiállítás: IV. Kosuth Lajos-utca 4. és VII. Erzsébet-körut 34.

HUZÁS márczius 15-én este 7 órakor a m. kir. lottó igazgatóságánál (Budapest, Vámpalota)

EGY SORSJEGY EGY KORONA.
 Kapható a dohánytözszekben

Megrendelhető a sorsjegyirdában:
 Budapest, IX., Boráros-ter 2.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motors gép-alkészletek.

A legjobb gének. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa
 Budapest, V., Hold-utca 23. sz

BIZTOS gyógyulást keresőknek kib. bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgyúti és hólyagbeteg, hegyes-nyelűk, vesebeteg, savorok, éjszaki magömlések, sebék és bajakoros bántalmak (syphilis), az únterítés utóba alkent fellépő idegbeszék, korai férfi-erdő elgyengülés, bármily bőrkütsékek stb. nőknél fehérlés, méh bajok, alapos, gyors, gyökéres gyógyítására szakszerűen tudományos és lelkiismeretes gyógyimódiánál fogva legelőbb ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírű és a legelső 89 éves fennálló rendelésintézet

Budapest, V. ker., Andrásy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyúti és hólyag bajok vizsgálatra villamos húgycsőűzős segéjével. Védőkies levelekre kimerül ő választ és szakorvosi tanácsot nyújt, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titkárság bizalmas.

Nőknek külön váróterem.

PÉNZSZEKRENYEK GELLÉRI ÉS SCHULLER CÉGNEK BUDAPEST, IX., RÁKOS-U 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRENYEKEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKEKET, PÁNCZÉLSZEKRENYEKEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HEKTOGRAPH javított másoló készülék HEKTOGRAPH-ANYAG HEKTOGRAPH-TINTA

levél-, számla-rendező és bibliorhentes. Képes árjegyzék, helogr. levonatok ingyen és bérmentve. Telefon: 15909. Telefon 15809.

Josef Lewitus Wien, I., Franzensring 22.

Hektograph anyag és tinta egyedül és kizárólag az eredeti gyártásánál legjobb minőségben s a legolcsóbb árakon.

Saját gyártmányú **VAS ÉS RÉZBUTOROK**

Rézagy --- --- 45.- frt
 Vaságy matraczsal 8.50
 Gyermekágy --- 11.50
 Sodronyagy-betét 8.50

Vas- és rézbutorok gyártásában.

WEISZ LIPÓT
 Király-utca 99 szám
 TELEFON 57-01

INGYEN!
 az áruk meglepő olcsók
 Az árak meglepő olcsók - azonos elismert levelet igazolja olcsó- és vészó-anvagom lóságát.

Delaware oklevél rendeljen, mert ezen rajt nem kell sem beolvasni, sem permentozni.

Szűcs S. fia szőlőtelepe
 Biharószeg.

Uraságl butorokat, szőnyegeket, oszillárokat
 és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond
 VI, Lázár-utca 3
 (a Váci-körut mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másféle háló, ebédlő, úri szoba- és szalonbutorokban. Rozhálószobák, bórgarmiturák és kárpitosfélékben. Perzsa, smyrna és más szőnyegekből és függönyökből, modern bronzosillárokból, gáz, villamos stb.-hez.

Autom. parkány főmögő 2 frt. erekeknek 20 frt, a y éjjeli felügyelés nélkül vagy 40 daltól fogva nem hagyják szagot hátra és önmaguk állnak fel.

Felépítésvághogófőző erekre fogja ajánlunk a svábokt és muzsikát. Ár: 120 kor. Mindent a legjobb árúknál. Székhely: Városliget Schuller 7. Bcs. HÉ. Kurzbargassó Jo Szám alan közönd és elismertéve!

Ekszerek ezüstneműek, egyházi szerek, ötvös művek, órák, angol ezüst különleges ségek a legjutányosabb árban beszerezhetők

részletfizetésre is SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál **KOLOZSVART.** Képes nagyárjegyzék ingyen. Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k-t. 13.

Meghívó.

A Magyar Takaré- és hitelnyesület, mint szövetség Budapest, VII., Dohány-utca 3. szám 1908. évi február hó 10-én, hétfőn délután 4 és fél óra kor saját helyiségében tartja

VIII. rendes közgyűlését, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
3. A felügyelő bizottság jelentése és határozat a telmentvény megadása iránt.
4. A felszámoló-bizottság jelentése.
5. Az alapszabályok 8, 9, 13, 29, 31, 35, 42, 44, 47, 50. §-ának módosítása.
6. Igazgatóság választása.
7. Felügyelő-bizottság választása.
8. 10 választmányi tag és 4 választmányi póttag megválasztása.
9. Felszámoló-bizottság választása.
10. Esetleges indítványok.

Vagyron	Mérleg-számla	Teher
Pénztár		V. évtársulat vagyona 23067.-
Készpénz 3654.04		VI. > > 19089.87
Postalakárnál 196.-	3850.04	VII. > > 4620.78
Értékpapírok 1520.-		Befizetett részijegyek 37771.-
Váltótárca 287636.28		Általános tartalék alap 805.73
Különlétele adós számák 11397.54		Hitelegyleti biztosítéki alap 34.4
Ingtatlanok 8262.42		Visszleszámított váltók 175228.22
Árjai rendezés 4329.44		Takarékbetétek 62124.13
		Hitelezők 3403.84
		Fel nem vett osztalékok 351.08
		Armeneti kamatok eszenlege 775.07
	3702.70	380725.70

Budapest, 1907. október 31-én. A könyvelés he vességeirt. Breuer Miksa s. k. titkár.

Dr. Barnfeld Izsó s. k. igazg., Dr. Somogyi Lajos s. k. igazg., Strausz Lajos s. k. elnök-igazg., Dr. Áronyi Ioszf s. k. alelnök, Seffer Anta s. k. igazgató. A jelen mérlet átvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvekkel megegyezően találjuk: Weisz Jenő s. k. felügyelő biz. tag, Feldmann Lajos s. k. felügyelő biz. tag, elnök, Friedländer Gyula s. k. felügyelő biz. tag.

1906. novemb. 1-én volt 695 tag 1751 ú. r. ill. részijeggyel.
 Folyó évben belépett 67 > 72 > > >

Összesen 762 tag 1823 ú. r. ill. részijeggyel.
 Folyó évben kilépett 123 > 303 > > >
 Marad tehát 639 > 1520 > > >
 Felmondott 16 > 76 > > >

Veszteség és nyereség-szám a.

Házbér 1840.-	Kamatjövedelem 30169.61
Üzleti költség 1837.12	Késedelmi kamatok 58.07
Adó és illetékek 1561.51	Értékpapír jövedelem 555.-
Kifizetett kamatok	Ingtatlanok jövedelme 236.68
Visszleszámított váltók után 15135.01	Beiratási díjak 1721.-
Jöveirt, illetve kifizetett takarékbetéti kamatok 4833.20	1923.21
Tisztviselői fizetések 5290.-	
Leírások 813.59	
	74.36
	9740.36

Budapest, 1907. október hó 31-én.
 Dr. Barnfeld Izsó s. k. igazgató, Seffer Antal s. k. igazgató, Strausz Alajos s. k. elnök-igazg., Dr. Áronyi Ioszf igazgató, Dr. Somogyi Lajos igazgató.

A jelen veszteség és nyereség-számlát átvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvek adataival megegyezően találjuk.

Weisz Jenő s. k. felügy. bizottsági tag, Feldmann Lajos s. k. felügy. bizottsági elnök, Friedländer Gyula s. k. felügy. bizottsági tag. A könyvve és helyességéirt: Breuer Miksa titkár.

M. kir. honvédelmi miniszter.

652 szám, eln. 905.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédség részére 1908. évi január hó 1-ől 1918. évi december hó végéig úgy be éhen mint háboruban szükséges **gyapjuszövetek és gyapjuszövetekből készítő ruházati és felszerelési cikkek** és ehhez való anyagok szállításának nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján való biztosítására, illetve vállalatba adása czéljából ezennel nyilvános pályázatot hirdetjük.

A nyilvános írásbeli versenytárgyalás 1908. évi április hó 30. napján délelőtti 10 órakor a m. kir. honvédelmi miniszterium tanacstermében (I. vár, Szent György-tér 3. sz.) Budapesten bizottságilag fog megtartatni.

A rendes békeszükséglet évente körülbelül 900.000 korona értékét képviselő cikkeket és anyagokat foglal magában.

A kellőképen felszerelt és megféle bévegyezőkkel ellátott atánlatok a letett bántéppénzről szólnó nyugtákkal együtt a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (I. vár, Szent György-tér 3. sz. honvédelmi miniszterium palota földszint) legkésőbb 1908. évi április hó 29. napján délelőtti 10 óráig nyújtandók be.

A részletes hirdetmény — az ö-szes szállítási feltételeket leíró szerződés-tervezettel együtt — a honvédelmi miniszterium 7. osztályában a honvéd központi ruházati és kerekedelmi muzeumnál, az országos iparügyesületnél, a honvéd kerületi hadbizottságoknál valamint a kereskedelmi és iparkamráknál ahivatalos órak alatt tekinthető és megszerezhető, a szállításra kiirt cikkek és anyagok mintái pedig a honvéd központi ruházati megtekinthetők. esetleg ártértés ellenében megszerezhetőek. Budapest, 1908. évi január hó 20-án.

művek, egy...
rek, divós...
rak, angol...
különleges...
erezhetek...
e is...
gyarorsná...
rek ingyen...
ás k-t. 13.

Budapest...
án 4 és fél...
ését,
gatóság...
gadása iránt...
k módosítás...
Teher...
7.-...
9.87...
2.78 46777.63...
37771 -...
805.73...
344.4...
175228.22...
62124.13...
3403.84...
351.08...
775.07...
830725.70

1902. 1903. 1904. években 10 első díjat kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő esélyességért!

KALLAI LAJOS-féle
híres villamos benzinkocsi
módi cséplőgépek,
melyek képesek bármely körülményben tarthatók, legjobban alkalmasak
GOZGÉPEK BECSERÉLTETNEK.

Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkút, Somogygyőra, Tóth Péter nagy földművelő, Csantavér, B. R. G. Biró József földművelő, Cs. Gy. Péter, Pétergyőra, Oladó Árkai részre. Arjgyzók ingyen.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-láncok,
ÉKSZEREK
CSEKÉLY
RÉSZLET-
* FIZETÉSRE.
DIAMANT S.

BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.

Csekély részletfizetésre.
Képes árjegyzék ingyen.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőgyógyászati, hólyaggyógyászati, békajel, bulajel, (syphilitis), láchajel, elgyengült férfiel, idősebbeknél is, önterheszt és annak utóhatásait, ideg- és hátgerinobajait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.
Lorelezka válszól, gyógyzészertől gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyssiker.

Kinevetik, kigunyolják

igen gyakran a szenvedő beteget, lustának, dologkerülőnek tartják, azt hiszik, hogy teteti magát, pedig csak a beteg tudja igazán, hogy mennyire szenved, mennyire erőt vett rajta az általános id gyengeség minden kinja és gyötrelme. Pedig a beteg csakugyan szenved daczára annak, hogy néha úde az arczsziue és környezeteben külseje után senki sem tartja őt betegnek. Ez a modern betegség az **ideggyengeség**, azaz **neurasthenia**, mely ezerféle tünetével a civilizált emberiség legalkosabb kísérőorsává szegődött és megbénítja a testi és szellemi tulterhelések által gyötört emberek munkarejét. Ez a modern betegség több áldozatot szed évenként, mint akár a pestis, akár a cholera.

De a modern betegség modern gyógytudományban találta meg a megfelelő ellenszerét, még pedig a villamosságban, amely meöli és csirájában elfojtja ezt a ret enetes testet és lelket öli kórságot. A legkötelesebb uton a villamos gyógy mód az **Elektro-Vitalizer** készülékkel végezhető, mert ez leghatásosabban és a legbiztosabban erősíti, edzi az elgyengült szervezetet.

Ingyen könyv.

Ismerkedjek meg ezzel a gyógy móddal! Ezt az új gyógyító eljárást nagyon érdekes és gazdagon illusztrált, népszerű nyelven megírt értekezésben ismeretjük a közönséggel és mindenki, aki azt ezen lapra való hivatkozással kéri **ingyen** és bérmentve zárt borítékban kaphatja meg, még pedig külön kötetben **férfiak** és külön kötetben **nők** részére áll az értekezés a közönség rendelkezésére.

Az „ELEKTRO-VITALIZER” orvosi rend. intézet, Budapest, Károly-körut 2. félemelet 10.

Szelvény egy ingyen könyvre

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körut 2. félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógy módról” szóló művet {férfiak / nők} részére.

(A nem kívánt kötet törölendő.)

Név: _____
Cím: _____

Elismerő-levél.

Tamasiel János földbirtokos, Vrány, Krassószörény megye. Az Elektro-Vitalizer készüléket 5 hónapja hasznádom és a legnagyobb örömmel azt tapasztalom, hogy ideggyengeségem teljesen elmúlt és egészségem helyreállt. Arczszíuem egészséges, hasfájdatmaum elmúltak, étvágyam kifogástalan. Az ég áldja meg önöket.

KIS HIRDETESEK

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, hódabebendezés, pénzszekrények, bámulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi város házi épület Gerőczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely erettségű vizsga leteléséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok alakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjanich-utca 29. II. emelet 10.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt tárgyak, kényeszerítő körülmények miatt eladók: maghágoni háloszoba 180 frt, íróasztal, könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt, nagy porzasszonyeg, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverés butoreladás. Dobutca és Holló-utcai szatokplocsa. 26614

Erdőbirtokot

vagy erdő: sürgösen keresek megvételre. Részletes leírás és feltételek. „Fakereskedő” jelge alatt kerek a kiadóba. 27368

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és erettségűre előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszlevelet kérek. 25465

FRIED J.

mübutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakorendezésre, valamint minden nemü kárpitos és díszítő munkákat. 27811
Mintaraktár műveszi kivitelü butorokból, francia és angol szövetekből.
Költségetes díjmentes. ::

Ajtók ablakok,

VASBÉDŐNYÖK, VASRÁCSOK,
csupak használat és újak olcsón kaphatók!

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26
Korall-utca sarok. Lipót körut közelében

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindenemü arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váczl-utca 18, I. emelet. 26764

BELHURUT,

(hasznos) gyomorgöres legjobb gyógyszere a **BARTA-féle FERETE-APONYA GYÓGYBOR** gyógyszerek és füszerezeknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáert bérmentve szállít a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26971

Fenyőborovicska

(antiperis) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26973

Börszékpar

börsajtolás és böriaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legelőcsőbb börszékek és állványok.

arom-tenyésztők

és gazdálkodók figyelmébe ajánlja a feltűnően a Predmerszky-féle tölthető baromfi tartó, melyben a víz a legnagyobb mértékben sem így se, s aig néhány nappal napi költéssel kellemos hangosan tartható. Használatá minden gyök-ank egészségét övük és sokkal korábban kezdődik meg a ojtást. Foltások mesterséges készítését Predmerszky-féle szab költőgeppel bármely időszakban a egyszaszosabb kereset forras. Árjegyzéket ingyen küld. telefon 45-74.
Predmerszky József
ipari telepe 27307
BUDAPEST,
VI., Vörösmarty-ut. 33A.

MERNOKI MUSZEREKEL

vesz, elad, cserél, lejtőrök, Planiméter, teleskop, Goerz-Zeiss-Iridarstb.
HATSCHEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Flókja) Erzsébet-körut 38

Veresáfonyabetótt

BARTA-féle, 6 kilós postakosártveg 6.-
ko rora **FELKA, KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26972

KINEMATOGRAF

BUDAPEST, BAROSSY 59

BUTOR

árverésről, linom és egy szerü butor, háloszobák és garzon szobák Szalon börfóelek, gyönyörű tükör, díván, börszék, íróasztal, porzasszonyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyógyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivaltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Sálvánv-utca 6/C. 286

Vadászfegyver

örökségből származó gyűjtemény, polom áron egyenként is eladó. Modern Toplewer kulcsu 18 frt. Grener záru angol lakatu visszaurgő kakasu 25 frt. Ontöltő és töltényvető sörétes Winchester 35 frt. Több szép Hammerles és Drilling feltűnő olcsó áron. Ismétlőpisztolyok és revolverek közöttük velodogg-hammerles és Brauning is ugyszintén fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó. Egyetem tér 5E.

Könyvbarátoknak

versenkönyvárjegyzéket kívánatra ingyen küldöm! Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat legmagasabb áron vásárolok! Goldgruber könyvantiquarius Budapest, Fő-utca 17. Telefon.

Egy

rövid modern zongora majdnem új és egy néhány olajfestmény eladó Rottenbiller-u 19. földszint 3

Gyógyszertár

szép házzal együtt, bacs-kában, pályától való megvalás miatt eladó. Bővebbet, Mayer vasúti állomás Szenicz.

Kisbirtok

40-50 holdas kerestetik megvételre a Duna vagy Ipoly menti közsében, házzal vasut mellett, hegyes vidéken, Budapesthez közel. Csak tulajdonosoktól kér ajánlatot Mayer vasúti állomás Szemnicz.

100.000

korona tökével rendelkező házrendelői, vagy egyéb bizalmi megbízatást elvállal. Czím a kiadóban.

Butorok

Műtörkereskedelmi Részvénytársaság Budapest. IV., Váci-utca 9. Nagy választék asztalos, kárpitos és díszbutorokban. Eladás készpénz és hitelle. Allandó kiállítás. Butoralbum 1 kor.

Ügynökök,

a kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak. a melylyel naponta 10-20 koronát keresni lehet, külföldi ajánl. Lukat topista postaiok 237. Budapest.

Tea

eisrendű Hovone és Assam keverék 14 kiló 3.20 korone, nagyobb vételnél engedmény. Vcinek, Kelenföld. 27948

Egy hordó

66 hektoliter

Egy hordó

18 hektoliter

1906 évi óbor, Bihardiószegen eladó Értekezni lehet Debreczenben, Tóth Iószef Szentanna 32. 27932

Ásszonyok vigyázatoki Tulnag gyermekáldás ellen okvetlen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer készző és hálalrat 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 27853

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámvetőtanú államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szemínárium. Budapest VI. Rózsa-u. 44. III. 8

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagi Iószef műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérég-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Koporsó asztaloso-

részére mindennemű koporsók díszítése összes fémekkézési cikkek képe árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E. 46. szám. 27903A.

Aczélsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkerttel 3.50 frt, vaskerttel 5.50 frt és feljebb Heizer és tea sodronykerítés- és ágybetél-gyárban. Népszínház-utca 1. sz. Az Apolló színház épületében. 27910

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva

Csemegeszőlőt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Róttmann Hermin Kiskunbajason. 27850

Óreg hamis fogakat

zalogcézédulákat

ekszerceről és ingókról, tört ékszereket, régiségeket, tollakat, butorokat és mindenféle használt tárgyakat vesz Wyschograd Jakob, Nagyfuvaros-utca 7. I. 11. Levelezőlapra írvók.

Izlesesen

butorozott különbejáratu utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fürdő használattal azonnal kiadó. Csepregi utca 2. szám. I. emelet 9 ajtó.

Róthy

név látható a valódi pemetetői cukorka minden egyes darabkáján 721v

Lengyelül

sikeresen tanít társalgási és nyelvtani uton gyakorlott lengyel tanító. Ugyszintén ügyvédi és kereskedelmi munkák fordítását is elvégzi. Király-utca 54., III. 21.

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képezítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészíti. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, lázat, teket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Kolozsvári

Jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Zalogcézédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek Brillantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SCHLLEE IDOR, Síp-utca 8. 26316

Építkezőseket I

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvégzi, tehermentes teketet töltésztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest. Rákóczi-ut 71. 782

Fénykép-készítőket objektívot, veszt, elad, cserél hítes Apolló lemeznek egyedül elaradó helye.

HATSCHER EMIL

Andrássy-ut 15. Nőkjai Erzsébet-körút 23. Alapítva 1877. Sokkal olcsóbb, mint másutt lártéza.

Cnnek övni kell a

feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbő gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálalratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Kandari malarak

kiképzett előadóknak darabját 6-8 ut. tenyész-ndényeket 1 forintjával leoltsággal mellet szállít

STERN Csongrádól.

27642

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 76. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvégzi úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Össa. Telefon 67-47 26703

Parketagyár

Gyöngyösdn ajánlja gyártmányait.

Csemegealma

téli nemes fajalma és óriás biralma postakosaraként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kiltűnő birs-alma-sajt 2 kor., Cukor-édes szilva 1.40 K. kilója Fajboroknak hecolitertjét 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád.

STENOGRAFIA

Ha élet pályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépírást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépíró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos álláskövetés. V. Váci-körút 33

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, játszva minden megerősítés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 6 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadó hivatal. Budapest, Andrássy-u 97. szám.

Gyorsírás

(Gabelberger)

Gereben

gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjkezdvezmény. Írógépek-tatásnövendékeknek díjmentes.

Kristóf-tér 2. szám.

Szepességi

csemegék

BARTA-féle vörösfonyva beifőlt, málna, szanócsa-, csipkegyöngy, gomba- és huskaszervek, pástelemeket ajánl a FELKAI KÖZSERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Körjen árjegyzéket.

Modern

urasági butorok

alkalmi vételle és előadás

háló-, ebédlő-, szalón-, oriszoba és irodai teljes berendezések. Ous raktár szőnyegek, függönyök, teretek, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-ér 2. sz. 25828

Villamos

világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arájanlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterem. BUDAPEST.

Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Levelek Hullása

Írta: KISS JÓZSEF

Falus Elek rajzaival

Ezzel a címmel: LEVELEK HULLASA: az utolsó esztendőben írt költeményeit : gyűjtötte össze : KISS JÓZSEF

SHEREZADE

A NAPHOZ

MECSVILAG

KNYAZPOTEMKIN

- KÉT HAJÓ -

A TROMBITAS

ODESSZA stb. stb.

mind benne vannak

a szép albumalaku

kötetben, amelyet

- stilszerű művészi -

rajzok díszítenek.

Amikor egy egész

ország jubileumi ün-

nepségekkal veszi

körül a mai magyar

költészet e nagy

alakját, ez a gyö-

nyörű könyv harmo-

nikus kísérelje az

- ünnepegeknek -

irodalmi esemény.

Az albumalaku

- könyv ára -

diszkrétésben

15 korona.

Megrendelhető:

SINGER ES WOLFNER

:: könyvkiaadóhivatalában ::

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Nagy és Fia

BUDAPEST,

Semmelweis-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban)

TELEFON 17-77.

Ország! butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok:

machagoni,

palisander,

ében- és

ozitromfa.

Nagy és Fia

Angol börgarnitúra, francia olasz stíjű butorok.

Nagy és Fia

Valódi perza és emytra szőnyegek.

Nagy és Fia

Venezueli tükrök, üveg, csillárok, festmények stb.

Nagy és Fia

antique butorok és szövetek, szalongoarnitúrák.

Nagy és Fia

Nipppek, bronzszobrok, olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Fióküzlet nincsen össze nem tévesztendő hasonló névű czéggel.

Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Allandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

A plurális szavazat és az intelligencia.*

Irta: Hercegh Mihály.

A nemzetközi szociálista párt két tiltakozó gyűlést tartott az állítólag tervbe vett plurális választóreform ellen. Politikai tömegsztrájkokkal fenyegetődik és felhívja a munkásságot annak előkészítésére. Így akarván az ország szekerét megállítani és kicsikarni az általános és egyenlő választási jogot.

Az ilyen terrorizmustól azonban nem szabad meghátrálni, megriadni sem a kormánynak, sem a nemzet törvényhozásának.

Mert az új választási reformnál, valamint egyéb politikai jogok megalapozásánál is, nem annyira a pusztán elmélet elvont tantételei után kell indulni. Hanem sokkal inkább az egész állam és társadalom helyzetét, fenforgó viszonyait, összérdekeit, közszükségeit kell figyelembe venni.

Különben az általános választási jog a nyers tömeg abszolút uralmává fajul, hajlandósággal a féktelenségre, tirannizmusra, demagógiára. Franciaországban látjuk erre a példát, hol a tömegválasztók, illetve a munkás-szindikátusok a gyári és iparmunkásokkal irányítják az egész francia politikai életet. Még a bírói ítélthöz is politikai kérdést csinálnak már, ha ez történetesen és az igazsághoz híven, a munkást marasztalja el.

Eppen azért, midőn az új választási jogot életbeléptetjük, mert ezt a hazára néző főnöknek, szükségesnek és hasznosnak tartjuk: nem ok nélkül való, nem fölösleges olyan korlátokról és kautélékről is gondoskodni, melyek a számszerint túlnyomó, de a műveltség alacsonyabb fokán álló nép föltétlenül uralmát lehetetlenné teszik.

Gondoskodni kell oly biztosítékokról, melyek alkalmasak lesznek a jobb, a műveltebb,

* A cikkíró felegetésével nem ért egyet a szerkesztőség.

hazafiasabb és a szélsőségekre kevésbé hajló középosztálynak, az ugynevezett intelligenciának s egyszersmind a magyarságnak is uralmát, szupremáciáját a reformok dacára is megőrizni és érvényesíteni.

II. Az általános választási jog korrekтивumai: az obligatív (kötelező) szavazás, a minoritás (kisebbség) arányos képvisellete és a plurális (többes) szavazat.

Itt tulajdonképpen a plurális szavazattal kívánunk bővebben foglalkozni.

Az obligatív szavazásról csak azt jegyezzük meg, hogy ezáltal a politikával nem törődő és a választások iránt nem érdeklődő intelligens, uri embereket akarják a választásokban való aktív részvételre rákényszeríteni. Hogy ilyképpen mégis ellensúlyoztassék a nyers tömegnek, ugyszólván hiány nélkül beadott szavazata.

A minoritás arányos képvisellete pedig egyes választókerületekben a kevés számú, de mégis elég jelentékeny ellenzék jogát akarja megmenteni oly célból, hogy a szociálista néppel szemben az ellenkező politikai irányú és műveltebb elemek hatalmát építseben tartsa.

Ugyancsak ezen intelligencia, középosztály és magyarság védelme a célja az állítólag behozni szándékolt plurális szavazatnak is.

Ezen most felsorolt biztosítékok alkalmazása nélkül az általános választási jog a döntő politikai hatalmat a nagy tömegek vezéreinek kezére játssza. Ez az oka annak, hogy ma már Franciaországban is más alapokra kívánják helyezni a politikai jogositványok körét és módokat keresnek arra, hogy a vezetők által irányított tömeguralom helyébe, a főzőn megfontolás és politikai higgadság lépjen.

A plurális szavazat lényege: hogy azok a férfiak, kik bizonyos szellemi kvalifikációval, vagy bizonyos vagyonnal bírnak, vagy e kettő nélkül is, ha családos emberek és bizonyos kort már elérték, az ilyen férfiak ne egy, ha-

nem kettő, sőt esetleg három, vagy több szavazattal ruháztassanak föl.

A plurális szavazati jog tehát megadja ugyan a választási jogot cenzus nélkül is. De akiknél a szellemi és vagyoni kellék is megvan, ezeknek nagyobb befolyást, nagyobb részvételt biztosít az államéletben. Különösen szép jellemvonása, hogy a családos embereknek, habár szegények is, fokozottabb előnyt nyújt a családnélküli legényemberek fölött.

Az államügyekben való intenzivebb és magasabb fokú intézkedés mindig és mindenütt bizonyos korlátokhoz volt kötve. Elkezdve a régi athéni köztársaság gerusiáján a francia szenatusig. Magyarországon is a senior et potior pars volt a vezető elem. Ennek illő figyelembevételre okosság, tulbecsülése pedig fonákság.

Az intelligens középosztály képezi a nemzet gerincét. Ez még ma is aránylag a legmagyarabb társadalmi elem. Gondoskodnunk kell tehát arról, hogy ez a tömegekkel és a nemzetiségi allűröket követő diplomás emberekkel szemben az ő egyensúlyát jövőre is megőrizhesse. E végből pedig a többes szavazati rendszer elengedhetlen követelmény. Ugy értve, hogy a szavazatok nem megosztva, hanem csak egy jelöltre, egyszerre és együttesen adhatók le.

Legyen a szavazat általános, de arányos is egyszersmind. Legyen beleszólási joga az államügyekbe minden arra való, meglelt férfiak. De azért, akinek nagyobb a műveltsége, vagy akit családi viszonyai, vagy akár vagyoni körülményei, szorosabban csatolnak a hazához és ennek ügyei iránt fokozottabb érdeklődéssel viseltetik, annak részvétele és befolyása is nagyobb legyen.

Az egyenlő szavazat megosztja a nemzetet az egyénekben. A többes szavazat pedig a nemzet életében összefoglalja úgy az arisztokratikus, mint a demokratikus erőtevényezőket.

Helyesen mondja Kunecz Ignác, a néhai hírneves politikai professzor, hogy a nemzetet, mint aktív államalanyt csak többes szavazat ut-

A sejk.

Irta: Hermann Sudermann.

Sátor árnyas hűvösén
Szóltam én a sejkhez akkor:
„Téged bölcsesé tett az aggkor,
S benned bizva hiszek én.
Vendégednek kell felelned:
Mikor izlik jól a serleg?” —
„Frank,” felelt ő, „serleget
Akkor forgass csak, ha látod,
Hogy örvend a jóbarátod,
Vagy ha bánul elened.”

S én feleltem: „Ez a só,
Bölcs aggastyán, lesz vezérünk;
Most felel meg erre, kériünk:
Mondják, legfőbb földi jó
Üdve, kinja szerelemnek;
Ámde ezek hol teremnek?”
„Ezt ki tudja, frank?” felel;
Ámde senki meg nem bánta,
Ha az asszonyt, vagy a lányt a
Vetélytárostól vette el.”

Felkaczagtam: „Ez derék!
Boldog lettem bűja árán
S túrnie kell neki gyáván.
Most felel meg erre még:
Szerelemre jó az álom,
Legjobb ágyam' hol találok?”
Felkaczag, s szól azután:
„Hol? Nyergében gyors lovadnak
És, mit ellenid boritnak,
Harcmezőn — a harc után.”

Igy az agg. Tekintete
Felvillanva messze szálla,

S mintha rengő ősz szakállá
Vérrel volna már tele . . .
Könnyű szívvel én kiléptem,
S fűrgő paripámra tértem;
Hála, ég Ura, neked,
Hogy, akikkel próbaképen
Az erőmet összemérem,
Atdál ellenségeket!

Fordította: Zoltán Vilmos.

A varázspálcza.

Irta: Curt Thiergen.

Hille Hermann lustán és kedvetlenül emelkedett fel ágyáról. Már a nap is sütött, de az éjjeli szekrénykén még égett a lámpa. Persze, hogy megint csak elaludt „Ezer egy éj” meséinek olvasása közben. Nem ismert nagyobb élvezetet, mint egész valójával beleélni magát a szindus keleti mesékbe, mignem egyenlőnek képzelte magát azokkal a szegény ördögökkel, akik egy éj alatt dús gazdagok lettek. Szentül hitte, hogy majd csak az ő életét is csodásan megváltoztatja egyszer valami jó tündér, közben tovább tengődött kis kereskedőségét minőségében.

Persze, ha az a bizonyos tündér nem lép közbe, akkor keserves élete lesz, mert az ő részére csakis ez az út vezethetett a boldoguláshoz.

Órájára nézett. Nagyon késő volt! Megint keletlenései lesznek az üzletben. Mikor kinyitotta ajtóját, szemébe tünt egy kékesen fénylő vékony fémvesszőcske. Megállott — felemelte és gondolkodott, vajon mire való e kis pálczika, anélkül, hogy ezt kideríthette volna. A ruganyos kis pálczika megrezgett kezében és

ő gondolatokba merülve, ide-oda hajlítgatta. Hirtelenül észbe jutott valami. Hátha a rég várt jószágos tündér ez éjjel megajándékozta őt egy varázspálczikával? Biztosan így lesz! Hogyan jutott volna különben küszöbére ez a valami? A mesékben ugyan nem volt szokás ilyen értékes tárgyakat a küszöbre helyezni és a jó tündér sokkal inkább az ágyára vagy a szekrénykére helyezhette volna. De tündéreknek ily ügyekben megvan a maguk akarata s ez ellen nincs appellata.

Kincsének birtokában, nagyon büszke lett Hille Hermann. Még soh'se lépett oly szilárd lépésekkel az üzletbe. Ugy festett, mint aki arra született, hogy parancsoljon.

Próbaként azt kívánta, hogy főnöke is kessen el ma — és csodálatosképp, tényleg elkésett. Legelőször életében embertársai fölé helyezkedett. Alantosait valósággal kergette munkájuk gyorsabb elvégzésére, olyannyira, hogy az üzlet csak úgy zugott a visszafojtott káromkodásoktól. A főnök megjött. Hille Hermannnak rögtön újabb kívánsága támadt. Főnök akart lenni ő is. Bevárta a délelőtt s a délután lefolyását, persze eredmény nélkül. Közben úgy intézkedett az üzletben, mintha csak a sajátja volna. Mintha kicsérélték volna, — czéltudatos fizetemember lett belőle. Este azután feltette a kalapiját, arra várt, hogy a főnöke majd visszahívja. Hiába várt azonban.

Kiséreljünk meg más kívánságot, gondolta. A belső zsebében lévő pálczikára tette a kezét és azt kívánta, hogy egy gyönyörű szőke leánnyal találkozzék. Egy bizonyos kisaszonyra gondolt, akivel ezelőtt többször szokott találkozni. Néhány hét óta azonban nem látta és minthogy nevét nem ismerte, megszólítani meg nem mertte, már teljesen elveszettnek hitte.

ján lehet szerezni. A többes szavazati jog puhítása az általános szavazati jog keménységének és szelidíti, enyhíti annak igazságtalanságát, merevségét.

Az általános szavazat többes szavazat nélkül olyan lenne a gyakorlati életben, mint valamely általános jogelvnek kivétel nélkül és szigorú következetességgel való alkalmazása. Summum ius summa crux. Summum ius summa injuria.

Az önkormányzat terén Angolországot illeti meg a többes szavazat alkalmazásának dicsősége. Ezt látjuk Svédországban és Finnországban is, ahol a szavazatok önkormányzati ügyekben kétszeresen, három-, négy-, sőt ötszörösen is számítatnak.

A parlamentek történeti múltját tekintve, Franciaország a virillistáknál már az 1820-iki törvény értelmében alkalmazta a többes szavazatot. Poroszországban pedig 1849-ben tárgyalták ezen eszmét; akkor, amikor ott az alkotmány reformjáról tanácskoztak. Ami végre Ausztriát illeti, lényegileg itt már ma is gyakorlatban van a pluralis szavazat az ötödik kuriában, vagyis az általános választói jog kuriájában. Belgiumban a múlt század nyolczvanas éveiben folyt a hosszú és szenvedélyes harc a pluralis szavazat fölött, melyet 1893-ban végre is törvénybe iktattak a könnyen félrevezethető nyers tömeg uralmának megátolása, szenvedélyének ellensúlyozása és a főiskolát, középiskolát, vagy szakiskolát végzett középosztály, illetve a régi államfentartó elem biztosítása végett.

KÖZIGAZGATÁS.

A cigánytelepítési törvény.

Közigazgatásunk nagy problémája, a cigánytelepítési ügy ismét előre haladt egy lépéssel: a képviselőházban e hét elei szótosztották a vándorcigányok letelepítéséről szóló törvényjavaslatot és ezzel kapcsolatban egy másikat, mely a vándorcigányok

Alig, hogy kimondta kívánságát, körülhézett és tényleg elébe jött teljes szépségében. Megállott és csillogó szemekkel bámulta a leánykát, aki elpirult, mosolygott és elhaladt mellette. Ismeretségeket kötni ő egyáltalán nem tudott, amiért is félve követte a leánykát néhány lépésnyi távolságban. Megint csak a tündérpálczához folyamodott! Azt kívánta, bár elene el az édes valmit, — esernyőt, zsebkendőt vagy más effélét, — és ime, e perczben már lába elé libegett egy habos kis fehérség. Szédülve felemelte a csipkés, illatos kis apróságot. Legszivesebben emlékül megőrizte volna és azt akarta kívánni, hogy imádottja még valamit ejtsen el, de meggondolta, hogy elvégre egy varázspálczát se szabad ennyire kifárasztani. Gyors elhatározással követte a kis leányt és lovagiaságát a legédesebb mosoly jutalmazta. Kezdetben nem ment könnyen a dolog. Kissé butának érezte magát, de csakhamar nekimelegedett és melegsége viszonzásra talált.

Ezt persze csak annak köszönhetette, mert — megérintve pálczikáját — azt kívánta, hogy ma még egy édes csókot kapjon. Titokban boldogan nevetett, hogy oly jól működik a csodapálczika és biztos volt benne, hogy a megkívánt csókot még ma megkapja. A kék szemek mélységén és a gránátpiros ajkak égésén látta meg, hogy a pálczika megtette kötelességét.

Amikor végighaladtak a kis erdőn, karjaiba vonta a kis leányt, — aki csak gyöngén ellenkezett — és csókot nyomott édes ajkaira. És, — hogy e pillanatban sem lobbant fel Hille Hermann, úgy mint egy tulhevített léggömb — azt csak egészséges természetének köszönhetette.

Másnap korán kelt és öt perczrel az üzleti órák megkezdése előtt ért az üzletbe. A séprüt kezelő boltiszolga azt kérdezte tőle, hogy nem érzi-e magát rosszul? ! A pálczikát ma

nyok felett való kivételes bíráskodásról szól.

Nem a kormány előterjesztései e javaslatok. Samassa János képviselő nyújtotta be őket és ez nagy megnyugvására szolgálhat mindazoknak, akik a cigány-üggyel valaha foglalkoztak, a cigányok ethikájával ösmerősek és csak némileg is járatosak ama törvényhozási intézkedésekben, amelyek a múltban a cigányok megtelepítését tüzték ki célul.

A két javaslat ezek tekintetében igen sok kívánni valót hagy ugyan fenn, mindazonáltal figyelemreméltó jelenségnek tartják, mert benyújtásuk azt mutatja, hogy a kérdés mindinkább előtérbe nyomul, megoldásának szükségét napról-napra nemcsak többen és többen érzik, de azok száma is szaporodik, akik komolyan akarnak vele foglalkozni. Ebből a szempontból tehát örvendezni lehet a két javaslat feltűnésének.

Más kérdés, hogy örvendezni tudnék-e annak is, ha kilátás lenne rá, hogy e javaslatok valóban törvénynyé váljanak, vagy csak valószínűnek kezdene mutatkozni, hogy a kormány e két javaslat elveit magáévá tenni hajlandó, amit mi egy pillanattig sem tartunk lehetségesnek.

A letelepítésről szóló javaslatnak tudniillik olyan sarkalatos hiányai vannak, melyek annak elfogadását nem teszik kívánatosá. Nyilvánvalóvá lesz ez már az első pontnál is, mely elrendeli, hogy „a vándorcigányok a jelen törvény életbeléptének napjától számított 3 év alatt valamely község kötelekébe belépni és letelepülni tartoznak”, amit a kormány rendeleti uton megállapítandó kényszereszközökkel is fogantat.

Ebből a legelső bekezdésből világossá válik a javaslat egész tartalma. Megérthető, hogy az államhatalom a községek nyakára akarja erőszakolni a vándorcigányokat — csináljanak vele amit tudnak.

Ha ez menne, ha a kényszereszközök alkalmazása elegendő volna egy nagy társadalmi kérdés megoldására, akkor valóban nagyon egyszerű lenne a dolog: valódi Kolumbus tojása. Az ember csodálkozni lenne kénytelen, hogy erre már régen rá nem jött: nincs a vándorcigányoknak otthona, községe, lakása? hát adni kell neki államköltségen és hogy meg ne szokják belőle, sőt hogy egyáltalában benne lakják, arra vigyázzon a község, magyarul mondvá: a jegyző. Akinek ugy sincsen elég dolga, adjunk tehát neki többet: 3-5 család cigány felügyeletének és őrzésének a gondját, ami előre-

még alig használta, csak reggel, amikor azt kívánta, hogy reggelihéze ma kedvenc süteményét adják be. Többnyire csak nyolcz hetenként kapta e kedvenc ételét, ma azonban ott illatozott a reggeli kávé mellett, noha alig múlt nyolcz napja, hogy utoljára süttötték részére. — Hja, ilyen varázspálczika...!

Napok multak anélkül, hogy valami különösebb dolog történt volna. Hille megvárta kedvesét és csak apróságot kívánt magának, amelyek pontosan bekövetkeztek. Utolsó időben egyenes magatartást tanusított, kihívóan pördölte fel a bajuszát és úgy viselkedett mindenkiel szemben, mintha egy aranybánya tulajdonosa volna, nem pedig rosszul fizetett segéd. Ehhez még az is járult, hogy néhány ezer koronát nyert valami sorsjegyen. Ezt a sorsjegyet ugyan jóval a pálczika megtalálása előtt vásárolta, de nyerni csakis azért nyert, mert a húzás napján megérintette pálczikáját és azt kívánta, hogy nyerjen.

Az „Ezer egy éj” szép mesekönyvében most sohse olvasott, mert nem volt hozzá való ideje. Ha este nem maradt az üzletben, hogy éjfélig dolgozzék, akkor a szőke leányka várt reá. Most már nem álmodozott. Czel tudatosan akart és minthogy nem kívánt badarságokat, a varázspálczika mindig segítségére volt. Például nem kívánta, hogy teendői maguktól végződjének, de igenis, azt kívánta, hogy könyvei mindig rendben találtassanak. Ez a jogos, okos kívánság persze teljesült is.

— „Hille ur” — mondta főnöke egy napon, — „én már öreg vagyok és nem bírom magam az üzletet vezetni. Örömmel látom, hogy utolsó időben — mindkettőnk érdekében — czel tudatosan működik. Röviden mondvá, társammá akarom önt fogadni. Beleegyeznek? A feltétele-

láthatólag a legkellemesebb szórakozás lesz, tiszta lelki gyönyörűség.

Samassa képviselő ur azonban, ki a cigány-üggyel mélyrehatóan foglalkozik, bizonyára sokkal jobban tudja mint mi laikusok, hogy az országban legutoljára összeirt 8938 vándorcigány közül csak 8002 tartozott valamely karavánhoz, míg ellenben 936, tehát egy kerekében 1000 főnyi csoport tagjai elszigetelten csavarognak az országban. Közelebbről vizsgálva e karavánon kívül állók életviszonyait, kiderül, hogy ezek csupa megtelepült cigányok ivadéka, akiket szülőfalujokból a nyomorúság, a megélhetés nehézsége kiüldözött. Samassa képviselő urnak tudnia kell azt is, hogy a falukban megtelepült cigányok közt tényleg igen nagy a szegénység és hogy még a házzal bíró cigányok feleségei és gyermekei is rendesen koldulni kénytelenek, a községek lakosságának és előjáróinak nem nagy gyönyörűségére. Már most az első kérdés, amit a képviselő urhoz intéznünk kell, az, hogy ha a községek társadalmi mai nap sem tudja cigánynak való munkával ellátni a köztük lakó cigánycsaládokat, miképpen lesz ez lehetséges, ha a cigányok száma egyszerre felszaporodik?

A mi szerény véleményünk szerint a cigánykérdés megoldását azon kellene kezdeni, hogy a már megtelepült cigánycsaládok megélhetését biztosítsuk legalább addig a fokig, hogy azok tagjai se koldulni, se világnak menni ne legyenek kénytelenek. Erre az álláspontra azonban csak az helyezkedhetik, aki szakít az azal az előítélettel, hogy a cigány koldulásra és csavargásra született, arról le nem szoktatható. Az 50.000 főnyi iparos- és 17.000 zenész cigány közül átlag 85-95 % van letelepedve és a módosabbjában néha nagyon is nagyra nő az önérték és koldulni bizonyára senki sem látott még kiüldözött, jómódu cigányt, annál inkább urat játszani és pénzt szórni.

Visszatérve a törvényjavaslatra, mi azt szeretnénk volna abban mindjárt elől megtalálni, hogy miképpen lehet biztosítani a letelepült cigányok megélhetését? s ahol ehhez a feltételeket az államhatalom megteremtette, oda aztán teljes joggal utalhatná a vándorokat. De fájdalom, erről sem elől, sem hátrább szó sincsen a javaslatban. Pedig a 16. szakaszban a munkakényszerrel is van szó. Ez a §. így szól:

„Ugy a letelepítés folyamata alatt, valamint azután is, a jelen törvény hatályának leteltéig, a letelepítettek a községi előjáróság által kényszerrel is munkára szo-

ket holnap a közjegyző előtt csináljuk meg. Itt a kezem — szerencsés együttműködésünkre!” —

Hille nem is érzett meglepetést. Hiszen ő ezt így kívánta! A menyasszonya ez estén is várt reá, és így megbeszéltek a leány szüleivel egyetemben — apja gazdag kereskedő volt — a lakodalom napját.

Örömmámorban tért haza Hille. Hálásan akarta szívéhez szoritani a napok óta nem látott pálczikát. Ekkor észrevette, — nagy ijedtséggel látta — hogy a kis varázspálczika eltűnt — kapkodva keresgélte mindenütt, mindent elolt a helyéről — de nem lelte sehol. Belépő lakásadónoje ott találta őt a butorok, könyvek, vánkosok és papírok közepette, kérdésére megmondotta aztán, hogy mit keres.

— Tudja kérem, olyan vékony, ruganyos kis pálczikát! Körülbelül huszonöt centiméter hosszú. Nincsen értéke, legalább mások részére nincsen! — tette hozzá, mert minek figyelmeztesse a csodapálczika értékére?

— Ah, már tudom, hogy mit keres! — szól az asszony és a melléksobába sietve, kihozta onnan a keresett kis pálczikát. Ez talán? Ma reggel megtaláltam a sóprés alkalmával. Tudja mi ez? Egy régi füzőmből kiesett pálczika, — ezelőtt néhány héttel bontottam szét azt a füzőt!

Hillel forgott a világ, dadogva kérdezte:

— Szüksége van erre? — Nem. Akkor kérem engedje át nekem, noha nem az, amit elvezítettem, reménylen azonban, hogy ugyan olyan szolgálásokat tesz majd nekem!

Amikor magára maradt, elgondolkodva ült végre halkán, rebegeve beszélt önmagához:

— Tehát füzőpálczika volt! — Azután mélyen felsóhajtva, vallotta be magának:

— Oh, én vén bolond!

ritandók. A munkába állítást a községi előjáróság végzi, és kezeli a telepítettek munkabéreit, stb."

Nem szabad föltételeznünk, hogy Samassa képviselő ur ne ösmerné az 1790-iki országgyűlés által kiküldött bizottság terjedelmes latin nyelvű jelentését, amelyben bőven ki vannak fejtve azok az okok, amelyek miatt egy ilyen irányú telepítés sikerrel nem járhat. Az 1842-iki erdélyi országgyűlés számára is készült egy bizottsági jelentés és törvényjavaslat, melynek rendelkezései azonban soha életbe nem léphettek, mert a helytartótanács a cigányügyet nem akarta az országgyűlésen intézendő dolgok közé engedni. A munkát azonban fennmaradt és nagyon sok tanulság meríthető belőle. Lehetőleg még tanulságosabbak. Trencsén vármegyének a múlt század elején tett tapasztalatai (1817—20), amikor is a helytartótanács kívánságára a cigányokat letelepíteni és földművelésre szorítani kezdte. Bizony az lett a vége, hogy hamarosan megtelt a trencsényi vár börtöne dolgozni nem akaró cigánynyval, úgy hogy az ellenállókát végre is nem tudták hová zárni. Így aztán a terv dugába dőlt. Pedig ne tessék elfeledni, hogy akkor még javában virágzott a somfavevő, huszonötől kevesebb nem is nőtt egy bokorban és a szolgabírók derűre-borura ajándékozgatták annak is, aki meg nem érdevelte, főképpen a cigánynak. De sem ez, sem a trencsényi szives vendéglátás a vándorcigányt állandó földművelésre nem esábitotta. Azért szeretjük volna a javaslatban nyomát látni azoknak az eszközöknek, amelyekből most több sikert lehet remélni.

A 2. §. megállapítja, hogy kiket tekint a törvény vándorcigányoknak? Ez a legfontosabb dolgok egyike, minthogy ettől a minősítéstől függ, ugyszólván minden. Ez állapítja meg tudniillik, hogy a törvény kikre terjed ki, kiknek függesztik föl tíz évre minden polgári jogait, kiket kényszerítenek egy helyben lakni, kényszermunkát végezni, de úgy, hogy a keresetükről ne rendelkezessenek. Aki a jelszavak használatában gyönyörűségét találja, bizonyára azt mondaná erről a törvényről, hogy rabszolgaságra veti a vándorcigányokat, mert rájuk vonatkozólag még a büntető törvénynek a személyes szabadságot védő szakaszait is felüggeszti (4. §.) és pedig az indoklás szerint azért, „mert a karhatalom alkalmazása sok esetben a személyes szabadságnak egyébként meg nem engedett korlátozásával lesz keresztülvihető". Sőt a másik javaslat kizárólag egy külön cigány-törvénykönyvnek a terve, amelynek anyagi része sokkal szigorubb mint az 1878. V. t.-cz., alaki része pedig egyenesen drákói jelleggel bír, amennyiben az eljárásban majdnem minden jogorvoslatot kizár.

Nos hát ilyen szörnyű következményekkel jár ez a törvény bizonyos állampolgárookra, nézzük, pontosan megvan-e legalább állapítva, hogy kikre bír hatályával?

A telepítési javaslatban a 2. §. így szól: „Vándorcigányoknak tekintendők azok a cigányok, akik az év nagyobb részében állandóan megtelepülve nincsenek".

A kivételes bíraskodásról szóló javaslat 2. §-a némi eltéréssel így szól: „Vándorcigány elnevezés alatt értendők kétség esetében mindazok a cigányok, akik az év nagyobb részében állandóan megtelepülve nincsenek".

Nekem a negatív meghatározás nagyon agályosnak tűnik föl. Mindenekelőtt ennek az alapján Rigó Jancsit is le lehetett volna telepíteni az ő szépséges hercegújjal együtt, mikor Budapesten vendégszerelt, mert ők bizony az év nagyobb részében megtelepülve csakugyan nem voltak, hiszen fürdőről-fürdőre kóborolva járták a bolondját. Európára szóló mulatság lett volna, ha az a fehérmegyei főszolgabíró, akinek a járásában idősebb Rigó János és élete párja egy falusi putriban vendégül látta a világhírű szerelemeseket, rajtuk ült volna, rájuk olvassa a törvényt, őket feltartóztatja és őrizet alá veszi (8. §.), győmántos ékszerüket elszedi (11. §.), eladhatja és a befolyt vételért hatóságai kezelésbe veszi, nekik egy 200 négyszögletes telken házat építtet (12. §.), abba őket betelepíti és 10 esztendőig onnan ki nem bocsátja. Sőt a 13. szakasz szerint még az is megtörtént volna velök, hogy amennyiben nem voltak törvényes házasságok, a telepítési hatóság által minden kihirdetés nélkül az anyakönyvelő elé kísérték, és ott minden ki-

hirdetés mellőzésével törvényes házasságra kényszerítették volna őket. Legkeserűbb lett volna a 16. szakasz, amely a kényszermunkára való szorítást az előjáróságok kötelességévé teszi s e munka alatt természetesen nem a muzsikálást érti, hanem a kaszát és a kapát.

Nincs ebben semmi torzítás és semmi sem áll tőlem távolabb, mint tréfát csinálni a kérdésből. Sőt ellenkezőleg: e drasztikus példát csak azért hoztam föl, hogy rámutassak, mily komoly dologról van itt szó és mennyire óvatosan kell szövegezni akár ezt, akár egy más törvényt, különösen annál a pontnál, amely a törvény alá eső és polgári jogaitól megfosztandó embertársainkról szól.

Azonban nemcsak arra kell ennél vigyázni, hogy a törvény az állandó keresettel bíró vándorzenészekre és iparos-cigányokra illetéktele nélkül rá ne tegye a csendőr kezét, hanem arra is, hogy alóla ki ne bujhassanak azok, akik első sorban rászolgáltak a közigazgatás gyámkodására.

És sajnos, a javaslatbeli meghatározás ebben a tekintetben sem megnyugtató. Mert ha csak „az év nagyobb részében" rendes lakással nem bíró cigányokra terjed ki a törvény, akkor a vándorcigányoknak a nagyobbik része szabadon fog kóborolni továbbra is. A cigány-összeírás szerint ugyanis vándorcigányt az ország 2400 községében találtak. Ezek közül a legkevesebbnél terjed ki a tartózkodás egy hónapra, ilyen község csak 167 van. További 659 községben hat hónapig tartózkodtak vándorcigányok. A 2400 község közül tehát a törvény csak 826-ot szabadítana meg a vándorcigányaitól, a többi 1574-ben megmaradnának, minthogy azokban a vándorcigányok hat hónapon túl szoktak tartózkodni, az évek nagyobb részében tehát állandóan megtelepülve vannak és így a törvény 2. §-a szerint őket nem lehetne vándorcigányoknak minősíteni. Pedig vannak olyan vándorcigányok is, akik egész éven át is ellaknak egy-egy faluban és csak azután állanak odébb, sőt 632 olyan községet is írtak össze, amelyben máskéféleg egy helyben lakó vándorcigányokat találtak.

A cigány-összeírás azt mondja, hogy ezek vannak leginkább megérve a letelepülésre, — nem különös, hogy a törvény éppen ezt a többséget hanyagolná el, akikkel legkönnyebben lehetne boldogulni és a legkevesebb sikerrel biztató kisebbséggel kezdené a kísérletezést?

Végrehajthatatlannak látszó pontok is vannak a javaslatban. A 14. §. például azt rendel, hogy a letelepített cigányok gyermekeit iskolába-járásra kell szorítani. Bozsánat, itt a statisztikára kell hivatkoznom, amely a maga plasztikus brutalitásával élénk dobja azt az adatot, hogy 100 letelepült cigány közül csak 4—5 tud írni és ezek gyermekei közül kerekszámban 40.000 iskolaköteles nem jár iskolába. Itt is azon kezdeném, hogy előbb talán ezeket csalogassuk valahogy az a—b—c-re és csak azután tegyük kísérletet a vándorcigányok prunkjaival. Hiszen 100 olyan községet tudok kimutatni a hazában, ahol 35—45 cigánygyerek található mint állandó iskolakerülő. Ezekről a tanfelügyelők régen kimondták, hogy nem kényszeríthetők a többi gyerek közé és pedig társadalmi és erkölcsi okokból. Vajjon a vándorcigányok gyermekeit inkább tanácsos lesz a többi közé ereszteni? Abban a 100 községben régen külön cigány-iskolát kellett volna állítani, hol egy osztályban egy tanító vezetése alatt állna mind a 35—45 gyerek. De állítottak-e a községek vagy a hatóságok csak egyetlen egy ilyen iskolát is?

Amíg itt a kormány nem veszi kezébe a kezdést néhány ilyen iskola felállításával és alkalmas tanítók képzésével — a cigány-civilizáció kísérlete mindig meddő erőlködés marad.

Uj művelődési, de főképpen új gazdasági intézmények létesítésére van itt szükség; szigorított rendőri és törvénykezési intézkedések is kellenek, de a cigánytelepítést kizárólag ezekre fektetni — nem egyezik meg az állam mai feladataival. Azt hiszem nyugodtan rábízhatjuk a dolgot a belügyminisztérium vezető férfaira, kik kész tervvel fogtak a nagy feladat megoldásához. E tervről természetesen senkinek sem lehet hiteles tudomása, ameddig javaslat alakjában nyilvánosságra nem kerül, arról azonban nyugodtan lehetünk, hogy azok az államférfiak, kik e javaslatot véglegesen megállapítják, erélyes intézkedések számára megfelelő eti-

kai alapról is gondoskodni fognak. Az ő tervük szerint a vándorcigány néha látni fogja ugyan a csendőrszuronyt, de annak a hegyére mindig oda lesz tűzve a számára egy darab kenyér is,

Déri Gyula.

Megüresedett községi orvosi állások.

Körösladány. Községi orvosi állás, 1200 korona fizetés, 200 korona lakpénz (esetleg 400 korona), látogatási díj — 40 korona, betegnél — 80 korona, külterületen 3—4 korona és fuvar, éjjel ezek kétszerese. Foghuzás, érvágás, orvosi bizonyítvány kiállítása 1 korona, látólet 2 korona, súlyos testi sértésnél 6 korona. Főszolgabíró Gács.

Nógrádszenna. Körorvosi állás (18 községgel), 2600 korona fizetés, látogatási díj — 60 korona, betegnél 1 korona, székelyen kívül 3 korona, éjjel kétszeresen. Seb-műtétekért 1—10 korona, halottkémi díj 1 korona, kézi gyógyszerár. Január 25-ig. Főszolgabíró Gács.

Óriszentpéter. Körorvosi állás (14 községgel), 600 korona fizetés, 400 korona fuvarátalány, látogatási díjjal. Február 11-ig, d. u. 5-ig. Főszolgabíró Szentgotthárd.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Zsiberek. Községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás, 180 korona napidíj átalány. Német nyelv szükséges. Február 3-ig. Főszolgabíró Kóhalom.

Sárd. Körjegyzői állás (2 község), 1600 korona fizetés, 400 korona iroda- és lakpénz, 600 korona irnoktartás, 96 korona fűtés, világítás, 40 korona jrodaátalány, 80 korona számvitelért, 60 korona küldöncztartás. Sárdon lakóházként 10 liter szemes tengeri. Január 29-ig. Főszolgabíró Magyarigen.

Weiczenried. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 480 korona irnokfizetés, 80 korona irodaszolgafizetés, 12 korona levélhordódíj, 80 korona tűzifaátalány, 100 korona irodaátalány, 200 korona fuvarátalány, 100 korona napidíjálány. Január 30-ig. Főszolgabíró Ujmolodva.

Oláhujfalu. Körjegyzői állás, 1600 kor. fizetés, 136 korona lakpénz, 180 korona utiátalány, 70 korona irodai átalány. Január 25-ig. Főszolgabíró Alsóárpás.

Réthely. Jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás, kerttel, 240 korona előfogatí átalány és 80 korona uti- és napidíjálány. Főszolgabíró Versecz.

Zagyvaróna. Körjegyzői állás, 1700 korona fizetés, 780 korona segédirtás, 200 korona irodaátalány, 160 korona világítási átalány, 300 korona fűtési átalány, 73.56 korona utiátalány, 4 szobás szabad lakás, kerttel. Január 30-ig. Főszolgabíró Salgótarján.

Turnischa. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Február 8-ig. Főszolgabíró Alsólendva.

Szank. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Január 25. d. u. 5-ig. Főszolgabíró Kiskunfélegyháza.

Csáktornya. Községi segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés és 100 korona anyakönyvelésért. Főszolgabíró Csáktornya.

Hidegkuth. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Febr. 5-ig. Főszolgabíró Nagybánya.

Lozornó. Segédjegyzői állás (anyakönyvi hivatal), 1000 korona fizetés. Január 29-ig. Főszolgabíró Malaczká.

Hídvég. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Január 25-ig. Főszolgabíró Nagyajta.

Aszód. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, egy szobás szabad lakás. Február 3. déli 12-ig. Főszolgabíró Gödöllő.

Komlós. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 400 korona lakbérátalány, 300 korona iroda- és 400 korona fuvarátalány. Február 17. d. u. 5-ig. Főszolgabíró Ilosva.

Gerendkeresztur. Községi jegyzői állás, 1700 korona fizetés, 780 korona segédirtási átalány, 200 korona irodaátalány, 160 korona világítási átalány, 300 korona fűtési átalány, 74 korona utiátalány, 4 szobás szabad lakás, kerttel. Főszolgabíró Salgótarján.

Zsáka. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés (beleszámítva 25 hold szántó használatában 250 korona), szabad lakás. Február 1-ig. Főszolgabíró Berettyóújfalú.

Ócsény. Adóügyi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, fogasztási adókezelési díjak egyharmada. Marhalevel díja és adóügyi magánmunkálatok díja. Január 28-ig. Főszolgabíró Szekszárd.

Csökmő. Aljegyzői állás, 800 korona fizetés, 200 korona állami kiegészítés. Január 27-ig. Főszolgabíró Berettyóújfalú.

Fajsz. Másodjegyzői állás, 1600 korona fizetés, Január 31-ig. Főszolgabíró Kalocsa.

Bánya. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, Február 5-ig. Főszolgabíró Bozovics.

Abelfalva. Algyezői állás, 1000 korona fizetés. Február 5-ig. Főszolgabírósg Gács.

Dórova. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 120 korona lakpénz. Január 31-ig. Főszolgabírósg Pancsova.

Vásárosnamény. Segédjegyzői állás. Február 1-ig. Főszolgabírósg Beregszász.

Ujkécske. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Február 4. d. 12-ig. Főszolgabírósg Kiskunfélegyháza.

Siógárd. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 2 korona napidíj a végrehajtásoknál. Január 28-ig. Főszolgabírósg Szekszárd.

Dunaföldvár. 1. őrnöki állás, 1200 korona, 2. őrnöki állás 1000 korona, 3. őrnöki állás 960 korona, továbbá csetlegesen megüresülő 1000 korona és 960 koronás őrnöki állások. Február 3-ig. Főszolgabírósg Paks.

TANÜGY.

A módszerről.

Darwin beszéli az amerikai farmerek életéből, hogy egyikök juhtenyésztéssel próbált szerencsét. A birtok felvése, növényzete s mindenek fölött nagy kiterjedése alkalmasnak mutatkozott a vállalatra. Néhány évi próba határozottan kedvezett czéljának. Hosszulábu s nagyfüllű juhok gyakran ellettek ikreket. A bárányok gyorsan s szépen fejlődtek. Gyapjút, húst, fagyut és tejet bőven adtak. A tanya jövedelme évről-évre emelkedett. Érzékeny veszteséget az okozott a gazdának, hogy a juhok elkószáltak, átugrálták a meszje kaktusz-sövényét, aztán elragadta őket az indiánus vagy a duvad. Törte a fejét a majoros, hogyan óvja meg nyáját. Magas kerítés állításáról drágasága miatt szó sem lehetett. A kaktusz-sövény sűrítése is sok bajjal járt. Itt-ott mindig akad alacsony csepőtés rész, melyen ostoba birkák nekimentek a veszedelemnek. Ha nem emelheti a kerítést, megkurtítja a nyáj lábát, — gondolta a majoros gazda. S úgy tett, amint gondolta. Hosszulábu fajjuhok különben sem adtak értékes gyapjút. Először őket, azután egész nyáját kicserélte rövidlábu juhokkal. A művelet nem is volt oly nehéz, minőnek első tekintetre látszott. Kiválasztotta a legrövidebb lábu kosokat és anyákat s őket, majd útdaik közül ismét a legrövidebb lábuakat bocsátotta tenyésztésre. A juh két év alatt tenyész. Háromszor két év múlva maga a majoros gazda is gyönyörködött, hogy milyen aprólábu juhok vannak. Tíz év alatt az egész nyáj lába megrövidült s többé egyetlen juh sem tudta átugrani az eleven sövényt.

Ez elbeszélés közlésével először azt akarom elérni, hogy a nevelés-oktatás dolgaiban nem szakértő közönség érdeklődését is fölkeltessem. Mert szívesen olvassa mindenki az olyan elbeszéléseket, melyekben a cselekvés újabb cselekvéseket idéz elő, legyenek a cselekvők akár állatok, akár emberek. Aesopus ideje óta tudja minden valamirevaló meseköltő, hogy a cselekvés tölti be az emberi lelket s készíti újabb cselekvések létrehozására. Ez pedig azért is fontos, mert az emberek kilenczvenkilenc százaléka a cselekvés révén nyilvánítja szellemi életét, mellette az elmélkedés és a műalkotás végzésére alig van egy százalékunk tehetsége. Így például kételkedem, hogy a magyar birodalom husz millió lakosa közt a művészek és a gondolkodók száma megütné a kétszázazeret. Iskoláinkat mégis akképp rendezzük be, mintha a közép- és főiskolákat végzők valamennyien a gondolkodók közé tartoznának, még ennél is rosszabbul azért, mert a kilenczedik évüket betöltött s középiskolába lépő gyermekek főintézetét, a gimnáziumot akképp csináltuk meg ez előtt harmincz esztendővel, hogy benne a fejletlen kor számára tagozat nincs, az ismeretek pedig piramisként emelkednek az egyetem felé. És még dicsekszünk ezzel a természetellenes alkotással!

Szerencsére újabb mind több jelét veszszük annak, hogy a gyermeki lélekhez gyermeki módon kezdünk nyulni. A szerves világ tanítására mindenünnen halljuk már azt az utasítást, hogy biológiai alapra kell fektetni, mert csak a biológiai alapon nyugvó állat- és növényvilág előtt nyílik meg a fejletlen gyermek értelme. Magának az embernek történetét is ezen a módon használtuk fel, jóval a természetrajzi modern tanítás elveinek hirdetése előtt, a gyermeki értelm, képzetet és emlékezet gazdagítására. En már félszázaddal ezelőtt ismertem a bibliai történetek

Hübnerét. Maig ezek az elbeszélések maradtak meg legüdébben emlékezetemben, összes hibáikkal és erőnyeikkel, a cselekvések szülő okaival.

A fenti Darwin-féle elbeszélést hasonlóképp jóval harmincz évvel ezelőtt olvastam s anélkül, hogy azóta az olvasmány kezembe került volna, tartalma abban a frissességben maradt meg, melyben előadtam. Azt találok azonban, hogy Darwinnak, éppen a feldolgozásban, kevés hive maradt. A zászló körül nagy a zsvaj. Vannak bőven Darwinisták és anti-Darwinisták, de a szerves világ feldolgozásában hi követőinek száma alig egy-kettő. Ezt bizonyítani kívánom, még pedig egy szélsőbaloldali Darwinista példájával, a Häckelével, kit hazájában mind tudományáért, mind szabadgondolkodásáért ünnepelek. Első nagy művében, a Schöpfungsgeschichte-ben olvastam azt a biológiai elbeszélést, mely azzal a mulatságos tétellel végződik, hogy Anglia szellemi nagyságát a vénkisasszonyoknak köszöni. Furiangos okoskodásának (lehet-e más, mint ratiocinatio?) láncszemei a következők: A szellemi erőt a befejezőkkel való táplálkozás biztosítja; a marha táplálkozását pedig a jól fejlődött lóhere; a lóhere virágjának megtermékenyítését a poszméh végezi, ennek pedig halálos ellensége az egér. Mert ha az egér a lóherés földön éppen virágzaskor elszaporodik s a megtermékenyítéshez szükséges fulánknélküli méheket felfalja, akkor a lóhere nem termékenyül meg s így jövő évi termése okvetlen alább száll, miből viszont a marha táplálkozásában áll be hiány, mely végül az ember táplálkozásán boszulja meg magát. A természet nagy ökonómijában gondoskodás történt az egerek pusztításáról, a macskákról. Miután pedig tudva van, hogy éppen a vénkisasszonyok a macskák leghivebb barátai, áll a tétel, quod erat demonstrandum: Anglia szellemi nagyságát a vénkisasszonyoknak köszönheti.

Mindjárt ezzel kapcsolatban fejezem ki elégedetlenségemet a német Brehm nagy zoológiai munkája felett. Egészségesebb nézetet sehol sem olvastam, mint éppen Brehm bevezetésében az állattan élettani alapon való előadásáról. A recept kitérő, de a feldolgozás, az én megítélésem szerint, sehogy sem az. (Goethe Faust prólogjában a drámacinálásával adott nagyszerű receptjének ez a végzete.) Hiszen van benne bőven élettani viszonylatban álló elbeszélés, majd valamennyi állatról, csak hogy ezek az elbeszélések az emberi cselekvésnek halvány másolatai. Elolvassa őket az ember, egyik-másikat érdekel is, de nyomot nem hagynak az emlékezetben.

És pedig olyan élettani feldolgozást kérnék zoológusainktól és botanikusainktól, mely az állati és növényi élet korlátai közt érzékíti a változást s hat általa az ember lelkére. Tehát nem állatmeséket kérnék tőlük Phaedrus, Lafontaine modorában, nem is agyonszillogizált hőbortot, mint tette Haeckel, hanem afféle darwini elbeszélést, melyet előrebocsátottam. Nálunk Herman Ottó egy elbeszélése emlékezem, régi- régi idők-ből, mikor még a dalmát partokról írta tárczáit a Vasárnapi Újságban. Ugy emlékezem, hogy az Öszbogar egyhangú éles czirpelését magyarázta meg benne.

De már most csakugyan a tárgyra térek, hogy végezzek a módszerrel, mint az iskola legjellemzőbb feladatával. A módszer arra tanít meg, hogy hogyan kell valami dologhoz fogni s vele elbánni, hogy urrá legyünk fölötte. Következésképp van tehát minden foglalkozásnak, földművelésnek szintegy, mint iparának, valamint kereskedelmének módszere. A tárgyak különféleségéhez képest természetes, hogy az eljárás is változik, melylyel a tárgyhöz ierközünk s vért vesszük. Ilyen eljárás, tehát módszer volt a rövidlábu juhok előállításáé is. Ezt a hasznahajtó módszert valamennyi foglalkozás műhelyében lehet voltaképp elsajátítani.

A köznevelő intézetekben, czéljaikhoz képest, a módszer elveit kellene legalább a tanítónak tisztán látni, hogy az ismerettárgyak tanításában növendékeinek hasznára, magának könnyebbségére fordíthassa. Az iskola czélja ily magas ponton az igaz tanítása. Az igazhoz pedig két ut vezet el, az, amiről a logikai kézikönyvek bőven szólnak: az indukció és a dedukció. Elméletben e kettő tisztán elkülöníthető egymástól. Gyakorlatban azonban éppugy egymásra tartoznak, mint a szellemi élet bármely más vonatkozása, például a szép, jó és igaz. Nem a lélek feldarabolásáról van tehát szó, hanem ama két ut lehető szélesítéséről és mélyítéséről, amely az igazhoz vezet. Ezt az utat pedig az ismeret — vagy a kö-

zönségesen ugynevezett tantárgyak feldolgozásával teszi meg az ahhoz értő. Tanít: történetet, állattant, növénytant, ásványtant, kémiát, fizikát, kozmográfiát mindegyik iskola és pedig az alsó fokon, a gyermekkorban, mondjuk a 13-ik élet-évig, mely e tekintetben az óriás tömegre nézve a vízváltató határ, elemző, analitikai módszerrel. A 13-ik életkoron túl az elemzést a szerkesztés, a szintezés váltja fel az erősebb fejűek számára való rendszerével. Ez az iskolai tagozat volna az igazi középiskola, holott az alsó tagozat az elemi oktatásé.

Ez az elemi oktatás a valódi melegágya minden zsendülő tehetségnek. A dolgok oki összefüggésén táplálkozik s növekszik az ész. Látni kell a gyermeki szem csillogását, ha ugyan van, aki kérdéseire megadja a megfelelő magyarázatot, mint telik el önérzettel s mint sóvárog újabb felvilágosítás után. Gazdagodik tudása, szinesedik képzelete, mélyül érzése, nemes lefolyást vesz fel-feltűnő szenvedélye. Ez uton eljut oda, hogy maga konstruálja meg világát, melynek főpillérei: a megelés, a vagyonosodás, a függetlenség; serdülő korán túl a társadalmi kötelemek vállalása: családalapítás, állami kötelezettségek teljesítése.

A fejlődésnek ezen a szakán különbség nélkül valamennyien átmegyünk, de nem maradunk meg mindannyian benne. Egy kis töredék magasabbra vágyódik, számot kíván adni magának, majd valamennyőnknek világa szerkezetéről. Ezt csak fogalmi uton, rendszer alkotásával végezheti, melynek dongái intézményekben valósulnak meg. Az intézmények tervét mindig kevés hivatott rajzolja meg, az intelligensek tömege legfőbb közreműködni az építkezésben s az épület föntartásában. Az a tömeg pedig, a főntebb említett kilenczvenkilencz százalék vidáman tenyészik az intézmények oltalma alatt. Vidraként él, szaporodik, kitérően érzi magát a tó kövér vizében. Harapni csak akkor harap, ha bántják, egyébként nincs nála békésebb teremtmény a világon, csak maszlagot ne hintsenek közé.

Az iskolának pedig az a hivatása, hogy megértse a lelki fejlődés fázisait s kezére járjon az egymást váltó nemzedékeknek az eligazodásban. Mind az analízis, mind a szintézis tudományos eljárás. A gyakorlatban mégis a kor, a tanuló fejlettsége dönti el, hogy melyik eljárást kell alkalmazni. Amennyire az egyetemet ismerem, hosszulekzetű elmélkedéseivel, fiatalemberekre számított szemináriumaival kevésbé alkalmas az elemző tanítás gyakorlati munkájára. Faiskolája sines hozzá. Ezt a munkát, az analitikus módszer teljes kiképzését, a tantárgyak ilyen czélú feldolgozását, melynek éppen csak az elején vagyunk, csak a népoktatási intézetek főiskolája, a pedagógium tűzheti czéljává.

Az egyetem a logikát s vele a módszerek kérdését rendszeresen tárgyalja. Más kérdés azonban a rendszerezés munkája, más a rendszert nem kereső analízis felhasználása. Az egyetem elégedik meg azzal, hogy ő az architektonikus fők főiskolája.

Kezességet azonban ne vállaljon érte, mert a tehetség osztogatása nem áll módjában.

Dr. Bokor József.

A népoktatási törvények végrehajtása.

A társadalmi fejlődés szempontjából azoknak az embereknek az álláspontja helyes, kik minden téren a közéletet mozgó tényezők, szervek minden nemben és fajtajában a nemzeti eszmével telített észszerű, modern előrehaladás elvét vallják követendőnek.

A hazai népoktatás észszerű, modern fejlesztésére irányuló törekvés megnyilvánulása ama két törvényjavaslat, mely a múlt évben a törvényhozás által jogerőre emeltetett.

Lehetnek eme törvényeknek — mint minden emberi alkotásnak — gyengéi, támadható részletei, de már maga az a tény, hogy az ország tulnyomó többsége, a magyar tanítósg összessége nemcsak megnyugvással, hanem örömmel fogadta: bizonyosság arra, hogy eme törvények tényleg a modern és észszerű, tehát helyes előhaladást fogják előmozdítani. Azon intézkedései ugyanis, melyek a hazafias nevelés intenzívebb fejlesztését s ezen az alapon a nemzeti konszolidációt, a nép értelmi, erkölcsi s egyúttal szociális értékének emelését gyorsabb, határozottabb alapokra fektetik; azon rendelkezései, melyek a tanítóknak türethetőbb anyagi, erkölcsi és szolgálati függetlenségét, de egyúttal az oda nem való elemek ki-

írtását biztosítják: oly előnye eme törvényeknek, melyek előtt tisztelettel kell meghajolnia mindenkinek, ki a hazafias, demokratikus eszméket nemcsak ajakán hordja, hanem megvalósítását örömmel is látja.

Mi, akik hivatásunkból kifolyólag is ezen eszmék megvalósításán fáradozunk napról-napra, örömmel látjuk már csak amiatt is, mert azt is észreveszük, hogy eme két törvény, a régi népoktatási törvényeknek alapeszméjében helyes, de a cél elérését támogató rendelkezéseiben ingadozó, kijátszásra s bizonyos egészségtelen elnézésre alkalmas mivelten egy-két találó vágással okozott rést eített.

Eme nyilvános keresztül már is érzem az egészséges levegő betódulását, látom, mint remeg, ingadozik ama tullojalitást tanúsító régi népoktatási rendszer, mely ezen a téren is lehetőséget nyújtott a hazafiatlan demagógok, az ezen ügy szolgálatára alkalmatlan paraziták élőködésének s a magyar nemzet keserves fillérein kitarított népbolondítók szereplésének.

Azonban, ha arra a magaslatra, melyen az egységes magyar nemzeti népoktatás eszméje tündöklik, tényleg fel akarunk jutni, ha ezen ragyogó eszmét tényleg meg akarjuk valósítani; ha azt akarjuk, hogy ezen hősök vérével áztatott föld az Isten halapján tényleg bokréta legyen s népe végleg levetkőzve keleti elhagyatottságát, felemelkedjék azon erkölcsi és értelmi magaslatra, melyre a világversenyben nemzetünknek további fennmaradása érdekében feltétlenül szüksége van; úgy kell, hogy a népoktatási törvények határozottabban, gyorsabban hajtassanak végre s hogy ezek hatékonyabb keresztülvitele érdekében tovább fejlesztessek.

A népoktatási törvények gyorsabb, határozottabb keresztülvitele s ennek hatékonyabb eszközlése végett egyelőre és főleg a járási szakfelügyelet életbeléptetésével leendő továbbfejlesztését várjuk indokoltan.

A népoktatási törvényeknek határozottabb végrehajtását és fejlesztését, továbbá amiatt is indokoltan tartjuk, mert eme törvények eddigi, nem eléggé határozott fogantatásában véljük részben okát annak, hogy az analfabéták s a kulturális állapotnak mondhatni teljes hiányát feltüntető polgároknak oly nagy tömege lakik, főleg a nemzetiségi vidékeken, mely ok hazánk kulturális fokát oly nagyon lesúlyosítja s tekintélyét csökkenti.

Jól tudjuk, hogy ennek okaiban a szegénységnek is van része. A főokát azonban mi az államhatalom azon messzemenő türelmében és várakozó álláspontjában találjuk, mely e tekintetben is a nemzetiségekkel szemben eddig megnyilvánult. Nem hibáztatom azonban ezért az államhatalmat. Nem, mert eltekintve a belső folyó tanulságtól, éppen ezen türelmem, eme várakozás a legtalálhatóbb czáfolata annak, hogy itt nemcsak erőszakos magyarosítás nem folyik, hanem a más fajnak a partikuláris, nemzeti-érzelmeinek és fejlődésnek, az autonómikus jogoknak oly nagyfokú tisztelete nyilvánul meg, melyet sehol, egyetlenegy államban sem lehet feltalálni. Nem, mert még azon államokban is, melyekre oly nagyon szeretnek hivatkozni, mint pl. Svájc, Anglia, Egyesült-Államok, még azokban is keresztülvizsgált és vitték az államnyelv elsajátítását. Hát még Romániában és Németországban! ... A magyar államnak ezen elnézése és tisztelete azonban az észszerű fejlődést akasztotta meg, vagy legalább is terelte téves irányba, nemcsak a szorosabb értelemben vett magyar nemzeti, hanem főleg a nemzetiségi, a partikuláris fejlődés szempontjából is. Ezen megszakadt, vagy mondjuk, téves irányba terelődött fejlődés teszi lehetővé az igazgatók háttürelmének megteremtését, önös céljalk elérésének a reményét.

El kell tüntetni a főleg nemzetiségi vidékeken levő s minden egyébnek, csak iskolának nem nevezhető füstös viskókat, ki kell irtani azon tanítóknak egyáltalán nem nevezhető egyének diestelen sáfarkodását, kik az iskolából korcsmát, tyuk és birka-tenyésztő vagy Dákóromániát, Szilviát, vagy Germániát hirdető telepet csinálnak, akik tehát a magyar állameszmével ellenkező ideákat hirdetnek, vagy akik képtelenek arra, hogy a magyar nyelvet elsajátíttassák s a haza szeretetét megrögzítsék. **Lehetetlenné kell tenni azon egyének s főleg papok —**

tisztelet a kivételeknek — működését, kik a szószéket, az éi leplet, a magán és társadalmi összefogókat arra használják fel, hogy a hazafias, becsülettel és hiven munkálkodó tanítók ellen a falu népét igazgatók fel, vagy a közvéleményt vezetik félre, hogyha másképp nem, hát ily módon tegyék lehetetlené az ily tanítók sáfarkodását, jó hírnevét, becsületét és ekszisztenciáját. Kötelezni kell az iskola-fentartókat, hogy a törvényes szabta iskolahelyiségekről — amennyiben s ahol szükséges — záros határidő alatt gondoskodjanak. Jól tudjuk, hogy egyes helyeken a község szegénysége ebben nagy akadály, de ily helyekre nyújtson az állam, a társadalom stb. segítséget, mert nemcsak a testnek, hanem a léleknek is szüksége van az egészséges táplálékra. Az igazság és a törvényadta jogával kötelezze erre az állam őket, hacsak nem akarja tovább is elnézni, hogy az igazgatók a lakosság ezreinek lelkét maszlagos nadragulyával tömve tele s így megteremtve a háttürelmet, kiáltják inter et extra muros: „Ime az ezeréves magyar állam, mely a nép ezreinek iskoláztatásáról sem gondoskodik.”

Gondoskodni kell a népoktatási törvények oly irányú fejlesztéséről, mely a teljesen ingyenes népoktatást teremti meg, hogy így semmi akadály ne legyen a tankötelezettség végrehajtásának. Államosítani kell teljesen a tanítóképzést, mert ebben találjuk egyedüli garanciáját a hazafias érzésű tanítók képzésének. Végül szaporítani kell a tanfelügyelet szerveit a járási szakfelügyelet életbeléptetésével.

Molnár Ferenc,
szurduki áll. tanító.

Tanügyi hírek.

A tankönyvekről. Említettük már, hogy a Soproni Pedagógiai Társaság Simkó Endre tanár előadása alapján kimerítően foglalkozott azokkal a vizsgálódásokkal, melyek a tankönyvek körül tapasztalhatók. Végül abban történt megállapodás, hogy az előző javaslatait a következő pontokban elfogadják.

a) A Soproni Pedagógiai Társaság tegyen lépéseket, keresse fel a tanári s tanítói egyesületeket országos mozgalom indítása végett, amelynek célja az volna, hogy a tankönyvirodalom fejlesztését a vallás- és közoktatásügyi minisztérium is segítse elő olyképen, hogy az eddigi eljárások egyelőre való megtartása mellett a különféle iskolák szükségleteinek megfelelőleg, kelő időközökben, hirdessen nyílt, országos tankönyvpályázatot addig is, míg tankönyvirodalmunk a helyes utra terelődik. E mellett azonban úgy a kiadókra, mint az írókra s tanárookra vonatkozólag a szabad versengés valamint a szabad választás joga is megtagyandó. b) Pályázni nemcsak nyomtatott, de írott munkákkal is lehessen. c) A pályanyertes munka a szerző tulajdona, aki annak a kiadásáról szabadon rendelkezik. d) A pályadíjat nyert könyvek kinyomatásuk után kiállításuk megbirálása és engedélyezés (approbáció) czéljából a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak nyílt bemutatandók. e) Csak államilag engedélyezett tankönyveket lehessen használni még a felekezeti iskolákban is, a vallásai könyvek kivételével.

Tanügyi irodalom.

A Néptanítók Lapja új mellékletei. A Néptanítók Lapjának ez évi 3-ik száma beváltotta azt a korábban tett ígéretét, hogy megszaporítja eddigi mellékleteit, a gazdaságát, a tudományos ismeretek és az iskolán kívüli közoktatás rovatával. Az új melléklet, a Néptanítók Lapja formájában havonként egyszer 16 oldalon jelenik meg. Az elsőnek szerkesztője Farkas Sándor, a másodiké Jancsó Benedek. Farkas Sándor bevezető cikkében következőképp foglalja össze rovatja főfeladatát:

Ezen, az összes tudományok különböző ágait figyelemmel kíséző, nem elmékedéseket, hanem bevégzett, exakt ismereteket tartalmazó és az átlagos tanítói műveltség alapjaira helyezkedő folyóirat fogja ugyanis (legalább a Tanítóképző-intézet Tanárok Országos Egyesületének hiedelme szerint) ez országnak minden iskolájában szimbolizálni a magyar kultúra fejlődését, elsőbbségét; ez fogja — a fizikai földrajz százados emelkedési módjára — lassan és okot felejtve, megemelni e föld és e nemzet szintjét; ez fogja kinnél-kinnél élő lelkiismeretként megállapítani az igazi tartalmát; ez fog eszméltetni s ez fog segítségre sietni a buzgóknak, a törekvőnek, ki az iskolán kívüli oktatás szentelt oltárain is áldozni akar hazájának, nemzetének.

A rovatot gazdagították dr. Baló József: **Továbbképzés a pedagógiában**; Wagner János: **A ke-**

verék- vagy korcsfajok keletkezése a növényországban; Sztankó Béla: **A dalforma című cikkekkel.**

Az iskolán kívüli közoktatás rovatának bevezetésében Jancsó Benedek többek közt ezt mondja:

Igen sokan beszélgetünk, irunk, sőt vitatkozunk is róla, de még senki sincs, aki biztosan állíthatná magáról, hogy helyes rendszerbe tudja foglalni, hogy képes lenne fejlődésének irányát határozottan megszabni. Az iskolán kívüli közoktatás rendszerbe foglalása és vezető elveinek határozott megállapítása a jövő feladata s egyszersmind a jelen munkásságnak tárgya is.

Mi azt hisszük, hogy felesleges mélyíteni azt az árkot, mely az iskolában s az iskolán kívül történő közoktatást egymástól elválasztja. A tanítás egészséges elveit mindenekelőtt az intézményekben kell megvalósítani. Az iskolán kívüli tanítás sohasem lesz egyéb, mint az előbbinek másolata. Holdfény, melyet a nap világosít meg.

A rovatvezető üzenetei.

Nagy József, állami polgári iskolai tanár Mór. Egy kicsit megkésve értesít bennünket, hogy az Országos polgári iskolai egyesület karácsonyi gyűléséről közölt értesítésünkben tévesen írtuk meg, hogy Ön rokonszenvez a sztrájk ultima ratiojával s hogy neki propagandát akart volna csinálni. Elismeri, hogy a „sztrájk” szó előfordult ugyan beszédében, de nem abban az értelemben, amelyet a tudósító neki tulajdonított. Helyreigazításának az ön értelmében ime szívesen adunk helyet, sőt elismerjük, hogy lelkes hangon írt levele messze áll minden felforgató törekvéstől s csupán a polgári iskolai tanárság megbecsültetését tartotta szem előtt. Ebbeli törekvésében mi is szívesen mellette vagyunk.

K. I. Ön magánlevél írására kért fel bennünket, elegezte azonban tudunkra adni lakása helyét. Itt mondjuk el tehát válaszukat. A tanfelügyelőségi személynét szaporítása a költségvetés megszavazása után fog megtörténni. Hogy Ön mi módon érthetné el kitűzött célját, azt ismerősei, esetleg előjárói, köztük a tanfelügyelő tudnak legjobban megmondani.

É. R. Csurgó. Szíves volt hozzánk beküldeni a tanítóképző-intézeti nevelők ügyében közölt hírlapunkhoz helyreigazítást. Most azt írja, hogy ennek a helyreigazításnak közlése „nem elégitette ki várakozását”. Óhajtott volna küldeményének azt a részét is közölni, mely arról ad felvilágosítást, hogy a tanítóképző-intézeti tanárok képzése és képesítése miképp történik. Mi ezt a részt, nyíltan meg is írtuk önnek, azért hagyjuk el, mert a helyreigazításra nem tartozott. Miután ma érkezett levelében újra visszatér erre a tárgyra s fenti óhaját megismételve azt mondja, hogy bizonyára okunk van rá, ha óhaját nem teljesítjük, nehogy további félreértés keletkezék, idecsatoljuk mondanivalóját:

A tanítóképző-intézetek tanárainak külön, egyetemi képesítésük van. Nevezetesen: érettségi bizonyítvány, vagy tanítói oklevél birtokában három év alatt a polgári iskolai tanítóképzőben meg lehet szerzeni a polgári iskolákra való képesítést. Ezután két évi egyetemi tanulmány és a tanítóképző tanári tanfolyam hallgatása jogot ad a tanítóképző tanári képesítő vizsgálat letételére. Okleveles középiskolai tanárok kiegészítő vizsgálat letételével nyernek jogot a képzőintézetekben való tanításra.

IRODALOM

* **Uj idők.** Az e heti szám szövegrészében találni Herczeg Ferenc regényfolytatását, Lovik Károly, Vértessy Gyula novelláit, Kiss József, Dutka Ákos, Haraszthy Lajos verseit, Szánadó János, Farkas Pál és mások cikkeit **A képek közt van több kép** a M. I. E. N. K. kiállításából, a „Tündérszerlem” főszereplő, Zádor István eredeti rajza, humoros fejléczek stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

* **A „Vasárnapi Ujság” január 26-iki számának** főközleménye a delegátusok adriai flotta-kirándulására vonatkozó képsorozat, mely tizennégy eredeti felvételben mutatja be az érdekes kirándulást, melyhez a társaság egyik tagja, Nagy Emil orsz. képviselő írt cikket. Szépirodalmi olvasmányt adnak Rákosi Viktor regénye, Oláh Gábor és Annie Vivanti verse, Szabenyi József elbeszélése, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemények: cikk Blaháné első diadalairól Debreczenben, a toszkánai nagyherceg és Vajda Péter arcképe, Farman repülőgépe, eredeti fényképek a marokkói harcztérről, képek a parkfalvai vas-

gyárról, egy a Dunában fogott óriási viza képe, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Esmények és érdekek. Szociológiai tanulmány, írta dr. Hesslein Henrik. Értékes tanulmány hagyta el dr. Hesslein Henrik tollából a sajtót. A könyv tartalma egy szélesre alapozott filozófiai gondolat. Minden jelenségnek a természetben van alapmotívuma. Ez a nézőpont emel föl az eszme és az érdek közös gyökerétől a nagy természetig. Az a módszer, amellyel az író a szociológiába beviszi a hitet, a természetes hiffelfogás eredeti megnyilatkozása. Minden vallásban van egy közös lényeg és ezt nem az ember csinálta, hanem megteremtette a végtelenségek azon összehatása, amit időben és térben, formában és változatban maga a nagy természet alkotott. Kimutatja az író azt is, hogy a természetben mindenütt az érdekeszerűség uralkodik. Világhivatásának szolgálatában áll minden létező. Az egészek minden legparányibb alkotó eleme azonban önegész is. Mint egész önéletet él, mint rész közéletet. Ebben találja az érdek és az eszme közös csiráját. Az önélet önérdéket követ, a közélet közérdeket. Itt indul meg a harc, a küzdelem és a tűznek ezen kohójában születik meg a magasabb élet érdeke, az eszmény. Az érdekek harcából válik ki az eszme is. A természetes érdekeszerűség folytatódása az emberi érdek és a legmagasabb ideál is. Az érdekes mű kapható 2 korona 50 fillérért minden könyvkereskedésben.

* Tudós Hetényi János és kora. Pogrányi József, Komárom vármegye tiszti főügyésze tollából érdekes korrajz jelent meg. A korrajzba tudós Hetényi János életének és irodalmi működésének képét illesztette a szerző. A minden ízében telivér tudóst, ki az irodalom meleg szeretetét családi hagyomány gyanánt örökölte és a tudományos ismereteknek nemzeti szellemében fejlesztését életfeladatának tekintette. De nemcsak az 1853-ban elhunyt tudós pap életrajzát, irodalmi és közéleti tevékenységét ismeri meg e könyvből az olvasó, de megtalálja a kor kimagasló eseményeinek vonzó történelmi leírását is, a szereplőket jellemző intimitások kapcsán és megtalálja a szabadságharc főbb mozzanatainak, a politikai tevékenység rugóinak megértésére képesítő azon adatokat is, melyeket szerző kiváló történetírónk műveiből merített. A munka ára díszkötésben négy korona. Megrendelések az „Apollo” irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz (Budapest, V. ker., Sas-u. 13.) küldendők.

* Magyar katonai közlöny. Talán a kontinensen sehol sincs egy elhanyagolva a katonai irodalom, mint nálunk Magyarországon. Alig van e téren oly számbavehető orgánunk, mely a katonai szakirodalommal foglalkozna. Ezen a hiányon akart most segíteni a honvédelmi minisztérium és a „Ludovika Akadémia Közlönye” helyébe a most megjelenő „Magyar Katonai Közlöny”-t fokozott erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti. A Magyar Katonai Közlöny első füzeté ma jelent meg, igen tetszetős külső formában és rendkívül érdekes tartalommal. Különös figyelmet érdemelnek Pilch századosnak a katonai szellem ébresztése és fejlesztéséről, Reich századosnak a lovasság működéséről a japán-orosz háboruban és Schrabák hadbiztosnak a csapatok ruházatáról és felszereléséről írt cikkei. Az előfizetés díja: egész évre nyolcz korona. Egy füzet ára egy korona. A szerkesztőség a honvéd Ludovika-Akadémiában van.

* Tengerészetünk megmagyarosítása. Soly-mássy E. Oszkár tengeri hajózási igazgató, a Fiumei Tengerészeti Akadémia volt igazgatója ily című füzetrel hívja fel az általános érdeklődést a magyar iskolahajó kérdésére. Ha a multhoz képest némi haladás észlelhető is tengerészetünk magyarosodása tekintetében, így a Fiumei Tengerészeti Akadémia tanítási nyelve is legutóbb a magyar lett, a tengerészeti hatóság is teljesen megmagyarosodott, a rév-hivatal is a magyarosodás útján van: mégis a jelenlegi állapot jóval mögötte marad a legelőbbi jogos kívánalmainknak is. Nincs magyar tengerész legénységünk és ezenkívül a Buccariban felállított horvát tengerészeti iskola horvát szellemű tengerésztiszteket képez ki. Hiányzik egy hajónk, amelyen a gyakorlati kiképzés mellett az előrehaladni kívánó hajóapródoknak magyar nemzeti nevelést lehetne adni és ahol a magyar tengerészlegénységet lehetne kiképezni. A jelenlegi kormány, hathatósan felkarolta a

magyar iskolahajó ügyét, amidőn az 1907. évi VI. törvényzcikk az iskolahajó beszerzését és üzemeltetését nagyobb összegű segítséggel biztosította. Az „Országos Gyermekvédő Liga” magáévá tette az iskolahajó ügyét. A röpirat írja lelkes felhívást intéz a magyar közönséghez, hogy az „Országos Gyermekvédő Ligához”, vagy hírlapok után beküldendő adományaival — bármilyen csekély összeggel is — siessen támogatására az iskolahajó eszméjének.

* Angol könyv a magyar kérdéstről. A londoni könyvpiacon egy magyar publicista figyelemreméltó tanulmánya jelent meg Gineverné Györy Ilona fordításában a magyar kérdéstről (The Hungarian Question), amely számos ellenünk szórt rágalomnak fogja élet venni. A szerző a magyar állam helyzetét és hivatását, valamint Ausztriához való kapcsolatunkat és fajnépességi viszonyainkat a történelem, statisztika és gazdaságtan világánál veszi vizsgálat alá. Kimutatja történelmünkben, hogy a független, erős Magyarország a multban mindig a hatalmi egyensúlynak, a békés fejlődésnek erős biztosítéka volt és védbástyát alkotott a nyugati civilizáció védelmére. Jellemző, hogy az utolsó száz év alatt a Habsburg-uralom területén élő németiség száma ötmillióról csupán 9.17 millióra emelkedett, holott ugyanezen idő alatt a magyarság száma 2.3 millióról közel 9 millióra. A könyv második részében a szerző azokkal a hatalmi tényezőkkel és törekvésekkel foglalkozik, amelyek a Közép-Duna mentén jelentkeznek. Meggyőzően bizonyítja, hogy a Habsburgok a saját hatalmukat ásták alá és jövőjüket vették kockára, amikor félreismerve az erők fellődését, nem Magyarországgal, hanem az önálló magyar állam romjain igyekeztek felépíteni a maguk egységes birodalmát. A harmadik részben az aktuális kérdésekkel foglalkozik. Bemutatja azt a nagy nyelvi átalakulást, amelyen a közös hadsereg az utóbbi évtizedeken keresztülment és amely lehetetlenné teszi — a hadsereg harc képességének veszélyeztetése nélkül — az egységes német szolgálati nyelv továbbra való fenntartását. Részletes katonai programot állapít meg a magyarság érdekeinek érvényesítésére. Befejezésül egységes pártalakulást ajánl, új, teljesen paritáros viszony kiküzdésére Ausztriával szemben. Az élelken megirt, statisztikai táblázatokkal és két térképpel felszerelt füzet első kiadása annak a társadalmi mozgalomnak, amely dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselő kezdeményezésére az Országos Magyar Szövetség kezében megindult a külföldön folytatott rágalmozó hírlapi hajsza ellensúlyozására.

* A Herkó Péter XVI-ik évfolyamának 4-ik száma megjelent. Mint rendezes, most is sok eleven, trófiás és szatirikus tartalommal, ügyes képekkel bővelkedik. Erős 48-as szellemében van tartalva. Egész évre 6 forint. Kiszagdnak és iparosoknak 4 forintos kedvezményes ár.

* Dr. Beke Manó: Bevezetés a differenciál- és integrál-számításba. A könyv a tudós matematikusnak a népszerű főiskolai tanfolyam 1906. évi II. sorozatában tartott öt előadását tartalmazza és tárgyalja a matematika rendeltetését; a differenciálhányados általános fogalmát; a magasabb rendű differenciálhányadosokat; ismerteti a logaritmus, a trigonometriai függvények kiszámításának módszerét; a határozott és határozatlan integrál fogalmát, végül a differenciálegyenleteket. Megjelent a Földes Béla, dr. Lóczy Lajos és dr. Alexander Bernát szerkesztésében megjelenő Népszerű Főiskola Könyvtára című vállalat ötödik köteté gyanánt. A Franklin-Társulat kiadása. A csinos szürke keménykötésű könyv ára 3 korona.

SAKK.

Rovaitoztó: Gajdos János.

159. számú játszma.

Játszották a karlsbádi mesterversenyen 1907. szeptember hó 2-án.

Sziciliái védelem.

Világos:	Sötét:
Janowski.	Tartacower.
1. e2—e4	c7—c5
2. Hb1—c3	Hb8—c6
3. Hg1—f3	g7—g6
Kissé nehézkés változat. Jobb folytatás 3. . . .	
Hg8—f6.	
4. d2—d4	c5×d4
5. Hf3×d4	Ff8—g7
6. Fc1—e3	Hg8—f6
7. Ff1—e2	0—0
8. 0—0	...

Sötét erre előnyösen játszhatja 8. . . . d7—d5-t; ezt megakadályozandó, helyesebbnek látszik 8. Vd1—d2, mert ha sötét erre is 8. . . . d7—d5-tel folytatja, úgy 9. e4×d5, Hc6—b4, 10. d5—d6!, Vd8×d6, 11. Hc3—b5, Vd6—c5, 12. c2—c3 s utána Hd4—e6 világost döntő előnybe hozza

8. . . .	d7—d5
Ha 8. . . . d7—d6, úgy 9. h2—h3 és utána f2—f4 stb.	
9. e4×d5	Hc6—b4
Gyöngébb volna 9. . . . Hf6×d5, a következő	
10. Hc3×d5, Vd8×d5. 11. Fe2—f3 s utána Hd4×c6 stb. miatt. A tett lépés dr. Meitnertől ered.	
10. Fe2—f3	...
Most 10. d5—d6 már nem volna olyan erős; következnek 10. . . . Vd8×d6 11. Hd4—b5, Vd6—b8! 12. Fe3—c5, Hb4—c6 13. Fe2—f3, Bf8—e8 és utána a7—a6 stb.	
10. . . .	Hb4×d5
11. Hc3×d5	Hf6×d5
12. Fe3—g5	Hd5—c7
Ha 12. . . . f7—f6 13. Fg5—c1, e7—e5, úgy	
14. c2—c4.	
13. c2—c3	Vd8—d6
Jobb volt 13. . . . h7—h6 14. Fg5—h4, g7—g5	
15. Fh4—g3, e7—e5 16. Hd4—b3, Vd8×d1 17. Ba1×d1, f7—f5 stb.	
14. Bf1—e1	Fg7—e5
A gyalogot jobban védte volna 14. . . . Fg7—f6,	
15. g2—g3	Hc7—e6
Hiba; sötét figyelmen kívül hagyja a következő lépés lehetőségét. Jobb volt 15. . . . f7—f6 16. Fg5—h6, Bf8—f7.	
16. Fg5×e7!	Hd6×e7
17. Be1×e5	Ve7—f6
18. Vd1—e2	Bf8—d8
Penyegét Bd8×d4.	
19. Ve2—e3	He6×d4
20. c3×d4	Fc8—h3
21. Ba1—e1	Vd6—b6
21. . . . Bd8×d4 természetesen nem megy	
22. Ve3×d4 s utána 23. Be5—e8! miatt.	
22. Ve3—h6	Fh3—f5
Jobb volt 22. . . . Ph3—e6.	
23. Ff3—d5	...
Penyegét 24. Fd5×f7! stb.	
23. . . .	Bd8—f8
Jobb volt 23. . . . Vb6—f6 s ha 24. Fd5×f7!	
Vf6×f7 25. Be5—e7, úgy 25. . . . Bd8—e8!	
24. Fd5×f7!	Kg8—h8
Sötétnek nincs védelme; 24. . . . Bf8×f7-re	
nyer 25. Be5—e8! stb.	
25. Be5—e7	Vb6×d4
26. Ff7—e8	feladja.

160. számú játszma.

A következő csinos mattállású kis játszmat marokkói Tangerben játszották.

Blackmar-csel.

Világos:	Sötét:
Dr. Küinitz.	Salomon.
1. d2—d4	d7—d5
2. e2—e4	d5×e4
3. f2—f3	e4×f3
A helyes ellenlépés 3. . . . e7—e5.	
4. Hg1—f3	Fc8—g4
5. Fe1—c3	Hb8—c6
6. c2—c3	e7—e5
7. d4—d5	Hc6—d7
8. Vd1—a4!	Fg4—d7
9. Va4—c4	f7—f6
10. Ff1—d3	He7—g6?
11. Ve4×g6!	h7×g6
12. Fd3×g6!	Ke8—c7
13. Fe3—c5! matt.	

Sakk-hírek.

A Győri Sakk-kör január 15-én tartotta meg VI. rendes tisztújító közgyűlését. Elnöknek megválasztott Huber Dániel, alelnök lett dr. Faragó Ödön, titkár Mészey József, pénztáros Somogyi Dezső, Számvizsgálók Friedmann Samu és Riemer Miksa, háznagy Ábrányi Armin, az igazgató-tanács tagjai: Chalupetzky Ferenc, Deutsch Károly, Dominkovich Sándor, Ehler Antal, Földes Ferenc, dr. György Károly, dr. Raab Géza, Rényi Sándor, Stadler Dezső és Szilágyi Ernő. A közgyűlés Chalupetzky Ferenc volt titkárnak, ki ezen állásáról egészségi okokból lemondott, nemkülönben Somogyi Dezső pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánított. Rendes öszejevetelek az Elite-kávéház külön-helyiségében minden kedden és pénteken este, valamint vasárnap délután. F. hó 21-én kezdődött a körnek elsőszálya versenyé, melyen a legerősebb játékosok vesznek részt: Chalupetzky Ferenc, dr. Faragó Ödön, Mészey József, Rényi Sándor és Székely Jenő, az új magyar mester.

Ki a mester? A magyar sakkmeisteri címéről és oklevéléről van szó. Tudvalevőleg a tavalyi székesfehérvári versenyen Abonyi István és Székely Jenő egyenlő egységszámot érven el, a mesteri cízmért a feltételek értelmében match-et kellett játszaniok. Azaz csak kellett volna, mert a mesteri cím és oklevél kérdését korántsem match döntötte el, mint általában szokásos, hanem eldöntötte a székesfehérvári sakközös-társaság

Abonyi, kit tudvalevőleg közvetlen a verseny után súlyos idegbej támadott meg s kit orvosai fél-

Vasa
 évre eltilt
 vonatkozás
 mihez t
 Azonban
 minden k
 Székelyt
 oklevél t
 fehérvári
 karácsony
 nyi kétsé
 még egy
 folyása t
 lelni nem
 oklevél a
 És ham
 sorsa fele
 Egyé
 gyógyulá
 még nem
 Berté
 Az üzlet
 gyar vé
 118 120
 Öreg 30
 fill. Szer
 életsúlyo
 Egységár
 Kőbányá
 23300 dr
 —, egyé
 Elhajítás
 drb, bef
 tartomán
 jororszá
 — drb
 szállások
 hulla
 sen 1122
 részvény
 Bécs
 tés; közt
 héz 110
 70—96 f
 Dres
 darab v
 52 60
 suly szer
 Berté
 sertés. A
 husos 5
 — márk.
 Köol
 társaság
 40 kor.
 olaj 31
 együtt, 2
 Pozsony
 kül. III.
 híz gépo
 súlyu 10
 súlyszám
 pénzben
 váltóra.
 Szér
 tése.) A
 zatal és
 jobb és
 szalma
 fuvaronk
 4.—, pré
 rosi pály
 Petr
 ság gyá
 nál a kö
 White
 Standard
 árak 10
 hordóstu
 Egyes h
 Ásv
 ventyárs
 nagyban
 tisztító
 mei 2. s
 nehé z
 olaj 21
 6. szám
 69 K. 0
 tisztasul
 pestre s
 Veté
 rős 10
 forgalom
 Daczára
 rohamos
 tek fel
 zsánkón
 Hazai á
 kívül f
 szágból

évre tiltottak a komoly mérkőzéstől, erre való hivatkozással kérte a match husvétra való halasztását, mihez tudomásunk szerint Székely is hozzájárult. Azonban a székesfehérvári sakkosztály ezt minden közlekedési indoklás nélkül megtagadta és Székelyt minden mérkőzés nélkül a mesteri cím és oklevél tulajdonosának jelentette ki. Hogy a székesfehérvári sakkosztály miért ragaszkodott a karácsonyi terminushoz, miért nem teljesítette Abonyi kétségek nélkül méltányos kérését és miért nem várt még egy pár hónapig, mikor a match normális lebonyolítása biztosítva lett volna: e kérdésekre megfelelni nem könnyű, annál inkább is, mert a mesteri oklevél Abonyit épp úgy megillette, mint Székelyt. És ha mindketten egyformán tartották rá jogot, a sorsa felett csak a match dönthetett volna.

Egyébként értesülésünk szerint Abonyi teljes felgyógyulása idejére Székelyt matchre hívta ki, ki még nem válaszolt a kihívásra.

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1908 jan. 25. Az üzlet kellemesebb volt. Heli átlagárak magyar válogatott árú 320-380 kilogr. nehéz 118-120 fill. 280-300 kgr. nehéz, 120-122. Öreg 300 kgr. tuli fillér, vidéki sertés fill. Szerb fill. tiszta kgr.; páronként 45 kgr. életsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri új K 14.40. Árpa K 16.30 Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Jan. 17-én maradt 23300 drb. Felhajtás: Belföld 891 drb. Szerbiából —, egyéb államokból 831 drb, összesen 23345 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I. X. ker.) 209 drb, belföldre 293 drb, Bécsbe 331 drb, osztrák tartományokba 282 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott: a szállásokban elhullott 3 drb, waggonokból kirakott hulla — drb, borsóknak találtott 4 drb, összesen 1122 drb, maradt állomány 22.609 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 4905 drb van.

Bécsi vásár; jan. 21. Felhajtás 13972 drb sertés; köztük 8917 drb süldő. Vásár szilárd volt. Nehéz 110-114 fill. közép nehéz 105-109 fill. süldő 70-96 fill. 100 kgr.-ként elevensúlyban.

Dresdai vásár; jan. 20. A vásáron volt 2840 darab vidéki és — drb. magyar sertés; előbbiek 52-60 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár; jan. 18. Felhajtás 13035 darab sertés. Az üzlet lassu volt. Finom husos 55-56, husos 52-54, silányabb 46-52 szalonna sertés — márká.

Kőolaj. Az „Apollo” kőolajfinomító-gyár részvénységi jegyzései a következők: Lilomkirályolaj 40 kor., Háromsziv kőolaj 32 kor., Csillagkereszt kőolaj 31 kor., tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20 százalék vagy tiszta göngysúlyszámitással, Pozsonyban átvéve, készpénzben, engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30 kor., VI. Apollo nehéz gépolaj 42 kor., Apollo hengerolaj 60 kor., tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysúlyszámitással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2 százalék engedménnyel, vagy 4 havi váltóra.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.80-3.80, muhar 4.25-ig, alom szalma 1.80-2.25, zsupszalma 3, szecska 3 per 50 kiló ivaroneknt házhoz szállítva. Préselt széna 3.60-4., préselt szalma 1.80-2 — 50 kg.-két a jőzeivárosi pályaudvaron.

Petroleum. A Kőolajfinomítógyár részvénytársaság gyártmányainak árlégyzése nagyban eladásokkal a következő: fumei kristály-kőolaj 39.50 K, fumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 33.50 K, fumei Standard-White kőolaj (kétesillagos) 31.50 K. (Az árak 100 kg. tiszta súlyért tényleges göngysúlyval, hordóval Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árlégyzései nagyban eladásokkal a következők: fumei 0. számú tisztítottolaj 21 K, fumei 1. számú orsóolaj 31 K, fumei 2. számú könnyű gépolaj 35 K, fumei 3. számú nehéz gépolaj 41 K, fumei 4. számú vulkán (heger) olaj 21 K, fumei 5. számú fénytelen olaj 25 K, fumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 43 K, hengerolaj, sötét 69 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 K. (100 kg. tiszta súlyért, hordóval, valódi göngysúlyval, Budapestre szállítva.)

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Vörös lóhere mag iránya óriási érdeklődés és nagy forgalom mellett folytatlag is lazasan élénk volt. Daczára annak, hogy új okok merültek fel, mégis rohamosan, sőt mondhatjuk, hogy liktötve szökkennek fel az árak, úgy, hogy 10-20 korona métermék zsákénti további áremelkedést kell konstátálnunk. Hazai árú után való kereslet a belföldi keresleten kívül főképen Ausztriából, Észak- és Délnémetországból jött. Eme rendkívül élénk kereslettel szemben

oda lehet az ítéletet összegezni, hogy az említett országokban oly kevés termelt, miszerint azok okvetlen még továbbra is behozatalra lesznek szorulva. Amerika szintén megmarad igen szilárd irányzatánál, úgy, hogy onnan eltekintve az előrehaladott időtől, meglepetés nem várható. Luczerna iránya folytatlag is élénk marad. Azon körülmény, hogy Franciaországból és Olaszországból minden ajánlat teljesen elmaradt, ez a szükséglet fedezése körül érezhető fog lenni. Bükkönynek legutóbbi ára jó vásárlási hajlandóság folytán, fentartotta magát. Takarmányrépamag. Ama kitünő eredmények következtében, melyeket selektált anyarépáról nyert impregnált répamag után értek el, az ilyen répamagnak kereslete már most is oly élénk, aminő a múlt évben csak február havában volt. Jegyzések nyers árúért 100 kilogrammonként: vörös lóhere természetből arankamentes 210-225 K, vörös lóhere kis arankás 190-205 K, vörös lóhere nagy arankás 170-180 K, luczerna természetből arankamentes 160-165 K, luczerna világos szemű arankás 150-155 K, luczerna barna szemű 140-145 K, biborhere 36-40 K, baltaczim 32-34 K, tavaszi bükköny 18-20 K.

Szerkesztői üzenetek.

M. A. (G-r S-l.) I. A válópert megindíthatja természetesen az asszony beleegyezése nélkül. Köriülből 2-3 évig eltart. Önök nem tehetnek jogilag semmit. Csakis ügyvéddel s ügyvédi megbeszélés után lehet valamit kezdeni, tessék ügyvédet fogadni s ő majd körülnyesebb felvilágosítás után fogja tudni tőndőt. Nincs kizárva, sőt valószínű, hogy a bíróság elválasztja a házastársakat.

L. Mihály. Szives ajánlatigénybe nem vehetjük. Munkatárs neje. A helyi viszonyok teljes ismerése nélkül teljesen lehetetlen tanácsot adnunk. Tessék a Fehér Kereszt Egyesülethez fordulni, ott már kidolgozott tervezetet, költségvetést és pontos számítmást kaphat. Nemes emberszereteteért pedig találja meg jó szívében a biztos jutalmat.

R. Lajos. Óviz. Photoemalle müintézet, Király-utca 30.

N. B. M.-Sziget. Nem tudunk semmit arról a pályázatról. Második kérdésével Mangold Béla Koloshoz (Kishid-utca) tessék fordulni. Megküldi a kívánt könyvet akár utánvétellel.

V. K. Murányi. Nem nyert. P. János. S-r. Ezidőszert nem hozhatók. 2-3 hónap mulva nagyon szivesen.

Ajlegyző. A bírói és ügyvézi szervezetről szóló javaslatot most tárgyalta a bizottság. Napirendre még ezen az ülésazonon kerül, végrehajtani azonban csak akkor lehet, amikor a Ház a rendes költségvetést lefolytatta. Az indennitas alapján a pénzek nem folyósíthatók, mert az indennitas a tavalyi keretekre szól.

Gazdász. A földmívelésügyi miniszter a selyemből beváltási árát kilónként az első osztályban 10 fillérrel, a második osztályban 40 fillérrel emelte fel, a harmadik osztály gubó beváltási árát pedig 20 fillérben állapította meg. — A vöröskereszt Erzsébet-kórháza felvesz minden gyógyítható, nem ragályos és nem elmebeteg és pedig: az I. oszt. sanatóriumba: Kisebb különszobára 20 korona felvételi díj mellett napi 8 korona ápolási díjért, nagyobb szobára 30 korona felvételi díj mellett a szoba minőségéhez képest napi 12 vagy 20 korona ápolási díjért. Kezelő orvosát a beteg önként választhatja, annak díja azonban az ápolási díjakban benn nem értetik. Kísérők teljes ellátásért, ha a beteggel egy nagyobb szobában laknak, a szoba minőségéhez napi 8 vagy 10 koronát fizetnek, ha azonban külön szobát vesznek igénybe, ugy ezért a betegek részére megszabott díjak érvényesek. A II. oszt. (kórházba): Közös (8 ágys) kórtermére a) 10 korona felvételi díj mellett napi 4 korona ápolási díjért; b) féldíjas alapítványi helyekre 5 korona felvételi díj mellett napi 2 korona ápolási díjért; a kedvezményért kizárólag szegényebb sorsuak folyamodhatnak és pedig az egyesületi igazgatóságához (I. Vár. Disz-tér 1.), sürgős esetekben közvetlenül az egyesületi főnökökhöz; c) teljesen díjtalanul: Klótid főhercegnő, a m. kir. belügyi, pénzügyi és földmívelésügyi miniszter, Vízgyázó Sándor gróf és grófné, gróf Karátsónyi Jenő, Budapest székesfővárosi főorvosi hivatala, Dungserszky Lázár, Pestvármegye alispánja és Boronkay Mária urhölgyhöz intézett kérvényekre.

K. Ferencz. A nedves szobát erősen kell fűteni és igen sokat kell szellőztetni, kivált napos időben ki kell tánni az ablakokat, a hideg időszakban is. A padlót lehetőleg ritkán szabad surolni és akkor is minél szárazabbra törölni vagy száraz homokot rajta szét szórni. A butornak nem szabad közvetlen a falnál állni, hanem legalább egy tenyérnyire tőle, hogy levegő legyen közte. A falra aggatott tikör és kép könnyen romlik a nedvességtől tehát vagy erősen kiálló szögörlő kell lególatni, vagy a képráma hátára egy czm. parafe-lapocskákat erősíteni, hogy üres hely maradjon a kép és a fal közt. Ugyanílyan módon kell az órát is a nedvességtől megóvni, különben megrozsdásodik a szerkezet.

Géza. A magántisztviselők állások nincsenek minősítéshez kötve, azonban a tekintélyesebb pénzügyintézetek, bankok és más vállalatok és egyletek nemcsak a fővárosban, de a vidéken is leginkább olyan munkaeöket alkalmaznak, kik felső kereskedelmi, gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi vizsgát tettek.

Uj előzetes. Honpolgárok bejelentés nélkül is tartózkodhatnak az ország bármely helységében, kivéve Budapestet, hol a bejelentés kötelező és azon helye-

ken, ahol a bejelentés szabályrendelettel van kötelezővé téve. Külföldiek is tartózkodhatnak az ország bármely helységében, ebbeli szándéukat azonban — bármily rövid időre akarnak is megszállni — kötelesek a hatóságnak (községekben a jegyzőnél, városokban a rendőrkapitányságoknál) bejelenteni.

B. Zólyom. A teljesen ki nem forrott bor 18-20 C° állandó hőmérsékletű helyiségbe hozandó s a hordókra kotyogók alkalmazandók. Mihelyt a bor jól átmelegedett, minden további nélkül erjedésnek fog indulni, feltéve, hogy mustjában szaliczil vagy más eféle erjedést gátló anyag nem keveredett közéje. — Forduljon elsősorban az amszterdami cs. és kir. osztrák-magyar konzulátushoz.

Gy. J. Szabari. Tessék bármely könyvkereskedés utján Annus Juventus Pályamutatóját, ott részletesen felsorolják az összes megfelelő pályákat, minden egyes pálya előnyeit, előképzettségét s azokat a hajlamokat, amelyek az egyes pályákra képesítenek. Különösen éppen utóbbi körülmény ismerése nélkül a magunk részéről nyugodt lelkiismerettel ily fontos életbevágó ügyben tanácsot nem adhatunk.

IDŐJÁRÁS.

A meteoroleptai központi intézet távirati jelentése 1908 január 25-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap tulnyomóan derült idő uralkodott és országszerte hidegebb lett. A hőmérséklet többé-kevésbé a normális alá süllyedt és maximuma: Fiumében 7 16 C° és minimuma pedig: Árvaváralján —19 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban változás nem várható.

Állomás	Legnyomósabb mm. 100 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erőse	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					óra.	nap.	max.	min.
Budapest	87.8	-8.5	NE	4	1	1	11	
Bécs	78	-8.9	N	2	0	1	3	
Bonn	80.0	-5.6	N	3	0	1	2	
Prága	-	-19.2	C	4	0	1	1	
Berlin	-	-6.2	NW	1	0	5	3	
München	79.2	-1.0	NW	1	0	4	3	
Wien	79.2	-0.2	N	1	2	4	2	
Frankfurt	79.8	-0.6	N	1	2	4	3	
Hamburg	79.1	-2.0	N	2	0	5	3	
Stuttgart	-	-	-	-	-	-	-	
Magyaróvár	75.1	-1.2	N	1	0	14	1	
Debrecen	78.0	-4.7	N	1	0	4	6	
Szolnok	77.0	-5.8	N	0	0	8	6	
Kecskemét	76.5	-4.2	NE	0	0	2	7	
Nagyvárad	73.0	-0.7	NW	1	0	8	11	
Kolozsvár	-	-8.3	NW	1	4	2	8	
Győr	77.8	7.8	SSW	2	0	2	6	
Sármány	-	-2.8	W	4	0	2	6	
Székesfehérvár	-	-5.2	N	1	4	1	7	
Selmeczbánya	-	-6.8	W	0	0	1	1	
Komárom	-	-4.6	E	1	8	3	1	
Magyaróvár	-	-1.2	S	1	3	4	-	
Sopron	-	-1.6	N	1	4	4	-	
Kisvárd	-	-4.1	N	1	0	5	3	
Órmeny	-	8.4	W	2	0	16	3	
Debrecen	-	-5.9	NE	2	0	2	2	
Kecskemét	-	-5.0	N	3	0	2	2	
Szolnok	-	-5.8	N	4	0	2	2	
Várad	-	-5.0	NW	4	0	3	2	
Szombolya	-	-7.2	NE	2	4	3	0	
Szécsény	-	-4.8	NE	1	1	4	1	
Órmeny	-	-4.8	NE	1	1	4	1	

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 25. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kanyó Ferencz okleveles tanítót a jászberényi-külteki állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Tanay Lajos budapesti gyakornokot a belborska mellékvámhivatalhoz ellenőrné; a debreczeni itélőtábla elnöke Rád Illés végzett joghallgató, máramaroszigeti lakost, a debreczeni itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká és a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság a szárszégyeni adóhivatalhoz Birtalan József ideiglenesen nyugalmazott pénzügyi vizgázót adóhivatali szolgálóvá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szemmary Andor sándorfalva-tanyai állami elemi iskolai tanítót a sándorfalva-belterületi állami elemi iskolához, Mátrai Ferencz szondi-fernbachpusztai állami elemi iskolai tanítót pedig a sándorfalva-tanyai állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Csarván Szilveszter bajnai lakos családi nevének „Császár”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pozsonyi állami kórháznál három másodorvosi állásra február hó 3-ig; a marosvásárhelyi itélőtáblánál bírói, a karánsebesi törvényszéknél aljegyzői, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéveségnél számellenőri, a pest-vidéki törvényszéknél telekkönyvvezetői, Rucsumban (Alsófehérvármegye) és Csikszentdomokoson (Csikvármegye) postamesteri és a zsigó járásbírósnál átalakító-díjnoki állásra 2 hét; Eibenthalban postai ügynöki, a beregszászi törvényszéknél irnoki és a budapesti zálogházaknál 3 szolgái állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket

HA FÁJ A FEJE,

néhány órák nem használja aonnal
BERETVÁS-TELEMIGRAIN-PASZTILÁT
Minden győgyes-
tárban és drogeriában kapható.

34 pasz-
tillát tar-
talmazó
doboz 1 kor.
50 fill.

mely 5 perc alatt mindenféle
természetli, ideges fejfájást
még ha krónikus is megszüntet.
Felülmúl minden eddig ismert szer.
Hatása bámulatos, még a leghevesebb
fejájásnál is.

Várak-
tár: Beretvás Tamás Kispeszt, Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

Ujdonság! **PEDAGÓGUSOK, ORVOSOK,**
Most jelent meg! **JOGÁSZOK ÉS A MŰVELT**
KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA

A GYERMEKI ELME

ÉP ÉS RENDELLE-
NES MŰKÖDÉSE,
EGÉSZSÉGTANA
ÉS VÉDELME

Irta: Dr. Ranschburg Pál.

ÁRA	Második, lényegesen bővített és átdolgozott kiadás 2 melléklettel és 89 szövegképpel.	ÁRA
6 KOR.		6 KOR.

Megrendelhető a kiadó **ATHENAEUM** részv.-társ.-nál (Budapest, Rákóczi-út 54.) és az összes hazai könyvkereskedésekben.

GUMMI szerek

Velő franczia és amerikai gummitermékek
Orvosi és háztartási használatra készült

GUMMI.
Fradeti csomagolásban!
Árak: 12 db. finom minőségű K 2-4
12 db. francia gyártmány K 6-10
12 db. eredeti amerikai K 10-12
Cápát amerikai (rövid) K 4-8
12 db. finom K 6-10
Hálhólyag „Non plus ultra” K 12-16

Minta-gyűjtemény
csomagolásban, 12 darab K 6-8
25 darab K 8-10

NŐI ÖVSEZ „Pessulum oculi” K 3-5
Sérvelők orvosi rendeltetésre valódi angolacél rugóval K 7-10, Cs. és kit. srabad. Keleti-J. pneumatikus pe-
lőttával K 12.-

Suspensor (kereszt) darabja K 1-2.40
Havibaj kőtő darabja K 5-1
Haskőtő darabja K 7-24
Gummi gőrcsér-hariganya darabja K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-8
Uj! „Auto vaginal Spray” legnépszerűbb női tisztál-
tóeszköz K 15.-

Szállítás díjtalanul, Képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárúk és beteg-
ápolási cikkek gyára.
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/a

Magyar királyi honvédelmi minister. 452 szám. cin.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédség részére 1909. évi január hó 1-15-én 1918. évi december hó végéig ugy-békében, mint háborúban szükséges len- és gyapotszövetek, valamint len- és gyapotszövetekből készített ruházati és felszerelési cikkek és ehhez való anyagok szállításának nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján való biztosítására, illetve vállalatba adása czéljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A nyilvános írásbeli versenytárgyalás 1908. évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor a m. kir. honvédelmi miniszterium tanácsstermben (I. vár, Szent György-tér 3. sz.) Budapesten bizottságilag fog megtartani.

A békésüzletet évente körülbelül 450.000 azaz: négy-százötvenezer korona értékét és pedig a gyapot embeK 200.000 kor., a lenneműek 250.000 kor. értéket képviselő cikkek és anyagokat foglalja magában.

A köllőképpen felszerelt és megfelelő bélyeg-egyekkel ellátott ajánlatok a letett bánatpénzről szóló nyugtákkal együtt a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (I. vár, Szent György-tér 3. sz. honvédelmi miniszteriumi palota, földszint) legkésőbb 1908. évi április hó 29-én délelőtt 10 óráig nyujtandók be.

A részletes hirdetmény az összes szállítási feltételeket feleleő szerződéstervezettel együtt a honvédelmi miniszterium 7. oszályában, a honvédelmi központi ruházati, az összes honv. kerületi hadbiztonságoknál, a kereskedelmi muzeumnál, az összes ipar egyesületnél, valamint az összes kereskedelmi ipar kamaráknál a hivatalos órák a zitt betekinthető és megszerezhető a szállításra kiirt cikkek és anyagok mintái pedig a honvéd központi ruházati megtekinthető, eeség ártérítés ellenében megszerezhető,

Budapest, 1908. évi január hó 27-én

Ön gyöngéd férj?

Ha igen, akkor vigyen
haza a feleségének egy
űveg menyecske likört.

Gyártja az
Első Alföldi Cognacgyár
részv.-társ. Kecskeméten.

Fűthető fürdőkád.
50 koronától feljebb, kádak 12 koronától feljebb mindenféle szivattyú és vízvezeték berendezési váialatok

LEFKOVICS ADOLF
Veszprény-utca 51/E. Krész-
del-körút és Harsfa-utca között
Árjegyzék bérmentve.

Gramofonok

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok

részlet-fizetésre is kaphatók.

MAGY. IPAR ÉS KERESKEDELMI R. T.

BUDAPEST,
Király-utca 98/h.

Kérem árjegyzéket. 27894

4168/IV. 1908. sz.

Eladási hirdetmény.

A vezetésem alatt álló miniszterium tanácsstermben folyó évi február hó 19-ik napján délelőtt 11 órakor a mezőhegyesi és kisbéri m. kir. ménésbirtokon hizlalt kisebb telortot hizóállatok és a mezőhegyesi ménésbirtok répaszeszgyárában előállított contingens finomított szesz eladására zart írásbeli ajánlatok alapján versenytárgya ás fog tartatni.

Eladásra kerül: 120 darab nyugati fajta hizó ökör,
37 „ „ „ kisorolt tehén,
1 „ „ „ bika

és 1800 hectoliter continált finomított szesz Mezőhegyesről és 46 darab nyugati fajta hizó ökör és 3 darab kisorolt tehén Kisberről.

Ajánlattevők felhivatnak, hogy az 1 koronás bélyeggel és a r szletes feltételekben kitüntetett bánatpénzzel ellátott, sajátkezűleg aláirt ajánlatokat legkésőbb folyó évi február hó 19-én délelőtt fél 11 óráig a földműve ügyi miniszterium házi pénztáránál (lélemelet 29. sz. ajtó) nyujtsák be. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A hizó állatok eladási feltételeit tartalmazó ajánlati űrlapok, valamint a szesz eladási részletek feltételek a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál, valamint a mezőhegyesi és kisbéri ménésbirtok igazgatójánál megszerezhetőek.

Budapest, 1908. évi január 19.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Meghívó.

A „Kispesti Takarékpénztár Részvénytársaság” XII. rendes közgyűlését

1908. évi február hó 16-án délelőtt 11 órakor fogja az intézet helyiségében (Kispesti Úlló-út) megtartani, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
3. Az 1907. évi zárszámadás és igazgatósági jelentés előterjesztése.
4. A felügyelőbizottság jelentése.
5. A tiszta nyereség felosztása.
6. Felmentvény megadása 1000-ti határozathozatal.
7. Fizetésemelések jóváhagyása.
8. Az igazgatóság 3 évre leendő megválasztása.
9. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok 24. §-a értelmében.

Kispest, 1908. január 9.

Az igazgatóság

Jegyzet. (Alapszabályok 25. és 28-ik §-a.) Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel a közgyűlés megtartása előtt nevére átiratott és az 1 órával a közgyűlés kezdete előtt szolvényivel együtt a társaság pénztáránál letételelt. A letett részvényekről térítvény adatik, mely a közgyűlésen való részvételre igazolványul szolgál. Minden részvény egy szavazatra jogosít. 20 szavazattal többet azonban egy részvényes sem egyesíthet magában, sem saját nevében, sem meghatalmazottal minőségben, bármily nagy legyen is saját, vagy megbízója részvényeinek száma. Ugyanazon egy részvényes azonban csak egy részvényt bízhat meg képviselővel.

Mérlegszámla 1907. december 31-én. Vagy on: Pénztárköszlet 23292.94, váltótárca 1245597.20, kötelezvények 6.838, zálogkölcsonók 2385.10, öns. évt. kötelezvények 135426, pénztárgyűlések elhelyezve 24130.65, előleg 6479.07, értékpapírok 6687.50, értékpapírok függő kamata 200, intézeti ház és telek 50790, árverésen vett ingatlanok 4585.5, irodai lejár 1200, kavé-ázi berendezés és egyéb inóságok 14.0, hátralékos VII. évt. behibetét és kés. illeték 427.26, átmeneti visszesz. kamatok 1230.98, összesen 1573670.27 korona. T e h e r. Részvénytőke 2.00 0, tartalékalap 69373.50, esetleges veszteségi alap 2000, befűtek 1007005.89, leűtek 1353.5.99, fel nem vett osztalék 742 fel nem vett becsűsi díjak 258, tisztviselők óvadéga 9000, visszeszámitott váltók 111440, m. kir. államkasszár 149.56, első m. alt. biztosítói társaság 2448.89, átmeneti kamatok 7901.98, igazg. és tisztviselői jutalék 3241.10, tiszta nyereség 23173.06, összesen 1573670.27 kor.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: A felügyelőbizottság, napibiztosok, ügyész, tisztviselők fizetése és lakbéré 12970, kezelési költségek 1951.39, takarékbűtét és folyószámlakamatok 331.5 03, visszeszámitott váltókamatok 10488.62, tartalékalap kamata 2303.50, állam, megyei és községi adók 6697.14, betétkamatozó 3299.49, szelvény adó 52, leírás az intézet házból 1000, a lejáról 600, a váltótárca-ból 5938, 12% jutalék az igazgatóságnak 2778.10, 2% jutalék a tisztviselőknak 463, tiszta nyereség 23173.34, összesen 105879.63. K ö v e t e l: Nyereség-át hozat az 1906. évről 3263.48, kamatok váltók után 89393.93, kötelezvények után 5578.74, zálogkölcsonók után 217.04, folyószámlakamatok 1044.06, értékpapírkamatok 200, különféle kamatok 366.64, jutalék 343.54, ingatlanok jövedelme 2608.67, öszegűlvő évt. részesedés 2425.03, beirtási díj 338.30, összesen 105879.63 korona.

Az igazgatóság.